

Liahona

Te mau a'oraa no te Amuiraa Rahi

Ua piihia te mau
Hitu Ahuru Apî,
te Episekopora
Faatere Rahi apî,
e te Peresideni
raa Rahi Apî no te
Sotaiete Tauturu

© ELSPETH YOUNG, EIAHA E HAWANI I TE TAHI ATU HOHO'A

I te Aahiata roa ra, na Elspeth Young

*« E oti a'era te Sabati, ua hoo atura Maria i Magadala, e o Maria te metua vahine o Iakobo,
e o Salome, i te raau no'ano'a ia haere ratou e faatavai ia'na.*

*« Haere atura ratou i taua menema ra i te poipoi roa, i te mahana matamua o te hebedoma ra,
te huru hiti ra te mahana » (Mareko 16:1-2).*

- 2 Haapotoraa no te 182raa o te amuiraa rahi matahiti

TUHAA PURERAA NO TE PO'IPO'I MAHANA MAA

- 4 A haaputupu faahou ai tatou
Peresideni Thomas S. Monson
- 6 E na te hoê tamaiti iti e arata'i ia ratou
Peresideni Boyd K. Packer
- 10 Te haapiiraa i ta tatou mau tamarii ia ite papû roa
Cheryl A. Esplin
- 13 Faafariuhia i Ta'na evanelia na roto i Ta'na Ekalesia
Elder Donald L. Hallstrom
- 16 Ua here mau Oia ia tatou
Elder Paul E. Koelliker
- 19 Tusia
Elder Dallin H. Oaks
- 23 Te mau mou'a e ta'uma
Peresideni Henry B. Eyring

TUHAA PURERAA NO TE AVATEA MAHANA MAA

- 27 Te patururaa i te feia faatere o te Ekalesia
Peresideni Dieter F. Uchtdorf
- 29 Parau faaite a te Tuhaa faatere hi'opo'a faufaa a te Ekalesia, matahiti 2011
Robert W. Cantwell
- 30 Parau faataaraa, matahiti 2011
Brook P. Hales
- 31 Te feia rave ohipa i roto i te ô vine
Elder Jeffrey R. Holland
- 34 Te haamana'oraa e o vai mau ra tatou: Te oro'a, te hiero e te faatusiaraa na roto i te taviniraa
Elder Robert D. Hales
- 37 Te faaroo, te faaoroma'i, te rave-faahope-raa: Hoê poro'i i te mau metua otahi
Elder David S. Baxter
- 39 A faaea noa i te pae o te Fatu!
Elder Ulisses Soares
- 41 Haru i te ta'iraa reo o te faaroo
Elder Quentin L. Cook
- 45 Nahea e noaa ai te heheuraa e te faaûruraa no to outou iho oraraa
Elder Richard G. Scott

TUHAA PURERAA NA TE AUTAHU'ARAA

- 48 Te mau puai o te ra'i ra
Na Elder David A. Bednar

- 52 Te faaoraraa no te tupuraa mau
Episekopo Richard C. Edgley
- 55 Te Autahu'araa a Aarona A ti'a e a faaohipa i te mana o te Atua
Adrián Ochoa
- 58 Te no te aha o te taviniraa autahu'araa
Peresideni Dieter F. Uchtdorf
- 62 Te mau utuafare i raro a'e i te fafauraa
Peresideni Henry B. Eyring
- 66 Ineine e ti'amâ no te tavinii
Peresideni Thomas S. Monson

TUHAA PURERAA NO TE PO'IPO'I SABATI

- 70 E noaa te aroha i tei aroha ia vetahi ê ra
Peresideni Dieter F. Uchtdorf
- 77 Mauruuru i te Atua
Elder Russell M. Nelson
- 80 Haapiiraa taa ê
Elder Ronald A. Rasband
- 83 Te hi'oraa a te mau peropheta no ni'a i te Sotaiete Tauturu: Faaroo, utuafare, tauturu
Julie B. Beck
- 86 Te haapiiraa tumu a te Mesia
Elder D. Todd Christofferson
- 90 Te hororaa o te oraraa
Peresideni Thomas S. Monson

TUHAA PURERAA NO TE AVATEA SABATI

- 94 Te mana no te faaoraraa
Elder L. Tom Perry
- 97 Ia itehia tei mo'e ra
Elder M. Russell Ballard
- 101 Ia roaa te hi'oraa atea no te rave
Elder O. Vincent Haleck
- 103 Ia au noa i te mau parau tumu no te parau-ti'a
Elder Larry Y. Wilson
- 106 Ua hoona anei ?
Elder David F. Evans
- 109 Faariro ei mea mo'a
Elder Paul B. Pieper
- 111 Eaha te mana'o o te Mesia ia'u ?
Elder Neil L. Andersen
- 115 A opani ai tatou i teie amuiraa
Peresideni Thomas S. Monson

PUTUPUTURAA RAHI NA TE FEIA APĪ TAMAHINE

- 117 A ti'a mai na i ni'a e a anaana mai na
Ann M. Dibb
- 120 Imi i te ite e ohipa na outou ia rave
Mary N. Cook
- 123 Teie te taima no te ti'a i ni'a e ia anaana!
Elaine S. Dalton
- 126 Ti'aturi, haapa'o, e tamau â
Peresideni Thomas S. Monson
- 72 Te mau hui mana faatere o Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea Nei
- 130 Ua paraparau mai ratou ia tatou: Faariro i te amuiraa ei tuhaa no to tatou oraraa
- 132 Te mau aamu no te amuiraa ia au i te ana'iraa piapa
- 133 Te mau haapiiraa no to tatou anotau
- 133 Te mau peresideniraa rahi o te mau pūpū tauturu
- 134 Te mau parau apī o te Ekalesia

Haapotoraa no te 182raa o te amuiraa rahi matahiti

MAHANA MAA PO'IPO'I, 31 NO MATI 2012, TUHAA PURERAA RAHI

Peresidenihia: Peresideni Thomas S. Monson
Arata'ihia: Peresideni Dieter F. Uchtdorf.
Pure matamua: Elder John B. Dickson. Pure hopea: Elder Wilford W. Andersen. Himene na te Pūpū Himene no te Fare Menemene Mack Wilberg e Ryan Murphy, na taata arata'i Andrew Unsworth e Clay Christiansen, na taata faata'i hamonia: « E te Mau Nunaa e » *Te mau himene*, no. 4 « Arue i te Fatu ma te Aau Himene », *Te mau himene*, no. 34 « Anaana te E'a », *Te mau himene*, no. 137, faanahohia. Wilberg, aore i haapararehia « Auê te Paari », *Te mau himene*, no. 41 « Ces mots d'amour », *Chants pour les Enfants*, 102–91, faanahohia. Cardon, aore i haapararehia « E te Faora no Iseraela », *Te mau himene*, no. 6, faanahohia. Wilberg, haapararehia Hinshaw.

MAHANA MAA AVATEA, 31 NO MATI 2012, TUHAA PURERAA RAHI

Peresidenihia: Peresideni Thomas S. Monson.
Arata'ihia: Peresideni Henry B. Eyring. Pure matamua: Elder William R. Walker. Pure hopea: Elder Bruce A. Carlson. Himene na te pūpū himene a te Pū haapiiiraa misionare i Provo Douglas Brenchley e Ryan Eggett, na taata arata'i Bonnie Goodliffe, taata faata'i hamonia: « E Arue Tatou nei », *Te mau himene*, no. 39, faanahohia. Manookin, haapararehia Jackman « Arata'i mai, E Tena Tiarama », *Te mau himene*, no. 49, faanahohia. Wilberg, haapararehia Jackman « Maitihia e te Atua ra », *Te mau himene*, no. 152 « Auê te Taata i Parau ia Iehova », *Te mau himene*, no. 16, faanahohia. Wilberg, haapararehia Jackman.

MAHANA MAA PŌ, 31 NO MATI 2012, TUHAA PURERAA NA TE AUTAHU'ARAA

Peresidenihia: Peresideni Thomas S. Monson.
Arata'ihia: Peresideni Henry B. Eyring. Pure matamua: Elder Yoon Hwan Choi. Pure hopea: Elder Larry R. Lawrence. Himene na te hoê pūpū a te autahu'araa no te « Institut » no te fare haapiiraa teitei no Roto Miti Hal W. Romrell, Craig Allen, e Dennis Nordfelt, na taata arata'i Richard Elliott, taata faata'i hamonia: « Jesus, Savior, Pilot Me », *Hymns*, no. 104, faanahohia. Longhurst, haapararehia Jackman « Carry On », *Hymns*, no. 255, faanahohia. Durham, haapararehia Jackman « E te Mau Tavini o te Atua », *Te mau himene*, no. 195 « Auê te Aroha Rahi o te Tiai Mamoe », *Te mau himene*, no. 133, faanahohia. Beebe, haapararehia Larice.

SABATI PO'IPO'I, 1 NO EPERERA 2012, TUHAA PURERAA RAHI

Peresidenihia: Peresideni Thomas S. Monson.
Arata'ihia: Peresideni Henry B. Eyring. Pure matamua: Elder Brent H. Nielson. Pure hopea: Elder Per G. Malm. Himene na te Pūpū Himene no te Fare Menemene Mack Wilberg, taata arata'i Clay Christiansen e Richard Elliott, na taata faata'i hamonia: « Haere Mai e Himene », *Te mau himene*, no. 25 « Arue Ia'na te Arii Mana Hope ra », *Te mau himene*, no. 33, faanahohia. Wilberg, haapararehia Oxford « Haapii Ia'u ia Ite i te Mai tai », *Te mau himene*, no. 189, faanahohia. Wilberg, aore i haapararehia « A Oaoa na, e Arii te Fatu » *Te mau himene*, no. 29 « Ia Parau Haamaitai Noa Tatou », *Te mau himene*, no. 140, faanahohia. Wilberg, aore i haapararehia « Come, Thou Fount of Every Blessing », *Hymns* (1948), no. 70, faanahohia. Wilberg, haapararehia Oxford.

SABATI AVATEA 1 NO EPERERA 2012, TUHAA PURERAA RAHI

Peresidenihia: Peresideni Thomas S. Monson.
Arata'ihia: Peresideni Dieter F. Uchtdorf. Pure matamua: Elder W. Craig Zwick. Pure hopea: Elder Jairo Mazzagardi. Himene na te Pūpū Himene no te Fare Menemene Mack Wilberg e Ryan Murphy, na taata arata'i Linda Margetts e Bonnie Goodliffe, na taata faata'i hamonia: « On This Day of Joy and Gladness », *Hymns*, no. 64, faanahohia. Murphy, aore i haapararehia « Haere Mai ia Iesu », *Te mau himene*, no. 56, faanahohia. Murphy, aore i haapararehia « Tiaturiraa no Ziona », *Te mau himene*, no. 161 « Hinaaro Vau ia Oe », *Te mau himene*, no. 50, faanahohia. Wilberg, aore i haapararehia.

PŌ MAHANA MAA 24 NO SETEPA 2011, PUTUPUTURAA RAHI NA TE FEIA APĪ TAMAHINE

Peresidenihia: Peresideni Thomas S. Monson.
Arata'ihia: Elaine S. Dalton. Pure matamua: Abigail Pinegar. Pure hopea: Katee Elizabeth Garff. Himene na te pūpū himene Feia ApĪ Tamahine no te mau tītī no American Fork, Utah Merrilee Webb, taata arata'i Bonnie Goodliffe, taata faata'i hamonia: « Haere Mai e Himene », *Te mau himene*, no. 25, faanahohia. Wilberg, haapararehia Jackman « Ei Feia ApĪ no te Anotau Hopea Nei », *Te mau himene*, no. 157, faanahohia. Kasen, haapararehia Jackman « Je ressens son amour », *Chants pour les Enfants*, 74–75, « Beautiful Savior », *Children's Songbook*, 62–63, na

himene amui faanahohia. Webb, aore i haapararehia (fira « cello »: Daphne O'Rullian) « E te Mau Nunaa e », *Te mau himene*, no. 4.

E ROAA TE MAU A'ORAA NO TE AMUIRAA

No te hi'oraa i te mau a'oraa no te amuiraa rahi i roto i te mau reo e rave rahi, a haere i ni'a i te itenati conference.lds.org. I reira a ma'iti i te hoê reo. E tai'ohia e piti a'e ava'e i muri mai i te amuiraa, e roaa atu ai te mau haruharuraa faaroo i te pū opereraa.

TE MAU PARAU PORO'I NO TE HAAHERERAA E TE HAAPIIRAA UTUAFARE

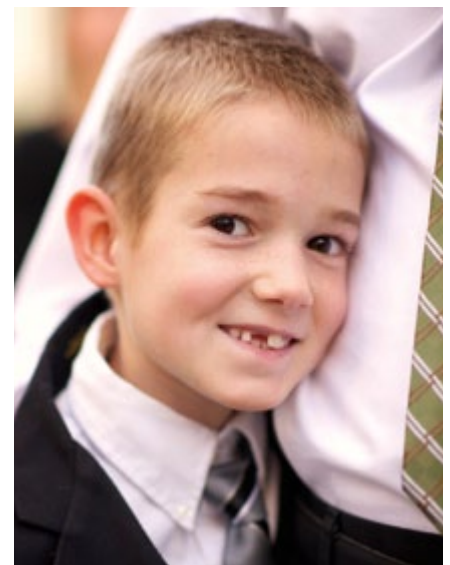
No te mau parau poro'i no te haahereraa e te haapiiraa utuafare, a ma'iti i te hoê a'oraa e tano maitai i ni'a i te hinaaro o te mau taata outou e haaheere.

I NI'A I TE TAPO'I

Mua: Hoho'a na Derek Israelsen.
Muri: Hoho'a na Cody Bell.

HOHO'A NO TE AMUIRAA

Te mau pataraa hoho'a no te amuiraa rahi i Roto Miti, ua ravehia ia e Craig Dimond, Welden C. Andersen, John Luke, Matthew Reier, Christina Smith, Cody Bell, Les Nilsson, Weston Colton, Sarah Jensen, Derek Israelsen, Scott Davis, Kristy Jordan, e Randy Collier i te fenua Alabania, na Rebekah Atkin i te fenua Ra Parata na Mariano Gabriel Castillo i te fenua Beresiria na Lauren Fochetto e Sandra Rozados i te fenua Peretane na John Krebs i te fenua Frani na Sebastien Mongas i te fenua Guam na Susan Anderson i te fenua Guatemala na Jordan Francis i Idaho, i te mau Hau Amui no Marite, na Luke Phillips i te fenua Initia na Margaret Elliott i Minnesota, i te mau Hau Amui no Marite, na Rhonda Harris e i te fenua Rusia na Andrey Semenov.

**ME 2012. 14 NO. 2
LIAHONA 10485 895**

Ve'a haamanahia na te ao taatoa nei a te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei

Te Peresideniraa Matamua : Thomas S. Monson,
Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo :
Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson,
Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott,
Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar,
Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Papa'i ve'a faatere : Paul B. Pieper
Feia tauturu e haamaramarama : Keith R. Edwards,
Christoffel Golden Jr., Per G. Malm

Faatere no te mau ve'a : David L. Frischknecht
Faatere no te mau papa'i ve'a : Vincent A. Vaughn
Faatere no te mau nana'oraa : Allan R. Loyborg

Faatere no te mau papa'iraa : R. Val Johnson
Mau tauturu no te faatere no te mau papa'iraa :
Jennifer L. Greenwood, Adam C. Olson

Tauturu papa'i ve'a faatere : Susan Barrett, Ryan Carr
Te mau papa'i ve'a : Brittany Beattie, David A. Edwards,
Matthew D. Flitton, LaRene Porter Gaunt, Carrie Kasten,
Jennifer Maddy, Lia McClanahan, Melissa Merrill,
Michael R. Morris, Sally J. Odekirk, Joshua J. Perkey,
Chad E. Phares, Jan Pinborough, Paul VanDenBerghe,
Marissa A. Widdison, Melissa Zenteno

Faatere no te mau hoho'a : J. Scott Knudsen
Faatere i te mau Ohipa Peniraa : Scott Van Kampen
Faatere no te hamaniraa : Jane Ann Peters
Faatere no te faanahoraa : C. Kimball Bolt, Colleen
Hinckley, Eric P. Johnsen, Scott M. Mooy,
Pūpū no te hamaniraa : Collette Nebeker Aune, Connie
Bowthorpe Bridge, Howard G. Brown, Julie Burdett,
Bryan W. Gygi, Kathleen Howard, Denise Kirby, Ginny J.
Nilson, Gayle Tate Rafferty

Auraa e te mau ve'a : Jeff L. Martin

Faatere no te nene'iraa : Craig K. Sedgwick
Faatere no te opereraa : Evan Larsen

No te mau tapa'oraa e te mau moni hoo i rapae au i te
Fenua Marite e Canada, a farerei i te faatere no ta outou
Pū hooraa buka aore rā te faatere no te paroita aore rā
amaa.

**A hapono i te mau api parau e te mau aniraa na ni'a
i te itenati i te liahona.lds.org; na roto i te imere i te
liahona@ldschurch.org; e aore rā, na roto i te rata i te
Liahona, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake
City, UT 84150-0024, USA.**

Ua nenehina te *Liahona* (te hoē parau no te Buka a
Moromona, oia hoi, « aveya » aore rā « arata'i ») na
roto i te mau reo Albania, Armenia, Bislama, Bulgaria,
Cambodia, Cebuano, Tinito, Croatia, Czech, Danemata,
Holane, Paratane, Estonia, Fiji, Finnillane, Farani, Purutia,
Heleni, Hindi, Hungarian, Icelani, Indonesia, Italia, Tapone,
Kiribati, Korea, Latvia, Lithuania, Malagasy, Marshallese,
Mongolia, Norwetia, Polane, Pottiti, Romania, Russia,
Samoa, Slovenia, Paniara, Tuete, Tagalog, Tahiti, Thai,
Tonga, Ukrainia, Urdu, e Anami. (Te rahiraa taime e
nenehina ai tei te huru ia o te roe)

© 2012 na Intellectual Reserve, Inc. Faturaa paruruhia.
Nene'ihia i te Mau Hau Amui no Marite.

E nehenehe te mau papa'iraa e te mau hoho'a i roto i te
Liahona ia tapitihia no te faahopararaa i roto i te Ekalesia
aore rā i te utuafare eiaha rā no te hoo. Eita te mau hoho'a
e nehenehe e tapitihia mai te mea te vai nei te mau
haaviraa i roto i te reni faaiteraa no te hoho'a. E tia i te
mau aniraa no te parau faturaa ia faataehia i te Intellectual
Property Office, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT
84150, USA; e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada
May 2012 Vol. 14 No. 2. LIAHONA (USPS 311-480)
Tahitian (ISSN 1521 4761) is published four times a year
(April, May, October and November) by The Church of Jesus
Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake
City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year;
Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage
Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for
change of address. Include address label from a recent
issue; old and new address must be included. Send USA
and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center
at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971.
Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express)
may be taken by phone. (Canada Poste Information:
Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake
Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368,
Salt Lake City, UT 84126-0368.

**TE MAU TAATA A'O IA AU
I TE ANA'IRAA PIAPA**

Andersen, Neil L., 111
Ballard, M. Russell, 97
Baxter, David S., 37
Beck, Julie B., 83
Bednar, David A., 48
Christofferson, D. Todd, 86
Cook, Mary N., 120
Cook, Quentin L., 41
Dalton, Elaine S., 123
Dibb, Ann M., 117
Edgley, Richard C., 52
Esplin, Cheryl A., 10
Evans, David F., 106
Eyring, Henry B., 23, 62
Haleck, O. Vincent, 101
Hales, Robert D., 34
Hallstrom, Donald L., 13
Holland, Jeffrey R., 31
Koelliker, Paul E., 16
Monson, Thomas S., 4, 66,
90, 115, 126
Nelson, Russell M., 77
Oaks, Dallin H., 19
Ochoa, Adrián, 55
Packer, Boyd K., 6
Perry, L. Tom, 94
Pieper, Paul B., 109
Rasband, Ronald A., 80
Scott, Richard G., 45
Soares, Ulysses, 39
Uchtdorf, Dieter F., 27, 58, 70
Wilson, Larry Y., 103

FAAHORORAA TUMU PARAU

Aau mehara, maururuu, 4, 77
Amuiraa rahi, 4
Aroha, 70
Aupipiraa, 101, 111
Autahu'araa, 48, 52, 55, 58,
62, 66, 103
Autahu'araa a Aaronaa, 55
Buka a Moromona, 41, 94
Evanelia, 13
Faafariuraa, 13
Faaipoiporaa, 6, 97
Faaitoitoraa, 52, 55, 106
Faanahonahoraa o te
Ekalesia, 13
Faanahoraa no te Faaoraraa,
13, 77, 80, 90
Faaoraraa, 94
Faaoreraa hapa, 31, 70
Faaoromairaa, 126
Faarava'iraa ia'na iho, 34
Faaroo, 23, 37, 41, 83,
111, 126
Faatureraa (te mau), 117, 123
Faaûruraa, 45, 109
Fafauraa (te mau), 39, 62
Haapa'oraa i te ture, 39, 126
Haapiiraa, 120
Haapiiraa, 10
Heheuraa, 45
Here, 16, 106
Hi'oraa atea, 101
Hi'oraa maitai, 16, 39, 55,
130, 123
Hi'oraa no ananahi, 90
Hopoi'a, 66
Humaraa (te mau), 80

Huru parau-ti'a, huru
haapa'o, 55
Iesu Mesia, 19, 23, 31, 39,
77, 86, 90, 111
Ite, 120
Itoito, 117
Mana, 48, 86
Matameha'iraa (te mau), 97
Metua otahi (te mau), 37
Mo'araa, 109
Nounou, 31, 77
Ohipa hiero, 19, 34, 62
Ohipa misionare, 16, 19,
101, 106
Oro'a, 34
Papa'iraa mo'a (te mau), 41
Parau-ti'a, 48
Peropheta (te mau), 83, 86
Pohe, 90
Sotaiete Tauturu, 83
Tamarii (te mau), 6, 10
Tamataara, 4, 23, 80, 94, 115
Tarahara, 19, 31
Tatarahapa, 70
Taviniraa, 19, 34, 37, 58,
66, 83
Ti'a-faahou-raa, 90
Ti'amāraa, 39, 103
Ti'araa metua, 6, 37, 103
Ti'araa metua vahine, 37, 120
Tupuraa mau, 4
Tusia, 19
Utuaafare, 6, 16, 37, 41, 62,
70, 83, 97, 115
Varua Maitai, 10, 45, 58,
101, 109, 115
Viivii-ore, 123

Na te Peresideni Thomas S. Monson

A haaputupu faahou ai tatou

Te ite mai nei to tatou Metua i te Ao ra ia tatou tata'itahi e i to tatou mau hinaaro. E mata na tatou i te faa'i ia tatou i To'na Varua a haaputupu mai ai tatou i roto i te mau pureraa o teie amuiraa.

E au mau taea'e e au mau tuahine here, te haaputupu faahou nei tatou i roto i te hoê amuiraa rahi na te Ekalesia, manava ia outou i te taeraa mai, e te faatae atu nei au i to'u aroha ia outou. Te putupu nei tatou i te mau ono ava'e atoa no te haapuia ia tatou te tahi e te tahi, no te faaite i te parau faaitoito, no te tamahana-hana, no te patu i te faaroo. Tei ô nei tatou no te haapii. Te imi nei paha te tahi pae o outou i te mau pahonora e te mau uiraa e te mau titauraa ta outou e farerei nei i roto i to outou oraraa. Te tautoo nei te tahi pae i roto i te inoino e aore râ, i roto i te ereraa. E nehenehe te taata tata'itahi e farii i te maramarama, te faateiteiraa e te tamahanahanaraa na roto i te fariiraa i te Varua o te Fatu.

Mai te mea e, e titauhia ia rave i te tahi mau tauraa i roto i to outou oraraa, e mata na outou i te imi i te hinaaro e i te itoito no te rave i te reira a faaroo ai outou i te mau parau faa'uru o te faahitihia mai. E ti'a ia

tatou tata'itahi ia faaoti faahou ia ora i te hoê oraraa e ti'a ai ia tatou ia riro ei mau tamaiti e ei mau tamahine mau na to tatou Metua i te Ao ra. E mata na tatou i te aro tamau noa i te ino i te mau vahi atoa e itehia te reira.

Ua fana'o tatou i te taeraa mai i te fenua nei i te hoê tau mai teie te huru—e tau nehenehe i roto i te aamu rahi o te ao nei. Eita tatou paatoa e ô i roto hoê noa iho fare, tera râ, ua ti'a ia tatou i teie nei ia faaroo i te tereraa o teie amuiraa na roto i te mau rave'a maere o te afata teata, te ratio, te haapuroraraa pee'utari e te Itenati—e tae roa'tu i roto i te mau matini iti afa'ifa'i. Te amui nei tatou, to tera e tera reo, i roto i tera e tera fenua, hoê râ to tatou paatoa faaroo e hoê haapiiraa tumu e hoê opuaraa.

Na roto mai i te hoê haamataraa ha'iha'i roa a 182 matahiti i ma'iri a'e nei, i teie nei, te itehia nei tatou na te ao atoa nei. E tamau noa teie ohipa rahi ta tatou e rave nei i te haere i mua, ma te tau e ma te haamaitai

i te mau oraraa mai ta'na e na reira noa nei. Aore roa hoê mea, aore roa e puai i te ao taatoa nei e nehenehe e tape'a i te ohipa a te Atua. E haere noa teie ohipa i mua, noa'tu te mau mea e tupu mai. Te haamana'o ra outou i te mau parau tohu a te Peropheta Iosepha Semita: « Aore roa e rima viivii e nehenehe e tape'a i te ohipa ia haere i mua; e u'ana paha te mau hamani-ino-raa, e amui paha te mau taata iino, e amui paha te mau nuu, e faahitihia paha te mau parau haavare, e haere noa ra te parau mau a te Atua i mua, ma te mätä'u ore, ma te hanahana, e te ti'ama, e tae noa'tu i te taime ua tomo atu te reira i roto i te mau fenua atoa, ua tae atu te reira i te mau tuhaa fenua ato'a, ua parare te reira i roto i te mau hau atoa, e ua

faaroohia te reira e te mau taata atoa, e tae noa'tu ua hope te mau opuaraa a te Atua i te faatupuhia e a parau mai ai o Iehova Rahi e ua oti te ohipa ».¹

E rave rahi te mau mea etaeta e te teimaha i roto i te ao nei i teie mahana, e au mau taea'e e au mau tuahine, tera râ, e rave rahi atoa te mau mea maitai e te faateitei. Mai ta tatou e parau nei i roto i ta tatou hiroa faaroo numera ahuru ma toru, « Mai te mea e, te vai atura te mau mea maitai, te mau mea nehenehe, e aore râ, te mau mea hi'oraa maitai e te poupoura, te titau nei ia tatou i te reira mau mea ». E mata na tatou i te rave tamau noa i te reira.

Te haamauuruu nei au ia outou no to outou faaroo e to outou haapa'o i te evanelia. Te haamauuruu nei au ia

outou no te here e te aupuru ta outou e faaite nei i te tahi e te tahi. Te haamauuruu nei au ia outou no te ohipa ta outou e rave nei i roto i ta outou mau paroita e mau amaa e i roto i ta outou mau tītī e mau mataeinaa. Na te reira mau taviniraa e faatia nei i te Fatu ia faaoti i Ta'na mau opuaraa e rave rahi i ni'a i te fenua nei.

Te faatae atu nei au i te haamauuruuruu ia outou no to outou maitai i ni'a ia'u i te mau vahi atoa ta'u e haere nei. Te haamauuruu nei au ia outou no ta outou mau pure no'u. Ua ite au i te reira mau pure e te oaoa nei au no te reira.

I teie nei, e au mau taea'e e au mau tuahine, ua haere mai tatou ia haapiihia e ia faaûruhia. E rave rahi parau poro'i e hohorahia i roto

i teie na mahana e piti i muri nei. E nehenehe ta'u e haapapû atu ia outou e, teie mau tane e mau vahine o te paraparau atu ia outou, ua imi ratou i te tauturu e i te arata'iraa no te ra'i mai a faaineine ai ratou i ta ratou parau poro'i. Ua faaûruhia ratou no ni'a i te mau mea o ta ratou e faaite mai ia tatou.

Te ite mai nei to tatou Metua i te Ao ra ia tatou tata'itahi e i to tatou mau hinaaro. E mata na tatou i te faai ia tatou i To'na Varua a haaputupu mai ai tatou i roto i te mau pureraa o teie amuiraa. Teie ta'u pure haehaa na roto i te i'oa mo'a o to tatou Fatu e Faaora o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. *Te mau haapiiraa a te mau peresideni o te Ekalesia: Iosepha Semita (2007), 505.*

Na te Peresideni Boyd K. Packer

Peresideni no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

E na te hoê tamaiti iti e arata'i ia ratou

E mea ti'a i te tane e te vahine faaiipoipo ia ite e, to ratou piiraa matamua—o te ore roa e iriti-ê-hia' tu ia raua—no te tahi ia e te tahi e i muri iho, no ta raua mau tamarii.

Tau matahiti i ma'iri a'enei, i te hoê pô to'eto'e i te hoê vahi tape'araa pereoo auahi i te fenua Tapone, ua faaroo a'era vau i te tupa'ipa'i i ni'a i te haamaramarama o to'u pereoo. Te ti'a noa mai nei te hoê tamaiti iti, ua to'eto'e roa, e ahu mutumutu, hoê ahu repo i taamuhia na raro a'e i to'na taa oru. Ua î roa to'na upoo i te tutu'a. E au'a punu tutae auri e hoê taipu to roto i to'na rima, e tapa'o te reira no te hoê tamarii otare taparu. A imi ai au i te rave'a no te iriti i te uputa, ua haamata atoa te pereoo auahi i te tere i taua taima ra.

Eita roa e mo'ehia ia'u taua tamaiti iti ra, to'na pohe po'ia, e te ti'a noa ra i roto i te to'eto'e, a tape'a noa ai i te hoê au'a punu pau. Eita atoa e mo'ehia ia'u taua taima ra, a tere mārū noa ai te pereoo auahi, e a ti'a noa ai oia i ni'a i te vahi tape'araa, aita roa i ti'a ia'u ia rave i te hoê mea.

Te tahi tau matahiti i muri mai i Cusco, te hoê oire i ni'a roa i te mau mou'a Andes i Peru, ua faatupu mau o Elder A. Theodore Tuttle i te hoê pureraa oro'a i roto i te hoê piha roa e te piriha'o, i te pae purumu noa. E pô taua taima ra, a paraparau noa ai

o Elder Tuttle, ua tomo maira te hoê tamaiti iti, e ono paha matahiti to'na. E piriario roa to'na e te mutumutu, haere roa i ni'a i to'na na turi.

I to maua pae aui te vai ra hoê amuraa maa e te hoê farii faraoa no te oro'a i ni'a iho. Ua ite atu teie tamaiti iti otare no te purumu e te po'ia ho'i i te faraoa, e ua haamata i te haafatata mārū noa na te pae papa'i i taua faraoa ra. Ua fatata roa' tu oia i te amuraa maa, ite mai nei te hoê vahine ia'na. Ua ta'iriiri taua vahine ra i to'na upoo no te tiahi i teie tamaiti iti i rapae i roto i te poiri. Ua uuru a'era vau i roto ia'u iho.

I muri mai, ua ho'i faahou mai te tamaiti iti ra. Ua faanuu mārū noa oia na te pae papa'i, ma te hi'ohi'o i te faraoa e ia'u atoa. Ia fatata mai oia i te vahi e ite faahou atu ai te vahine ia'na, ua faatoro vau i to'u na rima, e ua horo mai oia ia'u ra. Ua tape'a vau ia'na i ni'a i to'u na turi.

I muri iho, mai te hoê tapa'o te huru, ua tuu vau ia'na i ni'a i te parahi-
raa o Elder Tuttle. I muri a'e i te pure hopea, ua horo oioi te tamaiti iti po'ia i rapae i roto i te poiri.

I to'u ho'iraa i te fare, ua faati'a vau i te Peresideni Spencer W. Kimball i te ohipa tei tupu i ni'a ia'u. Ua oto roa oia e ua parau maira e, « ua tape'a oe hoê nunaa i ni'a i to oe turi ». Ua hau i te hoê taima to'na parauraa mai ia'u e, « E auraa hohonu to taua ohipa i tupu ra, hau atu i ta oe i ite ».

A ratere ai au na te mau fenua Amerika latino fatata 100 taima, ua tamata vau i te imi i taua tamaiti iti ra i ni'a i te mau hoho'a mata o te taata. I teie nei, te ite nei au i te auraa o te parau a te peresideni Kimball.

Ua farerei au i te tahi atu tamaiti pohe to'eto'e i ni'a i te purumu no Roto Miti. Ua tupu te reira i te hoê atu maororaa pô to'eto'e. Te ho'i ra matou, i muri a'e i te hoê tamaaraa noela i roto i te hoê hotera. Te haere mai nei na ni'a i te purumu e ono e aore râ, e va'u tamaroa maniania. Te ti'araa mau, tei te fare ratou i taua taima ra, i te vahi to'eto'e ore.

Hoê tamaiti aita to'na e pereue mahanahana. Ua ou'au'a noa oia no te faaore i te to'eto'e. Ua mo'e ê atura oia na te tahi purumu iti, e mea papū e, no te haere i roto i te hoê piha

faae meta na'ina'i au ore e te hoê ro'i e aita e nava'i te tapo'i no te tamahana-hana ia'na.

I te pô, ia huti ana'e au i te ahu taoto i ni'a ia'u, e pûpû vau i te hoê pure no te feia aita to ratou e ro'i mahanahana.

I te hoperaa te Tama'i Rahi II o te Ao nei, tei Osaka vau i te fenua Tapone i taua taime ra. Ua ino roa te oire, ua î te purumu i te ofa'ifa'i, te mau hu'ahu'a tauhaa paparari, e te apoopoo toparaa tupita. Noa'tu e, ua mou te rahiraa o te tumu raau, te ti'a noa ra te tahi pae ua fatifati roa te amaa e te tumu, e ua itoito ratou i te faatupu mai i te tahi mau amaamaa e te raoere.

Hoê tamahine iti ahu mutumutu, e pafa'ifa'i ra i te raoere raau. Mai te huru ra e, aita teie tamarii iti e ite ra i te huru haamouraa e haati ra ia'na, a haere ai oia na ni'a iho i te mau hu'ahu'a tauhaa paparari no te pafa'ifa'i i te tahi atu mau raoere raau. Ua itehia

ia'na te nehenehe hoê roa i toe mai i roto i to'na ao. E ti'a paha ia'u ia parau e, o *oia* iho te tuhaa nehenehe o to'na ao. I te tahi taime, ia feruri ana'e au ia'na, na te reira e faarahi i to'u faaroo. Ua riro teie tamahine ei hi'oraa no te aau ti'aturi.

Ua haapii mai o Moromona e, « ua ora râ te tamarii rii i te Mesia »¹ e aita ratou e titauhia ia tatarahapa.

I roto i te area matahiti 1900, te poro ra e piti na misionare i te evanelia i roto i te mau mou'a no te pae apatoa o te mau Hau Amui no Marite. I te hoê mahana, na ni'a mai i te aivi, ua ite atura raua i raro roa, i te mau taata e haaputupu ra i te hoê vahi ateatea. E ere i te mea pinepine te mau misionare i te haapii e rave rahi taata, no reira, ua pou atu raua i taua vahi ateatea ra.

Ua paremo te hoê tamaiti iti, e te hunahia ra oia. Ua ani to'na na metua i te hoê orometua ia haere mai e « paraparau » no ta raua tamaiti.

Ua ti'a noa na misionare i muri, a ti'a ai te orometua ratere i mua i te metua tane e te metua vahine oto e a haamata ai i ta'na a'oraa. Mai te mea e, ua ti'aturi na metua e farii raua i te tahi parau faaitoitoraa na roto mai i teie orometua, e riro raua i te inoino roa.

Ua faahapa u'ana oia ia raua no te oreraa e bapetizo i teie tamaiti iti. Ua haapa'o ore raua i te reira no tera e tera tumu, e i teie nei ua taere roa. Ua faaite papû oia ia raua e, tei hade ta raua tamaiti iti. No raua te hape. O raua te ti'a ia faahapa no to'na mauui hopea ore.

I muri a'e i te a'oraa e i te haapo'i- meta-hia te apoo, ua tapiri atura na misionare i na metua oto. Ua parau atura raua i te metua vahine e, « e na tavini maua na te Fatu, e e parau poro'i ta maua na orua ». A faaroo noa ai na metua oto, ua tai'o a'era na misionare i roto i te apokalupo e ua faaite atura i to raua iteraa papû no ni'a i te faaho'i- meta-hia mai te mau taviri no te faaoraa o te feia ora e tei pohe.

E aroha rahi to'u no taua orometua ra. Ua rave oia mai te au tei maraa ia'na, ia au i te maramarama e te ite tei roaa ia'na. Tera râ, te vai atu â râ te tahi mau mea o te ti'a ia'na ia ho-ro'a. Te vai ra te îraa o te evanelia.

Ua haere mai na misionare ei mau tamahanahana, ei mau orometua, ei mau tavini no te Fatu, ei mau orometua haamanahia no te evanelia a Iesu Mesia.

Teie mau tamarii ta'u i paraparau atu na, e mau tamarii paatoa ia na to tatou Metua i te Ao ra. « Inaha hoi te tamarii ra, e tuhaa ia no ò ia Iehova ra: e... e ao to te taata i î to'na piha ohe ia ratou ».²

E hopoi'a faahiahia na na taata faaipoipohia te hamaniaraa i te ora. Te riroraa ei metua ti'amâ e te haapa'o i te hopoi'a, o te hoê ia o te mau titau-raa rahi roa o teie oraraa tahuti nei. E ore roa e ti'a i te hoê tane ana'e e aore râ, i te hoê vahine ana'e ia fanau i te tamarii. Ua opuahia e, e piti metua to te tamarii—e metua tane e e metua vahine. Aita e hoho'a e aore râ, e faanahoraa ê atu e nehenehe e mono i teie.

E mea maoro i teie nei, ua parau mai te hoê vahine ia'u, ma te ta'i e, i te tau e piahi ai oia i te fare haapiiraa tuarua, ua rave oia i te hoê hape rahi e to'na hoa tamaroa. Ua faanaho to'na hoa i te hoê haamaruaraa tamarii. I te hoperaa ta raua tau haapiiraa ua faaipoipohia raua e ua roaa ta raua e rave rahi atu â mau tamarii. Ua parau mai oia e, e mau iui rahi to'na i teie nei, ia hi'o ana'e oia i to'na utuafare, ta'na mau tamarii nehenehe roa, e ia feruri i te parahiraa taata ore i teie nei, no taua tamarii mo'e ra.

Ahani e, te taa nei e te faaohipa nei teie na taata faaipoipohia i te Taraehara, e ite ia raua e, te reira mau ohipa e te mau iui i apitihia mai i te reira, e nehenehe ia ia tumâhia. Aore e mamae e vai noa e a muri noa'tu. E ere i te mea ohie, tera râ, aita te oraraa i faataahia ei ohipa ohie e ei ohipa au. E fauafaraa maitai ia tatarahapa, ia faaauhia i te ti'aturiraa hopea ta te faaoreraa hara e horo'a mai.

Ua parau atoa mai te tahi atu na taata faaipoipohia ia'u e, na ô maira

raua i ô te taote, e ua parau mai te taote e, eita e roaa ta raua tamarii. Ua pe'ape'a roa raua i taua parau ra. Ua maere raua ia'u i te parauraa'tu e, e fana'o rahi to raua. Ua maere raua e, no te aha vau i parau ai i taua huru parau ra. Ua parau vau ia raua e, e mea hau roa a'e raua i te maitai i te tahi atu mau taata faaipoipohia o te ti'a ia riro ei metua tera râ, ua pato'i e ua haapae ratou ma te aau pipiri i taua hopoi'a ra.

Ua parau vau ia raua, « Tei iti a'e, ua hinaaro orua i te tamarii, e taua hiaai ra e mea teimaha roa no orua i roto i to orua oraraa tahuti nei e i muri a'e, no te mea e horo'a mai te reira i te aifaitoraa i te pae varua e te pae aehuehu. No reira, e mea maitai a'e no orua no te mea ua hinaaro orua i te tamarii e aita ra e nehenehe, ia faaauhia i te feia o te nehenehe e aita ra e hinaaro i te tamarii ».

« Tei teie nei ao ana'e ra ta tatou e tiai i te Mesia nei, e ati rahi to tatou i to te taata atoa ».³

Te opuaraa hopea o te mau ohipa atoa i roto i te Ekalesia o te faatupuraraa ia i te oaoa i rotopû i te tane e te vahine faaipoipo e ta raua mau tamarii i roto i te utuafare, ma te paruruhia

e te mau parau tumu e te mau ture o te evanelia, tei taatihia i roto i te mau fafauaraa o te autahu'araa mure ore. E mea ti'a i te tane e te vahine faaipoipo ia ite e, to ratou piiraa matamua—o te ore roa e iriti-ê-hia'tu ia raua—no te tahi ia e te tahi e i muri iho, no ta raua mau tamarii.

Te hoê o te mau iteraa apî e te rahi no te ti'araa metua, o to tatou ia haapii-rahi-raa no ni'a i te mau mea faufaa a'e na roto mai i ta tatou mau tamarii, o te mea ho'i aita i noaa mai na roto mai i to tatou na metua. Te taa ra ia tatou i teie nei i te parau tohu a Isaia tei na ô mai e, « e na te hoê tamaiti iti e arata'i [ia ratou] ».⁴

I Ierusalem, « Ua parau atura i te hoê tamaiti iti, ua tuu atura ia'na i rotopû ia ratou ra.

« Ua parau atura, Oia mau ta'u e parau atu ia outou nei, ia ore outou ia faahuru-ê-hia e ia riro mai te tamarii rii ra, e ore roa outou e ô i te basileia ra o te ao.

« E teie nei, o te faahaehaa ia'na iho e mai teie nei tamaiti iti, oia te rahi i te basileia o te ao ra ».⁵

« Ua parau atura râ Iesu, e vaiiho noa mai i te tamarii rii ia haere noa mai na ia'u nei, eiaha e faaorehia'tu,

mai ia ratou hoi to te basileia
ra o te ao.

« Ua tuu atura oia i tana rima i nia
iho ia ratou, e haere ê atura ».⁶

Te tai'ō nei tatou i roto i te Buka
a Moromona i te parau no te tere o
Iesu Mesia i te Fenua Apī. Ua faaora
Oia e ua haamaitai i te taata e ua
faaue ia hopoihia mai te mau tamarii
rii Ia'na ra.

Ua papa'i o Moromona e, « Hopoi
maira ratou i ta ratou mau tamarii rii,
haaparahi ihora ia ratou i te pae avae
no'na, tia noa'i Iesu i ropu ; e otohe
rii a'era te feia ra e ia hope ratou i te
hopoihia mai ia'na ».⁷

Ua faaue atura Oia i te taata ia tu-
turi i raro. Ua tuturi atoa Oia i raro e
te mau tamarii ati Ia'na, e ua pure
atura i to tatou Metua i te Ao ra. I muri
a'e i te pure, ua oto a'era te Faaora, « e
ua rave atura oia i ta ratou mau tamarii
rii, haamaitai tatai hoê ihora ia ratou e
ua pure atura i te Metua no ratou.

« E oti a'era oia i te na reiraraa,
oto faahou ihora oia ».⁸

E nehenehe ta'u e ite i te mau
mana'o o te aau i faaitehia mai e te
Faaora i ni'a i te mau tamarii. Ua rau
te mau mea te ti'a ia apohia mai na
roto mai i te peeraa i To'na hi'oraa i
roto i te parau no te imiraa ia pure,
ia haamaitai e ia haapii « i te mau
tamarii rii ra ».⁹

O vau te tamarii numera 10 i roto i
te hoê utuafare 11 tamarii. Ia au i to'u
iteraa, aita to'u metua tane e to'u me-
tua vahine i tavini i roto i te hoê piiraa
teitei i roto i te Ekalesia.

Ua tavini to matou na metua ma te
haapa'o maitai i roto i to raua piiraa
faufaa roa a'e—ei metua. Ua arata'i to
matou metua tane i to matou utuafare
i roto i te parau ti'a, eiaha roa'tu na
roto i te riri e te ri'ari'a. Ua faarahi-
hia te hi'oraa puai o to matou metua
tane na roto i te a'o mārû a to matou
metua vahine. Ua riro te evanelia ei
haamaitairaa puai i roto i te oraraa
o matou tata'itahi i roto i te utuafare
Packer, e i ni'a i te u'i i muri iho, e te
u'i i muri iho e i muri faahou mai,
i ta matou hi'oraa.

E mea maitai pai e, e faaairo-atoa-
hia vau ei taata maitai mai to'u metua
tane. Hou a faaroo ai au i te mau

parau ra, « ua ti'a roa » na roto mai
i to'u Metua i te Ao ra, e mea maitai
e, e faaroo vau i te reira na roto mai
i to'u metua tane tahuti na mua.

E rave rahi taime to'u uiui-noa-raa
e, no te aha i piihia ai au ei Aposetolo
e i muri iho ei peresideni no te Pūpū
no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo,
noa'tu e, no roto mai au i te hoê utua-
fare e nehenehe e parau e, e ere te
metua tane i te mea itoito roa. E ere
o vau ana'e te melo o te Tino Ahuru
Ma Piti i roto i taua huru faito ra.

I te pae hopea, ua ite au e ua ma-
ramarama vau e, no taua huru oraraa
ra paha vau i piihia ai. E te taa nei
au e, no te aha, i roto i te mau mea
atoa ta tatou e rave i roto i te Ekalesia,
e mea ti'a ia tatou te feia faatere, ia
horo'a i te rave'a i te mau metua e i
te mau tamarii ia rave i te taime no te
parahi amui ei mau utuafare. E mea
ti'a i te feia faatere o te autahu'araa ia
faaairo i te Ekalesia ei haamaitairaa
no te utuafare.

Ua rau te mau mea no ni'a i te
oraraa i te evanelia a Iesu Mesia o te
ore e nehenehe e faitohia i te numera
e aore râ, ia au i te taeraa mai. Tei ni'a
to tatou paura taime i te parau no te
fare, no te tapura haamau'araa e no
te mau ohiparaa e te mau faanaho-
nahoraa. Na roto i te reira, e nehenehe
e mo'ehia ia tatou te varua mau o te
evanelia a Iesu Mesia.

E mea pinepine te hoê taata i
te haere mai ia'u ra i te na ôraa e,
« E te peresideni Packer, e mea
au anei ahani e ... ? »

Ua mataro vau i te tape'a ia ratou
e i te parau e, aita, no te mea te taa ra
ia'u e, teie mea e parauhia mai nei, o
te tahi ia faaoaoaraa e aore râ, te tahi
faanahoraa apî o te faateimaha faahou
atu â i ni'a i te taime e i te haamau'a-
raa a te utuafare.

Te taime o te utuafare, e taime
mo'a ia, e e mea ti'a roa ia paruruhia
e ia faaturahia. Te a'o ru nei matou
i to tatou mau melo ia aupuru maite
i to ratou utuafare.

I te taime a faaipoipohia ai maua,
ua faaoti maua o to'u hoa e, e farii
maua i te mau tamarii o te fanauhia
na maua, e tae noa'tu te hopoi'a no
te hapûraa e no te faaamuraa ia ratou.

E ua tae i te taime ua faati'a atoa ratou
i to ratou iho utuafare.

E piti taime i roto i to maua oraraa,
i te taime no te fanauraa o te piti o ta
maua mau tamaiti iti, ua parau mai te
hoê taote e, « Aita vau e mana'o nei e,
e ora teie tamarii ».

E piti atoa taime to maua pahono-
raa e, e horo'a maua i to maua ora no
te faaora i ta maua tamaiti iti. I roto
i taua pûpûraa ra, ua ite maua e, ua
tu'ati teie aau horo'a i te feruriraa o
te Metua i te Ao ra no tatou tata'itahi.
Auê ia feruriraa hanahana e.

I teie nei te fatata nei maua i te
hopea o to maua oraraa, te taa nei e
te ite nei te tuahine Packer e o vau
atoa nei e, e nehenehe to matou
utuafare ia riro ei utuafare mure ore.
Mai te mea e, e haapa'o tatou i te
mau faaueraa e e ora hope roa i te
evanelia, e paruruhia e e haamaitaihia
tatou. No ni'a i ta maua mau tamarii
e te mau mootua, e i teie nei, te mau
hina, te pure nei maua ia ti'a i teie
mau utuafare iti e tupu mai nei, ia
farii atoa i taua huru aupururaa ra
i teie mau tamarii rii tao'a rahi.

E te mau metua tane e te mau me-
tua vahine, i te tau i muri nei, ia tapea
ana'e outou i te hoê aiû fanau-apî-hia
i roto i to outou rima, e nehenehe
e roaa ia outou te ite orama i te
mau mea aro e te mau opuaraa
o te oraraa. E rahi atu to outou ite e,
no te aha te Ekalesia i riro ai mai teie
te huru, e no te aha te utuafare i riro
ai ei faanahonahoraa niu no teie tau
e a muri noa'tu. Te faaite papû nei au
e e parau mau te evanelia a Iesu
Mesia, e te faanahoraa no te faaora-
raa, o tei piihia te faanahoraa no te
oaoa, ua riro ei hoê faanahoraa no
te mau utuafare, e e haere noa teie
ohipa i mua mai tei opuahia e te
Metua. Te faaite papû nei au i te
reira na roto i te i'oa o Iesu Mesia,
amene. ■

TE MAU NOTA

1. Moroni 8:12.
2. Salamo 127:3, 5.
3. 1 Korinetia 15:19.
4. Isaia 11:6.
5. Mataio 18:2–4.
6. Mataio 19:14–15.
7. 3 Nephi 17:12.
8. 3 Nephi 17:21–22.
9. 3 Nephi 17:24.

Na Cheryl A. Esplin

Tauturu piti i roto i te Peresideniraa Rahi o te Paraimere

Te haapiiraa i ta tatou mau tamarii ia ite papû roa

Te haapiiraa i ta tatou mau tamarii ia ite papû roa e mea hau atu ia i te horo'a-noa-raa i te haamaramaramaraa. Te tauturaa i ta tatou mau tamarii ia faatae roa te haapiiraa tumu i roto i to ratou aau.

Atere noa ai te mau matahiti, te mohimohi noa'tura e rave rahi mau tuhaa o to'u oraraa, te tahi râ o te mau haamana'oraa o tei vai papû maitai ra o te mau fanauraa ia o ta maua mau tamarii tata'itahi. E au ra e ua piri roa mai te ra'i, e mai te mea e tamata vau, e nehenehe roa ia ia'u ia ite faahou i taua huru tura ra e te maere o ta'u i farii i te mau taime atoa a tuuhia mai ai teie mau aiû faufaa rahi roa i roto i to'u rima.

E « tamarii faufaa ai'a na te Fatu ta tatou mau tamarii » (Salamo 127:3). Ua ite e ua here tata'itahi Oia ia ratou (a hi'o Moroni 8:17). Auê ia hopoi'a mo'a ta te Metua i te Ao ra i tuu mai i ni'a iho ia tatou ei mau metua no te apiti atu Ia'na no te tauturu i Ta'na mau varua ma'itihia ia riro i te mea Ta'na i ite e nehenehe ratou e riro mai.

Teie ohipa taa ê hanahana no te au-pururaa i ta tatou mau tamarii o te hoê ia hopoi'a rahi roa'e o ta tatou e nehenehe e rave tatou ana'e, ma te tauturu

ore a te Fatu. Ua ite papû maitai Oia i te mea o ta tatou mau tamarii e hinaaro ia ite, i te rave, e ia riro mai no te ho'i atu i mua i To'na aro. E horo'a oia i te metua vahine e te metua tane i te haapiiraa e te arata'iraa papû maitai na roto i te mau papa'iraa mo'a, ta'na mau peropheta, e te Varua Maitai.

I roto i te hoê heheuraa no te mau mahana hopea nei i te peropheta Iosepha Semita, ua haapii te Fatu i te mau metua ia haapii i ta ratou mau tamarii ia *ite papû roa* i te haapiiraa tumu no te tatarahapa, te faaroo ia Iesu Mesia, te bapetizoraa, e te horo'araa no te Varua Maitai. Ia ite tatou e aita te Fatu i parau ia « haapii noa i te haapiiraa tumu »; Ta'na arata'iraa o te haapiiraa i ta tatou mau tamarii ia « *ite papû roa* i te haapiiraa tumu ». (a hi'o PF&PH 68:25, 28; haapapûraa tuuhia mai)

I roto i te Salamo e tai'o tatou, « E haapii mai oe i'au, ia haapao vau i ta oe ture; ia haapao vau ma tau aau atoa ra » (Salamo 119:34).

Te haapiiraa i ta tatou mau tamarii ia ite papû roa e mea hau atu ia i te horo'a-noa-raa i te haamaramaramaraa. E tauturu te reira i ta tatou mau tamarii ia faatae roa te haapiiraa tumu i roto i to ratou aau o te riro mai ei tuhaa no to ratou huru e ia itehia i roto i to ratou huru e to ratou ti'araa i te roaraa o to ratou oraraa.

Ua haapii o Nephi e te ti'araa o te Varua Maitai o te faataeraa ia i te parau mau « i roto i te aau o te tamarii a te taata nei » (2 Nephi 33:1). To tatou ti'araa ei metua o te raveraa mai ta tatou e nehenehe no te faatupu i te hoê vahi i reira ta tatou mau tamarii e nehenehe ai e farii i te faaûruraa o te Varua e ia tauturu ia ratou ia ite i te mea ta ratou e farii ra.

Te haamana'o nei au i te hoê niuniu ta'u i farii e rave rahi mau matahiti i ma'iri a'e nei a ta maua tamahine o Michelle. Ma te oaoa, ua parau mai oia, « E mama, ua tupu iho nei te tahi ohipa maere ia'u e o Ashley ». O Ashley o ta'na ia tamahine e pae matahiti i taua taime ra. Ua faaite mai o Michelle e i taua po'ipo'i ra ua vai te marôraa tamau i rotopu ia Ashley e o Andrew e toru matahiti to'na—aita te hoê e hinaaro i te opere e te tahi râ e ta'iri ia. I muri a'e i to'na tauturaa ia raua ia faaafaro, ua haere atu o Michelle e hi'o i te aiû.

Ua horo oi oi mai o Ashley ma te riri e aita o Andrew e opere. Ua faahama-na'o o Michelle ia Ashley i te faaotiraa ta ratou i rave i roto i te pureraraa pô utuafare ia riro ei taata maitai a'e te tahi e te tahi.

Ua ani oia ia Ashley e hinaaro anei oia ia pure e ia ani i te tauturu a te Metua i te Ao ra, ua pahono mai râ o Ashley ma te riri rahi « Aita ». I te uiraa-hia ra e te ti'aturi ra anei oia e pahono mai te Metua i te Ao ra i ta'na pure, ua parau o Ashley e aita oia i ite. Ua ani to'na metua vahine ia'na ia tamata e ua rave marû noa mai i to'na na rima e ua tuturi atu ra raua i raro.

Ua parau atu o Michelle ia Ashley ia ani i te Metua i te Ao ra ia tauturu ia Andrew ia opere—e ia tauturu ia'na ia riro ei taata maitai. Ua anaanatae te mana'o o Ashley no ni'a i te tautururaa a te Metua i te Ao ra i to'na teina ia

opere, ua haamata oia i te pure ma te ani i te Metua i te Ao ra ia tauturu ia Andrew ia opere. A ani ai oia ia tauturu mai ia'na ia riro ei taata maitai, ua haamata oia i te ta'i. Ua faaoti o Ashley i ta'na pure e ua tuu atu i to'na upoo i ni'a i te taponu o to'na metua vahine. Ua rave mai o Michelle ia'na i roto ia'na e ua ui atu eaha oia i ta'i ai.

Ua parau mai o Ashley e aita oia i ite.

Ua parau atu to'na metua vahine, « te mana'o nei au e ua ite au no te aha oe i ta'i ai. Te ite ra oe i te hoê huru maitai i roto ia oe ? » ua ta'iri o Ashley i te upoo, e ua na ô atu ra te mama, « o te Varua te reira e tauturu ra ia oe. Mea na reira ta te Metua i te Ao ra ia parau e te here nei Oia ia oe e e tauturu oia ia oe. »

Ua ui oia ia Ashley e te ti'aturi ra anei oia i te reira, te ti'aturi ra anei oia e tauturu mai te Metua i te Ao ra ia'na.

Ma to'na mata iti tei i te roi mata ua parau o Ashley « E »

I te tahi mau taime, te rave'a puai roa'e no te haapii i ta tatou mau tamarii ia ite papû roa i te hoê haapiiraa tumu, o te haapiiraa ia i taua taime râ a tupu ai taua ohipa ra. E tupu ta'ue noa mai taua mau taime ra tei ore i opuahia i roto i te oraraa matauhia o te utuafare. E tupu mai e ore oioi atu, e mea ti'a ia tatou ia vai ara noa e ia ite e ua riro ei taime no te haapii ia haere mai ta tatou mau tamarii e farerei ia tatou no te hoê uiraa aore râ mana'o pe'ape'a, ia fifi ratou e to ratou mau taea'e e tuahine aore râ mau hoa, ia hinaaro ratou ia haavî i to ratou riri, ia rave ratou i te hoê hape, aore râ ia hinaaro ratou i te rave i te hoê faaotiraa. (A hi'o *Te Haapiiraa, Aita e Haapiiraa Teitei A'e : Hoê Tauturu Arata'i no te Haapiiraa Evanelia*

[1999], 140–41; *Te Faaipoiporaa e te mau Auraa Utuafare Buka a te orometua haapii* [2000], 61.)

Mai te mea ua ineine tatou e ia vaiiho tatou i te Varua ia arata'i i roto i teie mau huru, e haapiihia ia ta tatou mau tamarii ma te puai rahi e te maramarama.

E mea faufaa rahi atoa te mau taime haapiiraa o te tae mai a faaineine maitai ai tatou i te mau faanahoraa tamau mai te pure utuafare, te tai'oraa i te mau papa'iraa mo'a, te purerua pô utuafare e te tahi atu mau faaoaoaraa utuafare.

I roto i te mau huru haapiiraa tata'i-tahi, e manuia a'e te mau haapiiraa e te mau ite papûraa ato'a ia rave-ana'e-hia te reira i te hoê vahi mahanahana e te here i reira te varua e parahi ai.

E piti ava'e na mua a'e te 8raa o te matahiti o ta'na mau tamarii, e faataa

te hoê metua tane i te tahi taime i te hepetoma tata'itahi no te faaineine ia ratou no te baptizora. Ua parau ta'na tamahine e i te taeraa i to'na taime, ua horo'a to'na papa i te hoê buka aamu na'na e ua parahi o raua ana'e e ua aparau e ua faaite i to raua mau mana'o no ni'a i te mau parau tumu o te evanelia. A tupu noa ai te aparauraa ua papa'i to'na papa i te hoê hoho'a. Te faaite ra i te oraraa matamua, te oraraa i te fenua nei, e te taahiraa tata'itahi ta'na e ti'a ia rave no te ho'i atu e ora i piha'ihohi i te Metua i te Ao ra. Ua faaite i to'na iteraa papû no ni'a i te taahiraa tata'itahi e ua haapii i te reira i ta'na tamahine.

I to ta'na tamahine faahaamana'o-
raa i taua iteraa ra i to'na paariraa,
ua parau ta'na tamahine: « Eita roa
e mo'ehia ia'u te here ta'u i ite na
roto mai i to'u papa a parahi ai oia
i piha'ihohi ia'u...Te ti'aturi nei e teie
iteraa o te tumu rahi i noaa ai ia'u te
hoê iteraa papû no te evanelia i to'u
baptizoraahia » (a hi'o *Te Haapiiraa,
Aita e Piiraa Teitei A'e*, 129).

Te haapiiraa ia ite papû roa e titau
ia te reira i te hoê tutavaraa tamau
e te tuutu ore. E titau te reira i te ha-
piiraa na roto i te parau e te hi'oraa
maitai e te tauturu-taa-ê-raa i ta tatou
mau tamarii ia ora i te mea ta ratou
i haapii mai.

Ua haapii te Peresideni Harold B.
Lee, « Aita ana'e te hoê parau tumu
o te evanelia e itehia i te tupuraa,
e mea... fffi roa ia ia ti'aturi i taua

parau tumu ra » (*Te mau haapiiraa
a te mau Peresideni o te Ekalesia:
Harold B. Lee* [2000], 121).

Ua haapii matamua vau i te pure na
roto i te tuturiraa e to'u utuafare i roto
i te pure utuafare. Ua haapiihia vau i
te mau parau o te pure a faaroo ai au
i to'u na metua i te pureraa e a tauturu
ai raua ia'u i roto i ta'u mau pure
matamua. Ua haapii mai au e nehe-
nehe ta'u e paraparau i to'u Metua
i te Ao ra e ia ani i te arata'iraa.

Ma te ma'iri ore i te mau po'i-
po'i atoa, e haaputupu to'u metua
vahine e metua tane ia matou i te
iri amuraa maa hou te tamaaraa, e e
tuturi matou no te pure utuafare. E
pure matou i te tamaaraa tata'itahi.
I te ahiahi hou te ta'otoraara, e tuturi
amui matou i roto i te piha faafaearaa
e e opani matou i taua mahana ra na
roto i te pure utuafare.

Noa'tu aita vau i maramarama
maitai no ni'a i te pure i to'u tamariiri-
raa, ua riro roa râ ei tuhaa no to'u ora-
raa tei vai noa ia'u nei. Te tamau noa
nei â vau i te haapii mai, e te tamau
noa nei â to'u maramarama i te tupu
rahi no ni'a i te mana o te pure.

Ua parau o Elder Jeffrey R. Hol-
land, « Ua maramarama tatou paatoa e
te manuia o te parau poro'i o te eva-
nelia tei te huru ia o te haapiiraahia
e i te maramaramahia e i te orahia te
reira na roto i te hoê rave'a e nehe-
nehe ai te fafauaraa no te oaoa e te
faaoraraa e faatupuhia. (« Haapiiraa'tu
e te Haapiiraa mai i roto i te Ekalesia »

[Haapiiiraa na te Feia Faatere o te
Ao nei, 10 no fepuare 2007], *Liahona*,
Tiunu 2007, 57).

Te haapiiraa mai ia ite papû roa i te
mau haapiiraa tumu o te evanelia o te
hoê ia ohipa no te hoê oraraa taatoa e
e tae mai ia na « nia iho i te faaue, ua
a'o, e ua na nia iho i te a'o, te tahi vahi
iti i ð nei e mai reira hoi ei ð te tahi
vahi » (2 Nephi 28:30). A haapii mai
ai e a faaohipa ai te mau tamarii
i te mea ta ratou i haapii mai, e rahi ia
to ratou maramarama, o te arata'i atu
i te haapii-rahi-raa mai, i te ohipa hau
atu, e i te hoê maramarama rahi a'e e
te vai maoro mai.

E nehenehe tatou e ite e te haamata
ra ta tatou mau tamarii i te ite papû
roa i te haapiiraa tumu ia ite ana'e
tatou i te tupuraa te reira i roto i to
ratou mau huru e te mau ohipa ma
te titau ore i te faaheporaa aore râ te
haamauruururaa. A haapii mai ai ta
tatou mau tamarii ia ite papû roa i te
mau haapiiraa tumu o te evanelia, e
riro mai ratou ei mau taata ite i te haa-
pa'o ia ratou iho. E riro ratou ei tuhaa
no te faafaroraa i te mau titaaraa o te
utuafare e e amui atoa mai ratou no te
haamaitai i te huru oraraa e te manuia-
raa o te utuafare.

E haapii atu tatou i ta tatou mau ta-
marii ia ite papû roa a faaohipa ai tatou
i te mau taime tata'itahi o te oraraa no
te haapii atu, a titau i te Varua, a horo'a
i te hi'oraa maitai, e a tauturu ia ratou ia
ora i te mea ta ratou i haapii mai.

Ia hi'o tatou i roto i te mata o te
hoê tamarii, e faahaamana'ohia tatou
i te himene ra:

*E tamarii au
Na te Atua ra
A tauturu ia'u ia ite
I Ta'na mau parau*

*Arata'i mai ia'u
I te e'a mau.
Parau mai te tano ia'u
Ia ora Ia'na ra.*

(« E Tamarii Au na te Atua ra »,
(*Te Mau Himene*, no. 185,
haapapûraa tuuhia)

Ia na reira tatou. I te i'oa o Iesu
Mesia amene. ■

Na Elder Donald L. Hallstrom
No te Peresideniraa o te Hitu Ahuru

Faafariuhia i Ta'na evanelia na roto i Ta'na Ekalesia

*Te fâ o te Ekalesia oia ho'i te tautururaa
ia tatou ia ora i te evanelia.*

Ua here au i te evanelia a Iesu Mesia e Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea Nei. Te tahi mau taima, e tauui tatou i te parau *evanelia* i te parau *Ekalesia*, tera râ e ere te hoê â mea. Noa'tu râ te reira, e mea tu'ati nehe-nehe raua, e e mea titauhia na mea toopiti no tatou.

Te evanelia, o te opuaraa hanahana ia a te Atua i reira tatou, ei mau tamarii Na'na, e horo'ahia ai te rave'a no te farii i te mau mea atoa a te Metua (a hi'o PH&PF 84:38). Te parauhia nei te reira te ora mure ore e te faahiti-atoa-hia nei te reira ei « horoa hau a'e te reira i te mau horoa atoa a te Atua » (PH&PF 14:7). Te hoê tuhaa faufaa roa o teie opuaraa oia ho'i ia to tatou oraraa i ni'a i te fenua nei, te hoê taima no te faatupu i te faaroo (a hi'o Moroni 7:26), no te tatarahapa (a hi'o Mosia 3:12), e no te faaau ia tatou i te Atua (a hi'o), Iakoba 4:11).

No te iteraa e, e haafifi rahi mai to tatou mau paruparu tahuti i to tatou nei oraraa, no te mea e « vai na pae

e piti i te mau mea atoa ra » (2 Nephi 2:11), e no te mea atoa aita ta tatou e nehe-nehe e tamâ i ta tatou iho mau hara, ua faaineinehia te hoê Faaora. I to Elohima, te Atua mure ore e te Metua o to tatou mau varua, faaite-raa i Ta'na opuaraa no te faaoraraa, ua parau atu te hoê i rotopû ia tatou e, « Teie au, a tono ia'u » (Aberaham 3:27). To'na i'oa o Iehova.

No To'na fanauraahia e te Metua i te Ao ra, i te pae varua e i te pae tino, tei Ia'na ra te mana hope no te upoo-ti'a i te ao nei. No To'na fanauraahia e te metua vahine tahuti, tei raro atoa Oia i te mauui e te mamae o te tahuti nei. Ua topa-atoa-hia te i'oa o Iehova o Iesu e i muri iho ua horo'ahia te i'oa mana o te Mesia, te auraa ra, Tei Faatahinuhia. Te ohipa hope Ta'na i rave, o te Taraehara ia, i reira Iesu te Mesia « i pou mai i raro a'e i te mau mea atoa ra » (PH&PF 88:6), na roto i te reira ua ti'a Ia'na i te aufau hope no tatou tata'itahi.

Ua faati'ahia te Ekalesia e Iesu Mesia i te roaraa o To'na taviniraa

i ni'a i te fenua nei, e ua « patuhia i nia iho i te niu a te mau aposetolo e te mau peropheta ra » (Ephesia 2:20). Na roto i te reira, « te tau tuuraa no te fraa o te mau tau atoa » (PH&PF 128:18), te Fatu i te faaho'i-faahou-raa mai o tei riro na, ma te parau taa ê i te peropheta Iosepha Semita e, « E e faatia ia vau i te hoe ekalesia na roto i to oe na rima ra » (PH&PF 31:7). Ua ti'a e te ti'a nei Iesu Mesia i te upoo o Ta'na Ekalesia, monohia i ni'a i te fenua nei e te mau peropheta e mau ra i te mana aposetolo.

E Ekalesia nehe-nehe mau. Ta'na faanahoraa, te aravihi, e te maitai papû ua faaturahia e te feia atoa e imi mau nei ia taa maitai atu i te reira. E faanahoraa ta te Ekalesia na te mau tamarii, na te feia apî, na te tane e na te tuahine. Te vai nei ta'na hau i te 18.000 mau fare pureraa. Te mau hiero nehe-nehe mau—ia amuihia i teie nei e 13—e ti'a ra na te ao atoa nei, e e 30 atu o te patuhia ra e aore râ o tei faarahia na. Hoê nuu o te mau misionare rave tamau, hau i te 56.000, te feia apî e te feia paari a'e, o te tavini nei i roto i na 150 fenua. E faaiteraa hanahana te ohipa tauturu i te ao nei a te Ekalesia i te huru horo'a maitai o ta tatou mau melo. Te atuatu nei ta tatou faanahoraa totauturu i ta tatou mau melo e te faaitoito nei te reira i te faaravairaa ia'na iho i te faito taa ê mau i tei itehia i te tahi atu mau vahi. I roto i teie Ekalesia, te vai nei ta tatou feia faatere matau ore e te imi ore i to ratou apî, e na reira atoa te amuiraa o te Feia Mo'a e hinaaro ra i te tavini i te tahi e te tahi i te huru faahiahi mau. Aita atu e mea na te ao atoa nei mai teie Ekalesia.

I to'u fanauraahia, te ora ra to matou utuafare i roto i te hoê fare na'ina'i i te vahi o te hoê o te mau fare pureraa tahito e te tuiroo a te Ekalesia, te Fare Menemene no Honolulu. Te tatarahapa nei au i mua i to'u na hoa no te Episekopora faatere rahi, o ratou e tiaau nei i te mau paturaa a te Ekalesia, no te mea i to'u vai-tamarii-raa, ua ta'uma noa vau na te mau vahi atoa i tera aua fenua ra, mai te haapunaraa pape anaana e ni'a roa i te fare no te oe rahi e te teatea. Ua tarere atoa

matou (mai ia Tarzan ra) na ni'a i te mau tumu ôrâ e tupu ra i tera vahi.

Ua riro te Ekalesia ei taatoaraa no matou. Ua haere matou i te mau pureraa e rave rahi, hau atu i te teie mau mahana. Ua haere matou i te Paraimere i te mahana maa i te avatea. Tei te mahana piti i te po'ipo'i te pureraa na te Sotaiete Tauturu. Te faaoaoaraa na te feia apî, tei te mahana toru ia i te ahiahi. I te mahana maa ta matou mau faaoaoaraa paroisa. I te mahana sabati, e haere te mau tane e te feia apî tamaroa i te pureraa autahu'araa i te po'ipo'i. I te avatea, e haere matou i te Haapiiraa Sabati. E i te ahiahi, e ho'i matou no te pureraa oro'a. No tera noa mau haereraa e tera mau apooraa, e au e, ua pau roa to matou taime i roto i te mau ohiparaa a te Ekalesia, te mahana atoa i te sabati e te tahi rii mau mahana i te hepetoma.

No to'u here rahi i te Ekalesia i tera mau tau no to'u vai-tamarii-raa, no te taime matamua, ua tae mai i to'u aau i te tahi mea hau atu. I te paeraa o to'u matahiti, ua tupu te hoê amuiraa rahi i te fare menemene. Ua pou matou na te aroa e haere atu ai na ni'a i te hoê e'a turu na'ina'i e tae atu ai i taua fare pureraa rahi ra e i reira parahi atura matou i te 10raa o te apaparaa parahiraa i roto i te fare pureraa. Te taata i peresideni e i a'o mai i tera mahana ra, o David O. McKay, peresideni o te Ekalesia. Aita vau e haamana'o ra i ta'na i parau mai, te haamana'o papû râ ra vau i te mea ta'u i ite e te mea i tae mai i to'u aau. Ua ahui mai te peresideni i te hoê pereue mauouo e mea nehenehe maitai to'na rouru, e hi'oraa maitai roa to'na. Mai tei matauhia i te mau motu, ua faaheihia oia i te hei tiare uteute e toru meumeuraa. A paraparau ai oia, ua tae mai i to'u aau i te hoê mea huru puai e te taa ê no'u iho. I muri roa mai ua taa ia'u e ua farii au i te faaurûraa o te Varua Maitai. Ua himene matou te himene hopea.

O vai tei te pae o te Fatu ? O vai ?

Teie te taima no te faaite mai.

E aniraa mata'u ore :

O vai tei te pae o te Fatu ? O vai ?

(« Who's on the Lord's Side? »

Hymns, no. 260)

I to te amuiraa, piri atu i te 2.000 taata, himeneraa i teie mau parau, e au râ o te hoê uiraa tei uihia ia'u ana'e, e ua hinaaro roa vau i te ti'a no te parau e, « O vau ! »

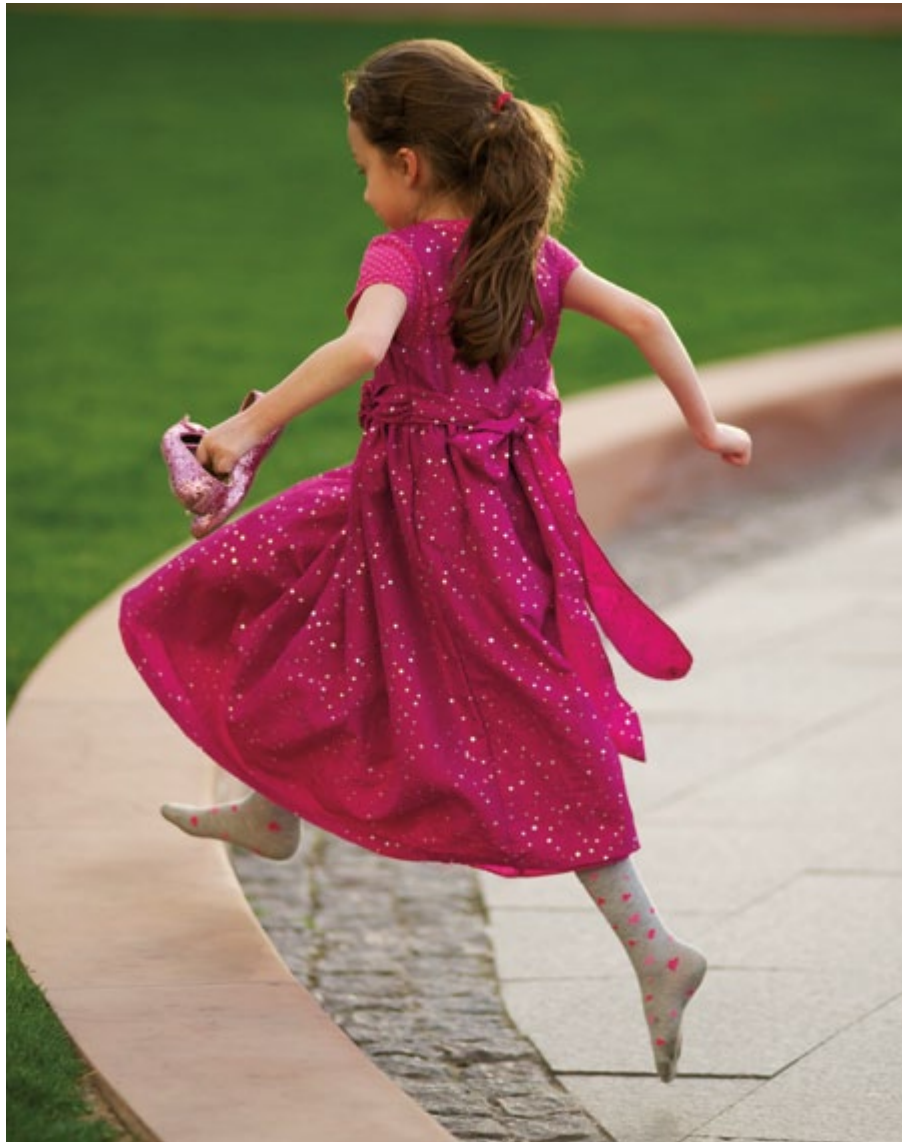
Te mana'o ra te tahi e, te ohiparaa i roto i te Ekalesia o te fâ matamua ia. A ara ! e ati to reira. E nehenehe ia vai itoito roa i roto i te Ekalesia ma te vai paruparu i roto i te evanelia. Te haapapû nei au : ua riro te ohiparaa i roto i te Ekalesia ei fâ hinaaro-mau-hia, tera râ, aita e nava'i. E tapa'o faaiteraa no rapae te ohiparaa i roto i te Ekalesia no to tatou hiaai pae varua. Mai te peu e haere tatou i te pureraa, e farii e e rave i te hoê piiraa i roto i te Ekalesia, e e tavini ia vetahi ê, e mea ia te reira e hi'ohia nei e te taata.

I te tahi râ pae, te mau mea o te evanelia e mea ite-ore-hia i te mata e e mea fifi roa ia faito, tera râ, e mea faufaa rahi e te mure ore ho'i. Ei hi'oraa, eaha te faito mau no to tatou faaroo ?

Eaha to tatou faito tatarahapa ? Eaha te aua mau no te mau oro'a i roto i to tatou oraraa ? Eaha to tatou faito mana'ona'oraa i ta tatou mau fafauaraa ?

Te parau faahou nei au e : e hiaai tatou i te evanelia e i te Ekalesia. Oia mau, te fâ o te Ekalesia oia ho'i te tautururaa ia tatou ia ora i te evanelia. E maere noa tatou : Nahea râ i te tahi taata e nehenehe ai e vai itoito noa i roto i te Ekalesia i to'na apîraa e i muri mai e faaru'e a paari ai oia ? Nahea e nehenehe ai i te hoê taata paari e tamau noa i te haere mai i te pureraa e ia tavini e ia faaea ta'ue mai te reira ? Nahea e nehenehe ai i te hoê taata tei inoino i te hoê taata faatere e aore râ i te tahi melo e faaea i te ohipa i roto i te Ekalesia ? Peneia'e te tumu, o te nava'i ore no to ratou faafariuraa i te evanelia—te mau mea mure ore.

Te tuu nei au e toru mana'o faufaa roa no te faariro i te evanelia ei niu no tatou :

1. *A faahohonu i to tatou maramarama no ni'a i te Atuaraa.* E mea titauhia te hoê iteraa hohonu e te hoê here papû i na toru melo no te Atuaraa. A pure ma te aau tae i te Metua, i te i'oa o te Tamaiti, e a imi i te arata'iraa a te Varua Maitai. Na reira outou i te tuatapapa tuutuu-ore-raa e i te feruri hohonuraa ma te haehaa, no te patu tamau mai i to outou faaroo aueue ore ia Iesu Mesia. « Nahea e ite ai te hoê taata i te Fatu... e tei vai taata ê ra ia'na, e te atea ê te mau mana'o e te mau opuaraa e to'na ra aau ? » (Mosia 5:13).

2. *A faatumu i ni'a i te mau oro'a e te mau fafauraa.* Mai te peu te vai ra te tahi mau oro'a e ti'a ia ravehia i roto i to outou oraraa, a faaineine ma te hinaaro mau no te farii i te reira. I muri mai, e ti'a ia tatou ia faataa i te tahi ture oraraa no te haapa'o i ta tatou mau fafauraa, ma te faaohipa hope i te horo'a o te pureraa oro'a i te mau hepetoma atoa. E rave rahi o tatou aita e tauitamau-hia nei e teie mana tamâ no to tatou oreraa e faaite i te tura no teie oro'a mo'a.

3. *A apiti te evanelia i te Ekalesia.* Ia faatumu ana'e tatou i ni'a i te evanelia, e riro mai te Ekalesia ei haamaitairaa rahi, eita e iti mai, i roto i to tatou oraraa. Ia haere ineine tatou i te mau pureraa atoa no te « imi hoi i te ite, oia ia na roto hoi i te haapii e na roto atoa i te faaroo » (PH&PF 88:118), e riro mai te Varua Maitai ei orometua no tatou. Ia haere mai râ tatou no te faaarearea, e ino noa ia tatou. I te hoê mahana, ua ani te peresideni Spencer W. Kimball, « Eaha ta outou e rave mai te mea e mea fiu no outou te hoê pureraa oro'a ? » Ta'na iho pahonora : « aita vau i ite. Aitâ vau i parahi a'e nei i roto i te hoê pureraa mai te reira » (faahitiraa na Gene R. Cook, no roto mai i Gerry Avant, "Learning Gospel Is Lifetime Pursuit," *Church News*, 24 no mati 1990, 10).

I roto i to tatou oraraa, e mea ti'a ia tatou ia hiaai i te mea i tupu na i muri

mai i to te Fatu haereraa i te nunaa i te Ao Apî e ua faati'a ihora i Ta'na Ekalesia. Te na ô nei te papa'iraa mo'a, « Haere atura ratou [oia ho'i Ta'na mau pipî] i te ati Nephi atoa ra ma te poro haere i te evanelia a te Mesia i te mau taata i nia i te fenua e hope roa'e ; e ua faafariuhia mai ratou i te Fatu, e ua amuihia i te ekalesia a

te Mesia, e ua na reira te taata i taua ui ra te haamaitaihia i ta Iesu parau ra » (3 Nephi 28:23).

Ua hinaaro te Fatu i te mau melo no Ta'na Ekalesia ia faafaariu-hope-hia i Ta'na evanelia. Teie ana'e te rave'a papû no te farii i te paruru i te pae varua e te oaoa a muri atu. I te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

Na Elder Paul E. Koelliker
No te Hitu Ahuru

Ua here mau Oia ia tatou

*No te ra'i mai te hoho'a o te utuafare, e rahi atu
ia to tatou maramarama i te here rahi mau
o to tatou Metua i te Ao ra ia tatou tata'itahi.*

E mea au roa na'u ia parahi i piha'i iho i te mau misionare rave tamau. E mau taata faaroo teie, e te tia'i papû e te aroha mau. E au ta ratou ohipa misionare mai te hoê oraraa taatoa i roto i te roaraa 18 e tae atu i te 24 ava'e. Te tae mai nei ratou mai te tamarii varua ra te huru i te hiaairaa i te haapii mai e ia ho'i atu ei mau taata paari, ua ineine no te aro i te mau huru tamataraa atoa i tuuhia i mua ia ratou. E mea au atoa na'u te mau misionare paari faaipoipohia, tei î roa i te faaoroma'i, te paari, e te hau. Te afa'i mai nei ratou i te horo'a o te vai-papû-raa e te here i roto i te feia apî puai. Ia amuihia ratou ua riro ia ei puai paruru no te maitai, e o te haaputapû nei i to ratou oraraa e i to te feia ta ratou e tavini nei.

Aita i maoro a'e ua faaroo vau e piti o teie mau misionare apî faahiahia a hi'ohi'o faahou ai raua i te mau ohipa tei tupu e ta raua mau tautooraa. I roto i taua taime mana'ona'oraa ra ua feruri raua i te mau taata i farereihia i taua mahana ra, te tahi pae o te reira e mea farii maitai a'e i te tahi atu. Ua ui raua e, « Nahea e ti'a ai ia taua ia tauturu i te taata tata'itahi ia faahotu i te hinaaro

ia rahi atu te ite no ni'a i te Metua i te Ao ra? Nahea taua i te tauturu ia ratou ia farii i To'na Varua? Nahea e ti'a ai ia taua ia tauturu ia ratou ia ite e, ua here taua ia ratou? »

I roto i to'u feruriraa, ua ti'a ia'u ia ite i teie na misionare apî e toru e aore râ, e maha matahiti i muri a'e i ta raua misioni. Ua feruri au ia raua ua itehia to raua hoa mure ore e te tavini ana'e ra i roto i te pûpû peresibutero e aore râ, te haapii ra i te hoê pûpû tamaroa. I teie nei, aita raua e feruri faahou no ta raua mau melo ore, te uiui nei râ raua i teie mau uiraa nei â no ni'a i te mau melo o ta raua pûpû autahu'araa e aore râ, o te mau tamaroa i piihia raua ia haapa'o. Ua ite au i to raua mau iteraa misionare i te faaohiparaa-hia ei rave'a no te utuutu ia vetahi ê i roto i te roaraa o te toe'a o to raua oraraa. A ho'i ai te nuu o te mau pipi parau ti'a na roto atu i ta ratou misioni i roto i te mau fenua e rave rahi ati a'e te fenua nei, te riro nei ratou ei mau tauturu faufaa i roto i te ohipa no te faati'araa i te Ekalesia.

E riro e, ua feruri atoa te peropheta Lehi no te Buka a Moromona i teie nei â mau uiraa mai teie na misionare

a faaroo ai oia i te pahonora a ta'na mau tamaiti i te arata'iraa e i te orama tei horo'ahia mai ia'na: « Ua na reira Lamana raua Lemuela, o raua hoi na tamaiti paari a'era, i te ohumu mai i to raua metua. E te ohumu noa ra raua, no te mea aore raua i ite i te ohipa a te Atua o teie hamani ia raua ra » (1 Nephi 2:12).

Ua ite paha tatou tata'itahi i te ahoaho ta Lehi i farii na roto i teie na tamarii paari ta'na. Ia û ana'e tatou i te hoê tamarii e hinaaro ra e na te hiti i te e'a te haere, te hoê melo ore aore â i farii i te evanelia, e aore râ, i te hoê taea'e e au ei peresibutero aita e haapa'o mai i te parau, e oto to tatou auu mai ia Lehi ra, e e ui tatou e nahea e ti'a ai ia'u ia tauturu ia ratou ia farii e ia faaroo i te Varua ia ore hoi ratou ia topa i roto i te mau faanevanevaraa o te ao nei? E piti teie nau irava e hiti nei i roto i to'u feruriraa o te nehenehe e tauturu ia tatou ia iteahia to tatou haere'a i roto i teie mau faanevanevaraa e e itehia te mana no To'na here.

Te horo'a mai nei o Nephi i te hoê taviri no te uputa o te haapiiraa no roto mai i to'na iho oraraa: « Vau, o Nephi... e hinaaro rahi hoi i te ite i te mau parau aro a te Atua ra, i pii hua'tu ai au i te Fatu ra, e inaha ua fa maira oia ia'u ra, e ua haamârû hoi i tau auu ; e ua faaroo ihora vau i te mau parau atoa i parauhia e to'u ra metua ; e no reira, aore atura vau i mârô i to'u metua, mai ta to'u ra na tuaana » (1 Nephi 2:16).

Ia faaara ana'e tatou i te hinaaro e haapii i te hoê mea, na te reira e horo'a ia tatou i te aravihi i te pae varua ia faaroo i te reo o te ra'i. Te iteraa i te hoê rave'a no te faaara ia tatou e no te faahotu i taua hinaaro ra, o te tutavaraa ia e te hopoi'a a te misionare, te metua, te orometua, te taata faatere e te melo tata'itahi. Ia rahi ana'e taua hiaai ra i roto i to tatou auu, ua ineine ia tatou ia farii i te haapiiraa no roto mai i te pitiraa o te papa'iraa mo'a.

I te ava'e Tiunu 1831, a piihia ai te mau feia faatere matamua o te Ekalesia, ua parauhia ia Iosepha e « ua haere noa Satani na te fenua nei, e te haere noa'tura oia ma te haavareraa'tu i te mau nunaa ra ». No te pato'i i teie

mana faanevaneva, ua parau mai te Fatu e, e horo'a mai Oia ia tatou i « te hoe hoho'a i te mau mea atoa, ia ore [tatou] ia haavarehia » (PH&PF 52:14).

Te mau hoho'a o te mau hi'oraa ia, te mau arata'i, e te mau taahiraa na ni'a iho noa, e aore râ, te mau e'a ta te hoê taata e pee no te vai-piri-noa i te opuaraa a te Atua. Mai te mea e haapa'ohia te reira hoho'a, e vai hae-haa noa ia tatou, e te araara noa, e te ite i te reo o te Varua Mo'a i rotopu i te mau reo o te faanevaneva e o te arata'i ê ia tatou. No reira, te haapii mai nei te Fatu ia tatou, « O oia o te rurutaina i raro a'e i to'u nei mana ra e haapuaihia ia oia, e e faatupu mai ia i te hoturaa no te haamaitai e te paari, mai te au i te mau heheuraa e te mau parau mau ta'u e horoatu ia outou na » (PH&PF 52:17).

Na te haamaitairaa o te pure hae-haa, tei pupuhia ma te aau tae mau, e faati'a i te Varua Mo'a ia faaûru i to tatou aau e ia tauturu ia tatou ia haamana'o i te mau mea ta tatou i ite hou a fanauhia mai ai tatou i roto i teie oraraa tahuti nei. Ia rahi ana'e to tatou maramaramaraa i te faanahoraa a to tatou Metua i te Ao ra no tatou, e haamata ia tatou i te ite i ta tatou hopoi'a ia tauturu ia vetahi ê ia haapii mai e ia maramarama i Ta'na faanahoraa. Te hoê mea tei fatata roa i te tautururaa ia vetahi ê ia haamana'o, o te huru ia no to tatou oraraa e te huru no ta tatou faaohiparaa i te evanelia i roto i to tatou iho oraraa. Mai te mea e, e ora tatou i te evanelia mai te au i te hoho'a ta Iesu Mesia i haapii mai, e rahi atu ia to tatou ti'araa ia tauturu ia vetahi ê. Teie te hoê ohipa tei tupu e o te riro ei hi'oraa no ni'a i te huru o te tereraa o teie parau tumu.

Ua patoto e piti na misionare tau-re'are'a i ni'a i te hoê opani, ma te ti'a-turi e farerei raua i te hoê taata no te farii i ta raua parau poro'i. Ua matara maira te opani, e ua ti'a maira te hoê taata rahi tei farii mai ia raua na roto i te hoê reo au ore: « Ua mana'o vau e, ua parau atu na vau ia orua eiaha e patoto faahou mai i to'u opani. Ua faaara a'e na vau ia orua e, mai te mea e, e ho'i faahou mai orua, eita ia e riro ei ohipa maitai. I teie nei, a vaiiho mai

ia'u o vau ana'e ». E ua opani vitiviti maira i te opani.

A haere ê atu ai na misionare, te misionare paari a'e, e te matau atoa a'e i teie huru, ua tuu atura i to'na rima i ni'a i te taponu o te misionare apî no te tamahanahana e no te faaito-ito ia'na. Te hi'o noa maira taua taata ra ia raua na roto i te haaramarama, ma to raua ite ore, no te haapapû maitai e, ua maramarama raua i ta'na parau. Ua mana'o papû oia e, e ata teie na misionare i ta'na pahonoraa potu e te faatura ore i ta raua aniraa ia farerei ia'na. Area râ, a ite ai oia i te tapa'o no te here i rotopu i teie na misionare, ua marû oioi roa to'na aau. Ua iriti faahou oia i te uputa e ua ani atura i na misionare ia ho'i mai e ia faaite mai i ta ratou poro'i ia'na.

Ia haapa'o ana'e tatou i To'na hinaaro e ia ora i te hoho'a Ta'na i faaite mai, i reira tatou e farii ai i To'na Varua. Ua haapii mai te Faaora e, « O te mea teie e ite ai te taata atoa e, e pîpî outou na'u, ia aroha outou ia outou iho » (Ioane 13:35). Teie parau

tumu o te aroha te tahi i te tahi e te faahoturaa i to tatou ti'araa ia faatumu i to tatou mana'o, ta tatou parau, e ta tatou ohipa i ni'a i te Mesia, ua riro ia ei parau tumu faufaa rahi no te riroraa ei pîpî na te Mesia e ei orometua no Ta'na evanelia.

Mai te mea e, e faaara tatou i teie hinaaro, na te reira e faaineine ia tatou ia imi i te hoho'a i fafauhia mai. Ia imi ana'e tatou i te hoho'a, na te reira e arata'i ia tatou i roto i te haapiiraa tumu a te Mesia mai tei haapiihia e te Faaora e Ta'na mau feia faatere peropheta. Hoê hoho'a no teie parau haapiiraa o te rohi-tamau-raa ia e tae noa'tu i te hopea ra: « E ao to ratou tei titau ia faatupu i to'u Ziona i taua mahana ra, no te mea e noaa te horoa e te mana o te Varua Maitai ia ratou ra: e mai te mea e tapea maite ratou e tae noa'tu i te hopea ra, e faateiteihia ratou i te mahana hopea ra, e e faaorahia i roto i te basileia mure ore o te Arenio » (1 Nephi 13:37).

Eaha te rave'a hopea e ti'a ai ia tatou ia fana'o i te horo'a e i te puai o

te Varua Maitai ? O te puai ia o te tae mai na roto i te riroraa ei pīpī faaroo na Iesu Mesia. To tatou ia *here* Ia'na e i to tatou taata tupu. Na roto i To'na here, i horo'ahia ai te haamaitairaa o te Ti'a-faahou-raa i te mau taata atoa. Na te Faora iho i faataa mai i te hoho'a no te here a haapii mai ai Oia ia tatou e, « E tuu atu vau i te parau apī na outou, e aroha outou ia outou iho, mai ia'u e aroha'tu ia outou na, e aroha atoa hoi outou ia outou iho » (Ioane 13:34).

Ua haapii mai te peresideni Hinckley ia tatou e: « Ia here i te Fatu, e ere ia i te hoê parau a'o noa, e ere

i te hoê ohipa mea au ia rave. E faauerua te reira... Te here i te Atua, o te tumu ia no te viretu, no te mau maitai atoa, no te puai o te huru taata, no te hiaai ia rave i te maitai » (« Words of the Living Prophet », *Liahona*, Titema 1996, 8).

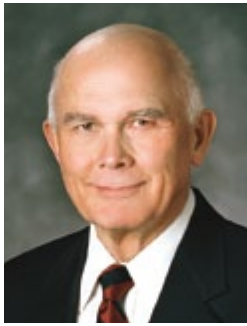
Ua faataa mai te faanahoraa a te Metua i te hoho'a o te faanahonahoraa utuafare no te tauturu ia tatou ia haapii mai, ia faaohipa, e ia maramarama i te puai o te here. I te mahana a faanahohia ai to'u iho utuafare, ua haere ta'u here o Ann e o vau i te hiero e ua fafau maua i te fafauuraa o te faaipopiporaa. Ua mana'o vau i taua mahana

ra e, e here rahi to'u ia'na, tera râ, ua haamata noa vau i te ite i te orama o te here. I te taeraa mai ta maua mau tamarii e te mau mootua i roto i to maua oraraa, ua aano to maua here no te here te tahi e te tahi ma te aifaito. Mai te huru ra e, aita e hopearaa to te tupuraa o te here.

Te mana'o here no ô mai i to tatou Metua i te Ao ra ra, e au ia mai te hutiraa no te ra'i mai. Mai te mea e, e tatara tatou i te reira faanevanearaa o te huti nei ia tatou i roto i te ao, e ia faaohipa i to tatou ti'amâraa no te imi Ia'na, e iriti tatou i to tatou aau no te hoê puai no te ra'i mai o te huti atu ia tatou Ia'na ra. Ua faataa mai o Nephi i teie puai mai teie te huru « e ia paruparu [to'na] nei tino » (2 Nephi 4:21). Na taua mana no te here i faahimene ia Alama i te hoê himene « te himene i te reo haamaitai o te aroha faaora » (Alama 5:26 ; a hi'o atoa i te irava 9). « e pure atu... ma te puai hope o [to tatou] aau », e ia i tatou i To'na here (Moroni 7:48).

Ua i te papa'iraa mo'a tahito e to teie anotau, i te mau faahaamana'oraa i te here mure ore o te Metua i te Ao ra no Ta'na mau tamarii. Te ti'aturi nei au e, te vai mahora noa nei te rima o to tatou Metua i te Ao ra, ua ineine a'e na no te tauahi ia tatou tata'itahi e ia parau mai i te tahi e te tahi na roto i taua reo iti marû e te puta, « Ua here au ia oe ».

No te ra'i mai te hoho'a o te utuafare, e rahi atu ia to tatou maramarama i te here rahi mau o to tatou Metua i te Ao ra ia tatou tata'itahi. Te faaite papû nei au e parau mau te reira. Ua ite te Atua ia tatou e ua here oia ia tatou. Ua horo'a mai Oia ia tatou i te hoê orama no To'na vahi mo'a e ua pii i te mau peropheta e te mau aposetolo no te haapii i te mau parau tumu e te mau hoho'a o te faaho'i ia tatou i piha'iho Ia'na. Mai te mea e tutava tatou ia faaara i te hinaaro ia ite no tatou iho e no vetahi ê, e mai te mea e pee tatou i te mau hoho'a i faaitehia mai ia tatou, e nuu atu ia tatou Ia'na ra. Te faaite papû nei au e, o Iesu te Tamaiti mau a te Atua, to tatou Hi'oraa e te Faora here, o ta'u ia parau na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

Na Elder Dallin H. Oaks

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Tusia

To tatou oraraa tavini e te faatusia, o te faaiteraa tano roa a'e ia no ta tatou fafauraa ia tavini i te Fatu e i to tatou taata tupu.

Ua parauhia te tusia taraehara a Iesu Mesia te « ohipa faahiahia roa a'e aita e faaauraa i te mau huru ohipa atoa tei tupu mai te omuaraa o te hamani-raa-hia te fenua nei e a tau a hiti noa'tu ».¹ Ua riro taua tusia ra ei parau poro'i tumu na te mau peropheta atoa. Ua ravehia te reira na mua ra na roto i te tusia animala i titauhia i roto i te ture a Mose ra. Ua parau te hoê peropheta e, te auraa taatoa o te reira, e faaiteraa ia « i taua tusia rahi e te hopea ra [a]... te Tamaiti... a te Atua, oia ia, e mea faito ore e te mure ore hoi » (Alama 34:14). Ua faaruru Iesu Mesia i te mau iui faito ore no te faariro Ia'na Iho ei tusia no te mau hara a te taata atoa. Na taua tusia ra i pūpū i te maitai hopea—te Mamoe viivii ore e te ino ore—no te faito hopea o te ino—te mau hara a te ao taatoa nei. Teie te mau parau faahiahia a Eliza R. Snow:

*Haamanihia To'na ra toto;
To'na ora i pūpūhia mai,
Ei taraehara parau-ti'a roa,
Ua pohe no tatou nei ».²*

Taua tusia ra—te Taraehara a Iesu Mesia—o te ohipa tumu ia o te opuaraa no te faaararaa.

Na te mau iui faito ore o Iesu Mesia i faahope i te tusia na roto

i te haamaniiraa toto, aita râ te reira i faahope i te faufaa o te tusia i roto i te faanahoraa o te evanelia. Te ani tamau mai nei to tatou Faaora ia tatou ia pūpū i te tusia, tera râ, te tusia Ta'na e faaue mai nei, maori râ, ia pūpū tatou Ia'na ra « i te aau tatarahapa e te varua mārū » (3 Nephi 9:20). Te faaue atoa mai nei Oia ia tatou tata'itahi ia here e ia tavini te tahi i te tahi—te auraa ra, ia pūpū i te hoê hoho'a iti o To'na Iho tusia na roto i te faatusiaraa i to tatou taime e ta tatou iho mau hinaaro matamua. I roto i te hoê himene i faaûruhia, te himene nei tatou, « E haamaitaihia te taata e tei pohe ».³

E paraparau atu vau i teie mau tusia o te tino nei ta to tatou Faaora e ani mai nei ia tatou ia rave. Eiaha te mau tusia te faahopohia ra ia tatou ia rave, e aore râ, te mau ohipa ta tatou e rave no to tatou iho maitai, e ere râ, no te tavini e aore râ, no te faatusia (a hi'o 2 Nephi 26:29).

I.

Te faaroo Keresetiano e hoê aamu ia to'na no te tusia, oia'toa te tusia hopea. I te mau matahiti matamua o te tau Keresetiano, ua taparahi pohe to Roma e rave rahi tauatini taata no to ratou faaroo ia Iesu Mesia. I roto i te mau tenetere i muri mai, no te

amahamaha o te mau Keresetiano i ni'a i te parau no te Atua, ua hamani ino te tahi mau pūpū e ua tae roa i te taparahi-pohe-raa i te mau melo o te tahi atu mau pūpū. Ua riro te mau Keresetiano tei taparahi-pohe-hia no te tahi atu mau Keresetiano ei haapoheraa ri'ari'a no te faaroo Keresetiano.

E rave rahi mau Keresetiano tei faatusia ia ratou no to ratou faaroo i te Mesia e no to ratou hinaaro ia tavini Ia'na. Ua ma'iti te tahi pae ia horo'a i te taato'araa o to ratou oraraa taata paari no te tavini i te Fatu. Teie pūpū taata hanahana, o te mau taata ia i roto i te mau faanahoraa faaroo o te Ekalesia Katorika, e o ratou o tei tavini i roto i to ratou oraraa taato'a ei mau misionare Keresetiano i roto e rave rau faaroo Porotetani. Ua riro to ratou hi'oraa ei mea faahiahia e te faaûruhia, tera râ, te rahiraa o te feia ti'aturi i te Mesia aita ia e titauhia nei e aita atoa e maraa ia ratou ia horo'a i to ratou oraraa taatoa no te tavini i roto i te faaroo.

II.

No te rahiraa o te feia e pee nei i te Mesia, ta tatou tusia, o te ohipa ia ta tatou e nehenehe e rave i te mau mahana tata'itahi o to tatou iho nei oraraa. I roto i te reira ohipa, aita ia vau i ite i te hoê pūpū taata o te rave nei i te tusia hau atu i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei. Ta ratou tusia—ta outou tusia, e te mau taea'e e te mau tuahine—te faaite ra ia i to tatou taa-ê-raa i te haaraa a to te ao nei no to ratou iho maitai.

Ta'u hi'oraa matamua, o to tatou ia mau pionie Momoni. Ua faatusia ratou i to ratou oraraa, to ratou autaatiraa utuafare, to ratou mau fare, e to ratou oraraa hau, no te evanelia i faaho'i-faahou-hia mai. Ua faaite mai o Sarah Rich i te mau mea tei tura'i i teie mau pionie, a parau ai oia no ni'a i to'u hoa faaipoipo, o Charles, a piihia ai oia ia reva no te rave i te hoê misioni: « Ua riro taua taime ra ei taime tamataraa mau no'u e no to'u atoa hoa faaipoipo; tera râ, ua pii mai te ohipa ia maua ia faataa no te hoê pu'e tau, e no to'u ite e, te haapa'o ra maua i te hinaaro o te Fatu, ua tupu te hinaaro i roto ia maua ia vaiiho i te

hiti i to mau iho mau mana'ō no te haamau i te ohipa... o te tautururaa ia patu i te Basileia o te Atua i ni'a i te fenua nei ».⁴

I teie mahana, te puai papū o te Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea Nei, o te ohipa taviniraa ia e te faatusiaraa pipiri ore a to'na mau melo. Hou a haamaitaihia ai te hoê o ta tatou mau hiero, ua ui atu te hoê orometua Keresetiano i te peresideni Gordon B. Hinckley e, no te aha aita hoê hoho'a no te satauro e itehia i roto i te hiero, inaha, o te tapa'ō matarohia a'e te reira no te faaroo Keresetiano. Ua pahono atura te Peresideni Hinckley e, te mau tapa'ō no to *matou* faaroo Keresetiano « o te oraraa ia o to matou mau taata ».⁵ Oia mau, to tatou oraraa tavini e te tusia, o te faaiteraa tano roa a'e ia no ta tatou fafauaraa ia tavini i te Fatu e i to tatou taata tupu.

III.

Aita to tatou e feia faatere aravihi faaineine-maitai-hia e te aufauhia i roto i Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia

Mo'a i te mau Mahana Hopea Nei. No reira, te mau taata ti'ahou e pihia no te faatere e no te tavini i ta tatou mau amuiraa, e mea ti'a ia ia ratou ia amo i te mau hopoia atoa o ta tatou mau pureraa e rave rahi, te mau faanahonahoraa, te mau faaoaoaraa. Te rave nei ratou i te reira i roto hau atu i te 14.000 amuiraa i roto noa i te mau Hau Amui no Marite e i Canada. Oia mau, e ere tatou ana'e o te faohipa nei i te mau melo ti'ahou o te amuiraa ei mau orometua haapii e ei feia faatere ti'ahou. Tera râ, te rahiraa hora e horo'ahia nei e to tatou mau melo no te haapiipii e no te utuutu i te tahi e te tahi, aita ia e tu'ati ra i ni'a i te tahi atu pūpū. Ua riro ta tatou mau tutavaraa no te hahaere i te mau utuafare tata'itahi na roto i te mau taea'e hahaere i te mau ava'e atoa, e te haereraa e farerei i te mau tuahine tata'itahi na roto i te hahaereraa utuafare a te mau tuahine i te mau ava'e atoa, ei hi'oraa no te reira. Aita tatou e ite nei i te ohipa taviniraa mai teie te huru i roto i te tahi atu mau amuiraa i te ao nei.

Te hi'oraa matau-maitai-roa-hia no

te ohipa taviniraa faito ore e te faatusiaraa a te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea Nei, o te ohipa ia a to tatou mau misionare. I teie mahana, tei ni'a ratou i te faito hau atu i te 50.000 rahiraa taure'are'a tamaroa e tamahine, e hau atu i te 5.000 tane e vahine paari. Te horo'a nei ratou mai te ono ava'e e tae atu i te piti matahiti o to ratou oraraa i te haapiiraa i te evanelia a Iesu Mesia e i te tautururaa i te taata i roto i na 165 fenua i te ao nei. Ua riro ta ratou ohipa ei faatusiaraa, na roto i te rahiraa matahiti ta ratou e horo'a nei no te ohipa a te Fatu e na roto atoa i te tusia ta ratou e rave nei no te aufauaraa ratou iho i ta ratou mau haamau'araa.

Te feia e faaea nei i te fare—te mau metua e te tahi atu mau melo no te utuafare—te faatusia atoa nei ratou i te mea e, aita faahou te mau misionare ta ratou i faareva'tu no te tauturu ia ratou. Ei hi'oraa, ua farii te hoê taure'are'a no Beresilia i to'na piiraa misionare i te taima e na'na e rave ra i te ohipa no te paturu i to'na taea'e e mau tuahine i muri a'e i te poheraa

to'na metua tane e metua vahine. Ua faaite mai te hoê Hui Mana Faatere i te parau no teie mau tamarii i te haapututuraraa e i te faahaamana'oraa e, ua haapii to ratou na metua ia ratou nahea ia faaineine tamau noa ia ratou no te tavini i te Fatu. Ua farii taua taure'are'a ra i to'na piiraa misionare, e na te taea'e 16 matahiti i amo i te hopoi'a no te rave i te ohipa no te faaamu i te utuafare.⁶ Te rahiraa o tatou te ite nei tatou e rave rahi atu mau hi'oraa no te faatusiaraa no te rave i te hoê misioni e aore râ, no te paturu i te hoê misionare. Aita tatou e ite nei i te tahi atu taviniraa e te faatusiaraa horo'a noa mai teie te huru i roto i te tahi atu huru amuiraa na te ao nei.

E mea pinepine i te anihia mai ia tatou e, « E mea nahea outou ia ani i ta outou feia apî e i to outou mau melo paari ia vaiiho i ta ratou haapiiraa e aore râ, i ta ratou tau faatuharaa no te faatusia mai teie te huru? » Ua faaroo vau e rave rahi taata tei horo'a i teie haamaramaramaraa: « No to'u ite i te mea ta to'u Faaora i rave no'u—To'na aroha na roto i te mauuiiraa no ta'u mau hara e i te upooti'araa i ni'a i te pohe ia ti'a ia'u ia ora faahou—ua riro ia ei haamaitairaa rahi no'u ia rave i te tusia ha'ihai'ia roa o te titauhia mai ia rave i roto i Ta'na ohipa. Te hinaaro nei au e faaite i te iteraa maramarama Ta'na i horo'a mai ia'u ». Nahea tatou i te ani i teie mau huru pipî no te Mesia ia tavini? Mai ta te hoê peropheta i faataa mai, « Ta matou, o te ani [noa] ia ia ratou ».⁷

Te tahi atu mau faatusiaraa no roto mai i te taviniraa misionare, maori râ,

Patzicia, Guatemala

te faatusiaraa ia a te feia tei faaohipa i te mau haapiiraa a te mau misionare e ua riro mai ei melo no te Ekalesia. No te mau taata faafariuhia e rave rahi, e mau faatusiaraa rahi teie, tae noa'tu i te ereraa i te taatiraa i te mau hoa e i te utuafare.

E rave rahi matahiti i ma'iri a'e nei ua faaroo te taata i roto i teie amuiraa i te hoê taure'are'a tei itehia ia'na te evanelia i faaho'i-faahou-hia mai a haere ai oia i te haapiiraa i te Mau Hau Amui no Marite. I te taima a faaineine ai oia e ho'i i to'na fenua ai'a, ua ui atu te Peresideni Gordon B. Hinckley ia'na e, eaha te ohipa e tupu i ni'a ia'na ia ho'i atu oia i te fenua ei Keresetiano. « E inoino roa to'u utuafare », te pahonora ia a taua taure'are'a ra. « E riro ratou i te tiahia ia'u e i te faa'iro ia'u mai te hoê taata pohe. E no to'u oraraa a muri a'e e no to'u toro'a, e riro te mau rave'a atoa i te opanihia ia'u ».

« Ua hinaaro anei oe e aufau i te hoê hoo rahi no te evanelia? » te uiraa ia a te Peresideni Hinckley.

Ma te ta'i ua pahono a'era taua taure'are'a ra, « E parau mau, e ere anei? »

No te papû o te pahonora, na ô maira oia, « No reira e aha atu â ia? »⁸ Tera ia te varua faatusia i roto i to tatou mau melo apî e rave rahi.

Te ite-atoa-hia nei te tahi atu mau hi'oraa no te taviniraa e te faatusiaraa i roto i te oraraa o te mau melo faaroo o te tavini nei i roto i to tatou mau hiero. Te feia mo'a ana'e o te rave nei i te ohipa taviniraa i roto i te hiero, tera râ, e nehenehe i te mau Keresetiano atoa ia maramarama i te auraa o taua faatusiaraa ra. E ere te taviniraa i roto i te hoê fare monahi « monastère » i te peu na te feia mo'a i te mau mahana hopea nei, tera râ, te taa nei tatou e te faatura nei tatou ia ratou o te faatusia nei no te reira; na to ratou faaroo e faaitoito nei ia ratou ia horo'a i to ratou oraraa no taua ohipa ra.

I roto i teie amuiraa, a hoê noa matahiti i ma'iri a'enei, ua faaite mai te Peresideni Thomas S. Monson i te hoê hi'oraa no te faatusiaraa i roto i te ohipa taviniraa i te hiero. E aamu teie no te hoê metua tane faaroo, feia mo'a i te mau mahana hopea nei, te ora ra i ni'a i te hoê motu no te moana Patifita;

ua rohi oia ma te itoitō i te hoê vahi atea roa e ono matahiti te maoro ia roaa te moni no te afa'i i ta'na vahine e 10 tamarii no te faaipoipo e no te taati no te tau a muri atu, i roto i te hiero no Niu Terani. Ua faaite mai te Peresideni Monson e, « Te feia o te maramarama nei i te mau haamaitairaa mure ore no roto mai i te hiero, ua ite ia ratou e, aita e tusia rahi atu, aita e hoo teimaha atu, aita e tautooraa fifi atu no te farii i te reira mau haamaitairaa ».⁹

Te oaoa nei au no te mau hi'oraa faahiahia o te here, te taviniraa e te faatusiaraa Keresetiano ta'u i ite i rotopu i te feia mo'a i te mau mahana hopea nei. Te hi'o nei au ia outou i te raveraa i to outou mau piiraa i roto i te Ekalesia, e mea pinepine ma te faatusia rahi i te taima e i te faufaa. Te hi'o nei au ia outou i te raveraa i ta outou misioni ma te amo outou iho i ta outou mau haamau'araa. Te hi'o nei au ia outou i te horo'araa ma te faaho'i ore i to outou mau aravihi no te tavini i to outou mau taata tupu. Te hi'o nei au ia outou i te aupururaa i te feia vëvë na roto i ta outou iho mau haaraa e na roto i te patururaa i te ohipa to-tauturu a te Ekalesia.¹⁰ Ua haapapûhia teie mau mea atoa i roto i te hoê tuata-paparaa no te fenua Marite, e tei parau i te hopea e, te mau melo haapa'o o te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei « te horo'a nei ratou hau atu i te mau taata marite faito au noa, e te horo'a nei ratou i te taima e te moni hau roa'tu i ta te mau taata faaroo e [20 i ni'a i te hanere] i Amerika e horo'a nei ».¹¹

Ua riro taua mau hi'oraa ra ei faa-itoitoraa ia tatou paatoa. Te faahaa-mana'o mai nei te reira ia tatou i te haapiiraa a te Faaora:

« O te taata i hinaaro i te pee mai ia'u, e faaru'e oia ia'na iho... »

« O tei hinaaro hoi i te tapea i to'na ora, e ere ia i te ora; e o tei ti'a ia'na i te tuu i to'na ora ia'u nei, e roaa ia ia'na te ora » (Mataio 16:24–25).

IV.

Peneia'e te hi'oraa ohie e te faufaa roa a'e o te ohipa taviniraa e te faa-tusiraa pipiri ore, te ravehia nei ia i

roto i to tatou utuafare. Te horo'a nei te mau metua vahine ia ratou iho no te amo i te hapuraa e i te aupururaa i ta ratou mau tamarii. Te horo'a nei te mau tane ia ratou iho no te paturu i ta ratou vahine e i te mau tamarii. No te rahi o te mau faatusiaraa no te tavini i to tatou mau utuafare e te fau-faa mure ore o te reira mau faatusia-raa, eita ia e ti'a ia tai'o, e mea matau roa atoa ho'i.

Te ite atoa nei au i te feia mo'a pipiri ore o te faaamu nei i te tamarii, tae noa'tu i te mau tamarii huma, ma te imi i te rave'a no te tauturu i te mau tamarii faaamu ia roaa ia ratou te tia'iraa e te mau rave'a tei opanihia ia ratou i roto i to ratou oraraa na mua'tu. Te ite nei au ia outou i te aupururaa i te mau melo o te utuafare e i te mau taata tupu o te mauui nei no to ratou fanau-huma-raa, no te tahi ma'i i te pae feruriraa e i te pae tino, e no te ruauraa. Te ite atoa mai nei te Fatu ia outou, e ua faaue Oia i Ta'na mau peropheta ia parau e, « Mai te mea e, e faatusia outou no te tahi e te tahi e no ta outou mau tamarii, e haamaitai mai te Fatu ia outou ».¹²

Te ti'aturi nei au e, te feia mo'a i te mau mahana hopea nei o te tavini nei e o te faatusia nei ma te pipiri ore, ma te haamori i te Faaora na roto i te peeraa i to'na hi'oraa, te haapa'o ra ia ratou i te mau faufaa mure ore hau atu i te tahi atu huru pûpû taata. Te faariro nei te feia mo'a i te mau

mahana hopea nei i ta ratou mau faatusiaraa no te taima e te faufaa ei haapiiraa e ei faataaraa no te ao mure ore. Teie te hoê parau mau i heheuhia i roto i te *Lectures on Faith*, o te haapii mai nei e, « Te faaroo aore e titau i te faatusiaraa i te mau mea atoa eita ia e farii i te puai no te faahotu i te faaroo e titauhia no te oraraa e no te faaararaa... Na roto i te faatusiaraa, e i teie ana'e, i faaue ai te Atua ia farii te mau taata i te ora mure ore ».¹³

Mai te tusia taraehara a Iesu Mesia tei riro ei ohipa tumu i roto i te opuaraa no te faaararaa, e mea ti'a ia tatou te mau pipi'a te Mesia ia rave i ta tatou iho mau tusia no te faaoti i te haere'a ta te opuaraa e horo'a mai nei ia tatou.

Ua ite au e, o Iesu Mesia te Tamaiti Fanau Tahia a te Atua te Metua Mure Ore. Ua ite au e, na roto i Ta'na tusia taraehara, i ite ai tatou e, e farii tatou i te tahuti ore e te rave'a e roaa ai te ora mure ore. O Oia to tatou Fatu, to tatou Faaora, e to tatou Arai, e te faaite papû nei au no ni'a Ia'na na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Bruce R. McConkie, *The Promised Messiah: The First Coming of Christ* (1981), 218.
2. « Auê te Paari e te Aroha », *Te mau himene*, no. 109.
3. « Auê te Taata i Parau ia Iehova », *Te mau himene*, no. 16.
4. Sarah Rich, i roto Guinevere Thomas Woolstenhulme, « I Have Seen Many Miracles, » i roto i te nene'iraa a Richard E. Turley Jr. e Brittany A. Chapman, eds., *Women of Faith in the Latter Days: Volume 1, 1775–1820* (2011), 283.
5. Gordon B. Hinckley, « The Symbol of Our Faith, » *Liahona*, Eperera 2005, 3.
6. Hi'o Harold G. Hillam, « Sacrifice in the Service, » *Ensign*, Novema 1995, 42.
7. Gordon B. Hinckley, « Te semeio no te faaroo », *Liahona*, Tiurai 2001, 84.
8. Gordon B. Hinckley, « It's True, Isn't It? » *Tambuli*, Oct. 1993, 3–4; Tiurai 1993, 2; hi'o atoa Neil L. Andersen, « E parau mau, e ere anei? No reira e aha atu â ia? » *Liahona*, Me 2007, 74.
9. Thomas S. Monson, « Te Hiero Mo'a—E Mori no to te Ao nei », *Liahona*, Me 2011, 91–92.
10. Hi'o, ei hi'oraa, Naomi Schaefer Riley, « What the Mormons Know about Welfare, » *Wall Street Journal*, 18 no feppure 2012, A11.
11. Ram Cnaan and others, « Called to Serve: The Prosocial Behavior of Active Latter-day Saints » (draft), 16.
12. Ezra Taft Benson, « To the Single Adult Brethren of the Church, » *Ensign*, Me 1988, 53.
13. *Lectures on Faith* (1985), 69.

Na te peresideni Henry B. Eyring

Tauturu matamua i roto i te Peresideniraa Matamua

Te mau mou'a e ta'uma

Mai te mea e faaroo to tatou ia Iesu Mesia, e nehenehe i te taime fifi roa na reira atoa te taime au o te oraraa e riro mai ei hoê haamaitairaa.

Ua faaroo vau i te peresideni Spencer W. Kimball, i roto i te hoê tuhaa no te amuiraa rahi, i te aniraa i te Atua ia horo'a ia'na i te mau mou'a e ta'uma. Ua parau oia e: « E mau tamataraa rahi to mua ia tatou, e rave'a hau i te rahi ta tatou e ite atu. Te farii popou nei au i teie hi'oraa rahi e ua tae roa to'u hinaaro ia ani i te Fatu, ma te haehaa, 'A horo'a mai ia'u i tera mou'a ra', a horo'a mai i tera mau tamataraa ».¹

Ua putapû roa to'u aau, a ite ai au, mai ta'u i rave, i te tahi o te mau tamataraa e te mau ati o ta'na i faaruru a'ena. Ua tae i to'u aau te hiaai ia riro faahou mai ia'na ra te huru, ei hoê tavini itoito na te Atua. Aita i maoro roa a'e nei, i te hoê pô, ua pure au no te tamata i to'u itoito. Te haamana'o maitai ra vau i te reira. I te reira pô, i roto i to'u piha, ua tuturi au ma te faaroo e au i te faai hoperaa i to'u aau.

I roto i te hoê e aore râ, e piti mahana i muri mai, ua pahonohia ta'u pure. Ua faatupu maere mai e ua faahaehaa mai teie fifi rahi o to'u oraraa ia'u. E piti haapiiraa ta'u i apo mai. A tahi, ua papû maitai ia'u e, ua faaroo e ua pahono te Atua i ta'u pure faaroo. Te piti râ, ua haamata ia vau i te hoê haapiiiraa o ta'u e tamau noa nei i te haapii, oia ho'i, no te aha râ vau i

farii ai i te ti'aturiraa rahi i taua pô ra e, na roto mai i te ati e nehenehe te haamaitairaa e tae mai, hau atu i te titauhia ia faaho'i.

Ua riro te mau ati tei topa i ni'a ia'u i taua mahana ra ei mea iti roa ia faaauhia i te mau mea tei tupu mai te reira mai â mahana i teie nei—no'u e no ratou ta'u i here. E rave rahi o outou o te faaû nei i te mau fifi i te pae tino, te pae feruriraa, e i te pae aehuehuraa, e e tae roa paha te reira i te faata'i ia outou mai te hoê tavini rahi e te faaroo a te Atua o ta'u i matau maitai. Ua faaroo roa to'na tuati ma'i ia'na i ni'a i to'na ro'i mauui, « ua tamata ho'i au i te rave i te maitai i to'u oraraa atoa, no te aha ia te reira i tupu mai ai i ni'a ia'u ? »

Ua ite outou nahea te Fatu i te pahono i teie uiraa a te peropheta Iosepha Semita a mau ai oia i te fare auri :

« Mai te mea e huruhia'tu oe i roto i te aruâ, e a ore râ i roto i te mau rima o te feia taparahi taata, e e tuuhia'tu te utu'a pohe i nia ia oe na ; mai te mea e hurihia'tu oe i roto i te moana ra ; mai te mea e tapoipoi mai te are tapaipai ia oe na ; mai te mea e riro mai te mau vero puai ei enemi no oe na ; mai te mea e haaputupu mai te mau ra'i i te pouri, e amui mai te

mau mea rii tumu no te faaapiapi i te e'a ; e tei hau roa'tu hoi, mai te mea e hamâmâ mai ai na taa no hade iho i te vaha i hamâmâ-roa-hia i te tauraa ia oe na, a ite mai oe, e ta'u tamaiti nei e, e noaa ia oe te ite i te ohipa na roto i teie mau mea atoa nei, e e riro hoi ei maitai no oe na.

« Ua haere roa'tu te Tamaiti a te Taata i raro a'e i teie mau mea atoa ra. Ua hau anei oe ia'na ra ?

« No reira, a tapea noa na oe i to haerea, e e vai noa te autahu'araa ia oe na ; no te mea ua faataa-roa-hia to ratou ra mau otia, e ore roa e nehenehe ia ratou ia mareva atu â. Ua itea to oe pue mahana, e e ore roa e haapotohia to oe mau matahiti ; no reira, eiaha e mata'u i ta te taata nei e rave, no te mea e vai noa te Atua i pihai iho ia oe na e a muri e amuri noa'tu ».²

No'u nei, aita e pahonora maitai a'e i te uiraa, no te aha te mau tamataraa e eaha râ ta tatou e ti'a ia rave hau atu i te mau parau a te Fatu Iho, o Oia tei haere na roto i te mau tamataraa ri'ari'a mau no tatou, e eita e roaa ia tatou ia feruri papû i te reira.

Te haamana'o ra outou i Ta'na mau parau a parau ai Oia e, e ti'a ia tatou, ma te faaroo Ia'na, ia tatarahapa :

« No reira te faaue atu nei au ia oe ia tatarahapa—a tatarahapa, oi tairi atu vau ia oe i te raau o to'u nei vaha, e i to'u riri u'ana, e i to'u iriâ hoi, ia rahi â to oe mau mamae ra—te rahiraa o te reira mamae aore roa i itea ia oe, te huru mau o te reira mamae aore roa hoi i itea ia oe, oia ia, ta oe ravea fifi rahi no te faaoromai i te reira aore roa hoi i itea ia oe na.

« No te mea inaha, ua faaoromai au, o te Atua i teie nei mau mea no te taata'toa, ia ore ratou ia roohia i te mamae mai te mea e e tatarahapa ratou ;

« Tere râ mai te mea e aita ratou e tatarahapa ia roohia ratou i te mamae rahi e ti'a i ia au i ta'u i faaoromai ra ;

« Na te reira mamae rahi i faatupu i roto ia'u, oia o te Atua, o tei hau a'e i te mau mea atoa ra, i te rurutaina no te mau mauui, e ua tahe maira te toto na te mau poa'toa, e ua mauui i te tino e te varua atoa hoi—E ua hinaaro hoi

ia ore au ia inu i te au'a maramara e oriorio atu—

« Area râ, ei hanahana to te Metua, e ua inu vau e ua faaoti hoi i ta'u mau faaineineraa i te tamarii a te taata nei ».³

Te vai ra to outou, e to'u iho nei faaroo i te mea e, te rave'a no te ti'a na roto e i ni'a a'e i te mau tamataraa, o te ti'aturiraa ia e, te vai nei te hoê « raau i Gileada »⁴ e ua fafau mai te Fatu e, « E ore roa hoi Au... e faarue ia oe »⁵ Teie atoa ta te peresideni Thomas S. Monson i haapii ia matou no te tauturu ia matou e te feia ta matou e tavini nei i na roto i te mau tamataraa huru vavahi e te teimaha.⁶

Teie râ, ua haapii atoa mai te peresideni Monson ma te paari e, e taima te paturaa i te niu o te faaroo mau no taua mau fafauraa ra. Ua ite a'ena paha outou i te reira i te hiti o te ro'i o te tahi taata e faaineine ra e faaru'e i te aroraa no te faaoroma'i e tae noa'tu i te hopea. Ia ore te niu o te faaroo i roto i to tatou aau, e marua atu te puai no te faaoroma'i.

Ta'u fâ i teie mahana o te faaiteraa ia i te mea o ta'u i ite e te rave'a e

nahea tatou ia patu i taua niu aueue ore ra. Te rave nei au i te reira ma te haehaa rahi no na tumu e piti nei. A tahi, te mea ta'u e parau atu, e nehenehe te reira e haaparuparu i te tahi o te aro nei i roto i te mau ati rahi e te mana'oraa e te hu'ahu'a ra ta ratou niu. E te piti, ua ite au e, te mau tamataraa rarahi atu â tei mua ia ia'u na mua'e te hopearaa o te oraraa. Noa'tu e na'u teie parau a'o ia outou, e ti'a râ ia'u ia faaite atoa i te reira faaoroma'i e tae atu i te hopea.

Ei taure'are'a, ua ohipa vau na muri i te hoê tamuta patu niu fare apî. I raro a'e i te mahana o te tau ve'ave'a, e mea ohipa rahi roa ia faaineine i te repo no te hoho'a o te mahora i reira matou e manii ai i te tima. Aita e matini. E faaohipa matou te tapu repo e te ope. Ua riro mau te paturaa i te mau niu pautuutu maitai no te mau fare rarahi ei ohipa paari mau i tera tau.

E titau-atoa-hia te faaoroma'i. Ia oti ana'e i te manii i te tima, e tia'i ia ia mârô mai. Noa'tu to matou hinaaro ia nuu te ohipa i mua, e ti'a ia matou

ia tia'i rii i muri mai i te maniiraa i te tima no te tataraa i te mau afata tima.

E teie atoa te tahi ohipa teimaha no te hoê tamuta tima apî, e ohipa rahi ho'i e te pau te hora, o te apapamaite-raa ia i te mau auri i roto i te mau afata tima no te haapautuutu i te niu.

Mai te reira atoa te raveraa, no te repo e mea ti'a i te reira ia faaineine-maite-hia no to tatou niu o te faaroo ia vai aueue ore noa i mua i te mau vero o te tae mai i roto i te oraraa. Taua mahora pautuutu ra no te hoê niu o te faaroo o te parau-ti'a ia.

Na roto i ta tatou mau ma'iti tamau i te maitai i te mau taime atoa e hiti mai te ma'itiraa i mua ia tatou, na te reira e faatupu mai i te repo papû i raro a'e i to tatou faaroo. E nehenehe te reira e haamata i te vai-tamarii-raa no te mea ua fanauhia te varua tata'i-tahi i te horo'a no te Varua o te Mesia. Na roto i taua Varua ra e nehenehe ta tatou e ite i te taime ua rave tatou i te maitai i mua i te Atua e i te taime ua rave tatou i te ino i mua i To'na aro.

Teie mau ma'itiraa, te hanereraa i te mahana hoê, e faaineine i te repo papû i reira te paturaa no to tatou faaroo e faati'ahia ai. Te mau auri i ni'a tatou e manii ai i to tatou faaroo, o te evanelia ia a Iesu Mesia, e ta'na mau fafauraa, mau oro'a, e mau parau tumu atoa.

Te hoê o te mau taviri no te faaroo aueue ore, o te feruri-maitai-raa ia i te roaraa o te taime haamârôraa. No reira to'u paari ore i te taime a pure ai au i to'u apîraa no te tahi mau mou'a teitei e ta'uma e no te mau tamataraa rahi a'e.

Aita te haamârôraa e tae noa mai na roto i te tereraa o te tau, tera râ, e titau te reira i te tahi tau. Aita te ruhi-ruhiraa e tae mai ona ana'e. Te taviniraa i te Atua e ia vetahi ê ma te tuutuu ore e ma te aau atoa e te varua atoa, na te reira e faataui i te iteraa papû no te parau mau ei puai varua fati ore.

I teie nei, te hinaaro nei au e faaitoito i te feia tei i roto i te mau tamataraa rahi, o te mana'o nei e te morohi atu ra to ratou faaroo i raro a'e i te mana'o haataiâ o te fifi. E nehenehe i te fifi e riro mai ei e'a no outou no te haapuai e no te faati'a i te faaroo aueue ore. O Moroni, te tamaiti a Moromona i roto

i te Buka a Moromona, tei parau ia tatou e nahea taua haamaitairaa ra e nehenehe e tae mai. Te haapii mai nei oia i te parau ohie e te mārū e, e riro te ohiparaa i ni'a i te tahi rii noa tuhaa o te faaroo e faati'a i te Atua ia faarahi i te reira.

« E teie nei, e parau rii ta'u, ta Moroni, i teie nei mau mea ; e faaite atu vau i to te ao, e o te faaroo nei, o te ti'aturi ia i te mau mea aore i hi'ohia ; no reira, eiaha outou e mārū i te mea aore i hi'ohia e outou ; e ore hoi outou e tae i te ite e ia oti te tamataraa i to outou faaroo.

« No te faaroo hoi i faaite mai ai te Mesia ia'na iho i to tatou mau tupuna i muri a'e i to'na faatia-faahou-raa-hia mai te pohe maira : aita hoi oia i faaite mai ia'na iho ia ratou ra, e ia tupu to ratou faaroo ia'na ; no reira ia faaroo te tahi mau taata ra e tia'i, aita hoi oia i faaite mai ia'na iho i to te ao nei ra.

« No te faaroo o te taata i faaite mai ai oia ia'na iho i to te oa, i faahanahana'i oia i te i'oa o te Metua ; e i faanehenehe ai i te e'a e roaa'i ia vetahi te tufaa i taua maitai ra, e tia ai ratou i te tahi mau mea tei ore i hi'ohia e ratou ra.

« No reira ia faaroo hoi outou, e tia atoa ia outou te tiairaa, e roaa'i te hoê

tufaa i taua maitai ra ».⁷

Te tuhaa iti o te faaroo tei hau roa i te faufaa e o ta outou e paruru e e faaohipa na roto i te mau huru rave'a atoa e ti'a ia outou, o te faaroo ia i te Fatu ia Iesu Mesia. Teie te haapiiraa a Moroni no ni'a i te puai o te reira faaroo : « E i te mau tau atoa aore roa te taata i rave i te semeio e ia tupu to ratou faaroo ; no reira, i faaroo na ratou i te Tamaiti na te Atua ».⁸

Ua farerei na vau i te hoê tuahine tei farii, e au ra mai te hoê semeio, i te puai e nava'i no te faaoroma'i i te pau rahi roa o to'na aravihi na roto i te faahiti-tamau-noa-raa i te mau parau, « Ua Ite Au te Ora Nei To'u Fatu »⁹ Tera faaroo e teie mau parau iteraa, ua vai noa ia ia'na ra a mo'e noa ai to'na hiro'a ma te ore rā i tuma roa i te mau haamana'oraa no to'na vai-tamarii-raa.

Ua hiti mahuta vau i te iteraa i te tahi tuahine tei faaore i te hape a te hoê taata tei rave ino ia'na tau matahiti i te maoro. Ua maere roa vau e ua ani au ia'na no te aha oia i ma'iti ai ia faaore i te hape e ia haamo'e i tera na matahiti hamani-ino-raa.

Ua parau mārū mai oia e, « tera te ohipa paari roa a'e ta'u i rave. No ite noa mai nei au e, e ti'a ia'u ia rave i te reira. No reira, ua rave au i te reira ».

To'na faaroo e, e faaore mai te Faaora i ta'na mau hapa ia faaore oia i ta vetahi, na te reira i faaineine ia'na ma te hau e ma te ti'aturi ia taoto i roto i te pohe maa ava'e noa i muri mai i to'na faaoreraa i te hape a to'na enemi tatarahapa ore.

Ua ui mai oia ia'u, « Ia tae ana'e au, mai te hea vau i te ra'i ? »

E ua parau vau, « ua ite papū vau i te mea ta'u i ite no to oe aravihi i te faaohiparaa i te faaroo e te faaoreraa hara e, e ho'iraa faahiahaia mau to oe i te fare ».

Teie te tahi faaitoitaraa ia ratou e ui nei e, ua nava'i anei to ratou faaroo ia Iesu Mesia no te faaoroma'i e tae noa'tu i te hopea. Ua haamaitaihia vau no to'u matauraa i te tahi o outou e faaroo mai nei i to outou apīraa, to outou anaanatae rahi e to outou fana'o rahi i piha'iho i te tahi mau pu'eraa e haati ra ia outou, e noa'tu rā te reira, ua ma'iti outou i te rave i te mea ta te Faaora e rave ahani o Oia i reira. I roto i to outou oraraa auhune, ua hi'o outou i te mau rave'a no te tauturu e no te aupuru ia ratou o te tau'a-ore-hia e o te hi'o-ore-hia e te feia no to outou ti'araa.

Ia tae mai te mau tamataraa, e ti'a mai te faaroo no te faaoroma'i i te reira, e faaroo tei mana'o-ore-hia are'a o tei patu-mārū-hia na roto i te hinaaro-mau-raa i te Mesia, te taviniraa e te faaoreraa i te hape mai ta te Faaora e rave ahani o Oia i reira. Ua patu outou i te hoê niu o te faaroo na roto i te hereraa, mai ta te Faaora i here, e na roto atoa i te taviniraa Ia'na. Ua arata'i to outou faaroo Ia'na i te mau ohipa no te aroha, ohipa o te hopoi mai ia outou i te ti'aturi.

Aita i taere roa no te haapuai i te niu o te faaroo. E taime â to tatou. Na roto i te faaroo i te Faaora, e nehenehe ta outou e tatarahapa e e taparu i te faaoreraa hara. E taata ta outou e nehenehe e faaore i te hape. E taata ta outou e nehenehe e haamauruuru. E taata ta outou e nehenehe e tavini. E roaa ia outou ia rave i te reira noa'tu te vahi e noa'tu te mana'o otahi e te otare i to outou aau.

Eita ta'u e nehenehe e fafau ia outou i te hopea no to outou mau ati. Eita ta'u

São Paulo, Paratira

e nehenehe e parau papû ia outou e, e riro noa outou i te mana'o e, e tau poto noa no ta outou mau tamataraa. Te tahi ohipa taa ê o te mau tamataraa, oia ho'i, e au te reira i te faataere roa i te hora e mau roa'tu paha.

E rave rahi tumu no te reira. Aita te iteraa i taua mau tumu ra e horo'a mai ia outou i te oraraa nahonaho, tera râ, e nehenehe i te reira e horo'a ia outou i te faaoroma'i. Hoê noa vahi no reira te reira: no to Raua here rahi ia outou, ua hinaaro te Metua i te Ao ra e Iesu Mesia ia outou ia au maitai i te faito tano no te ti'a ia Raua ra e no te ora ei utuafare e a muri noa'tu. Ratou ana'e tei tamâ-maitai-hia na roto i te

Taraehara a Iesu Mesia e tae i reira.

Ua aro to'u metua vahine i te mariri aitaata no na 10 matahiti. Te mau rapaauraa e te mau tapu e i te hopea, te mau-noa-raa i roto i to'na ro'i, o teie te tahi o ta'na mau tamataraa.

Te haamana'o ra vau i to'u metua tane i te parauraa, a hi'o ai ia'na e puhi mai i to'na aho hopea, « e tamahine iti tei ho'i i te fare no te faafaatea ».

Te hoê o te mau taata a'o i to'na pururaa, o to'na ia tauete, te peresideni Spencer W. Kimball. I roto i ta'na mau parau haamana'oraa, te haamana'o ra vau i te hoê mea mai teie te huru : « E mana'o paha te tahi o outou

e, ua rahi e ua maoro roa te mau iui o Mildred no te mea ua rave oia i te hoê ohipa hape e ti'a i te mau tamataraa. Aita, no te mea râ ua hinaaro te Atua i te faaanaana faahou rii ia'na ».

Mai te mea e faaroo to tatou ia Iesu Mesia, e nehenehe i te taime fifi roa na reira atoa te taime au o te oraraa e riro mai ei hoê haamaitairaa. I roto i na titauraa atoa, e nehenehe ta tatou e ma'iti i te mea tano na roto i te arata'iraa a te Varua. Te mau nei tatou i te evanelia a Iesu Mesia no te tarai e no te arata'i i to tatou oraraa ia hinaaro tatou i te reira. E na roto i te mau peropheta e heheu nei ia tatou i to tatou ti'araa i roto i te opuaraa no te faaoraraa, e nehenehe ta tatou e ora ma te ti'aturi papû e te hau i te auu. Eiaha tatou e faaô i to tatou auu e, e rave otahi noa tatou e aore râ e mea here-ore-hia tatou i roto i te taviniraa i te Fatu, no te mea eita roa tatou na-reira-hia. E nehenehe ta tatou e farii i te here o te Atua. Ua fafau mai te Faaora i te mau melahi i to tatou pae auu e to tatou pae atuu, no te turu ia tatou.¹⁰ E tape'a noa Oia i ta'na parau.

Te faaite papû nei au e, te ora nei te Atua te Metua e o Ta'na Tamaiti Here to tatou Faaora. Ua faaite mai te Varua Maitai i te parau mau i roto i teie amuiraa e e rave â Oia i te reira mai te mea e imi outou i te reira a faaroo noa ai e a tuatapapa ai outou i muri mai i te mau parau a te mau tavini ti'a o te Fatu e ti'a ra i ô nei. O te peresideni Thomas S. Monson te peropheta a te Fatu no te ao atoa nei e no teie tau. Te haapa'o mai nei te Fatu ia outou. Te faaite papû nei au i te reira i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Spencer W. Kimball, « Give Me This Mountain », *Ensign*, Novema 1979, 79.
2. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 122:7-9.
3. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 19:15-19.
4. Ieremia 8:22.
5. Iosua 1:5.
6. A hi'o Thomas S. Monson, « Look to God and Live », *Ensign*, Me 1998, 52-54.
7. Etera 12:6-9.
8. Etera 12:18.
9. « Ua Ite Au te Ora Nei To'u Fatu », *Te mau Himene*, no. 69.
10. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:88.

Vauvauhia mai e te Peresideni Dieter F. Uchtdorf
Tauturu piti i roto i te Peresideniraa Matamua

Te patururaa i te feia faatere o te Ekalesia

Te anihia nei ia tatou ia paturu ia Thomas Spencer Monson ei peropheta, ei hi'o, ei heheu parau e ei peresideni no te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei. Henry Bennion Eyring ei tauturu matamua i roto i te Peresideniraa Matamua e o Dieter Friedrich Uchtdorf ei tauturu piti i roto i te Peresideniraa Matamua.

Te feia e farii nei, a faaite mai.

Te feia e pato'i nei, mai te mea te vai ra, a faaite mai.

Te anihia nei ia tatou ia paturu ia Boyd Kenneth Packer ei peresideni no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti

Aposetolo na reira atoa te mau melo no taua pūpū ra : Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, e Neil L. Andersen

Te feia e farii nei, a faaite mai.

Te feia e pato'i nei, a na reira atoa mai.

Te anihia nei ia tatou ia paturu i te mau tauturu i roto i te Peresideniraa Matamua e te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo ei peropheta, ei ite, e ei heheu parau.

Te feia e farii nei, a faaite mai.

Te feia e pato'i nei, mai te mea te vai ra, a na reira atoa mai.

Ua haamauruuruhia Elder Steven E. Snow ei melo no te Peresideniraa no te Hitu Ahuru.

O te hinaaro e tahoê mai no te faaite i to tatou mauruuru, a faaite mai na.

Te anihia nei ia tatou ia paturu ia Elder Richard J. Maynes ei melo no te peresideniraa no te Hitu Ahuru.

Te feia atoa e farii nei, a faaite mai.

Te feia e pato'i nei, mai te mea te vaira.

Te haamauruuruhia nei na taea'e i muri nei, Elder Gérald Jean Caussé and Elder Gary E. Stevenson ei melo no te pūpū matamua no te Hitu Ahuru.

Te feia atoa e farii nei, a faaite mai.

E rave rahi matahiti to ratou taviniraa ma te haapa'o maitai e te aravihi, e te haamauruuruhia nei te mau episekopo ra H. David Burton, Richard C. Edgley, and Keith B. McMullin ei Episekopora faatere rahi e te pii nei matou ia ratou ei Hui mana faatere faaturahia.

Te feia e hinaaro e faaite ia ratou i to tatou mauruuru, a faaite mai.

Te haamauruuruhia nei te mau taea'e i muri nei ei Hitu Ahuru Area, mai te 1 no me 2012.

Richard K. Ahadjie, Climato C. A. Almeida, Fernando J. D. Araújo, Marvin T. Brinkerhoff, Mario L. Carlos, Rafael E. Castro, David L. Cook, César A. Dávila, Mosiah S. Delgado, Luis G. Duarte, Juan A. Etchegaray, Stephen L. Fluckiger, J. Roger Fluhman, Robert C. Gay, Miguel Hidalgo, Garith C. Hill, David J. Hoare, David H. Ingram, Tetsuji Ishii, Kapumba T. Kola, Glendon Lyons, R. Bruce Merrell, Enrique J. Montoya, Daniel A. Moreno, Adesina J. Olukanni, Gamaliel Osorno, Patrick H. Price, Marcos A. Prieto, Paulo R. Puerta, Carlos F. Rivas, A. Ricardo Sant'Ana, Fabian L. Sinamban, Natã C. Tobias, Stanley Wan, Perry M. Webb, Richard W. Wheeler, e Scott D. Whiting.

O outou te hinaaro e tahoê mai no te faaite i to tatou tapa'o haamauruuru no ta ratou ohipa maitai, a faaite mai na.

Ma te mauruuru rahi, te haamauruuruhia nei na tuahine i muri nei,

Julie B. Beck, Silvia H. Allred, and Barbara Thompson ei peresideniraa rahi no te Sotaiete Tauturu.

Te haamauuru-atoa-hia nei te apooraa faatere rahi o te Sotaiete Tauturu.

Te feia atoa e hinaaro e tahoê mai no te faaite i to tatou mauuruu i teie na tuahine no ta ratou ohipa faahiahia mau e to ratou itoito, a faaite mai na.

Te anihia nei tatou ia paturu i te mau taea'e i muri nei ei melo no te pūpū matamua no te Hitu Ahuru, Craig A. Cardon, Stanley G. Ellis, Larry Echo Hawk, Robert C. Gay, e Scott D. Whiting.

Te feia atoa e farii nei, a faaite mai.

Te feia e pato'i nei, a faaite mai.

Te anihia nei tatou ia paturu i te taea'e ra Gary E. Stevenson ei Episekopo faatere rahi o Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea Nei, Gérald Jean Caussé ei tauturu matamua e Dean Myron Davies ei tauturu piti.

Te feia atoa e farii nei, a faaite mai.

E pato'iraa anei.

Te anihia nei ia tatou ia paturu i te mau taea'e i muri nei ei Hitu Ahuru Area :

Pedro U. Adduru, Detlef H. Adler, Angel H. Alarcon, Aley K. Auna Jr., W. Mark Bassett, Robert M. Call, Hernando Camargo, Gene R. Chidester, Joaquin E. Costa, Ralph L. Dewsnup, Ángel A. Duarte, Edward Dube, Moroni Gaona, Taylor G. Godoy, rancisco D. N. Granja, Yuriy A. Gushchin, Richard K. Hansen, Todd B. Hansen, Clifford T. Herbertson, Aniefiok Udo Inyon, Luiz M. Leal, Alejandro Lopez, L. Jean Claude Mabaya, Alvin F. Meredith III, Adonay S. Obando, Jared R. Ocampo, Adeyinka A. Ojdiran, Andrew M. O'Riordan, Jesus A. Ortiz, Fred A. Parker, Siu Hong Pon, Abraham E. Quero, Robert Clare Rhien, Jorge Luis Romeu, Jorge Saldívar, Gordon H. Smith, Alin Spannaus, Moroni B. Torgan, Steven L. Toronto, e Daniel Yirenya-Tawiah.

Te feia e farii nei, a faaite mai.

Mai te mea te vai ra te pato'iraa.

Te anihia nei ia tatou ia paturu i te tuahine ra Linda Kjar Burton ei peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu, Carole Manzel Stephens ei tauturu matamua e Linda Sheffield Reeves ei tauturu piti.

Te feia e farii nei, a faaite mai.

Mai te mea te vai ra te pato'iraa.

Te anihia nei ia tatou ia paturu i te hui mana faatere atoa, te mau hitu ahuru area e te mau peresideniraa rahi o te mau pūpū tauturu i piihia i teie nei.

Te feia e farii nei, a faaite mai.

Te feia e pato'i nei, a na reira atoa mai.

E te peresideni Monson, ia hi'o vau, ua hoê te ma'itiraa i roto i te Pū amuiraa no te mau aniraa i ravehia.

Mauuruu ia outou e te mau taea'e e te mau tuahine no ta outou paturu- raa, to outou faaroo, to outou itoito e ta outou mau pure

Te ani-manihini-hia i te mau Hui Mana Faatere e te peresideniraa apī no te Sotaiete Tauturu i haere mai e ia parahi mai i mua nei. ■

Parau faaite a te tuhaa faatere hi'opo'a faufaa a te Ekalesia, matahiti 2011

Vauvauhia e Robert W. Cantwell

Upoo faatere, Tuhaa faatere hi'opo'a faufaa a te Ekalesia

*I te Peresideniraa Matamua o Te Ekalesia a Iesu Mesia
i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea Nei*

Ete mau taea'e here e : Ia au i te heheuraa i roto i te tuhaa 120 no te Buka Fafau, na te Apooraa haapa'o i te mau tuhaa ahuru e haamana i te mau haamau'araa a te Ekalesia. Teie te mau melo no taua apooraa ra, te Peresideniraa Matamua, te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo e te Episekopora Faatere Rahi.

Na teie apooraa e faati'a i te moni afata no te mau tuhaa faatere a te Ekalesia, te mau tereraa moni, na reira atoa no te moni tatuhaa a te mau amuiraa. E faaohipa te mau faanahoraa a te Ekalesia i te moni ia au i te moni afata tei faataahia e te mau ture arata'i a te Ekalesia.

Ua horo'ahia te Tuhaa faatere

hi'opo'a faufaa a te Ekalesia i te parau faati'a no te hi'opo'a i te mau parau faataaraa atoa e te mau faanahoraa no te haapapū e, ua nahonaho maitai te mau ohipa i roto i te fariiraa e te haamau'araa i te mau faufaa a te Ekalesia e te parururaa i te reira mau faufaa. E mea taa ê te Tuhaa faatere hi'opo'a faufaa a te Ekalesia i te tahi atu mau tuhaa faatere a te Ekalesia e te mau faanahoraa, e i roto i teie pūpū, te vai nei te feia aravihi roa e parau tuite ta ratou no te mau ohipa hi'opo'a faufaa moni, te feia hi'opo'a faufaa i haamanahia, te feia hi'opo'a i te mau faanahoraa, e te tahi atu mau taata aravihi no te mau ohipa moni.

Ia au i te mau hi'opo'araa i ravehia, ua ite te Tuhaa faatere hi'opo'a faufaa a te Ekalesia e, i roto i te mau ohipa materia atoa, te fariiraa i te mau ô, te mau haamau'araa e te mau faufaa o te Ekalesia i roto i te matahiti 2011, ua tapa'opa'ohia te reira e ua ua faaohipahia ia au i te mau arata'iraa no te pae moni, te mau afata moni i haamanahia, e te mau ture arata'i a te Ekalesia.

Ma te faatura,
Tuhaa faatere hi'opo'a faufaa
a te Ekalesia
Robert W. Cantwell
Upoo faatere ■

Parau faataaraa, matahiti 2011

Vauvauhia na Brook P. Hales

Papa'i parau na te Peresideniraa Matamua

Ia ite mai te mau melo o te Ekalesia e, ua horo'a te Peresideniraa Matamua i te parau faataaraa i muri nei no ni'a i te tupuraa o te Ekalesia i te 31 no titema 2011.

Te mau amuiraa o te Ekalesia

Ti'i	2,946
Misioni	340
Mataeinaa	608
Paroisa e amaa	28,784

Te parau meloraa o te Ekalesia

Rahiraa melo	14,441,346
Tamarii tei tapa'o-ap'i-hia i te matahiti 2011	119,917
Melo faafaariu tei bapetizohia i te matahiti 2011	281,312

Te mau misionare

Misionare rave tamau	55,410
Misionare totauturu a te Ekalesia	22,299

Te mau hiero

Te mau hiero i haamo'ahia i te matahiti 2011 (San Salvador El Salvador e Quetzaltenango Guatemala)	2
Te mau hiero i haamo'a-faahou-hia i te matahiti 2011 (Atlanta Georgia)	1
Te mau hiero tei matara	136

Te mau ti'a faatere rahi o te Ekalesia e vetahi o tei pohe atu mai te amuiraa rahi no Eperera i ma'iri na

Elder Marion D. Hanks, Jack H Goaslind Jr., Monte J. Brough, Ronald E. Poelman, Keith W. Wilcox, e Harold G. Hillam, e mau melo tahito ratou paatoa no te pūpū Hitu Ahuru; Te mau tuahine Joy F. Evans e Chieko N. Okazaki, tauturu tahito i roto i te peresideniraa rahi no te Sotaiete Tauturu; Te tuahine Norma

Voloy Sonntag, vahine na Elder Philip T. Sonntag, melo tahito no te pūpū Hitu Ahuru; Te tuahine Leola George, vahine ivi no Elder Lloyd P. George, melo tahito no te pūpū Hitu Ahuru; Te tuahine Argelia

Villanueva de Alvarez, vahine na Elder Lino Alvarez, melo tahito atoa no te pūpū Hitu Ahuru; e te taea'e Wendell M. Smoot Tamaiti, presideni tahito no te Pūpū Himene no te Fare Menemene. ■

Na Elder Jeffrey R. Holland

No te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

Te feia rave ohipa i roto i te ô vine

A faaroo na i te faaurūraa a te Varua Mo'a e parau nei ia outou i teie nei, i teie ihoa taimē, e e ti'a ia outou ia farii ite horo'araa no taraerahara a te Fatu ra ia Iesu Mesia.

No ni'a i te mau piiraa e te mau haamauruururaa ta te Peresideniraa Matamua i faaite iho nei, te hinaaro nei au na ni'a i te i'oa o tatou paatoa e parau atu e, e haamana'o e e here noa matou ia ratou tei tavini itoitō, mai ta matou e here e e farii poupou nei i te feia tei pihia no te tavini i roto i te mau ti'araa. Mauruuru rahi ia outou tata'itahi.

Te hinaaro nei au e paraparau no ni'a i te parabole a te Faaora no ni'a i te hoê taata fare « o tei haere i rapae au i te poipoi roa e tarahu i te rave ohipa ». I muri a'e i te faaohiparaa i te pūpū matamua i te hora 6 i te poipoi, ua ho'i atu oia i te hora 9, e i te hora 12, e i te hora 3 i te avatea no te tihepu faahou â te rave ohipa no te rû o te ohipa ootiraa. Te parau nei te papa'iraa mo'a e ua ho'i mai no te taimē hopea, « i te ahuru ma hoê o te hora ra » (fatata i te hora 5 i te ahiahi), e ua tihepu i te pūpū hopea. Hoê noa iho hora i muri mai, ua putu-putu mai te taatoaraa o te rave ohipa no te farii i ta ratou moni ohipa. Ma te maere rahi, ua farii te taatoaraa o te rave ohipa i te hoê â moni ohipa noa'tu te mau hora taaê no te ohiparaa. Ua riri 'oi'oi roa te feia tei tihepu-matamua-hia,

na ô maira, « Hoê roa ra hora a teie feia i te ohiparaa, e ua faafaito oe ia ratou ia matou nei, tei faaoromai i te rohirohi e te veavea o te mahana ». ¹ I to outou tai'oraa i teie parabole, peneia'e ua mana'o outou mai teie feia rave ohipa e, te vai ra te hoê ohipa hape i ravehia i ô nei. E paraparaurii ia vau no ni'a i taua mana'o ra.

A tahi, e mea faufaa rahi roa ia ite e aita roa'e hoê i rave-ino-hia. Ua faaau te feia rave ohipa matamua i te taatoaraa o te moni ohipa no taua mahana ra e ua farii ho'i i te reira. E nehenehe noa ia'u ia mana'o e, ua mauruuru ratou i te noaaraa te ohipa. I te tau o te Faaora, aita'tu e ohipa ta te hoê taata e to'na utuafare e nehenehe e rave maori râ ia ora i ni'a i te moni tei noaa ia ratou i taua mahana ra. Mai te mea eita outou e rave i te ohipa aore râ e faaapu aore râ e tai'a aore râ e hoo, eita paha ia outou e tamaa. No te iti o te ohipa e te rahi hoi o te rave ohipa, ua fana'o rahi ia teie mau taata matamua tei ma'itihia i roto i te pūpū rave ohipa i taua po'ipo'i ra.

Oia mau, ahani ua ti'a ia tatou ia aroha, e aroha ia tatou i te mau taata tei ore i ma'itihia no te mea e utuafare

atoa hoi to ratou e ti'a ia faaamu e ia faahu. E au ra aita ratou e manuia nei i te imiraa i te ohipa. E i te mau tere atoa o te taata tiaau i te roaraa o te mahana, ua ite noa ratou i te tihepu-raa-hia te tahi taata ê atu.

I te hopea râ o te mahana, ua ho'i mai te taata fare i te paeraa o te taimē ma te hoê faanahoraa faahiahia i te pae hopea! No to ratou faaoroaraa e, e aufau-ti'a-hia ratou, ua farii teie mau rave ohipa hopea tei paruparu hoi te mana'o, i te ohipa ma te ore e ite eaha ra te moni ohipa, ma te ite e, e mea maitai a'e te tahi mea i te ore roa, o ta ratou ho'i i ora mai e tae noa mai i teie taimē. I muri iho a putuputu ai ratou no te aufauraa, ua maere rahi ratou i te fariiraa i te hoê â moni ohipa mai te tahi atu mau rave ohipa. Auê ia to ratou maere rahi e to ratou mauruuru rahi e ! Aita paha ratou i ite a'enei i taua huru aroha ra i to ratou raveraa i te ohipa.

I to'u hi'oraa, e ti'a i te amuamuraa o te feia rave ohipa matamua ia hi'ohia mai te au i teie tatararaa o teie aamu. Mai ta te taata fare i parau ia ratou i roto i te parabole (e te faahuru ê rii nei au i ta'na parau) : « E to'u mau hoa, aita vau i rave i te ohipa tano ore ia outou. Ua farii outou i te moni ohipa no teie mahana, e moni maitai hoi. Ua oaoa outou ua noaa ia outou te ohipa, e te oaoa nei au no ta outou huru taviniraa. Ua aufau-ti'a-hia outou. A rave i ta outou moni e a oaoa i te haamaitairaa. E no vetahi ê, e mea papū ia, e ti'amâraa to'u i te faahohipa i te mea ta'u e hinaaro e ta'u iho moni ». E teie uiraa hohonu i te mau taata atoa i taua taimē ra aore râ i teie taimē tei ti'a i te faaroo i te reira : « No te aha e tia'i ia outou ia pohehae no te mea ua ma'iti au i te hamani maitai atu ? »

Te mau taea'e e te mau tuahine e, te vai nei te mau taimē i roto i to tatou mau oraraa e noaa i te tahi taata ê i te hoê haamaitairaa mana'o-ore-hia aore râ e farii i te tahi haamauruururaa taa ê. Te tiaoro atu nei au ia tatou eiaha e riri—e eiaha roa e faahinaaro—ia tae ana'e mai te mau haamaitairaa i te tahi atu taata? Eita tatou e haafaufaa-ore-hia ia haamaitai-rahi-ana'e-hia te tahi atu taata. Aita tatou e tata'u nei te tahi i te tahi no te hi'o o vai

ra te mea moni roa'e aore râ te mea aravihi roa'e aore râ te mea nehenehe roa'e. Te tata'uraa mau tei rotopû ia tatou o te tata'uraa pato'i ia i te hara, e o te nounou te hoê o te mau hara matau-roa-hia.

Ua riro atoa te nounou mai te hoê hapa o te tamau noa i te tupu mai. Oia mau e mauui rii tatou ia tupu mai te tahi *ati* i ni'a ia *tatou*, e titau râ te nounou ia mauui tatou no *te mau maitai* atoa e tae mai i *te mau taata atoa* ta tatou e matau nei! Eita ia te reira e horo'a mai i te tiaturiraa maitai no ananahi—te oaoa-ore-raa i te mau taima atoa e oaoa te tahi taata na pihaiho ia tatou ! E mea hau atu i te haamâ i te pae hopea, ia ite

ana'e tatou e, e mea ti'a mau e e mea aroha mau te Atua i te horo'araa i te taata atoa tei pee Ia'na i « ta'na mau mea atoa », ² mai ta te papa'iraa mo'a e parau nei. No reira te haapiiraa mata-mua na roto mai i te ô vine a te Fatu ; *eita* te nounouraa, te oreraa e paraparau i te tahi atu taata no te faaite i to'na inoino aore râ te tutavaraa ia ore ana'e vetahi ê e oaoa e e haamaitai i to *outou* ti'araa, eita atoa te haafaufaa-ore-raa i te tahi atu taata e haamaitai i to outou iho hi'oraa ia outou iho. A hamani maitai atu, e a mauruuru e, te hamani maitai nei te Atua ia outou.

Te piti o te haapiiraa ta'u e hinaaro i te rave mai roto mai i teie parabole o te hape oto ia ta te tahi e nehenehe

e rave mai te mea eita ratou e hinaaro i te farii i ta ratou moni ohipa i te *hopea* o te mahana no te mea ua haape'ape'a to ratou mau mana'o no te mau fifi tei tupu *na mua'tu* i taua mahana ra. Aita i parauhia i roto i teie papa'iraa mo'a e, ua ta'ue atu te tahi taata i ta'na moni i mua i te aro o te taata fare e ua haere atu ma te riri, peneia'e ua na reira te tahi.

To'u mau taea'e e tuahine, te mea tei tupu i roto i te aamu i te hora 9 ra aore râ i te ahuru ma piti aore râ i te hora 3 ra, ua ere ia i te mea faufa rahi ia faaaui-ana'e-hia i te moni rahi faahiahia tei aufauhia i te taatoaraa o te feia rave ohipa i te hopea o te mahana. Te hoho'a no te faatupuraa i te faaroo o te tamau-noa-raa ia, te haa-noa-raa ia, e te haapapuraa e, e oti te ohipa, e ia vaiiho i te mau pe'ape'a no te mau hora matamua—e mea mau anei aore râ e mea mana'o-noa-hia anei—ia ore atu ia faaauihia i te maitai rahi o te utua hopea. Eiaha e tamau noa i te mana'o i te mau pe'ape'a aore râ te mau inoinoraa tahito—ia outou iho aore râ, i to outou taata tupu aore râ, e ti'a ia'u ia parau atoa'tu, i teie Ekalesia mau e te ora. E faaitohia mai ia te hanahana o to outou oraraa, te oraraa o to outou taata tupu, e o te evanelia a Iesu Mesia i te mahana hopea noa'tu e, aita taua hanahana ra i itehia mai e te mau taata atoa na mua'tu. No reira eiaha e haape'ape'a rahi roa i ni'a i te tahi mea tei tupu i te hora 9 i te po'ipo'i a tamata ai te maitai o te Atua i te haamauruuru ia oe i te hora 6 i te ahiahi—noa'tu eaha te mau faaauraa ohipa tei haamauihia i te roaraa o te mahana.

Te haamau'a nei tatou i te puai faufaa rahi i te aau e te varua na roto i te tape'a-eta'eta-raa i te haamana'oraa no te hoê nota pehe au ore ta tatou i ha'uti i roto i te hoê ha'utiraa piana i to tatou vai-tamarii-raa, aore râ te tahi mea ta te hoê hoa faaipoipo i parau aore râ i rave a 20 matahiti i ma'iri e ua mana'o eta'eta tatou ia tamau noa oia i te haamana'o e i te tatarahapa no na 20 e haere nei, aore râ te hoê ohipa tei tupu i roto i te aamu o te Ekalesia o tei haapapû noa mai e, e tutava noa â te mau taata i te titau i te mau

fâ mure ore ta te Atua i faaineine no ratou. Noa'tu e aita oe i haamata hoê o taua mau mana'o inoino e nehenehe râ ta oe e faahope i te reira. E vai mai ia te hoê utu'a maitai faahiahia no taua ohipa ra ia hi'o mai te Fatu o te ô vine i roto i to oe mata e ua faatitiaifarahia te mau mea atoa i te hopea o to tatou tere i te fenua nei.

O te toru e te hopea ia no to'u mana'o. E ere teie parabole—mai te mau parabole atoa—no ni'a i te feia rave ohipa aore râ te moni ohipa mai te tahi atu mau parabole no ni'a i te mamoe e te mau puua niho. E aamu râ teie no ni'a i te maitai o te Atua, To'na faaoroma'i e Ta'na faaoreraa hara, e te Taraehara a te Fatu ra ia Iesu Mesia. E aamu ia no ni'a i te aau horo'a e te aroha. E aamu no ni'a i te maitai aroha. Na te reira e haapapû i te mana'o ta'u i faaroo e rave rahi matahiti i teie nei e e mea papû roa, o te mea ta te Atua e oaoa rahi nei no te riroraa ei Atua, oia ho'i te oaoa ia riro ei taata aroha, i te feia ihoa râ te ore i mana'o i te reira e o te mana'o pinepine nei e, aita e ti'a ia ratou ia farii i te reira maitai.

Aita vau i ite o vai i roto i teie nahoa rahi i teie mahana tei ti'a i te faaroo i te parau poro'i no te faaore-raa hapa i roto i teie parabole, are'a râ, noa'tu to outou taere i to outou mana'oraa, noa'tu te mau rave'a tei erehia e outou, noa'tu te rahiraa o te mau hape ta outou i rave, aore râ aita ta outou e taleni, aore râ te atea i rotopû ia outou e te utuafare e te Atua, te faaite papû atu nei au e, *aita* outou i tere atea ê roa'tu i te aroha o te Atua. Eita e nehenehe ia outou ia paremo hohonu roa i te faito e ore te maramarama mure ore o te Taraehara a te Mesia e tae'a.

E ere anei outou no to matou faaroo, e aore râ i pihai iho na outou ia matou i te hoê taima e aita râ i faaea mai, aita e mea ta outou i rave o te ore e nehenehe i te tatarahia. Aita e fifi ta outou e ore e nehenehe e haavî. Aita e moemoea i roto i te tereraa o te tau e a muri atu eita e nehenehe e faatupuhia. Noa'tu e te mana'o nei outou e, o outou te taata rave ohipa hopea no te ahuru ma hoêraa o te hora tei mo'e,

te ti'a nei râ te Fatu o te ô vine i te aniraa, « E faafatata noa'tu i te terono o te aroha mau ra »,³ e ia parahi i te avae o te Mo'a no Iseraela. A haere mai e amu « eiaha e ario e eiaha e hoo ». ⁴ i te iri amuraa maa a te Fatu.

Te tiaoro taa ê atu nei au i te mau tane faaipoipo e te mau metua tane, e te mau taea'e no te autahu'araa aore râ te mau taea'e e au ei peresibutero ia « Ara mai! A tia i nia i te repo mai... ei taata mau outou ». ⁵ E ere i te taima atoa, e mea pinepine râ te mau tane i te ma'iti eiaha e pahono i te piiraa ia « tomo mai i roto i te nuu ». ⁶ E au ra e mea pinepine i te mau vahine e te mau tamarii i te hinaaro mai. E te mau taea'e, ua tae te taima no te rave i te ohipa. A rave i te reira no to outou iho maitai. A rave i te reira no te maitai o te mau taata o te here nei ia outou e o te pure nei ia pahono mai outou. A rave i te reira no te maitai o te Fatu ra ia Iesu Mesia, tei aufau i te hoê hoo rahi no te ananahi Ta'na e hinaaro no outou.

E to'u mau taea'e e tuahine here e, o outou tei haamaitaihia e te evanelia a rave rahi mau matahiti i teie nei no te mea ua fana'o outou i te ite-oioi-raa i te reira, o outou tei haere mârû noa

mai i te evanelia, e o outou—te melo e tei ore â i melohia—o te faataere noa ra, o outou tata'itahi, tatou paatoa, te faaite papû atu nei au no ni'a te i te mana faaapû o te aroha o te Atua e te temeio no To'na maitai. *Te haape'a-pe'a nei Oia no te faaroo e noaa ia outou, e ere râ no te hora o te mahana e noaa'i ia outou taua faaroo ra.*

No reira, mai te mea ua rave outou i te mau fafauraa, a haapa'o i te reira. Mai te mea aita outou i rave i te reira, a rave ia. Mai te mea ua rave outou i te reira e ua ofati i te reira, a tatarahapa e a tata'i i te reira. Eita e taere *roa* ia parau ana'e mai te Fatu o te ô vine e, te vai nei te taima. A faaroo na i te faaurûraa a te Varua Mo'a e parau nei ia outou i tewie nei, i teie ihoa taima, e e ti'a ia outou ia farii ite horo'araa no taraerahara a te Fatu ra ia Iesu Mesia e ia oaoa i te auhoaraa no Ta'na ohipa. Eiaha e faataime. Te pô nei. I te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. A hi'o Mataio 20:1–15.
2. Luka 12:44.
3. Hebera 4:16.
4. Isaia 55:1.
5. 2 Nephi 1:14, 21.
6. « Tei Roto Tatou i te Nuu Faehau », *Te mau himene*, no. 153.

Na Elder Robert D. Hales

No te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

Te haamana'oraa e o vai mau ra tatou: Te oro'a, te hiero e te faatusiaraa na roto i te taviniraa

*E faafariuhia tatou e e riro mai tatou ei feia nava'i
i te pae varua ia ora ana'e tatou i ta tatou mau
fafauraa na roto i te pure.*

Ua faahiti te Faaora i Ta'na mau pīpī no ni'a i te hoê tamaiti tei faaru'e i to'na metua tane ona, tei haere i te fenua roa e ua haamau'a i ta'na tao'a. Ia tupu râ te hoê o'e, ua rave te tamaiti i te hoê ohipa ha'ihai roa no te faaamuraa i te mau puua. No to'na po'ia rahi ua hinaaro oia i te amu i te mau pipi tei faataahia na te mau animala.

Atea roa i to'na utuafare, atea'tu i te vahi ta'na i hinaaro i te ti'a'tu, e i roto i to'na huru vêvê, ua tupu te tahi ohipa faufaa rahi i roto i te oraraa o teie tamaiti apî. Ia au i te mau parau a te Faaora, « e îho faahou maira to'na îho huru mau ».¹ Ua haamana'o e o vai oia, ua ite i te mea i herehia e ana, e ua haamata îhora i te hiaai i te mau haamaitairaa e vai hua nei i roto

i te fare o to'na ra metua tane.

I roto i to tatou mau oraraa, i roto i te mau tau pouri, tamataraa, oto aore râ hara anei, e nehenehe ta tatou e ite i te Varua Maitai i te faahaamana'oraa ia tatou e e mau tamaroa e e mau tamahine mau tatou na te hoê Metua i te Ao ra o te haape'ape'a nei e o te here nei ia tatou, e e hinaaro puai atoa tatou i te mau haamaitaiaa mo'a o Ta'na ana'e e nehenehe e horo'a. E ti'a ia tatou, i teie mau taima, ia *haamana'o e o vai mau ra tatou* e ia ho'i atu i roto i te maramarama o te here a to tatou ra Faaora.

Na te taato'araa o te mau tamarii a te Metua i te Ao ra teie mau haamaitairaa. Te hinaaroraa i teie mau haamaitairaa, e tae noa'tu i te hoê oraraa oaoa e te poupou, o te hoê ia

tufaa faufaa rahi no te opuaraa a te Metua i te Ao ra no tatou tata'itahi. Ua haapii te peropheta Alama, « Oia ia, aita'tu i tia ia outou, maori râ o te hinaaro i te faaroo ».²

A tupu ai to tatou mau hinaaro varua i te rahi, e riro ia tatou i te nava'i i te pae varua. Nahea ra ia tatou i te tauturu ia vetahi ê, ia tatou îho e i to tatou mau utuafare ia faarahi i to tatou hinaaro i te pee i te Faaora e i te ora i Ta'na evanelia? Nahea ia tatou i te haapuai i to tatou mau hinaaro i te tatarahapa, ia ti'amâ, e ia mau papû e tae noa'tu i te hopea? Nahea ia tatou i te tauturu i ta tatou feia apî e ta tatou feia apî paari ia ohipa teie mau hinaaro i roto ia ratou e tae noa'tu e ua faafariuhia ratou e e riro mai ratou ei « taata mo'a mau na roto i te taraehara a te Mesia »?³

E faafariuhia tatou e e riro mai tatou ei feia nava'i i te pae varua ia ora ana'e tatou i ta tatou mau fafauraa na roto i te pure— na roto i te amuraa ma te ti'amâ i te oro'a, ia ti'amâ ana'e tatou no te farai i te hoê parau faati'a no te hiero, e ia faatusia ana'e tatou i te taviniraa ia vetahi ê.

Ia rave tatou i te oro'a ma te ti'amâ, e haamana'o ia tatou e te faaapî ra tatou i te fafauraa ta tatou i rave i te bapetizoraa. Ia riro te oro'a ei ohipa o te tamâ i te varua i te mau hebedoma atoa, e ti'a ia ia tatou ia faaineine ia tatou îho *hou* a haere atu ai i te pureraa oro'a. E rave tatou i te reira ma te vaiiho atu i muri ta tatou mau ohipa e faaoaoaraa no te mau mahana atoa e te mau mana'o e te mau pe'ape'a no te ao nei. Ia na reira tatou, e faarii ia tatou i te Varua Maitai i roto i to tatou aau.

I reira tatou e ineine ai i te feruri hohonu no ni'a i te Taraehara. Hau atu i te mana'o noaraa i te mau iui e te pohe o te Faaora, e tauturu ia to tatou feruriraa ia ite e na roto i te tusia a te Faaora, e noaa ia ia tatou te ti'aturiraa, te rave'a, e te puai ia rave i te mau tauiraa papû mau i roto i to tatou mau oraraa.

A himene ai tatou i te himene oro'a, a faaroo ai i te mau pure no te oro'a, e a amu ai i te mau tapa'o no To'na tino e To'na toto, te imi ra ia tatou na roto i te pure ia faaorehia mai ta tatou mau

hara e to tatou mau paruparu. E feruri tatou i te mau fafauaraa ta tatou i rave e i tape'a i roto i te hebedoma i ma'iri e e rave tatou i te mau faaotiraa ia pee i te Faaora i te hebedoma i mua nei.

Te mau metua e te feia faatere, e nehenehe ta outou e tauturu i te feia apî ia ite i te mau haamaitairaa faito ore no te oro'a na roto i te horo'araa' tu ia ratou te mau rave'a taa ê ia haapii, ia tuatapapa, e ia ite i te faufaa rahi o te Taraehara i roto i to ratou mau oraraa. Ia ma'imi ratou i te mau papa'iraa mo'a no ratou iho e ia haapii te tahi i te tahi na roto mai i te mau mea ta ratou iho i ite.

E hopoi'a taa ê ta te mau metua tane, te feia faatere no te autahu'araa, e te mau peresideniraa no te pûpû autahu'araa no te tauturu i te feia apî tei mau i te Autahu'araa a Aarona ia faaineine maite i te rave i ta ratou mau ohipa mo'a no te oro'a. E ravehia teie faaineineraa i roto i te taatoaraa o te hebedoma na roto i te oraraa i te mau ture no te evanelia. Ia faaineine ana'e, ia haamaitai ana'e, e ia opere ana'e te feia apî tane i te oro'a ma te parau-ti'a e te tura, te pee mau ra ia ratou i te hoho'a o te Faaora i te Oro'a Hopea⁴ e e riro mau ratou mai Ia'na ra te huru.

Te faaite papû nei au e e horoa mai te oro'a ia tatou te hoê rave'a ia *haamana'o e o vai ra tatou* e ia ite i te « hoê faahuru-ê-raa-rahi o te aau⁵— ia haamana'o e o vai ra tatou e te mea ta tatou e hinaaro mau nei. Ia faaapî ana'e tatou i te fafauaraa ia haapa'o i te mau faaueraa, e noaa ia ia tatou te hoaraa o te Varua Maitai no te arata'i ti'atu ia tatou i mua i te aro o to tatou Metua i te Ao ra ra. E ere i te mea maere i faauehia'i tatou ia « amui pine-pine ia rave i te pane e te [pape] »⁶ no te maitai o to tatou mau varua.⁷

Taa ê noa'tu i te oro'a, e rahi to tatou hinaaro ia ho'i i te Metua i te Ao ra ia ti'amâ ana'e tatou i te farii i te hoê parau faati'a no te hiero. E riro mai tatou ei mea ti'amâ na roto i te haapa'onoa-raa i te mau faaueraa ma te tamau e te itoito. E haamata teie haapa'oraa i to tatou tamariiri raa e e tupu te reira i te rahi na roto i te mau ohipa i roto i te mau matahiti faaineineraa o te Autahu'araa a Aarona e o te Fei Apî

Tamahine. I reira, e haamau ai te mau tahu'a e te mau Tarona i te mau fâ e e faaineine taa ê ai ia ratou iho ia farii i to ratou iho oro'a hiero e ia taatihia i roto i te hiero.

Eaha te mau faito titauhia i te feia tei mau i te parau faati'a no te hiero? Te faahaamana'o mai nei te taata papa'i salamo ia tatou:

« Na vai e paiuma i te mou'a o Iehova? O Vai te tia i to'na ra vahimo'a? »

« Te taata rima mâ ra e te aau maitai ».⁸

E horo'a mai te ti'amâraa no te mau i te hoê parau faati'a no te hiero ia tatou e puai ia tape'a i ta tatou mau fafauaraa hiero. Nahea e noaa'i ia tatou taua puai ra? E tutava ia tatou ia noaa te hoê iteraa papû no ni'a i te Metua i te Ao ra, ia Iesu Mesia, te Varua Maitai, te tupuraa mau o te Taraehara, e te parau no ni'a i te Peropheta Iosepha Semita e te Faaho'iraahia mai te Evanelia. E turu tatou i to tatou feia

faatere, e hamani maitai i to tatou mau utuafare, e ti'a mai ei ite no te Ekalesia mau a te Fatu, e haere i ta tatou mau pureraa, e faatura i ta tatou mau fafauaraa, e rave i ta tatou mau hopoi'a metua, e e ora tatou i te hoê oraraa viivii ore. E parau paha outou e au ra mea ohie i te riro ei Feia Mo'a haapa'o maitai! Ua ti'a outou. Te faito no te mau taata tei mau i te parau faati'a no te hiero e ere ia i te mea teitei roa no tatou ia titau. O te ora noaraa ia ma te itoito i te evanelia e te peeraa i te mau peropheta.

I reira, ei mau taata tei farii i to ratou oro'a hiero e tei mau i te parau faati'a, e haamau ia tatou i te mau hoho'a no te oraraa mai to te Mesia. Tei roto i te reira, te haapa'oraa, te faatusiaraa no te haapa'o i te mau faaueraa, te hereraa te tahi i te tahi, te vai mâraa i roto i te feruriraa e te ohipa, e te horo'araa ia tatou iho no te paturaa i te basileia o te Atua. Na roto i te Taraehara a te Faaora e na roto i te

peeraa i teie mau hoho'a tumu no te haapaoraa, e farii ia tatou i te « mana no nia maira »⁹ no te faaruru i te mau tamataraa no te oraraa. E hinaaro tatou i teie mana hanahana i teie mahana hau atu i te tahi atu taime. Teie mana o te mana ia ta tatou e farii na roto ana'e i te mau oro'a no te hiero. Te faaite papû atu nei au e e hoona te mau tusia ta tatou e rave no te farii i te mau oro'a hiero i te mau tutavaraa atoa ta tatou e nehenehe e rave.

Ia tupu ana'e o tatou hinaaro i te haapii e i te ora i te evanelia, e imi ihoa ia tatou i te tavini i te tahi e te tahi. Ua parau te Faaora ia Petero, « Ia faafariuhia mai oe ra, a faaitoito i to mau taeae ».¹⁰ Ua faahiahia vau e te vai nei i roto i to tatou feia apî i teie mahana te hinaaro hohonu ia tavini e ia haamaitai ia vetahi ê—ia faatupu i te hoê huru-ê -raa i roto i teie ao. Te hiaai atoa nei ratou i te oaoa no roto mai i ta ratou taviniraa.

Area râ, e mea fifi na te feia apî ia taa e nahea te mau ohipa ta ratou e rave i teie nei e faaineine ai aore râ e faaere ai ia ratou i te mau taime no te taviniraa e vai nei i mua. E « ohipa titauhia »¹¹ ia tatou paatoa ia tauturu i ta tatou feia apî ia faainene no te taviniraa i te roaraa o to ratou oraraa na roto i te tautururaa ia ratou ia riro ei feia o te haapa'o ia ratou iho. Taa ê noa'tu i te haapaoraa ia ratou i te pae

varua ta tatou i tuatapapa na, te vai nei te haapa'oraa ia'na iho i te pae tino, oia hoi te noaaraa te hoê haapiiraa tuarua aore râ te haapiiiraa toro'a, te haapiiraa i te rave i te ohipa, te oraraa ia au i ta tatou faufaa. Na roto i te aperaa i te tarahu e te faaherehereraa i te moni i teie nei, ua ineine ia tatou no te tavini-rave-tamauraa i te Ekalesia i te tau i mua nei. Te tumu no te faarava'iraa ia'na iho i te pae tino e te pae varua o te ti'araa ia i te hoê vahi e nehenehe ai tatou e tauturu i te feia i roto i te ati.

E mea apî aore râ e mea paari anei tatou, na te mea ta tatou e rave nei i teie taime e faataa i te taviniraa ta tatou e nehenehe e horo'a e e oaoa ananahi. Mai ta te taata papa'i rohipehe i faahaamana'o ia tatou, « I te mau parau oto atoa a te arero aore râ a te papa'iraa, teie ia te mau parau oto roa'e: 'Ahani e !' »¹² Eiaha tatou e ora i to tatou mau oraraa ma te tatara-hapa i te mea ta tatou i rave aore râ i ore i rave!

E te mau taeae e te mau tuahine here e, ua *ho'i* te taure'are'a tei faahitihia e te Faaora i te fare, te taure'are'a ta tatou e faahiti nei te tamaiti tei haere i te fenua roa. Aita to'na metua tane i haamo'e ia'na ; ua tia'i to'na metua tane ia'na. E « tei te atea ê â [te tamaiti], ite maira tana metua ia'na, aroha maira, e horo maira, e... hô'ihô'i

maira ia'na ».¹³ Ei faanahanaraa i te ho'iraa mai o ta'na tamaiti, ua ani oia i te hoê ahu, te hoê tape'a rima e te hoê faanahanaraa e te hoê puaatoro poria,¹⁴ e mau faahaamana'oraa e aore e haamaitiraa e tape'ahia mai te mea e haapa'o itoitaitou i te mau faaue-raa ia nehenehe ia tatou ia ho'i atu i to tatou Metua i te Ao ra.

Ma To'na here e te here o Ta'na Tamaiti i roto i to'u aau, te titau nei au ia tatou tata'itahi ia pee i to tatou mau hinaaro varua e ia *haamana'o e o vai mau ra tatou*. A paraparau atu ia tatou iho i roto i te hi'o e a ui, « I hea vau i te ti'araa mai te au i ta'u mau fafauaraa? » Tei ni'a ia tatou i te e'a ti'a ia nehenehe ana'e ia tatou ia parau e, « Te amu nei au i te oro'a i te mau hebedoma atoa ma te ti'amâ, e mea ti'amâ vau i te maura i te hoê parau faati'a no te hiero, te haere nei au i te hiero, e te faatusia nei au no te tavini e no te haamaitai ia vetahi ê ».

Te faaite nei au i to'u iteraa papû e i aroha mau te Atua ia tatou tata'itahi « e ua tae roa i te horoa mai i ta'na Tamaiti fanau tahi »¹⁵ no te au-fau i ta tatou mau hara. Ua ite Oia ia tatou e te tia'i nei oia ia tatou, noa'tu e ua atea ê roa tatou Ia'na. A faaohipa ai tatou i to tatou mau hinaaro e a ite ai tatou e o vai mau tatou, e « atinoahia ia tatou e te rima o to'na ra aroha »¹⁶ e fariihia mai tatou. Te faaite papû nei au i te reira na roto i te i'oa mo'a o to tatou Faaora, o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Luka 15:17.
2. Alama 32:27.
3. Mosia 3:19.
4. Hi'o Mataio 26:17–28; Luka 22:1–20.
5. Alama 5:12; hi'o atoa Mosia 5:2; Alama 5:13–14.
6. Moroni 6:6.
7. Hi'o Moroni 4:3; Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 20:77.
8. Salamo 24:3–4.
9. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 95:8.
10. Luka 22:32.
11. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 123:11.
12. John Greenleaf Whittier, « Maud Muller », *The Complete Poetical Works of Whittier* (1894), 48.
13. Luka 15:20.
14. Hi'o Luka 15:22–24.
15. Ioane 3:16.
16. 2 Nephi 1:15.

Na Elder David S. Baxter
No te Hitu Ahuru

Te faaroo, te faaoroma'i, te rave-faahope-raa: Hoê poro'i i te mau metua otahi

Te tutava nei outou ia atuatu i ta outou mau tamarii i roto i te parau-ti'a e te parau mau, ma te ite ho'i e, eita e nehenehe ia outou e tau i te mea i ma'iri, e nehenehe râ ia outou e hamani i to ananahi.

Ta'u poro'i no te mau metua otahi ia i roto i te Ekalesia, te rahiraa o te mau metua vahine otahi ia—outou te mau metua vahine itoito e, na roto i te oraraa huru rau, te atuatu nei outou iho i te mau tamarii e te arata'i nei i to outou iho utuafare. E vahine ivi paha outou e aore râ e vahine tei taa i ta'na tane. Te faaruru nei paha outou i te mau tamataraa a te metua otahi no te hoê tioiraa hape o te faaipoiporaa, are'a râ, te ora nei outou i teie nei ia au i te arata'iraa o te evanelia, tei tau roa to outou oraraa. Ia haamaitahia outou i te aperaa i te huru hoaraa o te haere mai e faaino i te peu maitai e te auraa pîpî. E riro ho'i ei mea teitei roa te moni hoo.

E ui paha outou ia outou iho i te tahi taime, no te aha vau? Tera râ, na roto i te mau fifi o te oraraa tatou e tupu ai i te faito atuaraa, no te mea, e haamaitahia to tatou huru i roto i te auahi o te ati, a tere noa ai te oraraa e a faatura noa ai te Atua i te ti'amâ-raa o te taata nei. Mai ta Elder Neal A. Maxwell i parau, eita e roaa ia tatou ia numera pauroa mai e aore râ ia amui pauroa mai no te mea « aita ia tatou ra te mau numera atoa ».¹

Noa'tu te huru e te tumu no te reira mau mea, auê ia outou te faahiahia e. Te mau mahana atoa, te faaruru nei outou i te mau fifi o te oraraa, te raveraa i te ohipa o te riro noa na ei ohipa no na taata e piti,

o te rave-taatoa-hia râ nei e te taata hoê. Te ti'a nei outou ei metua tane e ei metua vahine ho'i. Te faatere nei outou i te oraraa utuafare, te tiaau nei i to outou utuafare, te fifi nei i te faatuati ia tapae i te hopea ava'e, e te maere rahi ra, ua ite-atoa-hia ia outou i te rave'a no te tavini papû i roto i te Ekalesia. Te aupuru nei outou i ta outou mau tamarii. Te ta'i e te pure nei outou e o ratou e no ratou. Te hiaai nei outou i te maitai a'e no ratou, tera râ, i te mau pô atoa, te hepohepo nei outou no te mana'o nava'i ore.

Aita to'u e otoheraa ia parau no'u iho, no roto mai au i taua huru utuafare ra. No te roaraa o to'u vai-tamarii-raa e tae atu i to'u taure'are'araa, ua atuatu otahi to'u metua vahine ia matou i roto i te hoê oraraa veve. E mea tarani maitai te moni. Ua faaruru oia i te vai-otahi-raa i roto i te aau, te hepohepo i te tahi taime i te patururaa e i te hoa. Noa'tu râ te reira, ua vai te turaraa o to'u metua vahine, te hoê puna faahiahia no te titauraa e to'na itoito papû tamahine Ekotia.

Aua'e râ, e mea maitai a'e to'na mau matahiti hopea i to te matamuaraa. Ua faaipoipo oia i te hoê taata tei faafariu-apî-hia, e tane ivi, ua taatihia raua i roto i te hiero no Lonedona i Peretane e i muri iho, ua tavini rii i reira. Fatata e 25 matahiti raua te oraraa—oraraa oaoa e te popou e te î maitai, e tae roa ua ma'iri i roto i te pohe.

E rave rahi o outou, e mau vahine maitai i roto i te Ekalesia na te ao atoa nei, o te faaruru nei i teie huru oraraa e te faaite nei i taua mana'o papû ra, matahiti e matahiti a'e.

E ere te reira ta outou e tia'i ra e ere atoa te reira tei opuahia, e ere te mea o ta outou i pure na e o ta outou i mana'o na a haamata ai outou e ra'e te matahiti. Ua hiti mai râ i ni'a i to outou tere i te oraraa nei te mau puu, te mau purumu faaati, te mau tiooiraa e te mau tipuura, no te mea ho'i e, teie ihoa te huru oraraa i te ao tahiti nei, e vahi faa'itera e e vahi tamataraa.

E teie râ, te tutava nei outou ia atuatu i ta outou mau tamarii i roto i te parau-ti'a e te parau mau, ma te ite ho'i e, eita e nehenehe ia outou

e tau i te mea i ma'iri, e nehenehe râ ia outou e hamani i to ananahi. I ni'a i te e'a, e farii outou i te mau haamaitairaa tamârû, noa'tu e, aita te reira e ite-oioi-hia.

No te tautururaa a te Atua, eiaha outou e ri'ari'a i to ananahi. E paari mai ta outou mau tamarii e e parau mai ratou ia outou, a oaoa, e e roto ta ratou mau faaotiraa maitai atoa ei faahanahanaraa ia outou.

Te ani nei au ia outou, eiaha outou e mana'o e, tei te faito piti outou, e melo faito i raro mai outou no te Ekalesia, te auraa e iti mai ia te fariiraa i te mau haamaitairaa a te Fatu i to vetahi. I roto i te basileia a te Atua, aita e ti'araa faito piti.

Te ti'aturi nei matou e, ia haere outou i te mau pureraa e ia ite atu outou i te mau utuafare maitai e te oaoa, e aore râ ia faaroo outou i te a'oraa no ni'a i te utuafare ti'a, e oaoa outou ia riro ei tuhaa no te hoê ekalesia o te faatumu nei i ni'a i te mau utuafare e o te haapii nei i te ti'araa mau o te reira i roto i te opuaraa oaoa a te Metua i te Ao ra no Ta'na mau tamarii; ia oaoa atoa, no te mea i mua i te mau ati o te ao nei e te morare o tei ino roa, tei ia tatou nei te haapiiraa tumu, te mana faatere, te mau oro'a, e te mau fafauraa e maitai ai teie nei ao, oia atoa, te oaoa no ta outou mau tamarii e te mau utuafare ta ratou e faati'a mai.

I roto i te putuputuraa rahi a te Sotaiete Tauturu i te ava'e setepa 2006, ua faati'a mai te peresideni Gordon B. Hinckley i te aamu no te hoê metua vahine otahi tei taa i ta'na tane. E hitu tamarii ta'na mai te 7 e te tae atu i te 16 matahiti. Ua afa'i oia i te tahi a'e pae o te purumu i te hoê mea na te hoê hoa. Te na ô ra oia:

« A huri ai au no te ho'i mai i te fare, ua ite au i to'u fare ua maramarama maitai. E nehenehe ta'u e faaroo i te reo o ta'u mau tamarii a faaru'e mai ai au i te fare no te tahi tau minuti noa na mua'tu. Te parau ra ratou: 'Mama, eaha ta tatou maa i teie pô?' 'E nehenehe anei ta oe e afa'i ia'u i te fare buka?' 'Hinaaro vau i te tahi mau api parau rahi i teie pô.' Ma te rohirohi, ua hi'o vau i taua fare ra, e ua

ite au i te mori i roto i te piha tata'itahi. Feruri a'era vau i taua mau tamarii ra te tia'i ra ia ho'i mai au no te horo'a i te mea ta ratou e titau ra. Ua ite au i te teimaha o ta'u hopoi'a, o ta'u e ore e nehenehe e amo.

« Te haamana'o ra vau i te hi'oraa i te ra'i ma te ta'i, e na ô a'era vau, 'E te Metua e, eita e oti ia'u ia rave i teie pô. Ua rohirohi roa vau. Eita e maraa ia'u. Aita ta'u e nehenehe e ho'i i te fare e

Córdoba, Ra-Parata

ia aupuru i teie rahiraa tamarii o vau ana'e. E nehenehe anei ta'u e haere atu ia Oe ra e ia faaea i reira no te hoê noa a'e pô?...'

« Aita vau i faaroo maitai i te mau parau o te pahonora, ua faaroo râ vau i te reira i roto i to'u aau. Teie te pahonora, 'Aita, e aiu, eita ta oe e nehenehe e haere mai ia'u ra i teie nei... E nehenehe râ ta'u e haere atu ia oe na' ».²

Mauruuru e te mau tuahine no te mau mea atoa ta outou e rave ra no te atuatu i to outou utuafare e te faatupuraa i te here i te nohoraa i reira e vai ai te maitai, te hau e te rave'a.

Noa'tu e mana'o pinepine outou e o outou ana'e, te parau mau, aita roa'tu outou i vai otahi roa. A nuu outou i mua ma te faaoroma'i e te faaroo, e pee te Rima Tauturu ia outou; e ninii mai te ra'i i te mau haamaitairaa.

E tau i to outou feruriraa e to outou hi'oraa i te oraraa, ia ore outou e haaparuparu ia outou, ia hi'o râ outou i ni'a.

E rave rahi o outou tei ite a'ena i te parau mau rahi, o te faatauiraa, ia ora

outou no te amo i te hopoi'a a vetahi ê, e māmā mai ta outou iho hopoi'a. Noa'tu e, aita te huru o to outou oraraa i tau, ua tau rā to outou huru. E roaa ia outou ia faaruru i ta outou iho mau tamataraa na roto i te fariinoaraa, te aau tae, e te maururu rahi no te mea ta outou e vai ra, eiaha rā i te haaparururaa.

Ua itehia ia outou e, ia opere tatou i to tatou ti'aturiraa ia tae te reira i roto i te oraraa o vetahi ê, e i'atoa mai ta tatou afata tao'a no te ti'aturiraa, e e riro ai teie parau ei parau mau, te « i nei tau au'a » (Salamo 23:5).

Na roto i te oraraa patau-ti'a, e farii outou e ta outou mau tamarii i te hoê mahana i te mau haamaitairaa e papû maitai, te utuafare mure ore.

E te mau melo e te feia faatere, e ohipa faahou anei ta outou e nehenehe e rave no te turu i te mau utuafare metua otahi ma te ore e haavâ noa e e hi'o atea noa? E nehenehe anei ta outou e arata'i i te feia apî i roto i taua mau utuafare ra, ma te horo'a atu i te feia apî tamaroa i te hi'oraa, no te tane maitai e no te huru raveraa o te hoê tane maitai? No te mea aita e metua tane, te horo'a anei outou i te hi'oraa tano e faaûru nei?

I teie nei rā, e oia mau, te vai nei te tahi mau utuafare metua otahi, e metua tane ana'e. E te mau taea'e, te pure atoa nei matou no outou e te faatura nei matou ia outou. Na outou atoa teie poro'i.

E te mau metua otahi e, te faaite papû nei au e, ia rave outou ia au tei roaa ia outou i te rave i roto i te mau tamataraa rahi a te taata nei, e hi'o mai to te ra'i ia outou. E parau mau, eita outou e vai outou ana'e iho. Ia haamaramama te aroha e te mana here atoa o Iesu Mesia i to outou oraraa i teie nei e ia i'outou i te ti'aturiraa i te fafauaraa mure ore. A faaitoito. Ia vai te faaroo e te ti'aturiraa. A hi'o i teie mahana ma te faaoroma'i e a hi'o i to ananahi ma te ti'aturi. I te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Neal A. Maxwell, *Notwithstanding My Weakness* (1981), 68.
2. I roto Gordon B. Hinckley, « In the Arms of His Love », *Liahona*, Novema 2006, 117.

Na Elder Ulisses Soares
No te Hitu Ahuru

A faaea noa i te pae o te Fatu!

*E ti'a ia ia tatou ia ui i te mau mahana atoa
« Te tuu ra anei ta'u mau ohipa ia'u i te pae
o te Fatu aore rā i te pae o te enemi? »*

Ua parau te peresideni Thomas S. Monson i te hoê taima: « E horo'a'tu vau i te hoê rave'a ohie e nehenehe ai ia outou ia faito i te mau ma'itiraa e faaruruhia e outou. E mea ohie ia haamana'o: 'Eita e nehenehe ia outou ia rave i te mea ti'a na roto i te raveraa i te ohipa hape; eita e nehenehe ia outou ia rave i te ohipa hape na roto i te raveraa i te ohipa ti'a' » (« Te e'a i te maitai-roa-raa », *Liahona*, Tiurai 2002, 112). E mea ohie e e mea tano roa te rave'a a te Peresideni Monson. E ohipa te reira mai te Liahona tei horo'ahia ia Lehi ra. Mai te mea e faaohipa tatou i te faaroo e e mea itoito tatou i te haapa'oraa i te mau faaueruaa a te Fatu, mea ohie ia ia tatou ia ite i te arata'iraa ti'a no te pee, ia faaruru ihoa ra ana'e tatou i ta tatou mau ma'itiraa i te mau mahana tata'itahi.

Ua ti'aoro te Aposetolo Paulo ia tatou no ni'a i te faufaa rahi no te ueueruaa i ta te Varua e ia ara e ia ore ia ueue i ta te tino. Ua parau oia:

« Eiaha e vare, e ore te Atua e noaa i te haavare, o ta te taata e ueue ra, o ta'na â ia e ooti mai.

« O te ueue i ta to'na ihora tino, o te pohe ta'na e noaa i te tino ra ;

e o te ueue i ta te Varua ra, o te ora mure ore ta'na e noaa i te Varua ra.

« Eiaha tatou e rohirohi i te parau maitai: ei te tau mau ra hoi tatou e ooti ai ia ore tatou ia toaruaru » (Galatia 6: 7–9).

No te ueue i ta te Varua e ti'a ia i to tatou mau mana'o, ta tatou mau parau e ta tatou mau ohipa atoa ia faateitei ia tatou i te faito hanahana o to tatou mau metua i te ra'i ra. Te faahiti nei rā te mau papa'iraa mo'a i te parau no te tino mai te natura tino o te taata tino nei, o te faati'a ho'i i te mau taata ia faahemahia na roto te here rahi, te mau hinaaro, te mau hiaai, e te mau tura'iraa a te tino eiaha rā i te imiraa i te faaûruraa no ô mai i te Varua Maitai ra. Mai te mea eita tatou e ara maitai, e nehenehe taua mau mea ra ia amuihia e te tura'iraa a te ino i roto i te ao nei e arata'i ia tatou ia faaohipa i te huru faatura ore e i te mea o te nehenehe e riro ei tuhaa no to tatou huru. No te ape i teie mau mana ino, e mea ti'a ia tatou ia pee i te mea ta te Fatu i haapii i te Peropheta Iosepha Semita i te tamau-noa-raa i te ueue i ta te Varua: « No reira, eiaha e rohirohi i roto i te ohipa maitai, no te mea te haamau

atu nei outou i te niu no te hoe ohipa rahi roa. E na roto i te mau mea iti nei e tupu mai ai tei rahi roa ra » (D&C 64:33).

No te haapuai i to tatou varua, ua titauhia ia ia tatou ia « haapae-roa-hia te mamahu ore, e te iria, e te riri, e te avau, e te faaino, e te tairoiro, eiaha roa atoa ia » (Ephesia 4:31) e ia « paari outou i te mau mahana o te oraraa nei; e faarue i te mea viivii ia [tatou] ihoa » (Moromona 9:28).

A tuatapapa ai tatou i te mau papa'iraa mo'a, ua haapii mai tatou e te mau fafauraa ta te Fatu i fafau ia tatou ua haamauhia i ni'a i to tatou haapa'oraa e e faaitoito teie mau fafauraa i te oraraa parau-ti'a. E ti'a i taua mau fafauraa ra ia atuatu i to tatou varua, e hopoi mai te ti'aturiraa ia tatou na roto i te faaitoitoraa ia tatou eiaha e faaru'e, noa'tu i mua i to tatou mau tamataraa i te mau mahana atoa na roto i te oraraa i roto i te hoê ao e te mo'e roa ra te mau faufaa morare maitai, o te tura'i puai nei i te mau taata ia ueue atu â i ta te tino. Nahea râ tatou e papû ai e te tauturu nei ta tatou mau ma'itiraa ia ueue i ta te Varua eiaha râ i ta te tino ?

I te hoê taime, ua faahiti te peresideni George Albert Smith i te a'o a to'na papa ruau: « Te vai ra hoê reni faataa-ê-raa papû i ropû i te pae o te Fatu e i te pae o te diabololo. Mai te mea e, e faaea noa outou i te pae o te Fatu e vai noa ia outou i raro a'e i ta'na faaûruraa e eita ia outou e hinaaro ia rave i te ino; mai te mea râ e, e ou'a outou hoê initi i ô mai i te reni i te pae o te diabololo, tei roto ia outou i te mana o te faahema, e mai te mea e, e manuïa oia, eita ia e nehenehe ia outou ia mana'o e aore râ, ia feruri maitai no te mea ua mo'e ia outou te Varua o te Fatu » (*Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia: George Albert Smith* [2011], 205).

No reira, e ti'a ia ia tatou ia ui i te mau mahana atoa « Te tuu ra anei ta'u mau ohipa ia'u i te pae o te Fatu aore râ i te pae o te enemi ? »

Ua faaara o Moromona te peropheta i to'na nunaa no ni'a i te faufaa rahi ia noaa te aravihi no te ite i te maitai e te ino:

« No reira, te mau mea maitatai atoa ra, no ô mai ia i te Atua; e te mea ino, no te diabololo mai ia; e enemi hoi te diabololo i te Atua, e te tama'i noa maira ia oia ia'na, e te parau maira e te taparu noa maira oia ia rave i te hara e te mea au ore ra.

« Inaha râ, o ta te Atua, o te parau maira ia e te faaitoito noa maira ia i te rave tuutuu ore i tei maitai » (Moroni 7:12–13).

E ti'a i te maramarama o te Mesia ia amuihia e te hoaraa o te Varua Maitai e tauturu ia tatou ia haapapû e mai te mea te tuu ra to tatou huru oraraa ia tatou i te pae o te Fatu e aore râ aita. Mai te mea e huru maitai to tatou, ua faaûruria te reira e te Atua, no ô mai te mau ohipa maitai tata'itahi i te Atua ra. Mai te mea râ, e mea au ore to tatou huru, tei raro a'e ia tatou i te enemi e faahema oia i te taata ia rave i te ino.

Ua faaputapu te nunaa no Afirika i to'u aau no ta ratou faaotiraa e te tuutuu ore ia faaea noa i te pae o te Fatu. Noa'tu te mau huru oraraa fifi, ua riro te feia tei farii i te aniraa ia haere mai i te Mesia ra ei maramarama i to te ao. Tau hepetoma i ma'iri a'enei a tere ai au i te hoê o te mau paroita i Afirika Apatoa, ua farii au i te haamaitiraa no te apee atu e piti na tahu'a apî, to raua

episekopo e to ratou peresideni tîti no te hoê tere farerei i te mau feia apî tane paruparu no ta raua pûpû autahu'araa. Ua faahiahia roa vau i te itoito e te hae-haa ta taua na tahu'a e piti ra i faaite a ani ai raua i te feia apî paruparu ia ho'i mai i te Ekalesia. A paraparau ai raua i taua feia apî paruparu ra, ua ite au i te anaana o te maramarama o te Mesia i to raua mata, e ua faa'i atoa raua te maramarama i te mau taata na piha'iho ia raua. Te rave ra raua i ta raua ohipa ia « aupuru i te feia paruparu, ia faateitei mai i te rima tautau ra i nia, e ia faa-etaeta i te mau turi avae paruparu ra » (PH&PF 81:5). Ua tuu te huru o taua na tahu'a e piti ra ia raua i te pae o te Fatu, e ua tavini raua ei mau mauhaa i roto i To'na na rima a ani ai raua ia vetahi ê i na reira atoa.

I roto i te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 20:37, te haapii nei te Fatu ia tatou i te auraa no te ueueraa i ta te Varua e eaha mau te tuuraa ia tatou i te pae o te Fatu, mai teie: te faahaehaaraa ia tatou i mua i te Atua, te haereraa ma te aau oto e i te varua haehaa ra, te faaiteraraa i to te Ekalesia e ua tatarahapa mau tatou i ta tatou mau hara atoa, te raveraraa i ni'a ia tatou te i'oa o Iesu Mesia, te faaotiraa ia tavini Ia'na e tae noa'tu i te hopea,

te faaite-papû-raa na roto i ta tatou mau ohipa e, ua farii tatou i te Varua o te Mesia e ua fariihia tatou na roto i te bapetizoraa i roto i Ta'na Ekalesia. E faaineine to tatou hinaaro mau ia rave i teie mau fafauraa ia tatou ia ora i mua i te aro o te Atua ei mau taata tei faateiteihia. E ti'a te haamana'oraa i teie mau fafauraa ia arata'i i to tatou huru i roto i to tatou auraa e to tatou utuafare, to tatou auraa e te tahi atu mau taata, e i roto ihoa râ i to tatou auraa e te Faaora.

Ua haamau o Iesu Mesia i te hoho'a maitai roa no te huru i ni'a i te reira tatou e nehenehe ai e haamau atu i to tatou mau huru, ia ti'a ia tatou ia haapa'o i teie mau fafauraa mo'a ra. Ua ti'avaru te Faaora i To'na oraraa te mau mea atoa e faahahi ê atu Ia'na i Ta'na misioni hanahana, i te taime ihoa râ a faahemahia'i Oia e te enemi e aore râ e to'na mau taata apee a tavini ai Oia i ni'a i te fenua nei. Noa'tu e aita roa'e Oia i hara, ua noaa râ Ia'na te aau oto e te varua haehaa, ua î Oia i te here i to tatou Metua i te Ao ra e o te mau taata atoa. Ua faahaehaa Oia Ia'na iho i mua i to tatou Metua i te Ao ra, ma te haapae i To'na iho hinaaro no te faatupu i te mea ta te Metua i ani Ia'na i roto i te mau mea atoa e tae noa'tu i te hopea. E noa'tu i taua taime mau iui rahi ra i te tino e te varua, ma te amo i te teimaha o te mau hara a te mau taata atoa i ni'a i To'na nau taponu e te hamaniiraa i te toto na roto i To'na mau poa, ua parau Oia i te Metua, « Ia tupu râ to oe hinaaro, eiaha to'u » (Mareko 14:36).

Ta'u pure, e te mau taea'e e te mau tuahine, a feruri ai tatou i ta tatou mau fafauraa oia ho'i, ia tape'a puai tatou ia tatou iho i mua « i te mau ohi auahi o te enemi » (1 Nephi 15:24), te peeraa i te hi'oraa maitai o te Faaora ia nehenehe ia tatou ia ueue i ta te Varua e ia faaea i te pae o te Fatu. Ia haamana'o tatou i te rave'a a te Peresideni Monson: « Eita e nehenehe ia outou ia rave i te mea ti'a na roto i te raveraa i te ohipa hape; eita e nehenehe ia outou ia rave i te ohipa hape na roto i te raveraa i te ohipa ti'a » Te parau nei au i teie mau mea i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

Na Elder Quentin L. Cook

No te Püpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Haru i te ta'iraa reo o te faaroo

Ua here te Atua i Ta'na mau tamarii. Ua hinaaro Oia ia ratou atoa ia ho'i Ia'na ra. Ua hinaaro Oia i te mau taata atoa ia haru i te ta'iraa reo mo'a o te faaroo.

Ia farerei matou te mau Hui Mana Faatere o te Ekalesia i te mau melo na te ao atoa nei, te ite mata roa nei matou i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea ei puai no te maitai. Te faahia-hia nei matou ia outou no te mau mea atoa ta outou e rave ra no te haamaitai i te oraraa o te mau taata.

Te tahi o matou tei faataahia no te mau ohipa haaparareraa parau, te ite nei matou e, e rave rahi ti'a arata'i e papa'i ve'a atoa, na te Mau Hau Amui no Marite e na te ao atoa nei ho'i, o te paraparau rahi nei no te Ekalesia e to'na mau melo. E ohipa taa ê mau teie tei faateitei roa mai i te hoho'a o te Ekalesia.¹

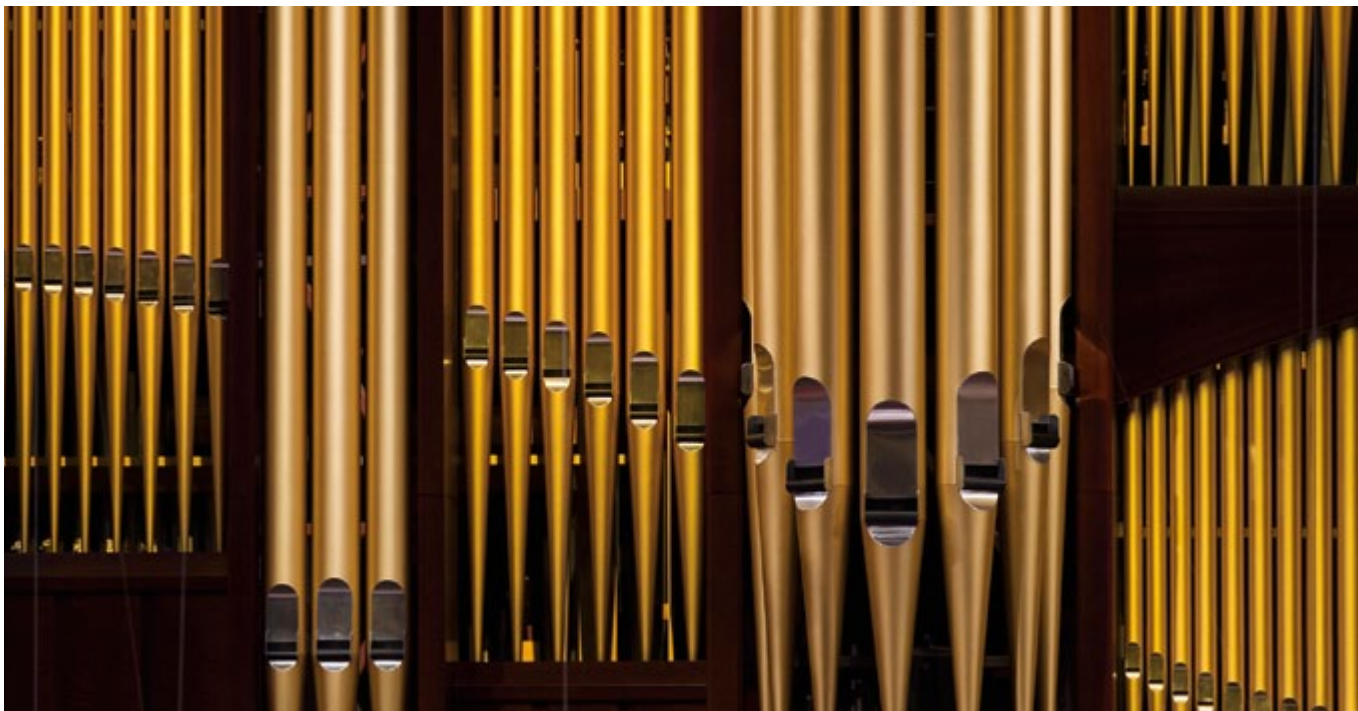
E rave rahi o ratou e papa'i ra no ni'a i te Ekalesia, tei rave i te tuataparaa papû no te haamaramama no ni'a i to tatou nunaa e ta tatou haapiiraa tumu. E mea faatura maitai ratou e ua tamata mau ratou ia hi'o tano mai, ua mauruuru roa ho'i matou no te reira.

Te ite atoa nei râ matou e, e rave rahi mau taata aita e haru maitai ra i te mau ohipa mo'a. Ua parau te Rabi rahi ra, Lord Sacks no te fenua Peretane, i te feia faatere no te faaroo Katorika ra i te ava'e titema i ma'iri, i te taime no

te putuputuraa a te Pontifical Gregorian University, ua haapae roa te tahi mau tufaa o te ao nei i te parau no te Atua. Hoê o te mau tumu, oia ho'i, te haru-ore-raa te tari'a a te taata atoa e te taata ite ihi atoa, i te ta'iraa reo o te faaroo ».²

Te orama i faahiti-matamua-hia i roto i te Buka a Moromona, o te orama ia a te peropheta Lehi no te raau o te ora.³ Na teie orama e faaite maitai nei i te mau tamataraa o te faaroo i to tatou nei anotau, na reira atoa te taa-ê-raa i rotopû ia ratou e here e e haamori e e mana'o papû nei i te Atua e ia ratou e ore nei. Ua faataa Lehi i te tahi o te mau raveraa e faaino nei i te faaroo. Te vai ra te te'ote'o, te ohipa faufaa ore e te mana'o maamaa. Ua hinaaro noa ratou ia ite i te rave'a paari o teie nei ao.⁴ Te vai ra te tahi, e mea hinaaro rii i te Atua are'a râ, te mo'e nei ratou i roto i te mahu pouri e te hara.⁵ Te vai ra te tahi tei tamata roa i te here o te Atua na reira atoa Ta'na parau are'a râ, ua haamâ atura ratou i te reira no te faaooraa o te taata, e ma'iri ihora ratou i « te mau e'a au ore ra ».⁶

E i te hopea, te vai ra o ratou o te haru nei i te ta'iraa reo o te faaroo.

Ua ite outou o vai outou. Ua here outou i te Fatu e Ta'na evanelia e te tamata noa nei outou ia ora e ia faaite i Ta'na poro'i, i roto ihoa râ i to outou utuafare.⁷ Ua tu'ati outou i te mau faaûruraa o te Varua, ua ara outou i te mana o te parau a te Atua, e mea haapa'o outou i to outou mau fare, e te tamata tuutuu ore nei outou ia ora i te oraraa huru Mesia ei pîpî Na'na.

Ua ite matou e, ua rahi ta outou ohipa. No te mea aita e feia ekalesia e aufauhia ra, tei ia outou ra te hopoi'a ia faatere i te Ekalesia, outou te mau melo itoito hope. Ua ite matou e, e ohipa matauhia teie na te mau episekoporaa e te mau peresideniraa tîti e te tahi atoa pu'eraa, te horo'a rahi nei ratou i to ratou taima no te tavini. E hi'oraa maitai atoa te mau peresideniraa pûpû e peresideniraa autahu'araa no ta ratou faatusiaraa pûpû noa. E ua purara roa teie huru taviniraa e faatusiaraa i te mau melo atoa, ia ratou e haapa'o ra i te mau parau, i te mau tane e tuahine hahaere haapa'o maitai, e ia ratou e rave ra i te piha haapiiraa. Ua mauuru atoa matou no ratou e tavini itoito nei ei ti'a « scout » e aore râ ei ti'a haapa'o i te mau tamarii rii. Te faatae nei matou ia outou paatoa i to matou here e to matou mauuru no te mea ta outou e rave ra e o ta outou e riro nei.

Ua ite atoa matou e, te vai nei te mau melo i te mea hinaaro rii noa, e te haapa'o rii noa i te tahi o te mau haapiiraa a te Faaora. Te hiaai nei matou i teie mau melo ia ara papû i te faaroo e ia faaitoito i ta ratou ohipa e to ratou hinaaro. Ua here te Atua i Ta'na mau tamarii. Ua hinaaro Oia ia ratou atoa ia ho'i Ia'na ra. Ua hinaaro Oia i te mau taata atoa ia haru i te ta'iraa reo mo'a o te faaroo. No te mau taata atoa ho'i te horo'a no te Taraehara a te Faaora.

Ia haapii-maitai-hia e ia taa-maitai-hia e, e here e e faatura to matou no te mau taata atoa ta Lehi i ite na.⁸ A haamana'o e, aita ta matou te haavâraa. Na te Fatu te haavâraa.⁹ Ua ani taa ê te peresideni Thomas S. Monson ia matou ia noaa i te « itoito no te haapae i te haavâraa ia vetahi ê ».¹⁰ Ua ani atoa mai oia i te mau melo haapa'o atoa ia *faaora* ia ratou tei amu i te hotu no te evanelia e o tei ma'iri i muri iho i te e'a au ore, na reira atoa ia ratou aita i ite â i te e'a afaro e te pirihao. Te pure nei matou e, e haru ratou i te auri e e farii ratou i te here o te Atua, ia î roa to ratou « aau i te oaoa rahi roa ».¹¹

Noa'tu e faaite te orama a Lehi i te mau taata atoa, teie râ te haapiiraa tumu teitei a'e, oia ho'i, te huru mure ore o te utuafare. « Ua haamauhia te utuafare e te Atua. O te tino

faufaa rahi roa i roto i te tau e amuri noa'tu ».¹² I to Lehi amuraa i te hotu no te raau o te ora (te here o te Atua), ua hinaaro atura oia « ia amu atoa tau fetii ra i to te reira ».¹³

Teie to tatou hiaai rahi, ia atuatu i ta tatou mau tamarii i roto i te parau mau e te parau-ti'a. Teie te hoê parau tumu e tauturu mai ia tatou ia faaoti i te reira, oia ho'i, e haapae tatou i te haavâ rahi roa i te mau ohipa maa-maa e te paari ore e te hara ore. E rave rahi matahiti i teie nei, e tamarii ta maua ta'u vahine i te fare, ua haapii Elder Dallin H. Oaks e, e mea faufaa ia faataa i te hape o te taure'are'a e ti'a i te faatitiaifarohia, i te hara e titau i te faautuaraa e te tatarahapa.¹⁴ Ua ere anei i te ite, ia haapii ana'e ia i ta tatou mau tamarii. Ua hara anei râ, ia titau roa ia i te tatarahapa.¹⁵ Ua tauturu maitai te reira ia maua i roto i to maua utuafare.

E au te haapa'o-maitai-raa i te faaroo i te haamaitai i to tatou mau utuafare. No te faati'a rahi o to tatou iho *hi'oraa*, aita atura paha e roaa i ta tatou mau tamarii ia faaroo i to tatou reo. I te paeraa o to'u matahiti, ua farii to'u metua vahine i te parau e, ua pohe to'na teina i te taima a tupitahia ai te pahi tama'i i reira oia, ua tupu te reira na te mau pae fenua Tapone

i te pae hopea o te Tama'i Rahi II o te ao nei.¹⁶ Ua oto rahi roa oia. Ua heva oia e ua haere i roto i te piha. I muri iho i te tahi taime, ua faa'ao vau i roto i te piha no te hi'o e, ua maitai anei oia. Te tuturi ra oia i pihai iho i to'na ro'i no te pure. E hau rahi tei tae mai ia'u no te mea ua haapii mai oia ia'u ia pure e ia here i te Fatu. Tera te huru hi'oraa ta'na i tuu tamau mai i mua ia'u. Peneia'e paha, o te pure o te metua vahine, te metua tane e te mau tamarii te hi'oraa faufaa roa 'a'e i te tahi atu.

Te poro'i, te ohipa, e te taraehara a Iesu Mesia, to tatou Faaora, tera mau te haapiiraa faufaa roa no to tatou utuafare. Aita e papa'iraa mo'a e faahoho'a maitai i to tatou faaroo maori râ te 2 Nephi 25:26: « Te parau nei tatou i te Mesia, e te oaoa nei tatou i te Mesia, e te a'o nei tatou i te parau a te Mesia, e te tohu nei hoi tatou i te Mesia, e te papa'i nei hoi tatou i te tatou mau tohu, ia ite ta tatou mau tamarii i te tumu e hi'ohia'itu e ratou no te matararaa i ta ratou mau hara ».

Te hoê o te mau parau tumu faufaa roa no te orama o Lehi, oia ho'i, e ti'a i te mau melo haapa'o maitai ia mau maitai i te auri ra no te faaea i ni'a i tera e'a afaro e te pirihaio e o te arata'i ra i te raau o te ora. E mea faufaa roa no te mau melo ia tai'o, ia feruri hohonu, e ia tuatapapa ratou i te mau papa'iraa mo'a.¹⁷

E huero maitai te Buka a Moromona.¹⁸ E parau mau, e vai noa ratou e haafaufaa ore mai i te maitai e aore râ e faahapa mai i teie buka mo'a. Ua parau ata rii te tahi pu'eraa. Na mua a'e i ta'u misioni, ua faahiti te hoê orometua i te fare haapiiraa tuatoru i te parau a Marc Twain o te na ô ra e, ahani e tatara outou i te faahitiraa « E i muri a'era » i roto i te Buka a Moromona, « maa api noa paha ia te me'ume'u o taua buka ra ».¹⁹

Maa ava'e i muri iho, te tavini ra vau i Lonedona, i te fenua Peretane, te vai ra te hoê orometua no Oxford i te fare haapiiraa tuatoru no Lonedona, e aivanaa oia no te reo aiphiti e te reo hebera, ua tai'o oia i te Buka a Moromona, ua papa'i rata oia i te peresideni David O. McKay, e ua farerei roa i te

mau misionare. Ua faaite oia ia ratou e, ua papû roa oia e, e iritiraa ihoa te Buka a Moromona no « te ite o te ati Iuda e te reo o to Aiphiti » no tera tau e faahitihia ra i roto i te Buka a Moromona.²⁰ Te tahi faaiteraa no'na, o te faaohipa-tamau-raa ia i te faahitiraa « E i muri a'era », o te faahaamana'o ra ia'na i te tahi faahitiraa parau ta te mau hebera i faaohipa na i roto i ta ratou mau papa'iraa.²¹ Ua haamaramahia te orometua haapii e, noa'itu ua tauturu te ite o to'na toro'a ia'na, e mea faufaa roa râ ia farii i te hoê iteraa papû na roto i te varua. Na roto i te tuatapaparaa e te pure, ua farii oia i te iteraa na roto i te varua e ua bapetizo atura oia. No reira, ta te taata ha'uti ora i parau ei mea maamaa, ua hi'ohia e te aivanaa ei faaiteraa hohonu no te

parau mau o te Buka a Moromona, ta'na atoa ho'i i farii na roto i te Varua.

No te haapiiraa tumu faufaa no te ti'amâraa, e mea ti'a i te iteraa papû o te evanelia i faaho'i-faahou-hia mai e niuhia i ni'a i te faaroo e eiaha noa i ni'a i te mau faaiteraa no rapae e no ô mai i te aivanaa. E au e, te imi-tamau-raa i te mau mea aita i heheupauroa-hia mai, mai te mau uiraa anei, nahea i noaa i te paratenia ia fanau i te tamarii e aore râ nahea te Faaora i te ti'a-faahou-raa mai e aore râ nahea i roaa ia Iosepha Semita i te iritiraa i ta tatou ma papa'iraa mo'a, eita te reira i te mea faanuu roa ia tatou e eita e faatae mai i te tupuraa pae varua. E ohipa faaroo teie. I te hopea roa, ua a'o Moroni ia tai'o e ia feruri hohonu, e i reira, ia ani i te Atua ma te auu hinaro e ma te auu papû ia haapapû mai i te mau parau mau na roto i te faaiteraa o te Varua, teie te pahonora.²² Hau atu â, ia faaô tatou i roto i to tatou oraraa i te mau titauroa a te papa'iraa mo'a e ia ora tatou i te evanelia, e haamaitaihia tatou i te Varua e e farii tatou i To'na maitai ma te popou, te oaoa, e te tahi hau taa ê.²³

Hi'o maitai na, teie te reni e faataa nei, ia ratou e faaroo ra i te ta'iraa reo o te faaroo, e ia ratou aita te tari'a e haru ra e aore râ aita te nota e tano ra, o te tuatapapa-tamau-raa ia i te mau papa'iraa mo'a. Ua putapû roa vau, a rave rahi matahiti i teie nei, i to te peropheta here, Spencer W. Kimball, haapuiraa i te titauroa ia tai'o-tamau-hia e ia tuatapapa-tamau-hia te mau papa'iraa mo'a. Ua parau oia : « Ua ite au e, mai te mea e, e tau'a ore rii au i roto i to'u mau auraa e te Atua, e ia feruri ana'e au e, aita te Atua e faaroo maira ia'u, e aita e paraparau mai ia'u, mai te huru e, tei te atea ê roa vau, mea atea roa. Mai te mea e, e utuhi au ia'u i roto i te mau papa'iraa mo'a, e iti mai te atearaa, e e ho'i faahou mai te varua ».²⁴

Te tiaturi nei au e, te tai'o pinepine nei tatou i te Buka a Moromona e ta tatou mau tamarii. Ua paraparau vau i te reira i ta'u iho mau tamarii. Teie te hi'oraa ta ratou i faaite mai ia'u. A tahi, te ononora ia tai'o i te mau papa'iraa mo'a i te mau mahana atoa,

tera ia te taviri. Ua parau ata rii mai ta'u tamahine i ta'na onoonoraa i te mau po'ipo'i atoa ia tai'o i te mau papa'iraa mo'a e ta'na na taure'are'a. E ti'a oia e ta'na tane i te po'ipo'i roa, e e haere ma te pohe taoto e tapea i te auri paruru o te e'a e tae atu ai i te vahi te utuafare e tai'o ai i te parau a te Atua. O te onono pahonoraa, e e mea maitai atoa te tahi maa peu iti arearea. E titau te reira i te tutavaraa rahi no roto mai i te mau melo tata'itahi o te utuafare, i te mau mahana atoa, e mea hoona râ te tutavaraa. E pohe te mau taima faatau i te onoonoraa.

Te piti, o te huru ia ta maua tamaiti hopea e ta'na vahine e tai'o nei i te mau papa'iraa mo'a e to raua utuafare apî. E piti i roto i na maha tamarii ta raua aita i paari roa no te tai'o. No te tamarii pae matahiti, e ha'uti ta ratou e na manimani rima e pae no te faaite i te tahi tapa'o e pahono mai oia, e na reira, e amui atoa mai oia i te tai'oraa papa'iraa mo'a. Te tapa'o no te manimani rima 1, o te faahitiraa ia i te parau : « E i muri a'era », a tai'o noa ai i te Buka a Moromona. E faaite atu vau ia outou, mea au na'u te faahiti-faahou-raa o taua parau ra. Mai te reira ia, e no te tautururaa i te mau utuafare tamarii apî, te manimani rima 2, e tapa'o ia no te parau « E te ite nei tatou e », e te manimani rima 3, 4 et 5, na te mau metua ia e ma'iti atu ia au i te mau parau e vai ra i roto i te pene e tai'ohia ra.

Ua ite matou e, aita te tai'oraa i te papa'iraa mo'a e te pureraa pô utuafare i te mea tere fifi ore noa. Noa'tu râ te mau tamataraa e faaruru outou, eiaha e faaru'e.

Ia maramarama maitai outou e, te faaroo i te Fatu ra ia Iesu Mesia e te haapa'oraa i Ta'na mau faaueraa, oia te tamataraa o te tahuti nei, i teie nei e ananahi atu. Hau i te mau mea atoa, e ti'a ia tatou tata'itahi ia ara e, ia ore te tari'a o te taata e haru i te ta'iraa reo o te faaroo, ua atea roa ia oia i te reni a te Varua. Mai ta te peropoheta Nephi i haapii, « Ua faaroo orua i to'na reo... e ua parau maira hoi oia ma te reo iti haihai, Aore râ to orua e faaroo i ti'a'i ia orua ia faaroo i ta'na parau ».²⁵

E mea papû ta tatou haapiiraa tumu ; e ti'a ia tatou ia tape'a i te mana'o maitai e ia vai oaoa. E faarahi tatou i to tatou faaroo, eiaha râ to tatou ri'ari'a. Te oaoa nei tatou i roto i te haapapûraa a te Fatu e, e ti'a mai Oia i pihai iho ia tatou e e horo'a mai Oia i te arata'iraa e te avei'a.²⁶ Na te Varua Maitai e faaite papû i to tatou aau e, e Metua here i te Ao ra to tatou, e e oti ta'na opuaraa aroha rahi, te mau tuhaa atoa, no to tatou faaoraraa, e tera, maoti te tusia taraehara a Iesu Mesia.

Mai ta Naomi W. Randall i papa'i, te fatu himene no te himene « E Tamarii Au na te Atua ra », « E arata'i To'na Varua ; e haapapû to'na here e, ia reva atu te ri'ari'a e vai noa te faaroo ».²⁷

No reira, ia faaoti maitai tatou e, noa'tu te faito i roto i te orama a Lehi no to tatou riroraa ei pîpî, ia ara i roto ia tatou e i roto i to tatou utuafare te hiaai no te pii i te horo'a maere a te Faaora no te ora mure ore. Te pure nei au e, e haru noa to tatou tari'a i te ta'iraa reo o te faaroo. Te faaite papû nei au no te hanahana o Iesu Mesia e no te papû o To'na Taraehara, i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 1:30.
2. Jonathan Sacks, « Has Europe Lost Its Soul? » (a'oraa tei horo'ahia i te 12 no titema 2011, i te putuputuraa no te Pontifical Gregorian University), chiefrabbi.org/ReadArtical.aspx?id=1843.

São Paulo, Paratira

3. Hi'o 1 Nephi 8.
4. Hi'o 1 Nephi 8:27; 11:35.
5. Hi'o 1 Nephi 8:23; 12:17.
6. 1 Nephi 8:28.
7. Hi'o 1 Nephi 8:12.
8. Teie te a'oraa a te Faaora, ia imihia te mamoe mo'e; hi'o Mataio 18:12-14.
9. Hi'o Ioane 5:22; hi'o atoa Mataio 7:1-2.
10. Thomas S. Monson, « Ia itoitou outou », *Liahona*, Me 2009, 124.
11. 1 Nephi 8:12.
12. *Manuel 2: Administration de l'Eglise* (2010), 1.1.1.
13. 1 Nephi 8:12.
14. Hi'o Dallin H. Oaks, « Sins and Mistakes », *Ensign*, Atopa 1996, 62. Ua haapii Elder Oaks i teie parau i te taima a riro ai oia ei peresideni no te haapiiraa tuatoru Brigham Young University i tera mau area matahiti 1980.
15. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 1:25-27.
16. Hi'o Marva Jeanne Kimball Pedersen, *Vaughn Roberts Kimball: A Memorial* (1995). Ua ha'uti Vaughn i te ha'uti faahororaa popo marite ei taata taora popo « quarterback » no Brigham Young University i te tau maruaraa rauere no te matahiti 1941. Te mahana i muri mai te ati i Pearl Harbor, i te 8 no titema 1941, ua tapa'o oia ia'na i roto i te US Navy. Ua pohe oia i te 11 no me 1945, i roto i te tupitaraa o te pahi USS *Bunker Hill* e ua mo'e roa i te hohonuraa o te moana.
17. Hi'o Ioane 5:39.
18. Hi'o Ezra Taft Benson, « The Book of Mormon—Keystone of Our Religion », *Ensign*, Novema 1986, 4; e aore râ *Liahona*, Atopa 2011, 52.
19. Mark Twain, *Roughing It* (1891), 127-28. Te vauvauhia ra te mau u'i tata'itahi apitihia i te mau parau a Twain mai te mea ra e, e ohipa a tahi râ i itehia. Te vai atoa nei te tahi mau parau no Mark Twain ei taata faatura ore i te huru keresetiano e te mau faaroo atoa.
20. 1 Nephi 1:2.
21. Ua farerei au ia Dr. Ebeid Sarofim i Lonedona i te taima e haapii ai te mau misionare ia'na. Hi'o atoa N. Eldon Tanner, i roto Conference Report, Eperera 1962, 53. E rave rahi aivanaa no te papa'iraa a te Hebera e te Aiphiti i te tau tahitô ra tei faaite i te faaohiparaa tamau i te parau « Et il arriva que » i te haamataraa no ta ratou mau parau ; hi'o Hugh Nibley, *Since Cumorah*, 2nd ed. (1988), 150.
22. Hi'o Moroni 10:3-4; Maa taata faahapa noa tei tamata papû i te reira ma te aau hinaaro e te aau papû.
23. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 59:23.
24. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia: Spencer W. Kimball* (2006), 80.
25. 1 Nephi 17:45; hi'o atoa Ezra Taft Benson, « Seek the Spirit of the Lord », *Tambuli*, Setepa 1988, 5: « E faaroo tatou i te mau parau a te Fatu mai te hoê faaûruraa. Mai te peu e mea haehaa tatou e te vai ra to tatou tapa'o itea, e tura'i mai te Fatu ia tatou na roto i te faaûruraa ».
26. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 68:6.
27. « When Faith Endures », *Hymns*, no. 128.

Na Elder Richard G. Scott

No te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

Nahea e noaa ai te heheuraa e te faaûruraa no to outou iho oraraa

No te aha te Fatu e hinaaro nei ia tatou ia pure Ia'na e ia ani atu tatou ? No te mea, tera te rave'a te heheuraa e fariihia.

Te taata atoa e ti'a i teie nei terono no te faatae i te hoê poro'i, e farii ihoa ratou i te puai e te faaitoitōraa o te mau melo na te ao atoa nei. Ua maururu vau i te mea e, e nehenehe atoa i teie faaitoitōraa e tae mai te hoa here i te tahi pae o te paruru. Maururu ia oe, e Jeanene.

E faaite mai te Varua Maitai i te haamaramaramaraa faufaa rahi e hinaaro-hia e tatou no te arata'i ia tatou i roto i to tatou tere tahuti nei. Mai te mea e mea papû maitai, mea maramarama maitai e e mea titauhia taua haamaramaramaraa ra, e piihia ia te reira te heheuraa. Mai te mea e mau faaûruraa e ti'a ia ia tatou ia arata'i maitehia e ia tae atu i te hoê fâ maitai na roto i teie parau poro'i, e faaûruraa ia te reira.

Te hoê hoho'a no te heheuraa o te arata'iraa ia ta te peresideni Spencer W. Kimball i farii i muri a'e i to'na taparu-tamau-maoro-noa-raa i te Fatu no ni'a i te horo'araa i te

autahu'araa i te mau tane ti'amâ atoa i roto i te Ekalesia o ta te tahi noa hoi o ratou e mau ra i taua taime râ.

Te tahi â hoho'a no te heheuraa o teie ia arata'iraa tei horo'ahia i te peresideni Joseph F. Semita: « Te ti'aturi nei au e te nuu nei tatou e tei mua tatou i te aro o te mau ve'a e o te mau taata no te ra'i. Aita tatou i atea ê ia ratou... Ua tu'atihia tatou i to tatou mau fetii, to tatou mau tupuna... tei na mua'tu ia tatou i roto i te ao varua. Eita e nehenehe ia tatou ia haamo'e ia ratou; eita tatou e faaea i te here ia ratou; e tape'a noa tatou ia ratou i roto i to tatou mau aau e to tatou mau haamana'oraa, e no reira ua apitihia e ua tahoêhia tatou ia ratou na roto i te mau taamu e ore roa e nehenehe ia tatou ia vavahi... Mai te mea teie to tatou huru i roto i te oraraa tahuti nei, haatihia e to tatou mau paruparu tahuti... eaha'tu â ia te papûraa... ia ti'aturi e e te feia tei haapa'o, tei pohe... ua nehenehe ia

ratou ia ite maitai mai ia tatou eiaha ra tatou ia ratou, e ua matau maitai a'e ratou ia tatou aita ra tatou ia ratou... Te ora nei tatou i mua i to ratou aro, te ite nei ratou ia tatou, te haape'ape'a nei ratou no to tatou orara maitai, ua rahi atu â to ratou here ia tatou i teie nei. Te ite nei ratou i teie nei i te mau ati e tamata nei ia tatou... to ratou here e to ratou hinaaro no to tatou oraraa maitai i rahi a'e ai i ta tatou iho e mana'o nei no tatou iho ».¹

E nehenehe i te mau auaa e ratou i ô mai i te paruru, o ta tatou i matau e o ta tatou e here nei, e haapuiahia. E roaa te reira na roto i te tutavaraa papû ia tamau noa i te rave i te mea maitai. E nehenehe ta tatou e haapuiai i to tatou auaa e ratou tei faaru'e, e o ta tatou e here nei, na roto i te iteraa e, e tau poto noa no te taa-ê-raa e e mea mure ore te mau fafauaraa i ravehia i roto i te hiero. Ia haapa'o-tamau-hia ana'e te reira, e haapapû mai taua nau fafauaraa ra i te noaaraa mure ore o te mau faufaa tei roto ia ratou.

Te hoê taime papû ua farii au i te heheuraa i roto i to'u oraraa, o te taime ia vau i faaûru-puai-hia e te Varua ia ani ia Jeanene Watkins e taati ia'u i roto i te hiero.

Te hoê o te mau haapiiraa rahi e ti'a ia tatou tata'itahi ia haapii mai, oia ho'i, ia ani atu tatou. No te aha te Fatu e hinaaro nei ia tatou ia pure Ia'na e ia ani atu tatou ? No te mea, tera te rave'a te heheuraa e fariihia.

Ia faaruru ana'e au i te hoê ohipa fifi roa, teie ia te mea ta'u e rave no te tamata i te ite i te mea e rave. E haapae au i te maa. E pure au no te imi e no te ite i te mau papa'iraa mo'a e nehenehe e tauturu. E faaohu noa teie rave'a. E haamata vau i te tai'o i te hoê irava; e feruri au i te auaa o te irava e e pure au no te faaûruraa. I muri iho e feruri au e e pure au no te ite mai te mea ua noaa ia'u te mau mea atoa ta te Fatu e hinaaro ia'u ia rave. E mea pinepine te mau faaiteraa i te tae mai e te hoê iteraa rahi no ni'a i te haapiiraa tumu. Ua ite au e e rave'a maitai teie no te haapii mai roto mai i te mau papa'iraa mo'a.

Te vai nei te tahi mau parau tumu o te faarahi i te heheuraa. A tahi, te toparaa i roto i te riri aore râ te inoino

aore râ te pato'iraa, e faatea ê ia te reira i te Varua Maitai. E ti'a i taua mau mea ia faaorehia, oi e iti mai te fariiraa i te heheuraa.

Te tahi atu parau tumu, o te haapa'o-maitai-raa ia i te parau arearea. E faainoino te ata pahô e te tano ore i te Varua. E tauturu te faahitiraa i te parau arearea tano i te heheuraa; eita te ata pahô e na reira. Ua riro te faahitiraa i te parau arearea ei haama'iraa i te mau haape'ape'araa o te oraraa.

Te tahi atu enemi i te heheuraa e tae mai ia na roto mai i te faarahiraa aore râ te maniania i te mea i faahitihia. Te hoê a'oraa mârû e te hau e faarahi ia i te mana no te farii i te heheuraa.

I te tahi pae, e nehenehe i te faaiteraa pae varua e faarahihia na roto i te ora maitai o te tino. Te faaetaetaraa tino, te faito taoto tano, e te amutano-raa i te maa, na te reira e faarahi i to tatou faito aravihi no te farii e no te maramarama i te heheuraa. E ora ia tatou i te ora i faataahia no tatou. Atira noa'tu, e nehenehe ta tatou e haamaitai mai i na mea toopiti, te maitai o ta tatou taviniraa e te maitai o to tatou tino na roto i te raveraa i te mau ma'itiraa maitai e te tano.

E mea faufaa ia ore ta tatou mau ohiparaa i te mahana tata'itahi e faahahi ê ia tatou mai te faarooraa i te Varua.

E nehenehe atoa ta te heheuraa e tae mai na roto i te hoê moeamoea i te taime ite-ore-hia a hee ai tatou mai te taoto i te araraa. Mai te mea e tutava outou i te haru mai i te mea i roto i te reira ihoâ taime, e nehenehe ia ta outou e tapa'o i te mau mea atoa, aita ana'e e ore oioi ia te reira. E apeehea te faaiteraa faaûruhia i te pô e te hoê mana'o mo'a no te taatoaraa o te ohipa tei tupu. E faaohipa te Fatu i te mau taata ta tatou e faatura rahi nei no te haapii ia tatou i te mau parau mau i roto i te hoê moeamoea no te mea, te ti'aturi nei tatou ia ratou e no te mea, e faaroo tatou i ta ratou a'o. O te Fatu ia e haapii ra na roto i te Varua Maitai. Are'a râ, e nehenehe Ta'na na roto i te moeamoea e faaohie i te maramaramaraa e te haaputapûraa i to tatou mau aau na roto ia i te

haapiiraa ia outou na roto i te tahi taata ta tatou i here e e faatura.

E ohipa ana'e na te Fatu, e nehenehe Ta'na e faahaamana'o mai ia tatou i te mau mea atoa. Eiaha râ te reira e haaparuparu i to tatou mana'o papû ia tapa'o i te mau faaûruraa a te Varua. E faaite te tapa'o-maite-raa i te faaûruraa i te Atua i te huru mo'a o te reira no tatou nei. E riro te tapa'oraa i te tauturu rahi a'e ia tatou no te haamana'o i te heheuraa. E mea ti'a i teie mau tapa'opa'oraa i te arata'iraa o te Varua e paruruhia ia ore te reira e mo'e e ia ore te reira e tai'o-haere-hia e vetahi ê.

Te horo'a nei te mau papa'iraa mo'a i te haapapûraa rahi i te huru te parau mau, ia ora-tamau-hia ana'e, e iriti i te uputa no te faaûruraa no te ite mai i te mea e rave atu e, i te taime hinaarohia, no te farii i te faito aravihi rahi a'ena roto i te mana hanahana. Te faaite nei te mau papa'iraa mo'a e nahea te faito aravihi o te hoê taata, no te upootia i te fifi, i te feaa e te mau tamataraa huru rahi roa, e haapuiahia e te Fatu i te taime e hinaarohia. A feruri ai outou i tera mau hi'oraa, e tae mai tera haapapûraa mârû na roto i te Varua Maitai e, e aamu mau te reira.

E riro atoa outou i te ite e, e roaa atoa ia outou te tauturu mai teie te huru.

Ua ite a'enei au i te tahi mau taata tei faaruru i te mau tamataraa e ua ite ratou eaha te rave atu a tapo'i noa mai te tamataraa ia ratou, no te mea, ua tiaturi ratou i te Fatu e ua ite ratou e, e faaite mai Oia ia ratou i te mau pahonora e titau-ru-hia nei.

Ua parau te Fatu e : « E e riro outou i te haapiihia mai mai ni'a mai ra. A haamo'a na outou ia outou iho e e horo'ahia mai ai te mana, ia horo'a'tu outou mai te au i ta'u i parau ra ».² E riro paha te parau *haamo'a na outou ia outou iho* i te faatupu i te uiuiraa. Ua faataa mai te peresideni Harold B. Lee e, e nehenehe ta outou e tau i te reira mau parau e te parau « haapa'o i ta'u mau faaueraa ». Ia tai'ohia mai te reira, e mea papû roa ia te parau a'o.³

E ti'a i te hoê ia vai mâ i te aau e i te tino e ia faaite i te hinaaro mau e te viivii ore ia nehenehe i te Fatu e faaûru ia'na. O oia te haapa'o i Ta'na mau faaueraa, e tiaturi to te Fatu ia'na. E roaa i teie taata Ta'na faaûruraa no te ite i te mea e rave atu, e mai te mea ua hinaarohia ra, te puai hanahana atoa ia no te rave i te reira.

No te faarahi a'e e no te faaineine a'e i to tatou puai varua, e ti'a i te reira ia tanuhia i te vahi parau-ti'a. Ua riro te te'ote'o, te aau faaoru, e te papavaha mai te hoê vahi ofa'ifa'i i reira eita te hotu e horo'a mai.

Ua riro te haehaa ei vahi repo maitai i reira te puai varua e tupu mai e e faahotu mai i te hotu no te faaûruraa ia ite i te mea e rave atu. E iriti te reira i te puai hanahana no te rave hope i te mea e ti'a ia ravehia. Eita te taata e haa nei no to'na iho arueraa e to'na roo maitai e faati'a ia'na ia haapiihia e te Varua. Te taata e haate'ote'o nei e e tuu nei i to'na mana'o ei arata'iraa no te mau faaotiraa, eita ia oia e arata'i-puai-hia e te Varua.

Mea faaûru-ohie-hia a'e tatou ia riro ana'e tatou ei mauhaa no vetahi ê, eiaha râ ia mana'o ana'e tatou ia tatou iho. Na roto i te tautururaa ia vetahi ê, e nehenehe ta te Fatu e apiti mai i te mau arata'iraa no to tatou iho maitai.

Aita to tatou Metua i te Ao ra i tuu ia tatou i ni'a i te fenua nei ia fati mai tatou, ia manuia râ ma te hanahana. E mea huru ê ihoa paha, tera râ, te reira mau te tumu e fifi rii tatou i te tahi taime ia ite maitai i te pahonoraia i te pure. Te tahi mau taime, e tamata tatou, ma te paari ore, ia faaruru i te oraraa na ni'a noa i to tatou ite e to tatou faito aravihi. E paari a'e no tatou ia imi na roto i te pure e te faaûruraa, ia ite eaha te rave atu. E haapapû mai to tatou haapa'o maitai i te reira i te taime hinaarohia, e nehenehe ta tatou e faati'a ia tatou i te puai hanahana no te rave hope i te hoê opuaraa i faaûruchia.

Mai te rahiraa o tatou, aita Oliver Cowdery i ite i te tapa'o no te mau pahonoraia i te mau pure tei horo'a-a'ena-hia mai e te Fatu. No te iriti i to'na e i to tatou mau mata, ua horo'a-hia teie heheuraa na roto ia Iosepha Semita:

« E ao to oe no te ohipa ta oe i rave; no te mea ua ani mai hoi oe ia'u nei, e inaha, i ta oe mau aniraa'toa i farii na hoi oe i te haapiiraa o to'u nei Varua. Ahiri aita râ, aore ia oe i tae mai na i te vahi i parahihia e oe i teie nei.

« Inaha, ua ite oe e ua ani mai oe ia'u nei e ua haamaramarama vau i to oe feruriraa; ei teie nei te faaite nei

au i teie mau mea ia ite hoi oe e ua haamaramaramahia oe e te Varua no te parau mau ».⁴

Mai te mea e mana'o outou e aita te Atua i pahono i ta outou mau pure, a feruri i teie mau papa'iraa mo'a—e a hi'o maite i te tapa'o i roto i to outou iho oraraa e, ua pahono a'ena Oia ia outou.

E piti faaiteraa no te haapapû e, no ô mai i te Atua ra te mea i to outou aau e aore râ te faaûruraa, e faatupu te reira i te hau i te aau e e tae mai te mana'o mārû e te mahanahana. Ia pee outou i te mau parau tumu ta'u i vauvau atu, e faaineine outou ia outou ia ite mai i te heheuraa i te mau taime fifi rahi o to outou oraraa.

Rahi noa'tu outou i te pee i te arata'iraa hanahana, rahi atoa'tu to outou oaoa i ô nei e a muri atu—Hau atu â, e rahi atoa'tu to outou nuuraa i mua e to outou faito aravihi ia tavini. Aita i papû maitai roa ia'u e nahea ra teie ohipa, tera râ, aita teie arata'iraa i roto i to outou oraraa e rave ê atu i to outou ti'amâraa. E nehenehe ta outou e rave i te mau faaotiraa ta outou e hinaaro e ma'iti. A haamana'o râ, na te hinaaro ia rave i te mea maitai e faatae mai i te hau o feruriraa e te oaoa.

Ia hape noa'tu te ma'itiraa, e nehenehe i te reira e faatitiaifarohia na roto i te tatarahapa. Ia pahono-oti-hia te mau titaauraa, e faatae mai te Taraehara a Iesu Mesia, to tatou Faaora, i te haamâmâraa o te mau aniraa o te parau-ti'a no te mau hape i ravehia.

E mea ohie roa e e mea nehenehe taa ê mau. A tamau noa ai outou i te ora ma te parau-ti'a, e faaûru-tamau-hia'tu outou no te ite eaha te rave atu. Te tahi mau taime, e riro te iteraa i te mea e rave atu i te titau mai i te itoitaito rahi e te tiaturirahi mai outou. Noa'tu râ, e faaûruchia outou ia ite i te mea e rave atu a pahono noa ai outou i te mau titaauraa no taua arata'iraa hanahana ra i roto i to outou oraraa, maoti ho'i, te haapa'oraa i te mau faaueraa a te Fatu, te tiaturiraa i Ta'na opuaraa oaoa e te hanahana, e te haapaeraa i te mau mea atoa e pato'i nei i te reira.

Aita te paraparauraa i te Metua i te Ra'i i te hoê ohipa faufaa ore. E haamaitairaa mo'a te reira. Ua niuhia te reira i ni'a i te mau parau tumu mure ore e te taui ore. E farii tatou i te tauturu mai to tatou Metua i te Ao ra ei pahonoraia i to tatou faaroo, to tatou haapa'o-maitai-raa, e i te faaohipatano-raa i to tatou ti'amâraa.

Ia faaûru mai te Fatu ia outou ia ite e ia faaohipa i te mau ture o te arata'i atu i te heheuraa e te faaururaa no outou iho i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Joseph F. Smith, i roto Conference Report, Eperera 1916, 2–3; hi'o atoa *Gospel Doctrine*, 5th ed. (1939), 430–31.
2. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 43:16.
3. Hi'o *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia: Harold B. Lee* (2000), 35.
4. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 6:14–15.

Na Elder David A. Bednar

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te mau puai o te ra'i ra

E mea ti'a i te taure'are'a e i te taata paari ia farii i na mea toopiti, te mana e te puai—te parau faati'a i titauhia e te ti'araa varua no te mono i te Atua i roto i te ohipa no te faaoraraa.

E au mau taea'e here, e oaoa rahi to'u i te mea e, ua ti'a ia tatou ia haamori amui ei pūpū rahi no te mau taea'e tei mau i te autahu'araa. Te here nei au e te faahiahia nei au ia outou no to outou parau-ti'a e to outou hi'oraa maitai na te ao atoa nei.

Te ani nei au ia outou tata'itahi ia feruri eaha ta outou pahonora'a i teie uiraa tei uihia e te peresideni David O. McKay i te mau melo o te Ekalesia e rave rahi matahiti i ma'iri a'e nei: « Ahiri e, e anihia ia outou tata'ihia i teie taima ia faa'ite poto noa mai eaha te mea taa ê roa i roto i Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea Nei, eaha ia ta outou pahonora'a? » (« The Mission of the Church and Its Members », *Improvement Era*, Novema 1956, 781).

Te pahonora'a ta te peresideni McKay i horo'a i ta'na iho uiraa maori râ « te mana hanahana » ia o te autahu'araa. E mea taa ê roa te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i te tahi atu mau ekalesia o te parau nei e, mai te tau e te tau, ua hee mai to ratou mana mai te tahi taata i ni'a i te tahi taata, e aore râ mai roto mai i te mau papa'iraa mo'a,

e aore râ, mai roto mai i te tahi mau haapiiraa faaroo. Are'a tatou, te parau nei tatou e, ua horo'ahia mai te mana autahu'araa na roto i te tuuraa rima o te mau ve'a no te ra'i i te peropheta Iosepha Semita ra.

Ta'u parau poro'i no ni'a ia i te reira autahu'araa hanahana e te mau puai o te ra'i ra. Te pure nei au ia tauturu mai te Varua o te Fatu ia tatou paatoa i te haapiiraa i teie mau parau mau faufaa.

Te mana e te puai o te autahu'araa

Te autahu'araa o te mana ia o te Atua tei horo'ahia i te taata i ni'a i te fenua nei no te rave i te mau ohipa atoa no te faaoraraa o te taata (hi'o Spencer W. Kimball, « The Example of Abraham », *Ensign*, Tiunu 1975, 3). Na roto i te autahu'araa e ti'a ai i te Fatu ia haa na roto i te taata nei, no te faaora i te mau varua. Te hoê o te mau huru papū maitai o te Ekalesia a Iesu Mesia, i tahito ra e i teie anotau, o To'na ia mana. Aita roa e Ekalesia mau mai te mea e, aita e mana hanahana.

E horo'ahia i te taata te mana o te autahu'araa. Te ti'amâ e te hinaaro mau, o te mau mea ia e titauhia no te faatoro'araa i roto i te autahu'araa,

eiaha râ te iteraa, te aravihi, e aore râ te ite haapiiraa.

I roto i te hiro'a faaroo numera pae ua faa'itehia te huru no te fariiraa i te mana o te autahu'araa: « Te tiaturi nei matou e, hou te taata e a'o ai i te Evanelia e hou oia e faatere ai i te mau oro'a no te reira, e mea ti'a ia'na ia ma'itihia e te Atua na roto i te tohu e te tuuraa rima o te feia i haamaniahā ». No reira, e farii te hoê tamaiti e aore râ, te hoê taata i te mana o te autahu'araa e e faatoro'ahia oia i roto i te hoê toro'a taa ê na te hoê taata tei mau a'ena i te autahu'araa e na roto i te parau faati'a a te hoê ti'a faatere tei mau i te mau taviri o te autahu'araa i titauhia.

Ua titauhia i te hoê taea'e tei mau i te autahu'araa ia faaohipa i teie mana mo'a mai te au i te varua mo'a, te hinaaro e te mau opuaraa a te Atua. Aore roa hoê mea i roto i te autahu'araa i faataahia no te taata iho. E faaohipahia te autahu'araa no te tavini, no te haamaitai, e no te haapuai i te tahi atu mau taata.

E fariihia te autahu'araa teitei a'e na roto i te hoê fafauraa hanahana tei roto ho'i i te reira te titauraa ia rave i te ohipa ia au i te mana (hi'o PH&PF 68:8) e te toro'a (hi'o PH&PF 107:99) tei fariihia. Tatou te mau nei i te mana mo'a o te autahu'araa o te Atua, e mau ti'a tatou no te haa, eiaha râ ia ravehia (hi'o 2 Nephi 2:26). E mana ohipa te autahu'araa, e ere te mana faaea noa.

Ua haapii mai te peresideni Ezra Taft Benson e:

« Aita e nava'i ia farii i te autahu'araa e ia parahi noa ma te tia'i ia parau mai te hoê taata ia tatou ia rave i te ohipa. Ia farii ana'e tatou i te autahu'araa, ua titauhia ia ia tatou ia rave ma te itoito e te ieie i te ohipa no te faahae-reraa i te parau ti'a i roto i te ao nei, no te mea, ua parau mai te Fatu e:

« O oia o te ore e rave i te hoê mea e tae noa'tu i te taima oia e faauehia'i, e ia farii ho'i i te hoê faauerua ma te aau feaa ra, e ia haapao i te reira ma te faatau ra, ua faahapahia ia oia' [PH&PF 58:29] » (*So Shall Ye Reap* [1960], 21).

Ua haapapū maitai atoa mai te peresideni Spencer W. Kimball i te ti'araa ohipa o te autahu'araa. « E ofati

te hoê taata i te fafauraa o te autahu'araa na roto i te haapao-ore-raa i te mau faaueraa—na roto atoa i te oreraa e rave i ta'na ohipa. Te auraa ra, *no te ofati i teie fafauraa, hoê noa ia mea e rave maori râ eiaha e rave i te hoê noa a'e ohipa* » (*The Miracle of Forgiveness* [1969], 96).

Mai te mea e, e imi tatou i te mau rave'a atoa no te faaoti i ta tatou mau hopoi'a no te autahu'araa,

e haamaitaihia ia tatou na roto i te fariiraa i te puai o te autahu'araa. Te puai o te autahu'araa o te puai ia o te Atua i te ohiparaa na roto i te taata e i te mau tamaiti mai ia tatou, e e titau te reira i te parau-ti'a, te faaroo, te haapa'o, e te itoito o te taata hoê. E nehenehe ta te hoê tamaiti e aore râ, ta te hoê tane e farii i te mana o te autahu'araa na roto i te turaa rima, eiaha râ te puai o te autahu'araa mai te mea

e, e ere oia i te taata haapao maitai, e te ti'amâ, e aore râ, aita e hinaaro ia tavini.

« I te mea e ua haamau-roa-hia'tu te mau tiaraa no te autahu'araa i te mau *mana[puai]* no te ra'i ra, e ore roa e tia ia faaterehia te mau *mana[mau puai]* no te ra'i ra e ore roa atoa ho'i e faaohipahia maori râ na roto i te parau tumu no te parau-tia ra.

« Parau mau ia, e tia ia ia horoahia mai teie mau mea nei i ni'a ia tatou nei; tera râ ia tamata tatou i te tapoi mai i ta tatou mau hara, e a ore râ ia haamauuruu i to tatou teoteo; to tatou ho'i opuaraa hahavai ra, e a ore râ ia faatere e ao ore râ ia hau e a ore râ ia haavî atu i te mau varua o te tamarii o te taata nei, i roto i te hoê vahi iti a'e o te parau tia ore ra, inaha, e faananaue atu te mau ra'i ia ratou iho; e oto te Varua o te Fatu; e ia iriti-ê-hia'tu te reira, ua Amene te autahu'araa; oia ho'i te mana, no te reira taata » (PH&PF 121:36–37; reta tei faahuru-ê-hia).

E te mau taea'e, mai te e, e farii te hoê tamaiti e aore râ te hoê taata i te mana o te autahu'araa, e aita e rave i te ohipa i titauhia no te farii i te puai o te autahu'araa, eita ia te Fatu e farii i te reira. E mea ti'a i te taure'a-re'a e i te taata paari ia farii i na mea toopiti, te mana e te puai—te parau faati'a i titauhia e te ti'araa varua no te mono i te Atua i roto i te ohipa no te faaoraraa.

Hoê haapiiraa no roto mai i to'u metua tane

Ua paari au i roto i te hoê utuafare o te hoê metua vahine faaroo e o te hoê metua tane faahiahia. E huai to'u mama no te mau pionie tei faatusia i te mau mea atoa no te Ekalesia e no te basileia o te Atua. E ere to'u papa te melo no ta tatou Ekalesia, e, i to'na apîraa, ua hinaaro oia ia riro mai ei perepitero katorika. I te pae hopea, ua faaoti oia eiaha e haere i te haapiiraa faaroo, ua tutava râ oia ia riro mai ei taata hamani mauhaa peni.

No te pae rahi o to'na oraraa faaipoipo, ua haere to'u metua tane i te mau pureraa a Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana

Hopea Nei na muri iho i te utuafare. E rave rahi mau melo i roto i ta matou paroita aita ratou i ite e, e ere to'u metua tane i te melo no te Ekalesia. Ua ha'uti oia e ua arata'i oia i te pūpū ta'iri popo o ta matou paroita, ua tauturu oia i te mau ohipa faaoaoaraa a te mau « Scout », e ua paturu i to'u metua vahine i roto i to'na mau piiraa e ta'na mau hopoi'a e rave rahi. Te hinaaro nei au e faati'a atu ia outou i te hoê haapiiraa rahi ta'u i apo mai na roto mai i to'u metua tane no ni'a i te mana e te puai o te autahu'araa.

I to'u tamariiraa ua ani au i to'u papa e rave rahi taime i te mau hepetoma tata'itahi, ahea oia e baptizohia ai. Ua pahono mai oia ma te marū e te papū atoa rā, i te mau taime atoa e patia vau ia'na: « Davida, eita vau e tomo i roto i te Ekalesia no to oe metua vahine, no oe, e aore rā, no te tahi taata ê atu. E tomo vau i roto i te Ekalesia i te taime vau e ite e, e mea ti'a ia na reirahia ».

Ia'u i mana'o e mea apî roa vau a tupu ai teie tau'araa parau i rotopū ia'u e to'u metua tane. No tae noa maira matou i te fare i muri a'e i to matou paatoa haereraa i te pureraa i te Sabati, e ua ani atura vau i to'u papa e, ahea oia e baptizohia ai. Ua ataata mai ra oia e na ô mai nei e, « O oe te hoê taata e ani noa mai nei ia'u no ni'a i to'u baptizoraa. I teie mahana e uiraa ta'u ia oe ». Ua feruri oioi a'era vau ma te oaoa e, tera, te haere ra te ohipa i mua !

Ua parau faahou mai ra to'u papa e, « Davida, te haapii nei ta oe ekalesia e, ua iriti-ê-hia te autahu'araa i te fenua nei i tahito ra, e ua faaho'i-faahou-hia mai na roto mai i te mau ve'a no te ra'i i te peropheta Iosepha Semita ra, e ere anei? » Ua parau atura vau e, ua ti'a ta'na parau. I reira, na ô mai ra oia e, « Teie ta'u uiraa. Pauroa te hepetoma i roto i te pureraa autahu'araa te faaroo nei au i te episekopo e i te tahi atu mau ti'a faatere no te autahu'araa ia faahaamana'o, ia taparu, e ia ani i te mau tane ia rave i ta ratou hahereraa utuafare e ia rave i ta ratou mau ohipa no te autahu'araa. Ahiri e, tei roto mau i ta oe ekalesia te autahu'araa o te Atua i faaho'ihia mai,

no te aha ia e rave rahi mau tane i roto i ta oe ekalesia aita i taa ê atu i te mau tane i roto i ta'u ekalesia i roto i te raveraa i ta ratou ohipa no te faaroo? » Tera feruriraa tamarii apî roa to'u, ua tahuri roa ia i tera taime. Aita ta'u e pahonoraa tano no to'u papa.

Ua ite au e, ua hape to'u metua tane i te haavâraa i te parau ti'a a te Ekalesia no ni'a i te autahu'araa na roto noa i te hi'oraa i te paruparu o te tahi mau taata o ta'na i matau i roto i ta matou paroita. Tera rā, i roto i ta'na uiraa, aita i hape tera mana'o e, te mau tane tei mau i te autahu'araa mo'a o te Atua, ei mau tane taa ê ia ratou i te tahi atu mau tane. Te mau tane tei mau i te autahu'araa, parau mau, e ere paha ratou i te tane maitai a'e i te tahi atu mau tane, e ti'a rā ia ratou ia tau i te huru raveraa. Te mau tane tei mau i te autahu'araa, eita ratou e farii noa

i te mana o te autahu'araa, e ti'a atoa rā ia ratou ia riro ei mau ve'a ti'amâ e te faaroo no te puai o te Atua. « Ia mâ roa outou o te hopoi i te mau farii a te Fatu ra » (PH&PF 38:42).

Eita roa e mo'ehia ia'u te mau haapiiraa no ni'a i te mana e te puai o te autahu'araa tei apohia mai e au mai roto mai i to'u metua tane, te hoê taata maitai e ere no ta tatou faaroo, tei tia'i hau atu â mai roto mai i te mau taata o te parau nei e, te mau nei ratou i te autahu'araa o te Atua. Ua faatupu taua tau'araa parau ra i rotopū ia'u e to'u metua tane, e rave rahi matahiti i ma'iri ra, i te hinaaro ia riro ei « tamaiti maitai ». Aita vau i hinaaro ia riro ei hi'oraa paruparu e ei faaturoriraa i te tupuraa o to'u metua tane i roto i te iteraa i te evanelia i faaho'i-faahou-hia mai. Ua hinaaro noa vau ia riro ei tamaiti maitai. Te

hinaaro nei te Fatu ia tatou paatoa te mau taea'e e mau nei i To'na mana ia riro ei mau taata hi'oraa maitai e te haapa'o, e ei mau tamaiti maitai i te mau taime atoa e i te mau vahi atoa.

E hinaaro paha outou ia ite e, tau matahiti i muri mai, ua bapetizohia to'u metua tane. E i te taime tano maitai, ua ti'a ia'u ia horo'a ia'na i te Autahu'araa a Aarona e a Melehi-zedeka. Te hoê o te mau iteraa rahi o to'u oraraa o to'u ia hi'oraa i to'u papa i te fariiraa i te mana, e, i te pae hopea, i te puai o te autahu'araa.

Te faa'ite nei au ia outou i teie haapiiraa faahiahia ta'u i apo mai na roto mai i to'u metua tane no te haapapû i te hoê parau mau ohie roa. Te fariiraa i te mana o te autahu'araa na roto i te tuuraa rima, o te hoê ia haamataraa faufaa roa, aita râ te reira e nava'i. Na te faatoro'araa e horo'a i te mana, tera râ, e titauhia te huru paieti no te haa na roto i te puai i roto i ta tatou tau-tooraa no te faateitei i te mau varua, no te haapii e no te faaite papû, no te haamaitai e no te a'o, e no te faahaere i te ohipa faaoraraa i mua.

I roto i teie tau faahiahia o te aamu o te fenua nei, outou e o vau nei o te mau nei i te autahu'araa, e mea titauhia ia tatou ia riro ei mau taata parau ti'a e ei mau mauhaa maitai i roto i te rima o te Atua. E mea ti'a ia tatou ia ti'a i ni'a ei mau taata na te Atua. E mea tano roa ia pee tatou i te huru o Nephi, te mootua a Helamana e te matamua o na pipi hoê ahuru e ma piti tei piihia e te Faaora i te omuaraa o Ta'na ohipa i rotopû i te Ati Nephi. « E rave rahi ta [Nephi] raveraa ohipa ia ratou... E te rave ra Nephi i ta'na ohipa (ma te puai) e ma te mana rahi » (3 Nephi 7:17).

« A tauturu na i ta'u tane faaipoipo ia maramarama »

I te hopea o te mau uuiiraa no te parau faati'a no te hiero ta'u i rave i roto i to'u ti'araa episkopo e ei peresideni titi, e mea pinepine au i te ui i te mau tuahine faaipoipohia e, nahea e ti'a ai ia'u ia tavini maitai a'e ia ratou e to ratou utuafare. Ua riro te mau pahonoraama tamau ta'u i farii na roto mai i te reira mau tuahine faaroo ei haapiiraa e

ei haape'ape'araa atoa. E mea varavara te mau tuahine i te amuamu e aore râ, i te faaino, teie râ ta ratou pahonoraama pinepine. « A tauturu na i ta'u tane faaipoipo ia maramarama oia i ta'na hopoi'a ei autahu'araa faatere i roto i to matou utuafare. E mea oaoa roa na'u ia arata'i i te tai'oraa papa'iraa mo'a, te pureraa fetii, e te pureraa pô utuafare, e e tamau noa vau i te rave i te reira. Tera râ, te hinaaro nei au i ta'u tane faaipoipo ia riro ei apiti aifaito e ia horo'a i te faateraa autahu'araa ta'na ana'e e nehenehe e horo'a. A tauturu na i ta'u tane faaipoipo ia ite e, nahea ia riro mai ei patereareha e ei faatere autahu'araa i roto i to matou utuafare, no te faatere e no te paruru ».

E mea pinepine au i te feruri i te aau parau ti'a o taua mau tuahine ra, e i ta ratou titauraa. Te faaroo atoa nei te feia faatere o te autahu'araa i taua mau mana'ona'oraa ra i teie mahana. E rave rahi mau vahine faaipoipo o te hinaaro nei i te mau tane faaipoipo ia mau eiaha te mana autahu'araa ana'e, o te puai autahu'araa atoa râ. Te hinaaro nei ratou ia amui-au-hia ratou i te hoê hoa faaipoipo haapa'o e te hoê hoa autahu'araa i roto i te ohipa faatumuhia i ni'a i te Mesia e i ni'a i te evanelia.

E te mau taea'e, te fafau nei au e, mai te mea e, e feruri maite outou

e o vau atoa nei, na roto i te pure, i te tiaororaa a teie mau tuahine, e tauturu mai te Varua Maitai ia tatou ia hi'o ia tatou mai te au i to tatou huru mau (hi'o PH&PF 93:24) e e tauturu mai Oia ia tatou ia ite i te mau mea e ti'a ia tatou ia taui e ia haamaitai. E te taime no te raveraa i te reira, tei teie nei ia taime!

la riro ei mau hi'oraa no te parau ti'a

I teie pô te faahiti faahou nei au i te mau haapiiraa a te peresideni Thomas S Monson tei ani mai ia tatou, tatou e mau nei i te autahu'araa, ia riro « ei mau hi'oraa no te parau ti'a ». Ua faahaamana'o tamau noa mai oia ia tatou e, tei roto tatou i te ohipa a te Fatu e e farii tatou i Ta'na tauturu ia au i to tatou haapa'o maitai (a hi'o « Hi'oraa no te parau ti'a », *Liahona*, Me 2008, 65–68). Te mau nei outou e o vau atoa nei i te mana o te autahu'araa tei faaho'i-faahou-hia mai i te fenua nei i roto i teie tau tuuraa na roto mai i te mau ve'a no te ra'i mai, mai ia Ioane Bapetizo e o Petero, Iakobo e o Ioane. E no reira, te mau tane atoa tei farii i te Autahu'araa a Melehizedeka, e nehenehe ia ta ratou e faatoro i to'na iho reni mana e tae ti'a roa'tu i ni'a i te Fatu ra ia Iesu Mesia. Te ti'aturi nei au e, te oaoa nei tatou no taua haamaitairaa nehenehe roa. Te pure nei au ia mâ e ia ti'amâ tatou no te mono i te Fatu i roto i te faaohiparaa tatou i To'na mana mo'a. E mata na tatou tata'itahi i te faati'amâ ia tatou ia roaa ia tatou te puai o te autahu'araa.

Te faa'ite papû nei au e, ua faaho'i-faahou-hia mai te autahu'araa mo'a i te fenua nei i teie mau mahana hopea nei e te itehia nei te reira i roto i te Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea Nei. Te faa'ite atoa nei au e, o te peresideni Thomas S. Monson te tahu'a rahi faatere i ni'a i te autahu'araa teitei o te Ekalesia (hi'o PH&PF 107:9, 22, 65–66, 91–92) e o oia ana'e te taata i ni'a i te fenua nei o te mau nei e o tei haamanahia no te faaohipa i te mau taviri atoa o te autahu'araa. Te faa'ite papû nei au ma te hanahana i teie mau parau mau na roto i te i'oa o te Fatu ia Iesu Mesia ra, amene. ■

Na te episekopo Richard C. Edgley

Tauturu matamua i roto i te Episekopora
Faatere Rahi tei haamaururuhia

Te faaoraraa no te tupuraa mau

Ua pii te Fatu ia tatou ia rave i te ohipa faaoraraa.

I te mau ava'e i ma'iri, ua tuatapapa-rahihia te parau no te « tupuraa mau » i roto i te Ekalesia na roto i te tauturu-
raa ia ratou atoa e hinaaro ra, ia farii e ia haapa'o i te mau fafauraa e te mau oro'a faaoraraa e na reira, ia roaa mai te faahuru-ê-raa rahi i roto i te aau mai ta Alama i parau (hi'o Alama 5:14). Te hoê o te mau rave'a papû e te faufaa no te faati'a i te tupuraa mau i roto i te Ekalesia, o te tapaparaa ia e te faaoraraa ia ratou tei bapetizohia e tei faataa i te ekalesia, ma te faaatea ia ratou i te mau haamaitairaa e te mau oro'a faaora. Noa'tu to tatou piiraa— e orometua hahaere anei, e orometua Haapiiraa Sabati anei, e episekopo, e metua tane, e metua vahine, e aore râ e Hui mana faatere—e noaa ia tatou pauroa ia turu papû i te ohipa faaoraraa. E ia hi'o maitai ana'e tatou, te tautururaa i te taatoaraa—to tatou utuafare anei, te mau melo ore, te mau melo paruparu, te taata hara—ia haere mai i te Mesia, o te piiraa ia te reira ta tatou pauroa e amo nei.

I te hoê po'ipo'i Sabati a 30 matahiti i teie nei, tei roto vau i te hoê peresideniraa tîti, ua taniuniu mai te hoê o ta matou mau episekopo haapa'o maitai. Ua faataa mai oia e, no te tupu-oioi-raa o ta'na paroisa, aita atura

ia ta'na e piiraa faahou no ta'na mau melo ti'amâ. E ta'na aniraa ia matou, ia vahihia ta'na paroisa. A tia'i ai matou i taua faati'araa ra, ua faaoti matou te peresideniraa tîti ia haere i taua paroisa ra no te pii mai i taua mau taea'e e tuahine maitai e te ti'amâ ra ei mau misionare tîti.

Te toru o te taata ta'u i farerei, o te hoê tuahine apî ia e haere ra i te haapiiraa tuatoru i tera vahi. Ua parapararu rii maua maa taime iti, e ua tuu atura vau i te piiraa ia tavini ei misionare. Ua mamû noa oia maa taime. I muri iho ua parau mai oia, « peresideni, aita anei oe i ite e, no ho'i noa mai ra vau i te pureraa ? »

Vai mamû atoa'tura vau maa taime, pahono atura vau, « Aita roa'tu, aita vau i ite e, ua riro na oe ei melo paruparu ».

Parau mai nei oia, « Tau matahiti to'u vairaa ei melo paruparu » e parau faahou mai nei « aita anei oe e ite e, ia riro oe ei melo paruparu, e ere i te mea ohie ia ho'i mai ? »

Ua pahono vau, « Aita, aita roa'tu. E haamata ta oe pureraa i te hora 9. E tomo oe i roto i te fare pureraa, e atira, tei ô nei oe ».

Parau mai nei oia, « Aita, e ere i te mea ohie. E taiâ oe no te tahi mau mea e rave rahi. E taiâ oe i te mea

e taata anei te farii ia oe e aore râ e parahi otahi anei oe i te hiti roa e aita e haapa'ohia mai. E teie atoa, e feruri oe e, e fariihia mai oe e o vai te mau hoa apî e haafatata mai ».

Ua tahe to'na roi mata e ua parau faahou mai oia, « Ua ite au e, ua pure to'u na metua vahine e metua tane e rave rahi matahiti ia ho'i mai au i te Ekalesia ». Faaea rii'tura oia e parau mai nei, « Na ava'e e toru i ma'iri, ua pure noa vau no te farii i te itoito, te puai, e te rave'a no te ho'i mai i te pureraa ». Ani mai nei oia, « Peresideni, i to oe mana'o, o teie piiraa anei te pahonora a ta'u mau pure ? »

Haamata a'era to'u roimata i te tahe, pahono a'era vau, « Te ti'aturi nei au e, ua pahono te Fatu i ta oe mau pure ».

Ua farii oia i te piiraa e ua riro mai oia ei misionare maitai roa. E ua papû ia'u e, ua farii oia i te oaoa rahi e na reira atoa to'na na metua e te tahi atoa melo o te utuafare.

Te vai nei te tahi mau haapiiraa ta'u i apo mai e aore râ ta'u i haamana'o mai mai teie uiuiraa e te tahi atu â :

- Ua haapii au e, te vai nei te mau taata e here nei i teie mau melo paruparu e tei ni'a ratou i to ratou turi avae no te taparu i te Fatu ia faaora tei herehia.
- Ua haapii au e, e ere i te mea ohie roa e te taiâ ore no te melo paruparu ia tomo faahou mai i roto i te Ekalesia. E tauturu te titauhia nei. E faaitoitorea te titauhia nei. E faahoaraa te titauhia nei.
- Ua haapii atoa vau e, te vai nei te mau melo e tamata ra e e hinaaro ra ia ite i te e'a no te ho'i mai.
- Ua haapii au e, e rave rahi melo paruparu e farii atu i te mau piiraa ia anihia atu.
- Ua haapii au e, e mea ti'a ia ravehia e ia hi'ohia te hoê melo paruparu mai te hoê tamaiti e aore râ tamahine a te Atua here.

I te mau matahiti i ma'iri, ua mana'ona'o noa vau i te tereraa o teie uiuiraa ahani e, ua hi'o mau vau ia'na ei melo paruparu. Na outou iho e feruri.

Ua riro ihoa te faaitoitorea i te melo paruparu ei tuhaa faufaa no te ohipa

a te Fatu. Noa'tu e, e hopoi'a te faa-oraraa no te mau melo atoa, na te feia e mau nei i te Autahu'araa a Aarona e te Autahu'araa a Melehizedeka te hopoi'a ia arata'i i roto i teie ohipa. Ia hi'o maitai outou, o teie te tumu no te taviniraa a te autahu'araa—te arata'iraa i te mau taata atoa ia rave i te mau fafauraa no te faaoraraa ; te faataeraa i te hau, te oaoa, te auraa ia'na iho.

I roto i te Buka a Moromona, te haamana'o ra paha outou i te taima a ite ai Alama e, ua taiva roa te nunaa Zorama i te Ekalesia, ua faanaho oia i te hoê pûpû no te haere e faa-ora i teie nunaa. A fatata ai ratou i te tere, ua pure Alama i te Fatu na roto i teie mau parau :

« E te Fatu, ia haamanuia mai oe ia matou, ia arata'i faahou mai matou ia ratou ia oe na i roto i te Mesia.

« Inaha, e te Fatu, e me faufaa rahi to ratou varua, e mau taea'e no matou hoi ia ratou e rave rahi, no reira e horo'a

mai na matou, e te Fatu, i te mana e te paari ia ti'a ia matou i te arata'i faahou mai ia ratou, o to matou mau taea'e, ia oe na » (Alama 31:34–35; reta tei faahuru-ê-hia)

Maa ava'e i ma'iri, i muri mai i te hoê pureraa no te feia faafariuhia e te mau melo paruparu, ua tapiri mai te hoê tane tei ho'i papû mai i te pure-raa, hoê â paha matahiti to maua, e ua parau mai ra, « I te roaraa o to'u oraraa, e melo paruparu vau. Ua faatea vau i te Ekalesia i to'u apîraa. Teie nei râ, ua ho'i mai au, e te rave nei au i te ohipa i roto i te hiero e ta'u vahine ».

No te faaite ia'na e, e mea maitai te reira, teie ta'u i parau ia'na : « Aita'tu ai ia, e faahopearaa maitai te reira ».

Pahono mai nei oia, « Aita roa'tu ia. Ua ho'i mai au i te Ekalesia tera râ ua mo'e ta'u mau tamarii e mootua. E te ite ra vau i teie nei i te mo'eraa'tu o ta'u mau hina—tei rapae ratou pauroa i te Ekalesia. E ere i te mea maitai roa ».

I roto i to'u utuafare, ua tomo hoê o to matou hui tupuna i roto i te Ekalesia i Europa i te mau mahana matamua o te Ekalesia. Ua faatau te hoê tamaiti i te pureraa. Ua tamata rii maua te tuahine Edgley ia tuatapapa i teie amaa huaai o teie tupuna tei faaru'e i te Ekalesia.

E mea ohie no'u e to'u hoa ia parau e, na roto i na u'i e ono e nehenehe e faati'a e, ua mo'e na 3000 melo utuafare. E teie nei a hi'o na e piti faahou u'i i muri mai. E nehenehe roa e parau e, ua piri i te 20.000 e 30.000 tamarii a to tatou Metua i te Ao ra tei mo'e atu.

Ua faatumuhia te hopoi'a ia faaora i ni'a i te mau haapiiraa tumu roa o te Ekalesia.

« A haamana'o na e e faufaa rahi to te mau varua taata i to te Atua hi'oraa mai ;

« No te mea, inaha, ua faaoromai te Fatu o to orua Faaora i te pohe o to'na tino ; no reira ua faaoromai hoi oia i

te mamae rahi o *te mau taata atoa*, ia *ti'a* i *te mau taata'toa ia tatarahapa* e *ia haere mai ia'na ra...*

« E mai te mea e hope to orua pue mahana i te pororaa i te parau tatarahapa i teie nei mau taata, e ia arata'i mai orua, i te hoe noa a'e varua taata ia'u nei, aue hoi to orua oaoa rahi i pihai iho ia'na i roto i te basileia o to'u Metua ! » (PH&PF 18:10–11, 15; reta tei faahuru-ê-hia).

Ua haamaitaihia vau no te mea ua roaa rii ia'u i te faaora maa melo paruparu i roto i to'u oraraa. I teie nei, ia tauturu vau i te hoê ia ho'i mai i te Ekalesia, aita vau e hi'o ra ia'na ei ono, ei hitu, e hau atu â u'i—te tahi tauasini varua. E i muri iho e haamana'o vau i te papa'iraa mo'a: « e ia arata'i mai orua, i te hoe noa a'e varua taata ia'u nei, aue hoi to orua oaoa rahi » (PH&PF 18:15).

Ua parau te Fatu i Ta'na mau aposetolo, « Te rahi mau nei te auhune, te iti nei râ te feia e rave » (Mataio 9:37). Eiaha te feia rave ia iti mai. Te vai nei ta tatou e tauasini rahiraa tane ti'a e te ti'amâ e o te

mau atoa nei i te autahu'araa e te vai atoa nei e milioni rahiraa melo itoito o te Ekalesia i na poro e ha o te ao nei. Te vai nei ta tatou mau apooraa paroisa e ohipa nei, te mau pūpū autahu'araa, te mau Sotaiete Tauturu, e te tahi faanahoraa no te amo i te hopoi'a ia faaora. Ua pii te Fatu ia tatou ia rave i te ohipa faaoraraa.

I te omuaraa o ta'u a'oraa ua parau vau no te pure ta Alama i pūpū a haamata ai ratou i ta ratou ohipa faaoraraa i te nunaa Zorama. I te Tama'i Rahi II o te ao nei, ua haruhia e 500 faehau marite e te tahi feia turu o tera fenua i roto i te fare auri. No te mamae e te mana'ona'o atoa no to ratou maitai, ua faati'ahia i te hoê pūpū aro e 100 ti'ahapa faehau marite no te haere e faaora i te feia tei haruhia. Ua faatahoêhia teie mau faehau, e na te tapena rahi i horo'a ia ratou i te tahi arata'iraa mai teie te huru: « I teie pô, e farerei outou i to outou feia faatere pae faaroo, e pure outou, e e tãpū outou i mua i te Atua e, ia vai te hoê noa a'e aho ora i roto ia outou, eita outou e vai iho i te hoê noa a'e o ratou e mamae maoro

faahou atu ». (Hi'o Hampton Sides, *Ghost Soldiers: The Forgotten Epic Story of World War II's Most Dramatic Mission* [2001], 28–29.) E faaoraraa teie tei manuia, e faaoraraa i te mauiui o te tino e o te tahuti nei. E faaiti anei tatou i to tatou itoito i te tutavaraa ia faaora ia ratou o te nehenehe e mamae i te mau hopearaa pae varua e te mure ore ? E faaiti anei tatou i te pee papū i te Fatu ?

Ei puohuraa, mai roto roa mai to tatou mana'o papū ei melo no te Ekalesia mau a te Mesia i te mea e, ua mamae te Fatu no te mau taata atoa—te melo ore, te melo paruparu, te taata hara atoa ho'i, e te mau melo atoa o to tatou iho utuafare. Te ti'aturi nei au e, e nehenehe ta tatou e arata'i tauasini mau taata i te oaoa, te hau e te mārū o te evanelia, e tae noa'tu i te hanere tauasini, e te milioni ho'i o to ratou mau u'i amuri a'e. Te ti'aturi nei au e, e manuia tatou no te mea teie te Ekalesia a te Fatu, e no to tatou autahu'araa e to tatou riroraa ei melo, ua pihia tatou ia manuia. Teie to'u iteraa papū ia outou i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

Na Adrián Ochoa

Tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi no te Feia Apî Tamaroa

Te Autahu'araa a Aaronana : A ti'a e a faaohipa i te mana o te Atua

E mea titauhia ia faaohipahia te autahu'araa no te faatupu i te hoê a'e maitai. Ua piihia outou ia « ti'a mai na i ni'a e ia anaana mai na »

Aita i maoro a'enei, ua tere au na Afirita Apatoa e i reira ua haere maua Thabiso, te tauturu matamua no te pŭpŭ tahu'a no te paroisa Kagiso, e tere hahaere. No Thabiso e to'na episekopo, ua mau ia raua te peresideniraa e te mau taviri o te pŭpŭ, e ua pure raua no te mau melo paruparu o te pŭpŭ, e ua imi raua i te faaurŭraa no te ite e, o vai te hahaere atu e nahea e tauturu atu. Ua farii raua i te faaurŭraa ia hahaere i te utuafare o Tebello, e ua ani mai raua ia'u ia haere na muri ia raua.

E uri taehae e tia'i ra i te fare, ua tae râ matou i roto i te fare o Tebello, e taure'are'a hau roa oia e ua faaea oia i te haere i te pureraa no te mea ua horo haere na oia no te tahi ohipa rau i te mahana Sabati. Ua taiâ rii oia i te farii ia matou tera râ ua oaoa atoa oia i te reira e ua ani roa oia i to'na utuafare ia amui atoa mai. Ua faaite te episekopo i to'na

here i te utuafare na reira atoa to'na hinaaro ia tauturu ia ratou ia riro ei utuafare mure ore na roto i te taatiraa i roto i te hiero. Ua putapŭ to ratou aau, e ua parahi hau mai te Varua Maitai no te arata'i i te mau parau atoa na reira te mau mea i te aau.

Tera râ, na te mau parau a Thabiso i haamaitai roa ino i te hahaereraa. I to'u hi'oraa, ua paraparau teie tahu'a i te parau a te mau melahi—o te mau parau here o ta matou i maramarama maitai e o tei haaputapŭ roa i to'na hoa. Ua parau oia, « Mea au roa no'u ia paraparau noa ia outou i te fare pureraa, e parau maitai ho'i ta outou ia'u nei. E ia ite oe, ua ino roa ta tatou pŭpŭ tu'e popo i teie nei aita faahou oe. E mea ite roa ho'i oe i te ha'uti ».

Pahono atura Tebello, « Te tatara-hapa nei au, e ho'i mai au ».

Parau atura Thabiso, « Numera hoê roa ia... te haamana'o anei ra oe i ta

tatou faanahoraa e faaineine ia riro ei misionare? E nehenehe anei e rave faahou i te reira? »

Parau faahou a'era Tebello, « Oia, ua hinaaro mau vau e ho'i mai ».

Teie paha te oaoa rahi roa a'e ta'u e ite nei ei tauturu i roto i te peresideniraa rahi no te Feia Apî Tamaroa, o te iteraa ia i te feia e mau nei i te Autahu'araa a Aaronana na te ao atoa nei, e faaohipa i te mana o te Autahu'araa a Aaronana. Te tahi atoa râ taime, te ite nei au e, ma te oto ho'i i te aau, e rave rahi roa feia apî tamaroa aita e maramarama ra i te faito maitai o ta ratou e nehenehe e horo'a na roto i te mana o ta ratou e mau nei.

O te autahu'araa te mana e te mana faatere o te Atua no te ohipa i roto i te taviniraa i Ta'na mau tamarii. Ahani e, i roto i te feia apî tamaroa atoa, i roto i te feia atoa e mau nei i te Autahu'araa a Aaronana, te vai ra tera iteraa papŭ e, tei roto i tera autahu'araa o ta'na e mau nei te mau taviri no te utuuturaa o te mau melahi. Ahani pai e, ua ite papŭ ratou e, na ratou te hopoi'a mo'a ia tauturu i ta ratou mau hoa ia ite i te e'a e arata'i ra i te Faaora. Ahani pai e, ua ite papŭ ratou e, e horo'a te Metua i te Ao ra ia ratou i te puai no te tatara atu i te mau parau mau o te evanelia tei faaho'i-faahou-hia mai, e no te papŭ e te haavare ore o te reira, e puta roa to vetahi ê aau i te tano hopea o te mau parau a te Mesia.

E te feia apî o te Ekalesia, e ui au ia outou i teie uiraa, e te tiaturi nei au e, e tape'a noa outou i te reira i to outou aau e tae atu i te hopea o to outou oraraa. Eaha te mana rahi a'e i te autahu'araa a te Atua ta outou e nehenehe e titau atu i ni'a i te fenua nei? Eaha te mana rahi a'e i te ti'araa ia turu i te Metua i te Ao ra no te faataui i te oraraa o te taata tupu, e ia apee atura ia ratou i ni'a i te e'a no te oaoa mure ore na roto i te tamâraa i te hara e te hape?

Mai te mau mana atoa, e mea titauhia ia faaohipahia te autahu'araa no te faatupu i te hoê a'e maitai. Ua piihia outou ia « ti'a mai na i ni'a e ia anaana mai na » (PH&PF 115:5), eiaha e tapuni i to outou anaana i roto i te poiiri. O te taiâ ore ana'e te tai'ohia ei taata ma'itihia. Ia faaohipa outou i te

râ ia vetahi râ, i te mau hoho'a faufau e haavarevare atu ai aita te mata i haru mai. Eita ta outou e nehenehe e tape'a i te hoê mea viivii e haavarevare atu ai aita e fifi rahi i reira. Eita ta outou e nehenehe e mata'ita'i noa i te ohipa a Satane ia haamou i te mea maitai e te mâ. No reira, a ti'a i ni'a no te parau mau ta outou i ite ! Ia faaroo e aore râ ia ite outou i te mea e ofati ra i te mau faatureraa a te Fatu, a haamana'o e, o vai outou—e faehau i roto i te nuu a te Atua, o te ti'a nei e To'na ra autahu'araa mo'a. Aita e mauihaa tama'i maitai a'e i mua i te enemi ; te metua o te haavare, maori râ te parau mau e mahuti mai mai to outou vaha a faaohipa ai outou i te autahu'araa. E faatura mai to outou mau hoa ia outou no to outou itoito e to outou parau-ti'a. Te vai ra eita ihoa. Aita râ e fifi. E roaa ia outou te faatura e te tiaturi a te Metua i te Ao ra no te mea ua faaohipa outou i To'na mana no te faaoti i Ta'na mau opuaraa.

Te pii nei au i te mau peresideniraa pûpû Autahu'araa a Aarona atoa ia faateitei faahou i te tapa'o o te ti'amâ e ia arata'i i ta outou nuu. A faaohipa i ta outou mana autahu'araa no te ani manihini ia ratou e faaati nei ia outou ia haere mai i te Mesia ra na roto i te tatarahapa e te bapetizoraa. Tei ia outou ra te parau tonoraa e te mana o te Metua i te Ao ra no te rave i te reira.

A piti matahiti i teie nei, te ratere ra vau na Santiago, Chile, e ua faahiahia roa vau ia Daniel Olate, te hoê tau-re'are'a e apee noa i te mau misionare. Ua ani au ia'na ia papa'i mai ia'u, e ua faati'a mai oia ia'u ia tai'o ia outou i te tahi tuhaa no ta'na rata uira hopea : « No ti'a noa mai ra te 16raa o to'u matahiti, e Sabati ra, ua faatoro'ahia vau ei tahu'a. I tera iho mahana, ua bapetizo vau i te hoê hoa, to'na i'oa o Carolina. Ua haapii au ia'na i te evanelia, e ua tae pinepine mai oia i te purerara e ua haafetia-roa-hia oia i te fetia no te « Progrès Personnel », aita râ to'na na metua i faati'a ia'na ia bapetizo maori râ e haamatau roa ratou ia'u. Ua hinaaro oia ia'u ia bapetizo ia'na, no reira ua tia'i matou, e Sabati ra, ua ti'a atura to'u matahi. Maururu iti rahi i to'u aau no te mea, ua tauturu

mana o te autahu'araa mo'a o ta outou e mau nei, e rahi mai to outou itoito e to outou tiaturi. E te feia apî tamaroa, ua ite outou e, tei te faito maitai outou ia tavini ana'e outou i te Atua. Ua ite outou e, e mea oaoa roa a'e outou ia haa ana'e outou i te ohipa maitai. A faarahi i te puai o to outou autahu'araa na roto i to outou ti'amâraa e to outou parau-ti'a.

Te pee nei to'u reo i te piiraa ta Elder Jeffrey R Holland i tuu ia outou a ono ava'e i teie nei mai teie terono. Ua parau oia, « Te imi nei ia vau... i te mau tane, te mea apî e te mea paari o te mana'ona'o nei no ni'a i teie aroraa i rotopu i te maitai e te ino ia tapa'o i

to outou i'oa e ia parau mai. Tei roto tatou i te tama'i... ». Parau faahou mai nei oia, « Te ani nei au... te hoê reo puai e te itoito a'e â, eiaha no te aro noa i te ino... e reo râ no te maitai, e reo no te evanelia, e reo no te Atua » (« Ua tapa'ohia tatou paatoa », *Liahona*, Novema 2011, 44, 47).

Oia mau, e te feia no te Autahu'araa a Aarona, tei te tama'i tatou. E i roto i teie tama'i, te rave'a maitai roa a'e no te paruru atu mai te ino ra, o te poro-puai-raa ia i te parau-ti'a. Eita ta outou e nehenehe e faaroo i te parau maamaa e haavarevare atu ai aita te tari'a i haru mai. Eita ta outou e nehenehe e hi'o, i to outou pae e aore

vau i te hoê taata maitai ia farii i te baptizoraa, e ua oaoa vau no te mea na'u iho i baptizo ia'na.

Ua riro Daniel ei hoê tamaroa mai te mau tamaroa e rave rahi na te ao nei, o te ora ra i te faito o te mana ta te Atua i tuu ia ratou. Te tahi hi'oraa o Luis Fernando, mai te fenua Honduras, tei ite i to'na hoa i te haereraa i te e'a atâta e tei faaite i to'na iteraa papû ia'na, ma te faaora papû roa mai ia'na (hi'o « A Change of Heart », lds.org/youth/video). Te tahi faahou hi'oraa o Olavo, mai te fenua Paratira (Brazil). Hoê haapa'o ti'a noa i to'na utuafare (hi'o PH&PF 84:111), na Olavo i faaûru i to'na metua vahine ia ho'i mai i te Ekalesia (hi'o « Reunited by Faith », lds.org/youth/video). E hi'o outou i te tahua itenati a te Ekalesia no te feia apî, e ite outou i te tahi mau aamu mai te reira i ni'a i te tahua itenati a te Ekalesia, youth.lds.org. Ia ite mai outou, ua riro te itenati, te mau materia haapurororaa, e te tahi atu mau ihi apî, ei tauihaa ta te Fatu i tuu mai i roto i to outou na rima no te tauturu ia outou ia rave i ta outou mau hopoi'a autahu'araa e ia haapurara i te parau mau e te viivii ore.

E te feia apî, ia faaohipa outou i te Autahu'araa a Aarona ia au i ta'u i vauvau atu na, te faaineine ra ia outou ia outou iho no te mau hopoi'a no ananahi. E mea hau atu râ ta outou e rave ra. Mai ia Ioane Baptizo ra, taua hi'oraa maitai no te Autahu'araa a Aarona ra, te faaineine atoa ra outou i te e'a o te Fatu e te faaafaro ra outou i Ta'na e'a. Ia faaite u'ana outou i te evanelia no te tatarahapa e no te baptizoraa, mai ta Ioane i rave, te faaineine ra ia outou i te mau taata ia haere mai i te Fatu ra (hi'o Mataio 3:3; PH&PF 65:1-3; 84:26-28). Te a'o-noa-hia nei outou i to outou faito puai rahi. E ho ma, teie te taima no te faaohipa i taua faito puai ra, ia faaohipa outou i te mau aravihi ta te Atua i horo'a ia outou, no te haamaitai ia vetahi ê, no te haamahuta ia ratou mai te pouri i te maramarama ra, e no te faaineine i te e'a o te Fatu.

Ua horo'a te Ekalesia ia outou i te buka iti te Hopoi'a i te Atua ei tauturu-raa no outou ia haapii e ia rave hope i ta outou mau hopoi'a. A tuatapapa

pinepine i te reira. A tuturi i raro, ma te haapae i te mau ihi apî, e a imi i te arata'iraa a te Fatu. I muri iho, a ti'a i ni'a e a faaohipa i te mana o te Atua. Te fafau nei au ia outou e, e farii outou i te mau pahonoraa a te Metua i te Ao ra no te faatere i to outou iho orarara e no te tauturu ia vetahi ê.

Te faahiti nei au i te mau parau a te peresideni Thomas S. Monson : « Eiaha e vahavaha i te faaûruraa hohonu a to outou iteraa papû... E nehenehe ta outou e ite i te mea ite-ore-hia. Mai te mea e, te vai ra to outou mata no te hi'o, te tari'a no te faaroo, e te aau no te mana'o, e nehenehe ta outou e haere e faaora

ia vetahi ê » (« Ei hi'oraa maitai to oe », *Liahona*, Me 2005, 115).

Te faaite papû nei au e, e mea mau te mana o te autahu'araa. Ua noaa ia'u teie iteraa no to'u iho faaohiparaa i te autahu'araa. Semeio e semeio ta'u i ite tei ravehia e ratou e mau nei i te mana o te Autahu'araa a Aarona. Ua ite au i te mana no te utuuturaa o te mau melahi a parau ai te feia haapa'o maitai e mau nei i te Autahu'araa a Aarona i te mau parau i te Varua e i te tiaturi ; ma te haamatara roa mai i te aau o te taata e hiaai ra i te maramarama e te here. I te i'oa o Iesu Mesia, to tatou Fatu, to tatou arata'i, e to tatou Faaora, amene. ■

Na te peresideni Dieter F. Uchtdorf
Tauturu piti i roto i te Peresideniraa Matamua

Te no te aha o te taviniraa autahu'araa

Te taa-maitai-raa i te no te aha o te evanelia e te no te aha o te autahu'araa, na te reira e tauturu ia tatou ia ite i te hanahana o te opuaraa no teie mau mea atoa

Emea poihere na'u teie taime faahiahia e farerei ai au i te mau taea'e o te autahu'araa e a oaoa ai e o outou i roto i te maere e i te nehenehe o te evanelia a Iesu Mesia. Te haapoupou nei au ia outou no to outou faaroo, ta outou mau ohipa maitai, e no to outou maitai tamau.

Hoê â to tatou taamuraa i te mea ta tatou paatoa i farii te faatoro'araa i roto i te autahu'araa a te Atua na roto mai i te feia tei ti'aturi i te mana mo'a e te puai o te autahu'araa. E haamaitairaa rahi te reira. E hopoi'a mo'a te reira.

Te puai o te no te aha

Aita i maoro a'enei ua feruri au no ni'a i na piiraa e piti faufaa roa ta'u i farii mai te taime a mau ai au i te autahu'araa i roto i te Ekalesia.

Te matamua o te reira na piiraa ua tae mai ia i te taime a diakono ai au. Te haere ra vau e to'u utuafare i te amaa a te Ekalesia i Frankfurt, Helemani. Ua fana'o matou i te mea e, e rave rahi mau taata maitai i roto i ta matou amaa na'ina'i. Te hoê o to matou ia peresideni amaa, te taea'e Landschulz. Faahiahia roa vau ia'na, noa'u e e hi'oraa haapa'o maitai to'na

i te mau taime atoa, e te tura, e e ahu pinepine oia i te pereue ereere. Te haamana'o ra vau i to'u apîraa ia faa-ooo matou to'u mau hoa i te huru peu tahito a to matou peresideni amaa.

E ata vau ia feruri ana'e au i te reira i teie nei no te mea, e mea papû roa e, te hi'o atoa mai ra te feia apî o te Ekalesia i teie anotau ia'u mai teie te huru.

I te hoê Sabati, ua ani mai te peresideni Landshulz e, e nehenehe anei ta'na e paraparau ia'u. Teie to'u feruriraa matamua, « Eaha te hape ta'u i rave? » Ua feruri 'oi'oi au i te mau mea e rave rahi ta'u i rave e tei faatupu mai i teie aparauraa peresideni amaa e te diakono.

Ua arata'i te peresideni Landschulz ia'u i roto i te hoê piha na'ina'i—aita e piha ohiparaa na te peresideni amaa i roto i ta matou fare pure-raa—e i reira, ua faaite mai ra oia i te hoê piiraa no'u ia tavini ei peresideni no te pûpû diakono.

Na ô mai ra oia e, « E ti'araa faufaa roa teie », e i muri iho, ua rave oia i te taime no te faataa mai e, no te aha. Ua faataa mai Oia e, eaha ta'na e ta te Fatu e hinaaro nei ia'u, e e nahea vau e farii ai te tauturu.

Aita vau e haamana'o nei i te rahiraa o te mea ta'na i parau mai, te haamana'o maitai nei râ vau i te mea ta'u i farii. Ua î to'u aau i te Varua hanahana a paraparau mai ai oia ia'u. Ua ti'a ia'u ia ite i roto i to'u aau e, teie te Ekalesia a te Faaora. E ua ite au e, te piiraa ta'na i tuu mai i ni'a ia'u e mea faaûruhia ia e te Varua Maitai. Te haamana'o nei au i to'u haereraa i rapae i taua piha na'ina'i ra e au ra e, ua rahi rii a'e au i taua taime ra.

Mai taua mahana ra, fatata e 60 matahiti i teie nei, te tape'a maite nei au i teie mau mana'o ti'aturi e te here.

A feruri ai au i te reira ohipa tei tupu, ua tamata vau i te haamana'o e hia râ diakono i roto i ta matou amaa i taua taime ra. Hape'tu ai au, te mana'o nei au e, e piti diakono. Teie râ, ua rahi roa paha teie numera.

E ere râ te reira i te mea faufaa, hoê anei diakono e aore râ, hoê ahuru ma piti anei. Ua tupu te mana'o tura i roto ia'u, e ua hinaaro vau ia tavini ma to'u aravihi atoa, e eiaha e faatupu i te mauruuru ore i roto i to'u peresideni amaa e aore râ, i te Fatu.

Te ite nei au i teie nei e, a pii ai te peresideni amaa ia'u i roto i teie ti'araa, e nehenehe ta'na e faaohie noa i te rave i te reira. E nehenehe ta'na e parau noa mai ia'u i roto i te aroa e aore râ, i roto i ta matou pureraa autahu'araa e, o vau te peresideni apî no te pûpû diakono.

Aita râ, ua rave oia i te taime no te parahi i piha'i iho ia'u e no te tauturu ia'u ia maramarama e, eiaha noa te eaha o teie piiraa e tei hopoi'a apî to'u, hau atu râ i te faufaa rahi o te no te aha.

Te mea teie e ore roa e mo'ehia ia'u.

Te mana'o tumu o teie aamu e ere ia no te faataa noa i te huru no te horo'araa i te mau piiraa i roto i te Ekalesia (noa'u e, ua riro teie ei hoho'a maitai roa no'u no ni'a i te huru ti'a no te raveraa i te reira ohipa). Ua riro râ teie ei haapiiraa no ni'a i te puai faaitoitoo o te faatereraa autahu'araa ia faaara i te varua e ia faaûru i te ohipa e rave.

E mea ti'a ia faahaamana'o-tamau-hia tatou i te mau tumu mure ore e vai ra i muri mai i te mau mea i

faauehia ia tatou ia rave. E mea ti'a i te mau parau tumu niu o te evanelia ia riro ei tuhaa papû i roto i to tatou oraraa, noa'tu e, e titauhia ia tatou ia haapii e ia na ni'a iho noa i te haapii i te reira. Eiaha râ te reira raveraa ia riro ei ohipa mataro-noa-hia e aore râ, ei ohipa taahoa. Area râ, ia haapii ana'e tatou i te mau parau tumu niu i roto anei i to tatou utuafare e aore râ, i te fare pureraa, na te mana'o anaanatae i te ora i te evanelia e na te hoê iteraa papû puai e horo'a mai i te ite, te hau e te oaoa i roto i te aau o te mau taata ta tatou e haapii.

Mai te diakono apî roa a'e tei faatoro'ahia e tae roa'tu i te tahu'a rahi tahito roa a'e, e tapura ohipa ana'e ta tatou paatoa no te faaiteraa e, *eaha* te ti'a ia tatou ia rave, e ta tatou e rave i roto i ta tatou mau hopoi'a no te autahu'araa. E mea faufaa te *eaha* i roto i ta tatou ohipa, e e mea ti'a ia tatou ia haapa'o i te reira. Tera râ, i roto i te *no te aha* o te taviniraa autahu'araa o ta tatou e ite te anaanatae, te hiaai, e te puai o te autahu'araa.

Te haapii nei te *eaha* o te taviniraa autahu'araa i te ohipa e ti'a ia rave. Te faaûru nei te *no te aha* i te mau aau.

Na te *eaha* e faaite, are'a râ na te *no te aha* e faatupu i te tauraa.

Te auhuneraa o te mau mea

« maitai » e rave

Te tahi atoa piiraa autahu'araa ta'u i mana'o na, ua horo'ahia mai ia ia'u e rave rahi matahiti, a farii ai au i to'u iho utuafare. Ua ho'i mai matou i Frankfurt, Helemani, e no farii noa mai ra vau i te hoê nuuraa i mua i roto i ta'u ohipa o te titau papû i to'u taima e i to'u feruriraa atoa. I roto i taua tau ohipa roa ra o to'u oraraa, ua pii mai o Elder Joseph B. Wirthlin ia'u ia tavinii ei peresideni tîti.

I roto i ta'u aparauraa ia'na, e rave rahi mau mana'o tei tupu mai i roto i to'u feruriraa, e te hoê o te reira, e ere ia i te mea iti a'e, oia hoi, te haape'ape'araa o te ore to'u e taima no teie piiraa. Noa'tu ua putapu vau e te haapeu no te piiraa, ua uiui poto noa vau i roto ia'u, e farii anei au i te reira. Tera râ, no te tahi noa taima iti, no te mea, ua ite au e, na te Atua i pii

ia Elder Wirthlin e te rave ra oia i te ohipa a te Fatu. Eaha ta'u e rave taa ê atu te fariiraa?

Te vai ra te mau taima a titauhia ai ia tatou ia taahi i roto i te pouri ma te faaroo, te ti'aturi e, e tuu te Atua i te repo paari i raro a'e i to tatou avae i te taima e taahi ai tatou. No reira, ua farii au ma te oaoa, ma te ite e, na te Atua e horo'a mai.

I te mau mahana matamua o teie piiraa, ua fana'o to matou tîti i te fariiraa i te haapiipiiraa mai roto mai i te tahi mau orometua e mau ti'a faatere faahiahia roa a'e i roto i te Ekalesia—te mau taata mai ia Elder Russell M. Nelson e te peresideni Thomas S. Monson tei tae mai i to matou mau pae fenua. E au ta ratou mau haapiiraa mai te hupe no te ra'i, mai te huru e e faaûruraa ia matou. Te vai nei â ta'u mau nota i tapa'opa'o i roto i taua mau haapiipiiraa ra. Ua horo'a mai teie mau taea'e i te *hi'oraa atea* e, eaha te auraa ia faati'a i te basileia o te Atua na roto

i te paturaa i te mau iteraa papû o te taata iho e te haapuairaa i te mau utuafare. Ua tauturu ratou ia matou ia ite e, nahea ia faaohipa i te evanelia mau e te mau parau tumu i to matou huru taa ê e i to matou anotau taa ê ra. E nehe-nehe atoa e parau e, ua tauturu mai te mau ti'a faatere faaûruria ia matou ia ite i te *no te aha* o te evanelia, e i reira ua ti'a ia matou ia tufetu i to matou ahu rima e ia haere i te ohipa.

Aita i maoro roa, ua ite a'era matou e, e rave rahi mau ohipa e nehenehe te hoê peresideniraa tîti e tamata i te rave—e no te rahi o te reira mau ohipa, mai te mea e, aita matou e faataa, na roto i te faaûruraa, e riro i te mo'ehia ia matou i te rave i te mau mea faufaa roa. Haamata maira te mau ohipa matamua i te hiti mai, ma te faahuri ê i ta matou faatumuraa i ni'a i te iteraa tei horo'ahia mai e te mau taea'e. E mea rahi te mau ohipa « maitai » no te rave, tera râ, e ere te taatoaraa o te reira i riro ei mea faufaa.

Ua apo mai matou i te hoê haapii-
raa faufaa roa: Noa'tu e, e mea maitai
te hoê ohipa, e ere râ te reira i te tumu
papû i te mau taime atoa no te horo'a
i to tatou taime e ta tatou mau rave'a
tauturu. E mea ti'a i ta tatou mau ohi-
paraa, mau mana'o, e mau faanahoraa
ia faaûruhia na roto e ia faatumuhia
i ni'a te *no te aha* ta tatou ohipa tavi-
niraa autahu'araa, eiaha ra na roto te
mana'o e ia itehia mai e te mata taata
e aore râ mea faati'a ture noa. Aita
ana'e, e nehenehe te reira e faaturori
i ta tatou mau tautooraa, e faatarapape
i to tatou puai, e e arata'i ia tatou i
roto i te haapa'oraa i to tatou iho huru
pae varua e aore râ pae tino, e ere ho'i
no roto i te parau no te aupîpîraa.

Te mau taea'e, ua ite tatou paatoa e
titauhia te haapa'o maitai no te rotahi
maite i ni'a i te mau ohipa tei mau i
te puai rahi a'e no te faarahi i to tatou
here i te Atua e i te mau taata tupu, te
aupururaa i te mau faaipoiporaa, te
haapuairaa i te mau utuafare e te paturaa
i te basileia o te Atua i ni'a i te fenua
nei. Mai te au i te hoê raau hotu e
rave rahi mau amaa e te raore, e mea
ti'a i to tatou oraraa ia topetope-tamau-
hia no te haapapû e, te faaohipa ra
tatou i to tatou puai e to tatou taime
no te faaoti i ta tatou opuaraa mau—
ei mau taea'e no te autahu'araa—
ia « faahotu mai i te huero maitai! »¹

E ere o outou ana'e

No reira, nahea tatou e ite ai e,
eaha te ma'iti? Ua farii tatou tata'itahi
i te hopoi'a no te faaoti i te reira no
tatou iho. Tera râ, ua faauehia ia tatou
ia tai'o i te mau papa'iraa mo'a ma te
itoito, ia faaroo i te mau parau a te
mau peropheta, e ia tuatapapa te reira
na roto i te pure faaroo, e te feruri
hohonu e te mana'o papû.

Te mau taea'e, e haapa'o te Atua
i Ta'na fafauaraa. Na roto i te Varua
Mo'a, e parau mai Oia i to tatou varua
e to tatou aau no ni'a i te e'a ta tatou
e pee atu i te roaraa o te tuhaa o to
tatou oraraa.

Mai te mea e, e aau viivii ore to
tatou—mai te mea e, eita tatou e imi
i to tatou iho hanahana, e imi râ i te
hanahana o te Atua Mana Hope, mai
te mea e, e imi tatou i To'na hinaaro,

mai te mea e hinaaro tatou e haamaitai
i te mau oraraa o to tatou utuafare e te
taata tupu—eita tatou e vaiho otare-
noa-hia. Mai ta te peresideni Monson
i faahaamana'o pinepine mai ia tatou,
« Mai te mea e, tei roto tatou i te ohipa
a te Fatu, e ti'a ia tatou ia farii i te tau-
turu a te Fatu ».²

E haere to outou Metua i te Ao ra
« na mua i to outou mata. E vai hoi
[Oia] i to outou pae atoa e i to outou
pae aui, e ei roto hoi [To'na] Varua i to
outou mau aau, e [Ta'na] mau melahi
hoi e ati noa'e ia outou na, ia haama-
raa mai ia outou i ni'a ».³

Te puai no te raveraa

To'u mau taea'e here e, e matara
te mau haamaitairaa hanahana no te
taviniraa autahu'araa na roto i ta tatou
ohipa itoito, to tatou hinaaro ia faatu-
sia, e to tatou hiaai ia rave i te mea
maitai. E mata tatou ia riro ei feia e haa,
eiaha râ ia haapa'ohia. E mea maitai te
haapii, tera râ, te parau a'o o te ore e
faatupu i te ohipa, e au ia mai te auahi

ve'ave'a ore, e aore râ, mai te pape
e ore e haamaha i te poiha

Tei te faaohiparaa i te haapii-
raa tumu taua auahi tamâ ra o te evanelia
e tupu ai i te rahi e te mana o te auta-
hu'araa e faaahu ai i to tatou varua.

O Thomas Edison, te taata hamani
tei turama i te ao nei i te mori anaana
uira, tei parau e, « Te faufaa o te hoê
mana'o tei te huru ia o te faaohipa-
raahia te reira ».⁴ Oia atoa te haapii-
raa tumu o te evanelia, e rahi atu to'na
faufaa ia faaohipa-ana'e-hia te reira.

Eiaha tatou e faati'a i te mau haapii-
raa tumu o te autahu'araa ia taoto noa
i roto i to tatou aau e ma te faaohipa-
ore-hia i roto i to tatou oraraa. Mai
te mea te vai ra te hoê faaipoiporaa
e aore hoê utuafare e hinaaro ra i te
tauturu—penei a'e to tatou iho—eiaha
e tia'i noa e e hi'o noa. E haamau-
ruuru ana'e na i te Atua no te opua-
raa oaoa o te ô atoa mai te faaroo,
te tatarahapa, te faaoreraa hara, e te
mau haamataraa apî. Te faaohiparaa
i te haapii-
raa tumu o te autahu'araa

e faataa te reira ia tatou ei mau tane faaipopo, ei mau metua tane, e ei mau tamaiti o tei taa maitai i te *no te aha* o te autahu'araa e to'na mana no te farii-faahou-raa e te parururaa i te nehenehe e te mo'araa o te mau utua-fare mure ore.

Ua riro te amuiraa rahi ei taime maitai no te faaroo e no te rave. E no reira e mata na tatou i te riro « Ei feia rave... i te parau nei, eiaha ei feia faaroo noa ».⁵ Te mau taea'e, te ani nei au ia outou ia feruri i te mau parau i parauhia mai e te mau tavini no te Atua i teie hopea hepetoma. I muri iho, a tuturi i raro e a ani i te Atua, to tatou Metua i te Ao ra, ia haamaramarama i to outou feruriraa e ia haaputaputu i to outou aau. A ani i te Atua i te tauturu i roto i to outou oraraa i te mau mahana atoa e i roto i ta outou mau hopoi'a i roto i te Ekalesia, e i roto atoa i ta outou mau tamataraa i teie mau taime. A pee i te muhumuhu a te Varua—eiaha e haamarirau. Mai te mea rave tatou i teie mau mea atoa, te fafau atu nei au ia outou e, eita te Fatu e vaiiho ia outou ia haere otare noa.

A tamau noa i te faaoroma'i

Ua ite tatou e, noa'tu to tatou mau mana'o maitai roa, eita te ohipa e tere tamau noa mai ta tatou i faanaho. E hape tatou i roto i te oraraa nei e i roto i ta tatou ohipa taviniraa autahu'araa. I te tahi taime, e hahape to tatou avae e e topa'tu i raro.

A a'o mai ai te Fatu ia tatou ia « tamau noa i te faaoroma'i e tae noa'tu i te taime [tatou] e maitai roa'i ra »,⁶ te faaite mai nei Oia e, e titauhia te taime roa e te rohi-tamau-raa. Te taa-maitai-raa i te *no te aha* o te evanelia e te *no te aha* o te autahu'araa, na te reira e tauturu ia tatou ia ite i te hanahana o te opuaraa no teie mau mea atoa. E horo'a mai te reira ia tatou i te anaanatae rahi e te puai no te rave i te mau mea maitai, noa'tu e mea etaeta te reira. Te faatumuraa i ni'a i te mau parau tumu niu o te oraraa evanelia, e haamaitai ia tatou i roto te maramarama, te paari e te arata'iraa.

« E ere anei i te mea ti'a ia tatou ia haere â i roto i te hoê ohipa rahi

roa mai teie te huru?»⁷ Oia, e te mau taea'e, e haere tatou!

Ma te arata'ihia e te Varua Mo'a, e roaa te ite ia tatou i roto i to tatou mau hape. Mai te mea e, e hahape to tatou avae, e ti'a faahou tatou i ni'a. Mai te mea e, eita tatou e manu'ia, ia rave tamau noa tatou. Eita roa'tu tatou e aueue; eita roa'tu tatou e faaru'e.

Tatou te hoê aupūpu puai o te autahu'araa mure ore a te Atua, e ti'a amui tatou, taponono e taponono, ma te mata rotahi i ni'a i te mau parau tumu o te evanelia a Iesu Mesia i faaho'ihia mai, e te mauruuru i te taviniraa i to tatou Atua e te taata tupu ma te hinaaro mau e te here.

Te ora nei te Atua!

E au mau taea'e here, te faaite papū nei au ia outou i teie mahana e, te ora nei te Atua te Metua e Ta'na Tamaiti o Iesu Mesia. Te vai mau nei Raua! Tei ô nei Raua!

Aita outou i vai noa o outou ana'e. Te poihere mai nei to outou Metua i te Ao ra ia outou e te hinaaro nei Oia e haamaitai ia outou e e paruru ia outou i roto i te parau ti'a.

Ia papū maitai teie ia outou e, te paraparau mai nei te Atua i te taata i to tatou nei anotau. E paraparau Oia ia outou!

Ua ite te peropheta Iosepha Semita i te mea ta'na i parau e ua ite oia. Ua faaho'i-faahou-hia mai te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei na roto i te puai e i te mana o te Atua Manahope.

Te pure nei au no tatou tei mau i To'na autahu'araa, ia tamau noa tatou i te ohipa mai te au i te *no te aha* o te taviniraa autahu'araa, e ia faaohipa i te mau parau tumu o te evanelia i faaho'i-faahou-hia mai, no te taui i to tatou oraraa e i te oraraa o te mau taata ta tatou e tavini atu.

Mai te mea e, e na reira tatou, na te puai hopea ore o te Taraehara e tamâ, e horoi, e e faanehenehe i to tatou varua e to tatou huru, a riro roa mai ai tatou mai te taata ta tatou i hinaaro ia riro mai. Te faaite papū nei au i teie mau mea na roto i te i'oa mo'a o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mataiao 7:18.
2. Thomas S. Monson, « A haapii, A rave, A riro », *Liahona*, Novema 2008, 62.
3. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 84:88.
4. Thomas Edison, i roto Elbert Hubbard, *Little Journeys to the Homes of Good Men and Great, Book 2* (1910), 155.
5. Iakobo 1:22.
6. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 67:13.
7. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 128:22.

Na te peresideni Henry B. Eyring

Tauturu Matamua i roto i te Peresideniraa Matamua

Te mau utuafare i raro a'e i te fafauaraa

Aore e mea faufaa a'e i tae mai i roto i to outou utuafare, e aore e mea faufaa a'e e tae mai ananahi o te riro i te tu'ati i te mau haamaitairaa no te taatiraa.

Te oaoa nei au i te amuiraa mai ia outou i roto i teie apooraa i reira te feia atoa e mau nei i te autahu'araa a te Atua i ni'a i te fenua nei e haere mai ai. Ua haamaitaihia tatou i te peresideniraa a te peresideni Thomas S. Monson. Ei peresideni no te Ekalesia, o oia ana'e te taata ora e haapa'o nei i te mau taviri e taati nei i te mau utuafare atoa e i te mau oro'a atoa o te autahu'araa no te tapae i te ora mure ore, te horo'a hau roa i te mau horo'a atoa a te Atua.

I teie pō, te vai ra te hoê metua tane i ô nei e faaroo mai nei, tei riro na ei melo paruparu, e te tia'i nei oia i te haapapûraa no taua horo'a ra ma to'na au atoa. Ua here oia raua ta'na vahine i ta raua na piti tamarii na'ina'i, te hoê tamaroa e te hoê tamahine. Mai te tahi atoa mau metua, e nehenehe ta'na e feruri i te oaoa i te ra'i ra a tai'o ai oia i teie mau parau : « E te auraa e vai nei i rotopu ia tatou nei i o nei e vai ia te reira iho auraa i reira, tera râ e apitihia'tu te reira i te hanahana mure ore, aore ia tatou e mauruuru nei i te reira huru hanahana i teie nei ».¹

Tera metua tane i rotopu ia tatou e faaroo mai nei i teie pō, ua ite oia i te

e'a i tera tapanaraa hanahana. E ere i te mea ohie. Ua ite a'ena oia i te reira. Ua titau te reia i te faaroo ia Iesu Mesia, te tatarahapa hohonu, e te faahuru-ê-raa i te aau, na roto atoa i te tauturu a te hoê episekopo maitai tei faatae i to'na aau i te faaorerara hara a te Fatu here.

E mau tauraa faahiahia tei pee tamau mai a haere ai oia i te hiero mo'a no te farii i to'na oro'a hiero ta te Fatu iho i faataa ia ratou o Ta'na i haamana i roto i te hiero matamua no teie tau tuuraa evanelia. Tei te hiero ra no Ketelani i Ohio. Ua parau te Fatu no te reira :

« No reira, o teie te tumu vau i horo'a'tu ai i te faaueraa ia haere atu outou i Ohio ; e i reira vau e horo'a'tu ai ia outou ta'u nei ture ; e i reira hoi outou e noaa'i i te mana no ni'a mai ra ;

« E mai reira'tu... no te mea e ohipa rahi ta'u i haaputu i te vairaa ra, no te mea e faaorahia Iseraela, e e arata'i atu vau ia ratou i te mau vahi atoa ta'u i hinaaro ra, e e ore hoe mana e tape'a mai i to'u nei rima ».²

No to'u nei hoa tei ho'i mai e no te mau taea'e atoa o te autahu'araa, e ohipa hanahana tei mua ia tatou no

te faaoraraa i te tuhaa o Iseraela tei raro a'e i ta tatou tiaauraa, to tatou ho'i utuafare. Ua ite to'u hoa e ta'na vahine e, e titau te reira i te taatiraa na roto i te mana o te Autahu'araa a Melehizedeka i roto i te hiero mo'a o te Atua.

Ua ani mai oia ia'u ia rave i te taatiraa. Ua hinaaro oia raua ta'na vahine ia rave-oioi-hia te reira. Tera râ, no te rahi o te ohipa na mua i te amuiraa rahi, ua vaiho atura vau na raua e to raua episekopo e faanaho i te tai'o mahana maitai roa a'e e ta'u nei papa'i parau.

E hiti mahuta rahi to'u e te oaoa i to te metua tane parauraa mai i te pure-raa e, e riro te taatiraa i te ravehia i te 3 no eperera. Tera mau te tai'o mahana i te matahiti 1836 to Eliaha, te peropheta i tahitihia, tonoraahia i te hiero no Ketelani no te horo'a i te mana taati i te peropheta Iosepha Semita e ia Olive Kaudere. Te vai nei teie na taviri i roto i te Ekalesia i teie mahana e e vai noa te reira e tae noa'tu i te hopea.³

Hoê â mana hanahana tei horo'ahia ia Petero e te Fatu ra a fafau ai Oia e : « E e horo'a'tu hoi au i te mau taviri o te basileia o te ao ra ia oe, e ta oe e haamau i raro nei, e haamau-atoa-hia ia i te ao ; e ta oe e tuu i raro nei, e tuu-atoa-hia ia i te ao ».⁴

Ua haamaitai te ho'iraa mai o Eliaha i te feia atoa e mau nei i te autahu'araa. Ua haapapû Elder Harold B. Lee i te reira i roto i te hoê amuiraa rahi, ua faahiti oia i te parau a te peresideni Joseph Fielding Smith. A faaroo maitai mai : « Te mau nei au i te autahu'araa ; o outou te mau taea'e i ô nei, te mau nei outou i te autahu'araa ; ua farii tatou i te Autahu'araa a Melehizedeka—te mauhia e Eliaha e te tahi atoa mau peropheta mai ia Petero, Iakobo e Ioane. Tera râ, noa'tu e e mana to tatou no te bapetizo, e mana to tatou no te tuu i te rima no te horo'araa o te Varua Maitai e no te faatoro'araa i te tahi taata e no te raverara i taua mau mea ra, aita ana'e te mana taati, aita ia ta tatou e rave'a, no te mea, aita e haamanaraa no te mau mea ta tatou i rave na ».

Te parau faahou nei te peresideni Smith :

« Te mau oro'a teitei a'e, te mau haamaitairaa rahi a'e, te mau mea

faufaa a'e no te faateiteiraa i roto i te basileia o te Atua... e roaa noa te reira i te tahi mau vahi taa ê, aore e taata e mana no te rave i te reira maori râ ua farii oia i te mana mai te taata e mau nei i te mau taviri...

« ... Aore e taata i ni'a i te fenua nei e mau nei i te parau faati'a ia haere e ia rave i te mau oro'a atoa o te evanelia maori râ ua haamanahia oia e te peresideni o te Ekalesia, o te mau nei i te mau taviri. Ua horo'a mai oia ia tatou i te mana, ua tuu mai oia i te mana taati i roto i ta tatou autahu'araa no te mea te mau nei oia i tera mau taviri ».⁵

Ua tae atoa mai taua haapapûraa ra na roto i te peresideni Boyd K. Packer i to'na papa'iraa no ni'a i te mana taati. to'u ite i te parau mau o te reira, ua riro ia ei tamahanahanaraa no'u iho e no te utuafare ta'u e taati atu i te 3 no eperera. « Ua ti'a ia Petero ia mau i te mau taviri. Ua ti'a ia Petero ia mau i te mana taati no te haamau e aore râ no te taati i raro nei e aore râ no te tuu i raro nei e e na reira-atoa-hia i te ra'i ra. Taua mau taviri ra, na te peresideni o te Ekalesia ia—te peropheta, te hi'o, e te heheu parau. Tei roto i te Ekalesia teie mana mo'a no te taatiraa. Aita e mea e hi'ohia ra ma te tura mo'a e ratou te ite i te auraa no teie mana. Aita e mea e paruru-roa-hia a'e. Maa tane noa e mau nei i teie mana taati i ni'a i te fenua nei na roto i te mau tau— i roto i te mau hiero tata'itahi, te vai nei te tahi mau taea'e tei horo'ahia te mana taati. Aita e taata e farii i te reira maori râ mai roto mai i te peropheta, te hi'o, te heheu parau e te peresideni o Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea Nei ».⁶

I te taeraa mai o Eliaha, aita i horo'a-noa-hia mai te puai i te autahu'araa, ua faafariu-atoa-hia te mau aau : « Te varua, te mana, e te piiraa o Eliaha, teie ia, tei ia outou na te mana no te mau i te taviri no te heheuraa, no te mau oro'a, no te mau orama, te mau mana e te mau oro'a hiero no te îraa o te autahu'araa a Melehizedeka e te basileia o te Atua i ni'a i te fenua nei; e ia farii, ia noaa e ia rave i te mau oro'a ato'a no te basileia o te Atua, e tae noa'tu i te faafariuraa i te aau o te mau metua i te tamarii e to

te mau tamarii i te mau metua, e tae noa'tu ia ratou i te ra'i ra ».⁷

Ua tae a'ena mai teie mana'o no te faafariuraa o te aau i to'u nei hoa e i to'na utuafare. Ua tae atoa mai paha ia outou naa i roto i teie apooraa. Ua puta mai paha i to outou mana'o, mai tei tupu i ni'a ia'u nei, i te hoho'a o to outou metua tane e metua vahine. Aita ana'e râ, o te hoê tuahine e te hoê taea'e. Aita ana'e râ, o te hoê tamahine e te hoê tamaiti.

Tei ô paha ratou i te ao varua e aore râ tei te hoê fenua atea ia outou. Ua tae mai râ i to outou aau te oaoa no te taamura papû ia ratou ra no te mea ua natihia e aore râ ua nehenehe ia outou ia nati ia ratou ra na roto i te mau oro'a o te autahu'araa ta te Atua e faatura atu.

No te feia e mau nei i te Autahu'araa a Melehizedeka e o te riro atoa nei ei metua tane i roto i te mau utuafare tei taatihia, ua haapihia ratou te mea ta ratou e ti'a ia rave. Aore e mea faufaa a'e i tae mai i roto i to outou utuafare, e aore e mea faufaa a'e e tae mai

ananahi o te riro i te tu'ati i te mau haamaitairaa no te taatiraa. Aita e mea faufaa a'e i te faaturaraa i te mau fafau-raa no te faaipoiporaa e no te utuafare ta outou i rave e aore râ o ta outou e rave atu i roto i te mau hiero a te Atua.

E mea papû te rave'a no te rave i te reira. E mea ti'a i te Varua Mo'a no te Fafauraa, na roto i to outou haapa'oraa e ta outou haatusiaraa, ia taati i ta tatou mau fafauraa hiero ia vai te reira i te ao a muri mai. Ua faataa mai te peresideni Harold B. Lee i te auraa no te riroraa ei taata taatihia na roto i te Varua Mo'a no te Fafauraa, ua faahiti oia i te parau a Melvin J. Ballard : « E roaa paha ia tatou i te haavare i te taata aita râ e roaa i te haavare i te Varua Maitai, e eita ta tatou mau haamaitairaa e vai mure ore maori râ ua taati-atoa-hia te reira e te Varua Mo'a no te fafauraa. Na te Varua Maitai e tai'o i roto te mau mana'o e te aau o te taata nei e Na'na e horo'a i ta'na faati'araa taati i te mau haamaitairaa i parauhia i ni'a i to ratou upoo. I reira noa te haamauraa, te haamanaraa, e te mana hope o te reira ».⁸

I to maua te tuahine Eyring taatirahia i roto i te hiero no Logan Utah, aita vau i maramarama hope i te auraa o te reira fafauraa. Te tamata noa nei â vau i te maramarama i te mau auraa atoa o te reira, atira noa'utu, ua faaoti maua to'u hoa faaipoiipo a 50 matahiti i teie nei, mai te haamataraa ihoa o to maua faaipoiiporaa ia faaitoito i te titau-manihini-raa i te Varua Maitai i roto i to maua oraraa e to maua utuafare.

Ei metua tane apî tei taatihia i roto i te hiero e tei faafariu i to'na aau i ta'na vahine e i to'na utuafare apî, ua farerei au i te peresideni Joseph Fielding Smith no te taima matamua. I roto i te piha apooraa a te Peresideniraa Matamua, i reira vau i te titauraahia ia haere mai, ua tae mai te hoê iteraa papû roa ia'u nei i to te peresideni Harold B. Lee uiraa ia'u, ma te faatoro mai i te peresideni Smith, tei parahi noa i pihai iho ia'na « Ua ti'aturi anei oe e, ua nehenehe ihoa i teie taata

e riro ei peropheta na te Atua ? »

No tomo noa mai te peresideni Smith i roto i te piha e aita ta'na hoê a'e parau. Ua maururu roa vau no to'u pahonora i te mea i tae mai i te hohonu o to'u aau : « Ua ite au e, e peropheta oia » e ua ite papû atoa vau e, mai ta'u atoa ho'i e ite ra i te mahana i te anaanaraa, te mau ra oia i te mana taati o te autahu'araa.

No taua ohipa i tupu, ua tae mai ta'na mau parau ia maua ta'u vahine ma te puai rahi mau, i te hoê tuhaa no te amuiraa rahi i te 6 no eperera 1972, ua horo'a mai te peresideni Joseph Fielding Smith i teie parau a'o : « O te hinaaro a te Fatu ia haapuaihia e ia faahereherehia te utuafare. Te taparu nei matou i te mau metua ia rave i ta ratou hopoi'a ti'a i te upoo o te fare. Te ani nei matou i te mau metua vahine ia paturu e ia faaitoito i ta ratou tane e ia riro atoa ei maramarama no ta ratou mau tamarii ».⁹

E tuu atu vau e maha mea ta outou e nehenehe e rave ei metua tane o te autahu'araa no te faateitei e no te arata'i i to outou utuafare i te nohoraa o te Metua i te Ao ra e o te Faaora.

A tahi, a imi e a tape'a i te iteraa papû e, tei ia tatou nei te mau taviri o te autahu'araa e te mauhia nei te reira e te peresideni o te Ekalesia. A pure no te reira i te mau mahana atoa. E tae mai te pahonora na roto i te tupu-rahi-raa i te hinaaro ia arata'i i to outou utuafare, te tupu-rahi-raa i to outou tiaturiraa, e na roto atoa i te oa-oa-rahi-raa i roto i te taviniraa. E farii rahi outou i te popou e te anaanatae, o te hoê ia haamaitairaa rahi no ta outou vahine e to outou utuafare.

Te piti o te titauraa, oia ho'i ia, ia here i ta outou vahine. E ani te reira i te faaroo e te haehaa no te tuu i to'na mau hinaaro i ni'a a'e i to outou iho nei na roto i te mau fifi o te oraraa. Tei ia outou ra te hopoi'a ia faafana'o e ia aupuru i te utuafare i pihai iho ia'na ma te tavini atoa outou ia vetahi ê. E riro te reira, i te tahi mau taima, i te haapau roa i to outou itoito e to outou puai. No te matahiti rahi e te ma'i, e rahi mai paha te mau hinaaro o ta outou vahine. Ia ma'iti râ outou, noa'utu te ohipa, ia tuu i to'na oaoa i ni'a i to outou iho, te fafau nei au ia outou e, e rahi atu â to outou here no'na.

Te toru, a faaitoito i te utuafare atoa ia here te tahi i te tahi. Ua haapii te peresideni Ezra Taft Benson e :

« Ia hi'o tatou i te ora mure ore, e riro te faaoraraa ei ohipa utuafare... »

« I ni'a i te mau mea atoa, e mea titauhia ia ite e ia farii roa te mau tamarii i to ratou aau e, te herehia nei ratou, te hinaarohia nei ratou, e te auhia nei ratou. Ua hinaaro ratou ia haapapû-pinepine-hia ratou te reira. Ia hi'o maitai au, e ti'a i te mau metua ia amo i teie hopoi'a, e o te metua vahine te nehenehe e rave maitai roa a'e i te reira ».¹⁰

Te tahi atoa râ puna rahi no te mana'o here, o te here ia ta te tamarii e faaite i te tahi tamarii i roto i te utuafare. E tae mai te haapa'o-maitai-raa i te taea'e e te tuahine, te tahi i te tahi, na roto ana'e i te tutavaraa tamau a te mau metua e te tauturu a te Atua.

Ua ite outou e parau mau te reira no te mea ua ite a'ena outou i te reira i roto i to outou iho utuafare. Te vai atoa ra te haapapūraa ia tai'o outou i te mau mārōraa utuafare ta te peropheta parau-ti'a Lehi raua ta'na vahine Saria i faaruru i roto i te Buka a Moromona.

Ua riro ta raua mau manuiaraa ei arata'iraa no tatou. Ua haapii maitai raua ma te tuutuu ore i te evanelia a Iesu Mesia e ua tae roa i te tamārū i te aau, o te mau tamarii e o te tahi atoa huaai na roto i te mau u'i, i te Atua e i te tahi e te tahi. Ei hi'oraa, ua papa'i Nephi e te tahi atoa pu'e-raa, e ua pii mai ratou i te mau melo o te utuafare tei riro na ei enemi no ratou. Tae atura i te hoē taime, ua tamārū te Varua i te aau o na tauasini e ua tau i te feii ei aroha.

Te hoē rave'a no outou no te faatupu faahou i te mau manuiaraa a te metua Lehi ra, o te faatereraa ia i te mau pure e te mau taime utuafare, mai te pureraa pô utuafare. A horo'a i te mau tamarii ia pure, ia nehenehe ia ratou ia pure no te tahi e te tahi i roto i te haamenemeneraa, no oia e titau nei i te tahi mau haamaitairaa. A haro'aro'a oioi i te au-ore-raa e a haapopou i te taviniraa pipiri ore, te tahi i te tahi ihoa rā. Ia pure ratou no te tahi e te tahi e ia tavini ratou i te tahi e te tahi, e mārū mai te mau aau e e fariu mai te aau i te tahi e te tahi e i te mau metua.

Te maha o te rave'a no te arata'i i to

outu utuafare ia au i te arata'iraa a te Fatu, e tae mai ia te reira i te taime no te faatitiaifaroraa. E nehenehe ta tatou e amo i ta tatou titauraa ia faatitiaifaro ia au i te arata'iraa a te Fatu e na reira ia arata'i ia ratou i te ora mure ore.

E haamana'o ihoa outou i teie mau parau, e teie rā, aita â paha outou i ite i to te reira puai no te taata e mau nei i te Autahu'araa a Melehizedeka no te faaineine i to'na utuafare ia ora ia au i te auraa e ite atu ratou i te basileia o te ra'i ra. Te haamana'o nei outou i teie mau parau. E mea matau-roa-hia ho'i.

« E ore roa e nehenehe e e ore roa hoi e ti'a ia haamauhia te hoe mana e a ore rā te hoe vahi iti a'e no te tura na roto i te autahu'araa, maori rā na roto i te faaoromai-noa-raa, na roto i te mārū e te haehaa, e na roto hoi i te here mau ra ;

« Na roto i te aroha, e te ite ateate ra, o te faarahi roa i te varua ma te faahua ore, e ma te haavare ore i roto i to'na aau—

« Ma te faahaparaa'tu i te tahi mau taime na roto i te parau papū roa, ia faaūrūhia ra e te Varua Maitai ; e i reira e faaite mai ai i te rahiraa no te here ia'na o ta oe i faahapa na, oi mana'o mai ai oia e ei enemi oe no'na ra ;

« Ia ite mai oia e e mea puai a'e ta oe tiaturiraa i te mau tapearaa no te pohe ».¹¹

E i muri mai te fafauraa faufaa rahi no tatou te mau metua tane i Ziona :

« E e riro te Varua Maitai ei apiti no outou i te mau taime atoa, e to outou sepeta ei sepeta tau i ore no te parau-ti'a e te parau mau ; e e riro to outou mana ei mana mure ore, e e tahe mai te reira ia outou ma te faahepo ore e a muri e a muri noa'tu ».¹²

E faatureraa teitei te reira no tatou, tera rā, ia haavī tatou ma te faaroo i to tatou huru e ia haapae tatou i to tatou te'ote'o, e horo'a mai te Varua Maitai i To'na faati'araa, e i reira, e papū roa mai ta tatou mau faufaa mo'a e ta tatou mau fafauraa mo'a.

E manuia outou na roto i to outou faaroo i te mea e, ua faaho'i mai te Fatu i te mau taviri o te autahu'araa e tei ia tatou nei â te reira—ma te taamuraa o te here i ta outou vahine, e ma te tauturu a te Fatu no te faafariu i te aau o te mau tamarii i te tahi e te tahi e i te mau metua, e ma te here no te arata'i ia outou no te faatitiaifaro e no te a'o i te huru e tae mai te Varua.

Ua ite au e, o Iesu te Mesia e to tatou Faaora. Te faaite papū nei au no te peresideni Thomas S. Monson, te mau nei e te faaohipa nei oia i te mau taviri atoa o te autahuraraa i ni'a i te fenua nei. Ua here au ia'na e te paturu nei au ia'na. Ua here au ia outou e te pure nei au no outou. I te i'oa mo'a o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 130:2.
2. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 38:32–33.
3. Hi'o Joseph Fielding Smith, *Sealing Power and Salvation*, Brigham Young University Speeches of the Year (12 no tenuare 1971), speeches.byu.edu.
4. Mataio 16:19.
5. Joseph Fielding Smith, faahitihia e Harold B. Lee, i roto Conference Report, Atopa 1944, 75.
6. Boyd K. Packer, « The Holy Temple », *Liahona*, Atopa 2010, 34.
7. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia: Iosepha Semita* (2007), 11.
8. Melvin J. Ballard, faahitihia e Harold B. Lee, i roto Conference Report, Atopa 1970, 111.
9. Joseph Fielding Smith, « Counsel to the Saints and to the World », *Ensign*, Tiurai 1972, 27.
10. Ezra Taft Benson, « Salvation—a Family Affair », *Tambuli*, Novema 1992, 3, 4.
11. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 121:41–44.
12. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 121:46.

Tirana, Albania

Na te peresideni Thomas S. Monson

Ineine e ti'amâ no te tavini

E itehia te semeio i te mau vahi atoa mai te mea e, e maramaramahia te parau no te autahu'araa, mai te mea e, e faaturahia e e faaohipa-ti'a-hia to'na mana, e mai te mea e, e faaitehia te faaroo.

E au mau taea'e here e, e mea au mau ia farerei faahou ia outou. I te mau taime atoa e haere au i te amuiraa rahi a te autahu'araa, e feruri au i te mau haapiiraa a te tahi o te mau ti'a faatere hanahana a'e na te Atua, tei paraparau i roto i te mau pureraa autahu'araa rahi a te Ekalesia. E rave rahi o ratou o tei taoto, tera râ, mai roto mai i te maramarama o to ratou feruriraa, i te hohonuraa o to ratou aau, e i te mârû o to ratou mafatu, ua horo'a mai ratou i te arata'iraa faauruhia ia tatou nei. Te horo'a'tu nei au ia outou i teie pô i te tahi o ta ratou mau haapiiraa no ni'a i te autahu'araa.

Mai roto mai i te Peropheta Iosepha Semita: « Ua riro te Autahu'araa Mo'a ei rave'a e paraparau ai e e ohipa ai te Atua e te taata i ni'a i te fenua nei; e te mau ve'a no te ra'i mai tei haere mai i te fenua nei no te paraparau i te taata e mau taata ia o tei faatura i te autahu'araa a ora'i ratou i roto i te tino nei; e te mau mea atoa ta te Atua i faatupu no te faaoraraa o te taata nei, mai te taeraa mai o te taata i ni'a i te fenua nei e tae noa'tu i te faaoraraa o

te ao nei, ua ravehia e e ravehia ia na roto i te autahu'araa mure ore ».¹

Mai roto mai i te mau parau a te peresideni Wilford Woodruff, te haapii mai nei tatou e: « Ua riro te Autahu'araa Mo'a ei rave'a e paraparau ai e e ohipa ai te Atua e te taata i ni'a i te fenua nei; e te mau ve'a no te ra'i mai tei haere mai i te fenua nei no te paraparau i te taata e mau taata ia o tei mau e o tei faatura i te autahu'araa a ora'i ratou i roto i te tino nei; e te mau mea atoa ta te Atua i faatupu no te faaoraraa o te taata nei, mai te taeraa mai o te taata i ni'a i te fenua nei e tae noa'tu i te faaoraraa o te ao nei, ua ravehia e e ravehia ia na roto i te autahu'araa mure ore ».²

I muri a'era ua haapapû mai te peresideni Joseph F. Smith e: « Te autahu'araa... o te mana ia o te Atua tei horo'ahia i te taata na roto hoi i te reira e ti'a ai i te taata ia rave i te ohipa i ni'a i te fenua nei no te faaoraraa o te utuafare taata nei, na roto i te i'oa o te Metua e o te Tamaiti e o te Varua Maitai, e ia haa ma te mana; eiaha râ ma te faahua mau noa i te mana, eiaha

atoa ma te tipee i te reira i te mau u'i tei pohe e tei reva ê, e mana râ tei horo'ahia mai i teie mahana ta tatou e ora nei na te mau melahi tauturu e na te mau varua no ni'a mai, *mai mua ti'a mai i te aro o te Atua Manahope ra* ».³

E te hopea roa, no roto mai i te peresideni John Taylor: « Eaha te autahu'araa?... E pahono poto noa'tu vau e, o te faatereraa ia a te Atua, i ni'a i te fenua nei e i te ra'i ra, i te mea e, na roto ho'i i taua mana ra, taua ti'amaraa ra, e aore râ, taua ture ra e faaterehia ai te mau mea atoa i ni'a i te fenua nei e i ni'a i te ra'i ra, e na roto ho'i i taua mana ra i paturuhia ai te mau mea atoa. Na'na e faatere i te mau mea atoa—na'na e arata'i i te mau mea atoa—na'na e paturu i te mau mea atoa—o te reira te tumu o te mau mea atoa i taatihia i ni'a i te Atua e te parau mau ».⁴

E haamaitairaa rahi to tatou i te taeraa mai i ô nei i teie mau mahana hopea nei, i te taime tei ni'a i te fenua nei te autahu'araa o te Atua. E fana'oraa rahi to tatou i te mauraa i te reira autahu'araa. E ere te autahu'araa i te hoê horo'a noa, e faauerua râ ia tavini, e fana'oraa no te faateitei, e e taime no te haamaitai i te oraraa o vetahi ê.

E hopoi'a e e ohipa to roto i teie mau maitai tei horo'ahia mai. Te here nei au e te poihere nei au i teie ta'o *ohipa* e i te mau mea atoa i apitihia mai i te reira.

I roto i te hoê ti'araa e aore ra, i te tahi atu, i roto i te hoê faanahoraa e aore ra, i te tahi atu, ua haere au i roto i te mau pureraa autahu'araa i roto i na matahiti e 72 i ma'iri ra—mai to'u faatoroa-raa-hia e diakono i te 12 o te matahiti. E tamau noa te tau i te tere i mua. E rahi noa'toa ta tatou ohipa a tere noa ai te tau. Eita te ohipa e paruparu eita atoa e iti. E tae mai te mau pe'ape'a rarahi e a reva'tu, area te aroraa no te varua o te taata ra, aita ia te reira e morohi. Mai te ture paari ra te parau na te Fatu i te tae mai ia outou na, ia'u nei, e i te feia tei mau i te autahu'araa i te mau vahi atoa: « No reira, i teie nei a tuu atu i te mau taata atoa ia haapii mai i ta'na iho *ohipa*, e ia rave hoi i te ohipa i roto i te toro'a tei faataahia no'na ra, ma te itoitaito atoa ».⁵

Ua tae mai te piiraa ohipa ia Adamu, ia Noa, ia Aberahama, ia Mose, ia Samuela, ia Davida. Ua tae mai te reira i te Peropheta Iosepha Semita e i to'na ra mau mono atoa. Ua tae mai te piiraa ohipa i te tamaiti ra ia Nephi a faaue mai ai te Fatu ia'na, na roto i to'na metua ia Lehi, ia ho'i i Ierusalem e to'na na taea'e no te haere e tii i te mau api veo ia Labana ra. Ua amuamu na taea'e o Nephi, ma te parau e, e ohipa

teimaha teie e anihia ra ia raua. Eaha te pahonora a Nephi? Na ô atura oia, « E haere atu vau, e rave hoi i te mau mea ta te Fatu i faaue maira, ua ite hoi au e, e ore te Fatu e tuu mai i te hoê faaue i te mau tamarii a te taata, maori râ e faaineine oia i te hoê ravea no ratou, e tia'i ia ratou i te rave i te mea ta'na i faaue mai ia ratou ra ».⁶

Mai te mea e, e tae atoa mai taua piiraa ra ia outou e ia'u, eaha ia ta

tatou pahonora? E amuamu anei tatou, mai ia Lamana raua o Lemuela, ma te parau e, « e mea rave taiatâ ta'u i ani ia raua »?⁷ E aore ra, e parau anei tatou tata'itahi e o Nephi e, « E haere au. E rave au »? E ineine anei tatou no te tavini e no te haapa'o?

I te tahi taime e roto paha te paari o te Atua ei ohipa maamaa e aore ra, ei mea teimaha, tera râ, hoê o te mau haapiiraa rahi e te faufaa roa a'e o te ti'a ia tatou ia apo mai i te tahuti nei maori râ, ia paraparau ana'e mai te Atua e ia faaroo te taata, e vai parau ti'a noa te reira taata.

Ia feruri ana'e au i te ta'o ra *ohipa* e te huru no te raveraa tatou i ta tatou ohipa i te haafaufaa i to tatou oraraa e i te oraraa o vetahi ê, e haamana'o vau i te mau parau i papa'ihia na te hoê roipehe tu'iroo:

*Ua taoto e ua moemoea vau
E oaoa te orararaa nei
Ua ara mai au e ua ite a'era vau
E ohipa te oraraa nei
Ua haa vau, e inaha
E oaoa te ohipa.*⁸

Ua papa'i o Robert Louis Stevenson i te tahi atu papa'iraa. Ua parau oia e, « Ua ite au e, eaha te oaoa, i te mea e, ua rave au i te ohipa maitai ».⁹

Ia rave ana'e tatou i ta tatou ohipa e ia faaohipa ana'e i to tatou autahu'araa, e itehia ia tatou te oaoa mau. E ite tatou i te mauruuru no to tatou faaotiraa i ta tatou ohipa.

Ua haapiihia tatou i te mau ohipa papû maitai o te autahu'araa ta tatou e mau nei, te autahu'araa a Aaron a anei e aore ra, te Autahu'araa a Melhizedeka anei. Te faaitoito atu nei au ia outou ia feruri maite i teie mau ohipa e ia rave i te reira ma to outou puai atoa no te faaoti i te reira. No te raveraa i te reira, e mea ti'a ia tatou tata'itahi ia ti'amâ. Ei rima ineine to tatou, ei rima mâ, e ei rima hinaaro ia nehenehe ia tatou ia rave i te ohipa no te horo'a i te mau mea ta to tatou Metua i te Ao ra e hinaaro ia vetahi ê ia farii. Mai te mea e, aita tatou i ti'amâ, e riro tatou i te ere i te mana o te autahu'araa, e mai te mea e, e ere tatou i te reira, ua ere ia tatou i te mea

faufaa no te faateiteiraa. E mata na tatou ia riro ei feia ti'amâ no te tavini.

Teie ta te peresideni Harold B. Lee, te hoê o te mau orometua rahi i roto i te Ekalesia, i parau: « Ia riro ana'e te hoê taata ei taata tei mau i te autahu'araa, e riro mai oia ei ti'a no te Fatu. E titauhia ia'na ia feruri i to'na piiraa mai te huru e, te rave nei oia i te ohipa a te Fatu ».¹⁰

I te tau no te Tama'i Rahi II o te Ao nei, i te omuaraa o te matahiti 1944, ua tupu te hoê ohipa i ni'a i te autahu'araa i te taime a haru ai te nuu ihitai o te mau Hau Amui no Marite i te motu no Kwajalein, i te mau motu no Marshall, i roto i te Moana Patifita, i ropu ia Auteraria e Vaihi. Na te hoê papa'i ve'a i papa'i i te ohipa tei tupu—e ere oia i te melo no te Ekalesia—e rave ohipa râ no te hoê taiete ve'a no Vaihi. I roto i te parau pia o te ve'a no 1944 ta'na i papa'i i muri a'e i te ohipa tei tupu, te faaite ra oia e, tei roto oia e te tahi atu mau papa'i ve'a i te piti o te pūpū tama'i i muri i te mau ihitai i te motu no Kwajalein. A haere ai ratou i mua, ua ite atura ratou i te hoê ihitai te painu ra i roto i te miti te mata i raro, mai te huru ra e, ua pepe oia. E ere te miti i te mea hohonu i taua vahi ra e ua uteute roa i to'na toto. E i muri iho, ua ite ratou i te tahi atu ihitai te haere ra i piha'i iho i to'na hoa tei pepe. Ua pepe atoa te piti o te ihitai, inaha ua tarere noa to'na rima aui aita e ohipa e nehenehe e rave. Ua amo a'era oia i te upoo o te ihitai e painu ra i roto i te miti i ni'a eiaha oia ia paremo. Ua tuo oia ma te reo riarua no te ani i te tauturu. Ua hi'o faahou te mau papa'i ve'a i ni'a i te tamaiti ta'na e amo ra e ua pahono atura, « Tamaiti, aita e ohipa e ti'a ia tatou ia rave no teie tamaiti ».

Ua papa'i faahou te papa'i ve'a « I imuri iho, ua ite au i te hoê mea aita â vau i ite a'enei ». Teie tamaiti, tei pepe maitai atoa, ua faaitoito oia i te amuraa i te tino o to'na hoa, mai te huru ra e, ua pohe, e tae roa'tu i te pae tahatai. Ua « tuu a'era oia i te upoo o to'na hoa i ni'a i to'na turi... E mea maere mau te ohipa i itehia'tu—teie na tamaiti ua fatata i te pohe—toopiti atoa... e mea vii-vii ore, na taure'are'a nehenehe, noa'tu i roto i teie taime ati to raua. Ua taupe

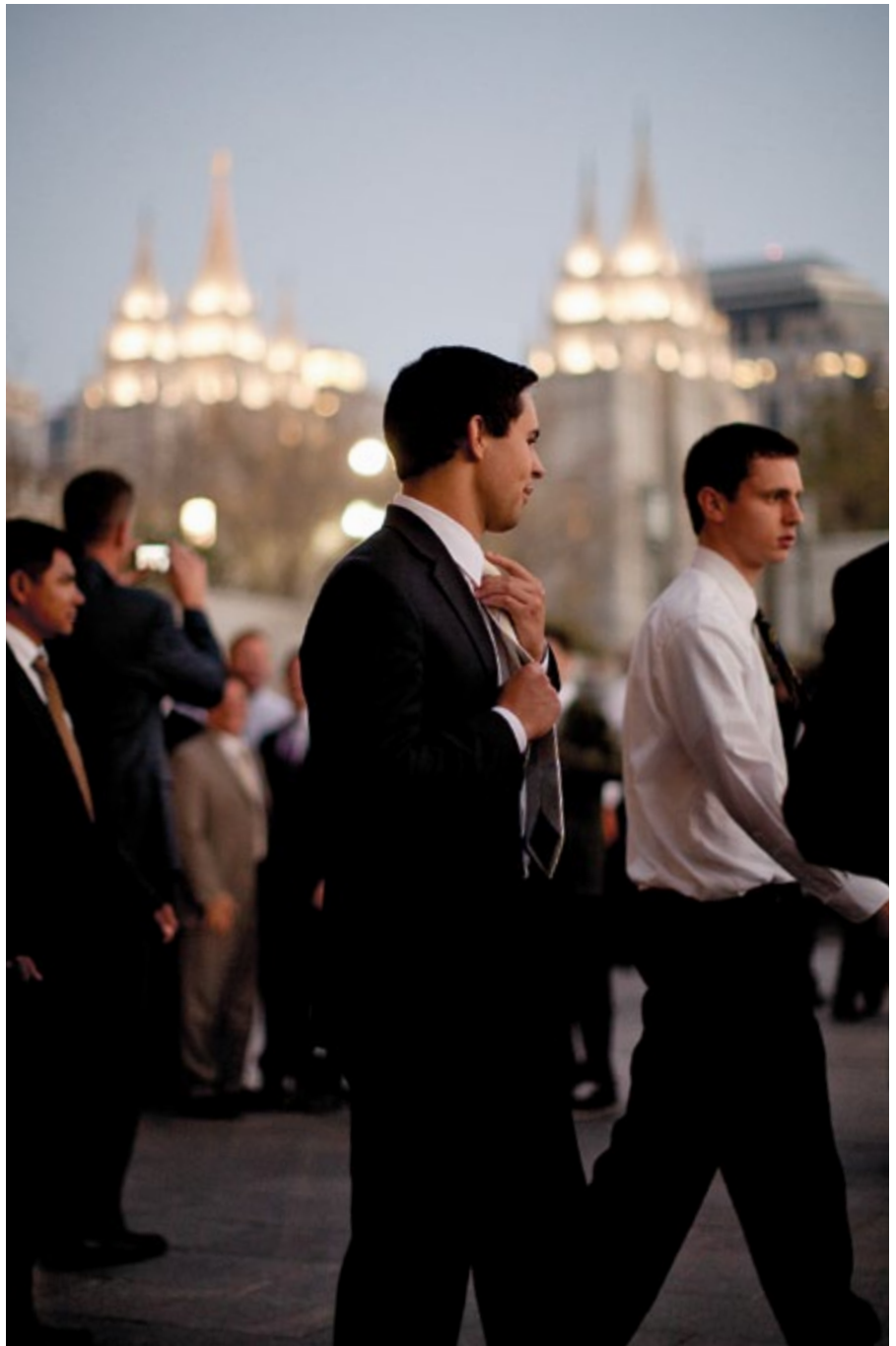
a'era hoê tamaiti i to'na upoo i ni'a a'e i te tahi e ua na ô a'era, « Te faaue nei au ia oe, na roto i te i'oa o Iesu Mesia e na roto i te mana o te autahu'araa, ia ora noa oe e tae roa'tu i te taime e roaa mai te tauturu a te taote' ». Ua opani te papa'i ve'a i ta'na parau pia: « Teie matou e toru, [na ihitai e piti e o vau], i roto i te fare ma'i. Aita te taote i ite... [e mea nahea raua i ora noa ai], o vau râ, ua ite au ».¹¹

E itehia te temeio i te mau vahi atoa mai te mea e, e maramaramahia te parau no te autahu'araa, mai te mea e, e faaturahia e e faaohipa-ti'a-hia to'na mana, e mai te mea e, e faaitehia te faaroo. Ia mono ana'e te faaroo i te

mana'o feaa, ia faaore ana'e te taviniraa pipiri ore i te tautooraa pipiri, e faatupu te mana o te Atua i Ta'na mau opuaraa.

E nehenehe te piiraa ohipa e tae mārū noa mai, mai te mea e, e pahono tatou, tatou tei mau i te autahu'araa, i te mau ohipa ta tatou i farii. Ua parau te peresideni George Albert Smith, teie ti'a faatere haehaa e te maitai atoa râ, « E ohipa na outou a tahi roa, ia ite e, eaha ta te Fatu e hinaaro nei e i muri iho, na roto i te mana e i te puai o To'na Autahu'araa mo'a, ia faarahi [mai te reirali to outou piiraa i mua i te oro o to outou mau taata, ia oaoa hoi te taata i te pee ia outou ».¹²

Teie huru piiraa ohipa—E ere i te

piiraa rarahi roa, tera râ, ua tauturu te reira i te faaararaa i te varua—ua tae mai te reira ia'u nei i te matahiti 1950 a piihia ai au ei episekopo. E mea rahi ta'u mau hopoi'a ei episekopo e te rau te huru, e ua tamata vau ia rave i te taatoaraa o te mau mea i titauhia ia'u, ia au i te vahi maitai roa e maraa ia'u. Tei roto te mau Hau Amui no Marite i te mau tama'i e rave rahi i taua taime ra. E no te mea e, e rave rahi o to tatou mau melo e tavini ra i roto i te nuu faehau, ua tae maira te hoê aniraa na roto mai i te pu faatere o te Ekalesia i te mau episekopo atoa ia hapono i te mau faehau atoa i te ve'a ra *Church News* e te *Improvement Era*, te ve'a ia a te Ekalesia i taua taime ra. Taa'e atu i te reira, ua anihia i te episekopo tata'itahi ia papa'i oia iho i te hoê rata i te mau ava'e atoa na te mau faehau atoa o ta'na paroita. E 23 taata no ta matou paroita tei roto i te nuu faehau. Ua imi te mau pûpû autahu'araa i te mau rave'a ia roaa te moni no te hoo i te mau ve'a. Ua farii au i te titaaraa, oia hoi, te ohipa, ia papa'i au iho e 23 rata i te ava'e tata'itahi. I muri a'e i teie rahiraa matahiti, te vai noa nei â ta'u e rave rahi o taua mau rata ra e te mau pahonora a te tae mai. Ia tai'oi'o faahou ana'e au i teie mau rata, e mea ohie roa te pape mata i te tahe. E mea oaoa roa ia ite faahou i te hinaaro o te hoê faehau ia haapa'o i te evanelia, te faotiraa a te hoê ihitai ia haapa'o tamau noa i te evanelia e to'na utuafare.

I te hoê ahiahi ua horo'a'tu vau i te hoê tuahine ra no te paroita i te puohu o na rata e 23 no taua ava'e ra. Na'na e haapa'o i te haponora a te mau rata, e i te hi'opo'araa i te tauraa o te mau adress. Ua hi'o oia i ni'a i te hoê rata e ua ataata maira, e na ô mai nei e, « Bishop, aita oe e fiu ? Teie faahou â hoê rata na te Taea'e Bryson. Teie te 17raa o te rata ta oe i hapono na'na e aita roa hoê pahonora a ».

Pahono atura vau e, « Ahh, peneia'e teie paha te ava'e e papa'i mai ai oia ». E o *tera mau* ihoa. No te taime mata-mua, ua pahono mai oia i ta'u rata. Ua riro ta'na pahonora ei haamana'ora nehehe roa, ei tao'a faufaa rahi. Te

tavini ra oia i roto i te hoê motu atea roa, e te taata ore, e te mihi i te fenua, e te mo'emo'e. Ua papa'i oia e, « E te episekopo here, e ere au i te mea ite maitai i te papa'i ». (Ua nehenehe ihoa ia ta'u e parau i *te reira* no tera mau ava'e i ma'iri a'ena). Te na ô faahou ra ta'na rata e, « Mauruuru no te *Church News* e no te mau ve'a, mauruuru hoa râ ia oe no ta oe mau rata. Ua huri au i te hoê api api. Ua faatoro'ahia vau ei tahu'a i roto i te Autahu'araa a Aarona. E oaoa rahi to to'u aau. E taata oaoa vau ».

Aita te oaoa o te Taea'e Bryson i hau atu i to to'na episekopo. Ua haapii mai au e nahea ia faaohipa i roto i to'u iho oraraa i te parau ra e, « E mea maitai a'e ia rave oe i [ta oe] ohipa, vaiiho te toe'a na te Fatu e haapa'o ». ¹³

Tau matahiti i muri mai, i roto i te hoê pureraa na te Titi no Roto Miti Cottonwood, o James E. Faust to'na peresideni, ua faati'a vau i te reira aamu, no te faaitoito i te taata ia haapa'o maitai a'e i to tatou mau faehau. I muri a'e i te pureraa, ua haere maira te hoê taure'are'a nehenehe i mua. Ua tapea maira oia i to'u rima e ua ui maira e, « Bishop Monson, te haamana'o ra oe ia'u ? »

I reira iho, ua ite a'era vau e, o vai oia. Na ô atura vau e, « Te taea'e Bryson ! Eaha to oe huru ? Eaha ta oe ohipa i roto i te Ekalesia ? »

Ma te mahanahana e te haapeu rii, pahono maira oia e, « Maitai roa vau. Te tavini nei au i roto i te peresideniraa no te pûpû peresibutero. Mauruuru â no to oe haamana'o-noa-raa ia'u e no ta oe mau rata ta oe i hapono mai e o ta'u e poihere maitai nei ».

E te mau taea'e, te hinaaro nei te ao i ta tatou tauturu. Te rave ra anei tatou i te mau mea atoa i titauhia ia tatou ia rave ? Te haamana'o ra anei tatou i te mau parau a te peresideni John Taylor: « Mai te mea e, aita outou e faarahi i to outou piiraa, e amo outou i te hopoi'a i mua i te Atua no te mau taata o ta outou e faaora ahiri outou i rave i ta outou ohipa ». ¹⁴ Te vai ra te avae e faaetaeta, te rima e tapea, te mana'o e faaitoito, te aau e faauru, e te varua e faaora. Te tia'i mai nei te mau haamaitairaa mure ore ia outou. Tei ia

outou te haamaitairaa eiaha ia maitaitai noa, e amui atu râ i roto i te ohipa taviniraa a te autahu'araa. E mata na tatou i te faaroo i te parau faaara faauru e itehia i roto i te Episetole a Iakobo: « Ei feia rave hoi outou i te parau nei, eiaha ei feia faaroo noa, i te haavarenoa-raa ia outou iho ». ¹⁵

E mata na tatou i te haapii e i te feruri maite i ni'a i ta tatou ohipa. E mata na tatou i te faaineine e i te faati'amâ ia tatou no te tavini. I roto i te raveraa i ta tatou ohipa, e mata na tatou i te pee i te taahiraa avae o te Fatu. Mai te mea e, e pee tatou i te hi'oraa o Iesu, e ite ia tatou e, e ere Oia i te aiu noa i Betelehema ra, e ere i te tamaiti noa na te tamuta fare, e ere noa i te orometua rahi roa a'e aore â i ora a'enei. E ite râ tatou Ia'na ei Tamaiti na te Atua, to tatou Faaora e to tatou Tarachara. Ia tae a'era mai ia'na ra te piiraa no te ohipa, ua pahono atura Oia, « E te Metua, ia haapaohia to oe hinaaro, e no oe te hanahana e a muri noa'tu ». ¹⁶ E ti'a anei ia tatou tata'itahi ia na reira atoa, ta'u ia pure na roto i To'na i'oa mo'a, te i'oa o Iesu Mesia, te Fatu, amene. ■

TE MAU NOTA

1. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia: Iosepha Semita* (2007), 143.
2. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia: Wilford Woodruff* (2004), 42.
3. Joseph F. Smith, *Gospel Doctrine*, 5th ed. (1939), 139–40; reta tei faahuru-ê-hia.
4. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia: John Taylor* (2001), 133.
5. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 107:99; reta tei faahuru-ê-hia.
6. 1 Nephi 3:7; hi'o atoa te mau irava 1–5.
7. Hi'o 1 Nephi 3:5.
8. Rabindranath Tagore, i roto William Jay Jacobs, *Mother Teresa: Helping the Poor* (1991), 42.
9. Robert Louis Stevenson, i roto Elbert Hubbard II, comp., *The Note Book of Elbert Hubbard: Mottoes, Epigrams, Short Essays, Passages, Orphic Sayings and Preachments* (1927), 55.
10. *Stand Ye in Holy Places: Selected Sermons and Writings of President Harold B. Lee* (1976), 255.
11. I roto Ernest Eberhard Jr., « Giving Our Young Men the Proper Priesthood Perspective, » typescript, 19 no tiurai 1971, 4–5, Fare Vairaa Buka Aamu a te Ekalesia.
12. George Albert Smith, i roto Conference Report, Eperera 1942, 14.
13. Henry Wadsworth Longfellow, « The Legend Beautiful », i roto *The Complete Poetical Works of Longfellow* (1893), 258.
14. *Te mau haapiiraa: John Taylor*, 164.
15. Iakobo 1:22.
16. Mose 4:2.

Na te peresideni Dieter F. Uchtdorf

Tauturu piti i roto i te Peresideniraa Matamua

E noaa te aroha i tei aroha ia vetahi ê ra

Ia î ana'e to tatou mau aau i te here o te Atua, e « hamani maitai ia tatou ia tatou iho, ma te aau mārû aroha noa, ma te faaore hoi i te hara [i te tahi e te tahi], mai ta te Atua i [faaore i ta tatou] i te Mesia ra ».

E au mau taea'e e tuahine here, aita i maoro a'enei ua farii au i te hoê rata na te hoê metua vahine mana'o pe'ape'a tei taparu mai ia horo'ahia te hoê a'oraa i te amuiraa rahi no ni'a i te hoê tumu parau o te haamaitai taa ê i ta'na na tamarii e piti. Ua tupu te hoê pe'ape'a i rotopu ia raua e aita raua e paraparau faahou te tahi i te tahi. Ua oto te metua vahine. Ua haapapû mai oia i roto i te rata e e faahau ia te hoê poro'i no te amuiraa rahi no ni'a i teie tumu parau i ta'na na tamarii e e afaro ia te mau mea atoa.

Te aniraa hohonu a teie tuahine maitai o te hoê ia o te mau faaûruraa e rave rahi ta'u i farii i teie mau ava'e i ma'iri a'enei e e ti'a ia'u ia parau i teie mahana no ni'a i te hoê tumu parau o te riro nei ei haape'ape'araa rahi—eiha noa no te hoê metua vahine mana'o pe'ape'a, no te mau taata ra e rave rahi i roto i te Ekalesia, e oia mau, i roto i te ao nei.

Ua putapû to'u aau i te faaroo o teie metua vahine here e e nehenehe

te hoê a'oraa i te amuiraa rahi e tauturu i te haamaitai i te auraa i rotopu i ta'na na tamarii. Ua papû ia'u e to'na ti'aturiraa e ere ia tei ni'a i te aravihi o te feia a'o tei roto râ « i te mana rahi o te parau a te Atua » tei « hau i ni'a i te aau o te taata... i te tahi mau mea atoa ».¹ E te tuahine here e, te pure nei au ia haaputapû te Varua i te aau o ta oe na tamarii.

la ino ana'e te mau auraa

Ua tupu noa na te mau auraa fifi e tei mutu a ora noa'i te taata. O Kaina te taata matamua tei faati'a i te inoino e te iria ia haaviivii i to'na aau. Ua tauturu oia i te mana'o nounou e te au ore ia tupu i roto ia'na e ua vaiiho i teie mau mana'o ia haapê roa e tae noa'tu ua rave oia i te mea mana'o-ore-hia—te taparahiraa i to'na iho taea'e e te riroraa te metua o te mau haavare a Satane.²

Mai taua mau mahana matamua mai â ua faatupu te mana'o nounou e te au ore i te tahi o te mau aamu oto

roa'e i roto i te aai. Ua aro Saula ia Davida, te mau tamaiti a Iakobo i to ratou taea'e o Iosepha, o Lamana e Lemuela ia Nephi, e Amalikia ia Moroni.

Te mana'o nei au e ua roo-rii-hia te mau taata atoa i te fenua nei i teie mana'o aro, te inoino e te tahoo. Peneia'e te vai atoa ra te mau taime ua ite tatou i teie varua i roto ia tatou iho. Ia mauuii, ia riri aore râ ia nounou tatou, e mea ohie ia ia haavâ i te tahi atu mau taata, e ia faaoti e mea ino ta ratou mau ohipa no te faati'a i to tatou iho mau mana'o inoino.

Te haapiiraa tumu

Oia mau, ua ite tatou e e mea hape te reira. E mea maramarama te haapiiraa tumu. Te ti'aturi paatoa nei tatou i ni'a i te Faaora; aore roa te hoê o tatou e nehenehe e faaorahia maori râ na roto Ia'na. E mea huru rahi e te mure ore te Taraehara a te Mesia. E tae mai te faaoreraa i ta tatou mau hara na roto i te tahi mau titauraa. E ti'a ia tatou ia tatarahapa, e ti'a ia tatou ia hinaaro i te faaore i te hapa a vetahi ê. Ua haapii Iesu e: « Ia faaore outou te tahi i ta te tahi ra hapa ; no te mea o oia o tei ore i faaore i te hapa... ua vai faahapahia oia i mua i te Fatu ; no te mea tei roto ia'na te hara rahi a'e »³ e « E ao to tei aroha ia vetahi ê ra, e aroha-atoa-hia mai ratou ».⁴

Oia mau, e mea tano mau teie mau parau—ia faaohipahia i ni'a i te tahi ê atu taata. E nehenehe ta tatou e ite maramarama e ma te ohie i te mau hotu ino e tae mai ia haavâ ana'e e ia inoino ana'e *vetahi ê*. E eita iho â tatou e au ia haavâ ana'e te mau taata ia tatou.

Ia tae mai râ i to tatou iho mau mana'o hape e to tatou mau inoino, e mea pinepine tatou i te faatano i to tatou riri e ta tatou faahaparaa. Noa'tu eita e nehenehe ia tatou ia hi'o atu i roto i te aau o te tahi atu taata, e mana'o râ tatou e ua ite tatou i te hoê tumu ino aore râ te hoê taata ino ia ite ana'e tatou i te reira. E haapae tatou i te haavâ i to tatou iho inoino no te mea te mana'o nei tatou e tei ia tatou ra te haamaramaramaraa atoa e hinaarohia e tatou no te haavahavaha i te tahi ê atu taata.

Te mau hui mana faatere a Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea Nei

1 no eperera 2012

TE PERESIDENIRAA MATAMUA

Henry B. Eyring
Tauturu matamua

Thomas S. Monson
Peresideti

Dieter F. Uchtdorf
Tauturu piti

TE PŪPŪ NO TE TINO AHURU MA PITI APOSETOLO

Boyd K. Packard

L. Tom Perry

Russell M. Nelson

Dallin H. Oaks

M. Russell Ballard

Richard G. Scott

Robert D. Hales

Jeffrey R. Holland

David A. Bednar

Quentin L. Cook

D. Todd Christofferson

Neil L. Andersen

TE PERESIDENIRAA NO TE HITU AHURU

Ronald A. Rasband

Walter F. González

L. Whitney Clayton

Jay E. Jensen

Donald L. Hallstrom

Tad R. Callister

Richard J. Maynes

TE PŪPŪ MATAMUA NO TE HITU AHURU

(ia au te ana'iraa piapa)

Marcos A. Adunkiffs

José L. Alonso

Carlos H. Amado

Ian S. Arden

Mervyn B. Arnold

David S. Baxter

Shayne M. Bowen

Craig A. Carbon

Yoon Hwan Choi

Craig C. Christensen

Don R. Clarke

Carl B. Cook

Lawrence E. Conridge

Claudio R. M. Costa

LeGard R. Curtis Jr.

Benjamin De Hoyos

John B. Dickson

Kevin R. Duncan

Larry Echo Hawk

Stanley G. Ellis

David F. Evans

Enrique R. Folabella

Eduardo Gavarret

Robert C. Goy

Carlos A. Gooly

Christoffel Golden Jr.

Gerrit W. Gong

C. Scott Grow

James J. Hamula

Keith K. Hilbig

Marlin K. Jensen

Daniel L. Johnson

Paul V. Johnson

Patrick Keaton

Paul E. Koelliker

Erich W. Kopschke

Marcos B. Nash

Brent H. Nielson

Allan F. Packer

Kevin W. Pearson

Anthony D. Perkins

Paul B. Pieper

Rafael E. Pino

Bruce D. Porter

Dale G. Reiland

Michael T. Ringwood

Lynn G. Robbins

Joseph W. Strati

Steven E. Snow

Ulisses Soares

Michael John U. Teb

José A. Teixeira

Octaviano Tenorio

Juan A. Uceda

Francisco J. Vines

W. Christopher Wachtel

William R. Walker

F. Michael Watson

Scott D. Whiting

Kazuhiko Yamashita

Wilford W. Andersen

Koichi Aoyagi

Randall K. Bennett

Bruce A. Carlson

J. Dawn Cornish

Keith R. Edwards

Bradley D. Foster

Larry W. Gibbons

O. Vincent Hialeck

Larry R. Lawrence

Per G. Malm

James B. Marino

Jairo Mozzagardi

Kent F. Richards

Gregory A. Schwitter

Kent D. Watson

Larry Y. Wilson

TE EPISEKOPORAA FAATERE RAHI

Gérald Causse
Ia'urua mara'ama

Gary E. Stevenson
Episekopo Faatere Rahi

Degrn M. Davies
Ia'urua pih

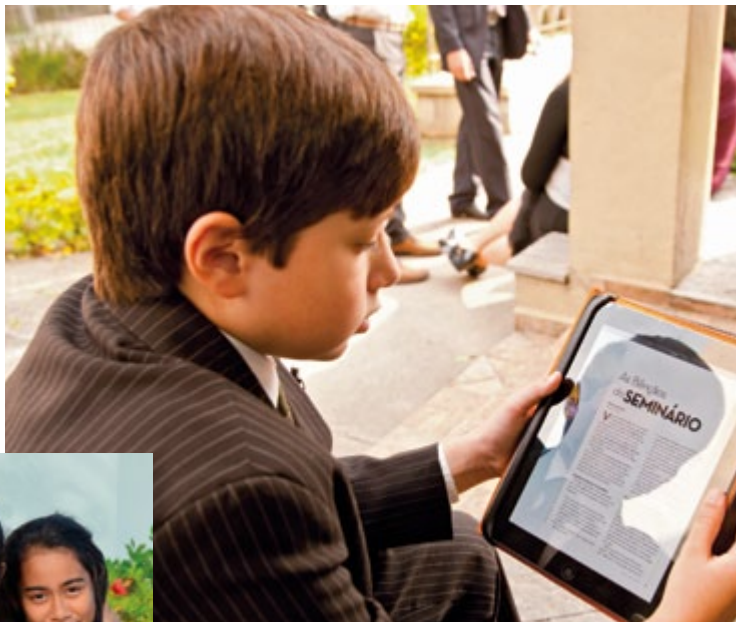
Jorge F. Zeballos

Claudio D. Zivic

W. Craig Zwick

To te feia mo'a « oaa i te tuhaa maitai » (Alma 61:14) i te faarooraa e i te faaiteraa i te mau parau paro'i o te 182raa o te Amuiraa Rahi Matahiti. I ni'a i te hoho'a na te pae aui haere atu i te pae atau o te mau misionare e te mau melo no Tirana, Albania ; Lonedona, Peretane ; São Paulo, Paratira ; Minneapolis, Minnesota, HAM ; Moscow, Rutia ; Barrigada, Guam ; e Paris, Farani.

Ua parau te Aposetolo Paulo i roto i ta'na rata i to Roma e aita te mau taata o te faahapa ia vetahi ê e « faatiahia ». Te parau ra oia, e te taime e haavâ ai tatou i te tahi atu taata, te faahapa ra ia tatou ia tatou iho, no te mea e feia hara ana'e tatou.⁵ Te oreraa e faaore i ta vetahi ê hapa e hara rahi ia—ta te Faaora ia i faaara. Ua imi ta Iesu iho mau pipi i te pari [te tahi i te tahi] e aita hoi ratou i faaore i ta te tahi ra hara i roto i to ratou mau aau; e no taua ino ra ratou i rohia'i i te ati e i faautu'a-roa-hia'i hoi ».⁶

Ua parau maramarama mai to tatou Faaora no ni'a i teie tumu parau e aita ia e tatararaa ê atu. Ua parau Oia, e « E faaore au, o te Fatu, i te hara a ratou ta'u i hinaaro i te faaore atu, ia outou râ *ua titauhia'tu* ra outou ia faaore i te hapa a te taata *atoa* ».⁷

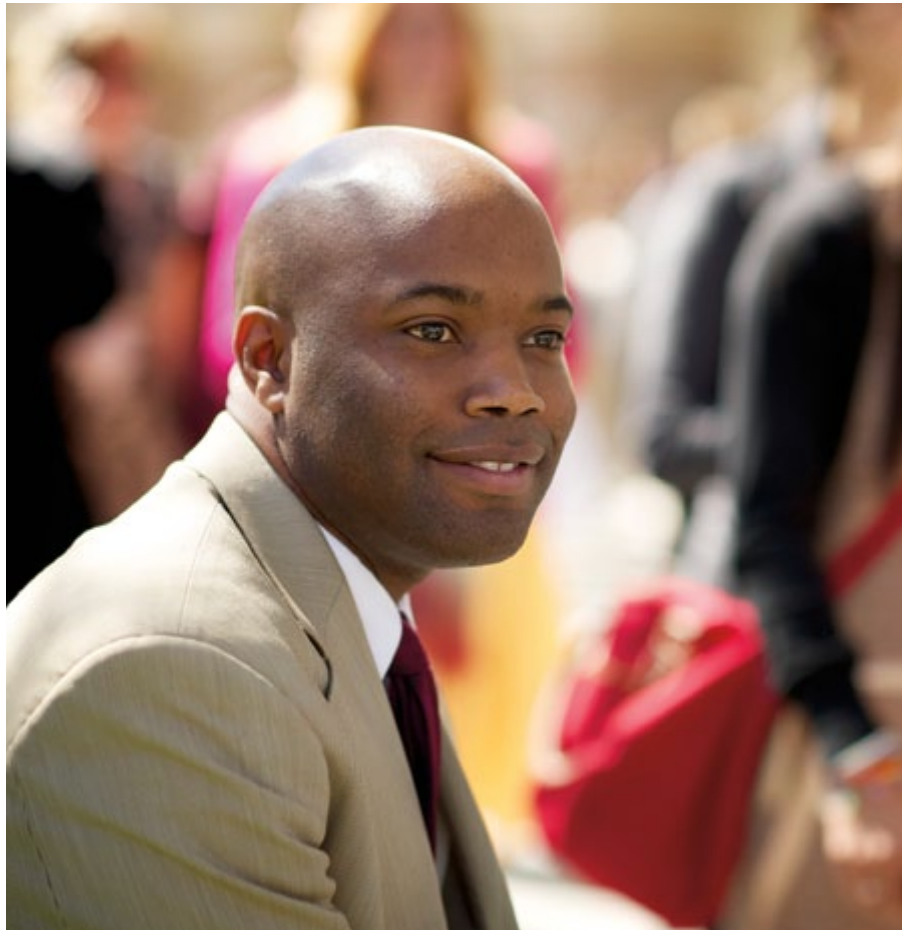
E tuu vau i te tahi haamaramaramaraa i ô nei. Ia titau ana'e te Fatu e ia faaore tatou i te hapa a te mau taata atoa, tei roto atoa ia te faaoreraa i ta tatou iho hapa. I te tahi mau taime, te taata etaeta roa'e i te faaore atu i te hapa—e penei a'e te taata e hinaaro rahi nei i ta tatou faaoreraa hapa—o tatou iho ia.

Te tufaa faufaa rahi

E nehenehe i teie tumu parau no te haavâraa ia vetahi ê e haapiihia i roto i te hoê a'oraa e piti ta'o parau. No ni'a i te parau no te au ore, te afa'ifa'i parau, te tau'a ore, te haavahavaha, te tape'araa i te inoino, aore râ te hinaaroraa i te faatupu i te ino, a faahipa i teie arata'iraa:

A faaea !

Mea ohie roa. E ti'a noa ia tatou ia faaea i te haavâ ia vetahi ê e ia mono i te mau mana'o faahapa i te aau aroha rahi no te Atua e Ta'na mau tamarii. O te Atua to tatou Metua. E mau tamarii tatou Na'na. E mau taea'e e mau tuahine paatoa tatou. Aita vau i ite maitai nahea râ i te faataa maramarama maitai atu i teie parau no te *oreraa e haavâ ia vetahi* ia nehenehe ia outou ia haamana'o noa i te reira. E nehenehe ta'u e faahiti i te papa'iraa mo'a, e nehenehe ta'u e tamata i te hohora'tu i te haapiiraa tumu, e nehenehe atoa ta'u

e faahiti i te hoê poro'i tei tapirihia i ni'a i te pereoo uira ta'u i ite iho nei. Ua tapirihia'tu te reira i muri i te hoê pereoo uira e e au ra e ere te taata faahoro i te huru maitai roa, area râ ua haapii mai te mau parau, tei tapirihia, i te hoê haapiiraa faufaa rahi. Te parau ra, « Eiaha e haavâ mai ia'u no te mea mea ê ta'u hara i ta oe ».

E ti'a ia tatou ia ite e eita tatou paatoa i te mea maitai roa—e mau taata tao'a ore ana'e tatou i mua i te Atua. Aita anei tatou i haafatata'tu i te hoê taime ma te haehaa i te parahiraa aroha e i taparu ai no te farii i te aroha ? Aita anei tatou i hinaaro ma te puai o to tatou aau i te aroha—ia faaorehia te mau hape ta tatou i rave aore râ te mau hara ta tatou i rave ?

No te mea hoi e e te ti'aturi paatoa nei tatou i te aroha o te Atua, nahea ia e ti'a'i ia tatou ia faaere ia vetahi ê i te tahi faito no te maitai ta tatou e hinaaro rahi nei no tatou iho ? E au mau taea'e e tuahine here, eita anei e ti'a ia tatou ia faaore i ta vetahi ê hapa

mai ta tatou e hinaaro e ia faaorehia ta tatou iho hapa ?

Te aroha o te Atua

Mea fifi anei ia na reira ?

E, oia mau.

E ere te faaoreraa i ta tatou iho hapa e ta vetahi ê i te mea ohie. No te rahiraa o tatou e titauhia ia te hoê tauriraa rahi i roto i to tatou huru e to tatou feruriraa—e tae noa'tu i te hoê faahuru-ê-raa o te aau. Te vai ra râ te hoê parau oaoa. Teie « faahuru-ê-raa-rahi »⁸ o te aau o te mea ihoâ ia ta te evanelia a Iesu Mesia i faataahia i te hopoi mai i roto i to tatou oraraa.

Nahea te reira e ravehia'i ? Na roto i te aroha o te Atua.

Ia î ana'e to tatou mau aau i te aroha o te Atua, e tupu te tahi mea maitai e te mâ ia tatou. E « haapa'o tatou i ta'na ra parau: e ere hoi ta'na parau i te mea teimaha. O ta te Atua hoi i fanau ra, te vi nei teie nei ao ia'na ».⁹

Ia rahi ana'e ta tatou faati'araa i te aroha o te Atua ia faatere i to

tatou mau feruriraa e to tatou mau mana'o—ia rahi ta tatou faati'araa i to tatou aroha no to tatou Metua i te Ao ra ia tupu i roto i to tatou mau aau— e mea ohie ia i te here ia vetahi ê i te aroha mau o te Mesia. Ia faati'a ana'e tatou i te Atua i faa'i ia tatou i to'na aroha, e ore atu ia to tatou mana'o au ore e te nounou.

Ua riro te Mesia ei hi'oraa maitai no tatou i te mau taime atoa. I roto i Ta'na mau haapiiraa e i roto i To'na iho oraraa, ua faaite mai Oia ia tatou te e'a. Ua here e ua faaore oia i te hapa a te feia ino, te taata parau ino, e te feia atoa tei tutava i te hamani ino Ia'na.

Ua parau o Iesu e mea ohie ia here i te feia e here nei ia tatou, e nehenehe roa atoa i te taata ino ia *na reira*. Ua haapii râ o Iesu i te hoê ture teitei a'e. Ua parau oia i teie mau parau i te mau tau i ma'iri e no tatou atoa nei. Ua faataahia te reira mau parau no te taatoaraa e hinaaro ia riro ei pîpi Na'na. Ua faataahia te reira no outou e no'u nei: « E aroha'tu i to outou mau enemi, e faaora'tu i tei tuhi mai ia outou, e hamani maitai atu i te feia i riri mai ia outou, e pure hoi i te feia i parau ino mai e tei hamani ino mai ia outou ». ¹⁰

Ia i ana'e to tatou mau aau i te here o te Atua, e « hamani maitai ia tatou ia tatou iho, ma te aau mârû aroha noa, ma te faaore hoi i te hara [i te tahi e te tahi], mai ta te Atua i [faaore i ta tatou] i te Mesia ra ». ¹¹

E nehenehe te here mau o te Fatu e iriti ê i te mau mana'o inoino e te iria, ma te faati'a ia tatou ia hi'o atu ia vetahi ê mai ta to tatou Metua i te Ao ra e hi'o nei ia tatou: e mau taata hapa e te maitai ore tatou paatoa e e mana e e faufaa hoi to tatou eita e noaa ia tatou i te feruri. No te mea hoi ua here rahi te Atua ia tatou, e ti'a atoa ia ia tatou ia here e ia faaore i te hapa a te tahi e te tahi.

Te e'a o te pîpi

E to'u mau taea'e e tuahine, a feruri na i teie mau uiraa ei tamataraa ia tatou iho:

Te tape'a anei ra outou i te mana'o inoino no te tahi ê atu taata ?

Te afa'ifa'i anei ra outou i te parau

noa'tu e e parau mau paha ta outou e parau nei ?

Te ti'avaru, te faatea ê anei ra outou ia outou aore râ te faaatu'a anei ra outou ia vetahi ê no te tahi mea ta ratou i rave ?

Te nounou huna anei ra outou i te tahi ê atu taata ?

Te hinaaro ra anei outou i te hamani ino i te tahi taata ?

Mai te mea ua pahono outou e i te hoê o teie mau uiraa, e ti'a paha ia outou ia faaohipa i te a'oraa e piti ta'o parau tei faahitihia'tu: a faaea!

I roto i te hoê ao faahapa e te au ore, e mea ohie ia ia imi i te mau tumu no te au ore e no te faatura ore ia vetahi ê. Hou râ tatou e na reira ai, e haamana'o na tatou i te mau parau a te taata tei riro ei Fatu e ei hoho'a no tatou: « Na te taata hara ore i rotopu ia outou na e taora'tu na i te ofai matamua ia'na ». ¹²

Te mau taea'e e te mau tuahine, e tuu na tatou i ta tatou mau ofa'i i raro.

E hamani maitai na tatou i te taata.

E faaore na tatou i ta vetahi ê hapa.

E parau hau na tatou te tahi i te tahi.

E faa'i na tatou i to tatou mau aau i te aroha o te Atua.

« E hamani maitai na tatou i te taata atoa ». ¹³

Ua fafau te Faaora: « E horoa, e e noaa hoi ta outou; e i te faito, e ne-neihia, e ueuehia, e manii noa'tu, na te taata ninii i roto i to outou ahu. O taua faito hoi ta outou e [faaohipa atu], o te faito-faahou-hia mai ia ta outou ». ¹⁴

Eita anei teie fafauraa e nava'i no te tura'i ia tatou ia haapuai i ta tatou mau tautooraa i ni'a i te mau ohipa maitai, te faaoreraa hara, e te aroha eiaha râ te peu ino ?

Ei mau pîpi na Iesu Mesia, e hamani maitai na tatou i te taata noa'tu e aita tatou e hamani-maitai-hia mai. ¹⁵ Eiaha na tatou e imi i te tahoora aore râ e faati'a i to tatou riri ia haavî ia tatou.

« Ua papaihia hoi e, Te parau maira Iehova, Ei ia'u te riri, na'u ia e tahoo atu.

« E teie nei, te poia ra to enemi, faaamu atu ia'na ; e te poiha ra, faainu atu ia'na...

« Eiaha ia pohe i te ino, ia pohe râ te ino ia oe i te maitai ». ¹⁶

A haamana'o: i te pae hope'a, e noaa te aroha i tei aroha ia vetahi ê ra. ¹⁷

Ei melo no Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea

Nei, noa'tu tei hea tatou, ia itehia tatou ei hoê nunaa « e aroha hoi to tatou ia tatou iho ».¹⁸

A here te tahi i te tahi.

Te mau taea'e e te mau tuahine, ua nava'i te mau iui e te oto i roto i teie oraraa ma te ore e faarahi atu i te reira na roto i to tatou iho etaeta, to tatou mana'o iria e te inoino.

E ere tatou i te mea maitai roa.

E ere te mau taata e haati nei ia tatou i te mea maitai roa.¹⁹ Te rave nei te taata i te mau mea o te haape'ape'a, o te faaoto, e o te faariri. Mai te reira noa ihoâ te huru i roto i teie oraraa tahuti nei.

Noa'tu râ e ti'a ia tatou ia vaiiho i to tatou inoino. Te tahi tumu no te oraraa tahuti nei o te haapiiraa ia e nahea ia vaiiho i taua mau mea ra. *O te e'a ia a te Fatu.*

A haamana'o, ua î te ra'i i te mau taata e mau nei i teie na mea: Ua faaorehia ta ratou mau hara. E ua faaore ratou i ta vetahi ê hara.

E vaiiho na tatou i to tatou inoino i te avae o te Faaora. Eiaha e haavâ. A faati'a i te Taraehara a te Mesia ia tau i e ia faaora i to outou aau. A aroha te tahi i te tahi. A faaore i ta vetahi ê hapa.

E noaa ia te aroha i tei aroha ia vetahi ê ra.

Te faaite papû atu nei au i te reira i te i'oa o Tei here maitai e hope roa i horo'a ai Oia i To'na ra ora no tatou—To'na mau hoa, i te i'oa mo'a o Iesu te Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Alama 31:5.
2. Hi'o Mose 5:16–32.
3. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 64:9.
4. Mataio 5:7.
5. Hi'o Roma 2:1.
6. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 64:8.
7. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 64:10; reta tei faahuru-ê-hia.
8. Mosia 5:2.
9. I Ioane 5:3–4.
10. Mataio 5:44; hi'o atoa te mau irava 45–47.
11. Ephesia 4:32.
12. Ioane 8:7.
13. Galatia 6:10.
14. Luka 6:38.
15. Hi'o Mataio 5:39–41.
16. Roma 12:19–21.
17. Hi'o Mataio 5:7.
18. Ioane 13:35.
19. Hi'o Roma 3:23.

Na Elder Russell M. Nelson

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Mauruuru i te Atua

Auê ho'i te maitai ia maramarama te feia atoa i te rima maitai o te Atua e To'na here e ia faaite ratou i to ratou mauruuru Ia'na ra.

Te mau taea'e e te mau tuahine, te haamauuru nei matou no to outou turu tamau e to outou haapa'o maitai. Te faatae nei matou i to matou tapa'o mauruuru e to matou here ia outou tata'itahi.

Aita i maoro a'enei, ua anoenoe maua te tuahine Nelson i te nehenehe o te i'a oraora no te mau motu i roto i te hoê afata hi'o. E i'a 'u oraora ma te tore rau e te vitiviti roa ia au ana'e. Ua ani au i te ti'a i reira, « Na vai e horo'a i te maa na teie mau i'a nehenehe ? »

Pahono mai nei, « Na'u ».

I reira ua ani au ia'na, « Ua haamauuru a'enei ratou ia oe ? »

Pahono mai nei oia, « aita â ! »

Mana'o a'era vau i te tahi mau taata o ta'u e matau e o te ore e taa ra i to ratou Hamani e te « pane ora »¹ mau no ratou. E ora noa ratou, mahana e mahana, ma te taa ore i te Atua e i Ta'na mau maitai no ratou ra.

Auê ho'i te maitai ia maramarama te feia atoa i te rima maitai o te Atua e To'na here e ia faaite ratou i to ratou mauruuru Ia'na ra. Ua haapii Amona, « ia haamaitai tatou i [te Atua], e ohipa parau-tia ta'na e rave i teie nei e a muri noa'tu ».² To tatou faito mauruuru tei te faito ia no to tatou here Ia'na.

O te Atua te Metua no to tatou varua.³ E tino hanahana To'na e te

tahuti ore ma te io e te ivi.⁴ I ora na tatou Ia'na ra i te ra'i na mua to tatou fanauraa.⁵ E i te taime Oia i hamani ai i to tatou tino, ua hamanihia tatou ia au i te hoho'a o te Atua, tera taata e to'na tino.⁶

A feruri na i te huru o to tatou iho tino. Ua tonohia ihoa te reira mai te ra'i mai. Ua riro to tatou mau titauraa no te aho, no te maa, e no te pape ei horo'a no ô mai i te Metua here i te Ao ra. Ua poiotehia te ao nei no te turu i to tatou tere poto i roto i te tahuti.⁷ Ua fanauhia tatou e te aravihi no te tupu, no te here, no te faaipoipo, e no te faatupu i te utuafare.

Na te Atua i haamau i te faaipoipo-raa e te utuafare. O te utuafare te tino sotiare faufaa rahi a'e i teie taime e i te tau mure ore. Na roto i te opuaraa rahi oaoa a te Atua, e nehenehe i te mau utuafare ia taatihia i roto i te mau hiero e ia faaineinehia no te ho'i e ora i mua i To'na aro mo'a e a muri noa'tu. Tera te ora mure ore ! Te haapa'o nei te reira i te hiaai hohonu o te varua o te taata—te hinaaro natura rahi ia tahoê a muri noa'tu te mau melo here o te utuafare.

« Ta'u ohipa e to'u hanahana », ua parau Oia, « ia faatupu i te tahuti ore e te ore mure ore o te taata nei ».⁸ « I aroha mai te Atua i to te ao, e ua tae roa i te horoa mai i ta'na Tamaiti fanau

tahi, ia ore ia pohe te faaroo ia'na ra, ia roaa râ te ore mure ore ».⁹ « Aore hoi [Oia] i tono mai i ta'na Tamaiti i te ao nei e faahapa mai i to te ao, ia ora râ to te ao ia'na ».¹⁰

I te ti'araa matamua no te opua-raa mure ore a te Atua, te misioni ia a Ta'na Tamaiti ia Iesu Mesia.¹¹ Ua haere mai Oia no te faaora i te mau tamarii a te Atua.¹² Aua'e te Taraehara a te Fatu, ua mahere mai te ti'a-faahou-raa (e aore râ te tahuti ore).¹³ Aua'e te Taraehara, e riro te ora mure ore ia ratou e ti'a i te reira. Ua haamaramarama mai Iesu:

« Tei ia'u te tia-faahou-raa e te ora, o te faaroo mai ia'u ra, pohe noâ oia e ora â ia.

« E te taata ora atoa nei e faaroo mai ia'u ra, e ore roa'tu ia e pohe ».¹⁴

No te Taraehara a te Fatu e Ta'na horo'a no te ti'a-faahou-raa—no teie poro'i hanahana no Pasa—Mauruuru i te Atua !

Te mau horo'a pae tino

Ua here to tatou Metua i te Ao ra i Ta'na mau tamarii.¹⁵ Ua haamaitai tata'itahi Oia e te mau horo'a pae tino e te mau horo'a pae varua. E paraparau vau no na mea e piti. Ia himene outou « E Tamarii Au na Te Atua ra », a feruri i Ta'na horo'a no outou, te horo'a no to outou iho tino. Ua riro te mau aravihi faahiahia o to outou tino ei haapapûraa no to outou « huru Atua ».¹⁶

Ua riro te mau melo atoa o to outou tino ei horo'a maere mai to outou Atua ra. I roto i te mata, te vai nei te hoê hi'o haapapû hoho'a. Na te mau uua e faaha'uti i te mata ia haru mai i te hoho'a mau. E reni o te haere ra mai te mata i te roro, e na te roro e apo mai i te hoho'a e hi'ohia ra.

E pamu maere to outou mafatu.¹⁷ E maha tapo'i rairai e faatere nei i te tereraa toto. E matara e e opani teie na tapo'i hau i te 100.000 taime i te mahana hoê—36 milioni taime i te matahiti hoê. E noa'tu râ, mai te peu aita te ma'i no te faaino i te reira, e nehenehe paha ta te reira e amo i tera tuhaa ohipa e a muri noa'tu.

A feruri i te faanahoraa paruru o te tino. No te paruru i te reira i te fifi, e ara oia i te mau. No te pahono i te

tomoraa o te tiroiro, e hamani oia i te tinai oreore. Ua riro atoa te iri ei paruru. E arai mai te reira i te fifi no te ve'ave'a e no te to'eto'e.

E faaapî iho te tino i te mau opiha tahito e e faatanotano te reira i te faito o te mau mea faufaa no te ora. E faa-ora te tino i te vahi mutu, te vahi pepe e te ivi fati. No te aravihi ia hamani i te ora, o te tahi faahou ia horo'a mo'a no ô mai i te Atua.

Ia haamana'o tatou e, aita te tino hape ore i te mea titauhia no te faaoti i to'na ananahi hanahana. Oia mau, te tahi o te mau varua maitai roa a'e, tei roto ia i taua mau tino huma ra e te maitai ore. E puai rahi i te pae varua e faaitehia nei e te feia e roohia ra i te mau tamataraa pae tino, e te reira ihoa, no te mea e mea tamata-rahi-hia nei ratou.

O ratou tei tuatapapa i te faanahoraa o te tino o te taata, e mea papû, ua « ite ia i te Atua i te tere raa i roto i to'na ra hanahana e te mana ».¹⁸ No te mea te faaterehia nei te tino e te ture a te Atua, e tae mai te faaoraraa na roto i te haapa'oraa i te ture i faatumuhia'i no te reira.¹⁹

Noa'tu râ te reira, e mana'o te tahi taata e, ua faura noa mai teie mau aravihi maere o te tino e aore râ no roto mai te reira i te hoê « big bang ». A ui na ia outou iho, « E nehenehe anei ta te hoê paainaraa i roto i te fare nene'i-raa e hamani i te hoê titionare ? » Aita ihoa paha ia. Ahani noa'tu pai, eita ta te titionare e nehenehe e tatai i te mau api paeae e aore râ e hamani faahou i te hoê titionare apî !

Ahani e, te aravihi o te tino no te ohipa, no te paruru ia'na, no te tatai

ia'na, no te faatano ia'na, e no te faaapî ia'na ra e mea taoti'a-ore-hia, e tamau noa ia te ora i ô nei. Oia mau, e mau roa ino ia tatou i ni'a i te fenua nei ! No To'na aroha rahi ia tatou nei, ua faanaho to tatou Rahu Nui i te ruhiruhiaraa e te tahi atoa rave'a e faatae ia tatou i te hopearaa i te pohe pae tino. Te pohe, mai te fanauraa, e tuhaa ia no te oraraa. Te haapî nei te mau papa'iraa mo'a e, « e ere i te mea tia ia faaorahia te taata i to'na poheraa tino, no te mea e faaore te reira i te ravea rahi oaoa ». ²⁰ Te ho'iraa i te Atua na roto i te uputa ta tatou e pii nei te pohe, e oaoaraa ia no ratou e here nei Ia'na e o te faaineine nei no te farerei Ia'na. ²¹ E i te hopearaa, e tae mai te taime i reira « e tuati-faahou-hia te tino e te varua hoi i [te] huru mau ; e faaho'ihia te mau melo e te mau tiaatiraa atoa hoi i to'na vahi mau ». ²²

Te mau horo'a pae varua

Noa'tu te faufaa o te tino, e vairaa noa te reira no te varua mure ore. I vai na to tatou varua i te basileia hou i te tahuti ²³ e e vai noa te reira i muri mai i te poheraa o te tino. ²⁴ Na te varua e horo'a i te tino i to'na ora e to'na huru. ²⁵ I roto i teie oraraa e i te oraraa i muri mai, te varua e te tino, e faaho'ihia raua, e e riro mai te reira ei taata ora hanahana hope.

No te mea e mea faufaa te varua, ua riro to te reira tupuraa ei hopea mure ore. E puai mai te reira ia paraparau tatou na roto i te pure haehaa i to tatou Metua here i te Ao ra. ²⁶

Te mau aravihi e hi'ohia no te haavâ mai ia tatou i te mahana hopea, o te mau aravihi pae varua ia. ²⁷ I roto i te reira te vai ra te here, te viivii ore, te parau-ti'a, te aroha, e te taviniraa ia vetahi ê. ²⁸ No to outou varua, tei apitihia e tei fariihia e to outou nei tino, e nehenehe ta te reira e tupu e e faaite i teie mau aravihi i te faito e, e roaa to outou nuuraa mure ore. ²⁹ E roaa te nuuraa pae varua na roto i te mau taahiraa o te faaroo, o te tatarahapa, o te bapetizoraa, o te horo'araa i te Varua Maitai, e te mau-papû-raa e tae noa'tu i te hopea, oia atoa ia te fariiraa i te oro'a hiero e te mau oro'a taatiraa i roto i te hiero mo'a. ³⁰

Mai ta te tino e titau ra i te maa i te mahana tata'itahi no te ora, e titau atoa te varua i te tahi maa. E faaamuhia te varua i te mau parau mure ore. I te matahiti i ma'iri a'enei, ua faahanahana tatou i te 400raa o te matahiti o te Bibilia Mo'a tei iritihia e te Arii Iakobo. E e 200 matahiti to tatou fariiraa i te Buka a Moromona. Ua iritihia te taatoaraa e aore râ te tahi pae o te reira i na 107 reo êê i teie nei. Na roto i te reira e te tahi faahou papa'iraa mo'a, ua taa ia tatou e, o te Atua to tatou Metua Mure Ore e o Ta'na Tamaiti, Iesu Mesia, to tatou Faaora e Ora. No teie mau horo'a pae varua, mauruuru i te Atua.

Te mau horo'a o te evanelia

Ua ite tatou e, e rave rahi peropheta no te mau tau tuuraa evanelia, mai ia Adamu, Noa, Mose, e Abe-rahama, tei haapî no te huru atua o to tatou Metua i te Ao ra e o Iesu Mesia. Ua omuahia ta tatou nei tau tuuraa evanelia e te Metua i te Ao ra e Iesu Mesia, ua fâ Raua i te Peropheta Iosepha Semita i te matahiti 1820. Ua faati'ahia te Ekalesia i te matahiti 1830. I teie nei, 182 matahiti i muri mai, tei raro a'e tatou i te fafauraa ia faatae i te evanelia « i te mau nunaa atoa, e to te mau opu atoa, e to te mau reo atoa, e to te mau fenua atoa ». ³¹ Ia rave tatou i te reira, e haamaitahia te taata horo'a na reira atoa te taata farii.

Tei ia tatou ra te hopoia ia haapî i Ta'na mau tamarii e ia faaara i roto ia

ratou i te ite no te Atua. Tau matahiti i teie nei, ua parau te Arii Beniamina e:

« A faaroo i te Atua ; a faaroo e, te vai ra oia, e na'na iho i hamani i te mau mea atoara, tei te ra'i e te ao atoa hoi ; a faaroo e, tei ia'na te paari hope, e te mana atoa i te ao nei, e i te ra'i atoa hoi...

« ... a faaroo outou e, ia tatarahapa outou i ta outou mau hara e ti'a'i, e ia haapae i te reira, e ia faahaehaa ia outou iho i mua i te Atua ra ; a ani ai ma te aau tae ia faaorehia ta outou e ana ra ; e tena na, te faaroo na outou i taua mau mea ra, e haapao ia outou ». ³²

Hoê noa huru to te Atua, i nanahi, i teie nei mahana, e a muri noa'tu, aita râ tatou. I te mahana tata'itahi, tei ia tatou ra te tamataraa ia tae i te mana no te Taraehara, ia nehenehe ta tatou e tau papû, e farii rahi a'e i te huru Mesia, e ia ti'a tatou i te horo'a no te faateiteiraa e ia ora a muri noa'tu i pihai iho i te Atua ra, ia Iesu Mesia, e to tatou utuafare. ³³ No teie mau mana, teie mau haamaitairaa, e te mau horo'a no te evanelia, mauruuru i te Atua !

Te faaite papû nei au e, te ora nei Oia, O Iesu te Mesia, e o teie Ta'na Ekalesia, tei faaho'ihia-faahou-hia mai i teie mau mahana hopea nei no te faatupu i to te reira iho opuaraa. Te arata'ihia nei tatou e te peresideni Thomas S. Monson, o ta tatou e here nei e o ta tatou e paturu nei e to tatou aau atoa, mai ta tatou atoa e paturu ra i to'na na tauturu e te Tino Ahuru Ma

Piti Aposetolo ei peropheta, ei ite e ei heheu. Te faaite papû nei au i te reira i te io'a mo'a o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Ioane 6:35, 48; hi'o atoa te irava 51.
2. Alama 26:8; hi'o atoa Alama 7:23.
3. Hi'o Te Ohipa 17:27–29.
4. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 130:22.
5. Hi'o Mose 6:51; Roma 8:16; Hebera 12:9; Ieremia 1:4–5.
6. Hi'o Genese 2:7; 1 Korinetia 15:44; Mose 3:7.
7. Hi'o 1 Nephi 17:36.
8. Mose 1:39.
9. Ioane 3:16.
10. Ioane 3:17.
11. Ua haapoto-noa-hia Ta'na mau opuraa i roto 3 Nephi 27:13–22.
12. Hi'o Alama 11:40.
13. Hi'o 2 Nephi 9:6–7, 20–22.
14. Ioane 11:25–26.
15. Hi'o 1 Nephi 17:40; 1 Ioane 4:10.
16. 2 Petero 1:4.
17. E pamu te mafatu fatata e 7.570 litera i te mahana hoê.
18. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 88:47.
19. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 130:21. Inaha e mea papû taua mau ture ra.
20. Alama 42:8.
21. Ua faaite te Salamo i te hi'oraa o te Atua: « E mea tao'o i te aro o Iehova te pohe o to'na ra mau tavini mo'a » (Salamo 116:15); hi'o atoa Koheleta 12:7.
22. Alama 11:43; hi'o atoa Koheleta 12:7; Alama 40:23; Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 138:17.
23. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 93:38.
24. Hi'o Alama 40:11; Aberahama 3:18.
25. Ua hoho'a te varua i te hoho'a o te taata (hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 77:2).
26. Hi'o 3 Nephi 14:9–11.
27. O te varua, eiaha râ te tino, te pae e rave e amo ra i te hopoi'a no te taata. Aita ana'e te varua, e mea pohe te tino (hi'o Iakobo 2:26). No reira, na te varua e ma'iti i rotopu i te maitai e te ino e e haavâhia te varua no te mau aravihi maitai e te mea ino tei ia'na ra i te taime no te Haavâraa Rahi (hi'o Alama 41:3–7).
28. Teie atoa te tahi mau ateriputi pae varua, « faaroo, te viivii ore, te ite, te hitahita ore, te faaoromai, te aroha taea'e, te huru paieti, te aau aroha, te haehaa i te aau, e te itoito » (Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 4:6).
29. Hi'o 2 Nephi 2:11–16, 21–26; Moroni 10:33–34.
30. E haapiiraa tumu teie na te Mesia (hi'o 2 Nephi 31:11–21).
31. Mosia 15:28; hi'o atoa 1 Nephi 19:17; 2 Nephi 26:13; Mosia 3:20; 15:28; 16:1; Alama 37:4; Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 1:18–23; 77:11; 133:37.
32. Mosia 4:9–10.
33. « Te ora mure ore, o te horo'a hau a'e te reira i te mau horo'a atoa a te Atua » (Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 14:7).

Na Elder Ronald A. Rasband
No te Peresideniraa o te Hitu Ahuru

Haapiiraa taa ê

O to'u tiaturiraa e ta'u ho'i pure e, e tamau noa tatou i te amo ma te hanahana i ta tatou mau hopoi'a e ia tapapa ia ratou i rotopu ia tatou o te mauui nei.

No na 20 ava'e i ma'iri, ua haamaitahia to'u utuafare i te mea ua farii matou i te hoê aiû taa ê mau.

No Paxton iti, ta maua mootua, ua fanauhia oia e te tahi fifi toromotomo (chromosome), te hoê fifi i te hohonu roa o to'na tino e faataa ê ra ia'na, oia mau, i roto na hanere milioni taata oia ana'e tei roohia i teie fifi ihiora. No ta maua tamahine e ta'na tane, e tauraa tia'i-ore-hia i te oraraa mai te mahana mau â ua fanauhia Paxton. Ua riro teie ohipa ei tamataraa rahi no te haapii mai i te mau haapiiraa taa ê e tu'ati nei i te ao mure ore.

No paraparau noa mai to tatou taea'e here o Elder Russell M. Nelson, e ua haapii mai oia e:

« No te tahi tumu taa ore, te fanauhia ra te tahi mau taata e te tahi fifi tino. Te vai ra te huma melo. Te vai ra e pe'ape'a i te pae no te faatanoraa i te faanahoraa o te tino. Tei raro a'e to tatou mau tino atoa i te ati ma'i e te ati pohe. Noa'tu râ te reira, e horo'a rahi mau te tino tahuti... »

« E ere te tino hape ore i te mea titauhia no te faaoti i to tatou ananahi hanahana. Oia mau, te tahi o te mau varua maitai roa a'e, tei roto ia i taua mau tino huma ra... »

« I te pae hopea, e tae mai te tau

e tu'ati-faahou-hia te tino e te varua... i to'na huru mau ; e e faaho'ihia te mau melo e te mau tiaatiraa atoa hoi i to'na vahi mau' (Alama 11:43). No reira, mauruuru no te Taraehara a Iesu Mesia, e nehenehe ta tatou e riro maitai roa mai Ia'na ra ».¹

O outou atoa e faaruru nei i te mau tamataraa, te mana'ona'oraa, te inoino, e te mauui no tei herehia, a haapii i teie parau: ma te here mure ore e te aroha mure ore, te here nei te Atua to tatou Metua i te Ao ra i tei mauui e ua here Oia ia outou !

E ui paha te tahi i mua i teie huru mauui, no te aha te Atua Mana Hope i tuu noa ai i te reira ? E i reira, tae atoa mai teie uiraa, no te aha ua tupu te reira i ni'a ia'u ? No te aha ra tatou e ti'a ia faaruru i te ma'i e te mau ati o te haapepe e aore râ o te haapohe roa i te mau melo o te utuafare e aore râ o te tape'a maoro atu i roto i te mauui ? No te aha ra ia te oto ?

I tera huru taime, e nehenehe ta tatou e fariu i te opuaraa rahi oaoa tei hamanihia e to tatou Metua i te Ao ra. I mua i tera opuaraa, i te taime a vauvauhia mai ai te reira i te ao hou i teie oraraa, ua tuô tatou i to tatou oaoa.² No te faaohie, ua riro teie oraraa ei haapiipiiraa no te faateiteiraa mure ore, e te auraa ia no te reira, e tae mai

te mau hi'opo'araa e te mau tamataraa. Mai te reira ihoa, e aita e aperaa.

O te tiaturiraa i te hinaaro a te Atua te ohipa fã no to tatou huru tahuti. Na roto i te faaroo Ia'na, e turu'i tatou i ni'a i te mana o te Taraehara a te Mesia i te taime no te mau uiuiraa rahi e te itiraa o te mau pahonoraa.

I muri mai To'na Ti'a-faahou-raa, i To'na ti'araa i te fenua Amerika, ua faatae to tatou Faaora Iesu Mesia i teie piiraa:

« E feia ma'i to outou, a hopoi mai i ò nei. E pirioi anei to outou, e matapo, e lepera, e hapepa, e vava, e feia roohia i tahi huru ma'i ? a hopoi mai ia ratou i ò nei, e na'u e faaora ia ratou, e aroha hoi to'u ia outou na ; ua î to'u aau i te aroha...

« E oti a'era ia'na i te reira parau, ua haere a'era te feia atoa ra i te hopoiraa mai i to ratou feia ma'i, e tei roohia i te ati ra, e te pirioi, e te matapo, e te vava, e tei roohia i te mau huru iino atoa ra ; e ua faaora oia ia ratou atoa ra a hopohia mai ai ratou ia'na ra ».³

E puai rahi te nehenehe e itehia i roto i te mau parau « ua haere a'era te feia atoa ra »—*te feia atoa*, e te mau taea'e e te mau tuahine. Te faaruru nei tatou, *te feia atoa* i te mau tamataraa. E hi'o atoa na i te parau i muri mai: « tei roohia i te ati ra ». O tatou atoa nei ia, e ere anei ?

Oioi i muri mai i te fanauraa o Paxton, ua ite matou e, e haamaitai mai te Metua i te Ao ra ia matou e e haapii mai Oia i te tahi mau haapiiraa taa ê. I te hoê taime, a tuu ai to'na metua tane e o vau atoa nei i to maua manimani rima i ni'a i to'na upoo ra no te hoê o te mau haamaitairaa autahu'araa, ua tae mai te mau parau no te pene iva no Ioane i to'u feruriraa: « ia itea te ohipa a te Atua ia'na nei ».⁴

Parau papû, te itehia ra te ohipa a te Atua ia Paxton ra.

Te haapii nei matou i te faaoromai, te faaroo, e te mauruuru na roto i te raau tamârû no te taviniraa e na roto i te mau hora rahi roa ino i te hohonuraa o to matou aau, e te roimata no te mau i te tahi, e te mau pure e te mau faaiteraa i te here no tei herehia e tei roto i te ati, mai ia Paxton ho'i e to'na na metua.

Ua parau te peresideni James E. Faust, to'u peresideni tîti i to'u vai-tamarii-raa: « E mauruuru rahi to'u no te mau metua here o te amo itoito nei e o te upootia nei i to ratou ahoaho e te mauui o te aau no te hoê tamarii tei fanauhia e aore râ tei riro mai ei huma roro e aore râ ei huma melo. E vai noa tera ahoaho i te mau mahana atoa, aita e faafaearaa, i te roaraa o te mahana o te metua e aore râ, o te tamarii. Pinepine roa i te titauhia i na metua ia amo i te tahi aupururaa i ni'a atu i to ratou puai e aita e faaearaa, i te ao e te pô. Hope te rima e te aau o te metua vahine i te mauui matahiti e matahiti, no te horo'a i te

tamahanahanaraa e te tamârûraa i te mauui o ta'na tamarii taa ê mau ».⁵

Mai tei faaitehia i roto i te buka a Mosia, ua ite matou i te here rahi ta te Faaora i horo'a na te utuafare o Paxton, e taua here ra, e roaa i te feia atoa: « i haamâmâhia ihora te mau hopoi'a i tuuhia mai i ni'a iho ia Alama e to'na ra mau taea'e ; oia ia, na te Atua ratou i faaitoito, i tia'i ia ratou i te faaoromai i te mau ati ma te paruparu ore, e ua auraro ihora ratou ma te aau tae e te faaoromai i te hinaaro atoa o te Fatu ».⁶

I te hoê pô, i te omuaraa o te oraraa o Paxton, tei te tuhaa ohipa no te ihieafanauhau matou i te pû

utuuturaa Primary Children's Medical Center (Pû Utuuturaa a te mau Tamarii o te Paraimere) i Roto Miti, Utah, i reira ua maere roa matou i te haaraa a te mau taote e a te mau tuati ma'i e a te mau tauturu tuati, to ratou taviniraa itoito e te faaea ore. Ani atura vau i ta'u tamahine e nahea pai matou e aufau i te reira e i reira, tamata ihora vau i te feruri i te faito moni. Te ti'a noa ra te hoê taote na pihai mai, parau mai nei e, tei « raro roa vau » e no te rapaauraa ia Paxton, e hau roa te tino moni o ta'u i mana'o na. Ua haapii matou e, te rahiraa o te haamau'araa no te utuuturaa, na te mau ô e amo i te reira, te ô taima e te ô moni a te mau taata horo'a. Ua faahaehaa roa tera mau parau ia'u e ua mana'o atura vau i te faufaa o teie varua iti no ratou e haapa'o ra ia'na.

Ua haamana'o atura vau i te papa'iraa matauhia e te mau misio-nare, tera râ e auraa apî to te reira i teie nei: « A haamana'o na e e faufaa rahi to te mau varua taata i to te Atua hi'oraa mai ».⁷

Ta'i ihora vau a feruri hohonu ai au i te here oti'a ore a to tatou Metua i te Ao ra e a Ta'na Tamaiti Here ia Iesu Mesia no tatou paatoa, a haapii puai atoa ai au i te faufaa o te varua no te Atua, i te pae tino e i te pae varua.

Ua haapii te utuafare o Paxton e, te faaati ra ia ratou te mau melahi aita e ti'a ia tai'o, no te ra'i anei e aore râ no ni'a noa i te fenua nei. Te tahi o ratou tei faura noa mai i te taima hinaarohia e mo'e atu ai. Te tahi atoa e opere ra i te maa, e aore râ e horoi ra i te ahu, e aore râ e horo'a ra i te faaitoitoraa, e aore râ e pure ra no Paxton. Teie atoa ia te tahi haapiiraa taa ê i haapiihia: Mai te peu e, te p-remo ra te tahi taata, e ani anei outou e, ua hinaaro oe i te tauturu—e aore râ e ou'a roa'tu outou no te faaora mai ia'na i te moana hohonu ra? Noa'tu e e mea au e e mea horo'a-pinepine-hia te reira, ua riro te parau e « A parau mai ia hinaaro outou i te tauturu » i te mea tauturu ore mau.

Te tamau noa nei tatou i te haapii i te faito faufaa rahi ia vai ara e ia vai mana'ona'o i te oraraa o ratou e faaati nei ia tatou, ma te haapii eiaha noa te

faufaa ia horo'a i te tauturu, o te oaoa rahi atoa râ e tae mai na roto i te tauturu ia vetahi ê.

O te peresideni here Thomas S. Monson te hi'oraa rahi no te tororaa i te rima tauturu i tei fati roa, ua parau oia: « Ia haamaitai te Atua ia ratou e tutava ra no te riro ei tia'i no to ratou taea'e, ia ratou e horo'a ra no te faaore i te mauuiui, ia ratou e tautoo ra ma te maitai atoa i roto ia ratou no te haamaitai teie nei ao. Ua ite anei outou e, e mata ataata to te reira mau taata? E mea papû a'e to ratou taahiraa avae. E anaanaraa to ratou no to ratou oaoa e te mauruuru, no te mea ho'i e, eita te hoê e nehenehe e tauturu i te tahi maori râ ua ite ratou iho i te haamaitairaa rahi ».⁸

Noa'tu e, e faaruru tatou i te mau fifi, te mau ati, te mau fiti tino, te mau mauuiui e te tahi atu mau pe'pe'a, te tia'i noa nei to tatou Fatu here e te haapa'o ho'i ia tatou. Ua fafau Oia:

« Eita vau e vaiiho otare noa ia outou, e ho'i mai â vau ia outou nei...

« E hau ta'u e vaiiho ia outou nei, o to'u nei hau ta'u e ho atu no outou ; e ere mai ta to te ao nei horo'a ta'u horo'a ia outou ».⁹

Auê to matou mauruuru i to tatou Metua i te Ao ra no ta matou aito ia Paxton. Na roto ia'na ua faaite mai te Fatu i Ta'na mau ohipa e te tamau nei Oia i te haapii mai ia matou i teie mau

haapiiraa faufaa e te mo'a e te taa ê.

Te hinaaro nei au e opani na roto i te mau parau o teie himene herehia:

*Tei roto tatou i te nuu faehau ;
Oaoa roa tatou !
E aro tatou tae roa te hopea
E farii tatou i te rê.*¹⁰

Te mau taea'e e te mau tuahine, o to'u tiaturiraa e ta'u ho'i pure e, e tamau noa tatou i te amo ma te hanahana i ta tatou mau hopoi'a e ia tapapa ia ratou i rotopu ia tatou o te mauuiui nei e o te hiaai nei ia faateitei-hia e ia faaitoitohia. Ia haamauruuru tatou tata'itahi i te Atua no Ta'na mau haamaitairaa e ia faaapî tatou i to tatou hinaaro papû i mua i to tatou Metua i te Ra'i, ia tavini ma te haehaa i Ta'na mau tamarii. I te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Russell M. Nelson, « We Are Children of God », *Liahona*, Jan. 1999, 103.
2. Hi'o Ioba 38:7.
3. 3 Nephi 17:7, 9.
4. Ioane 9:3.
5. James E. Faust, « The Works of God », *Ensign*, Novema 1984, 54.
6. Mosia 24:15.
7. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 18:10.
8. Thomas S. Monson, « Our Brothers' Keepers », *Ensign*, June 1998, 39.
9. Ioane 14:18, 27.
10. « Tei Roto Tatou i te Nuu Faehau », *Te mau himene*, no. 153.

Na Julie B. Beck

Peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu tei haamauuruhia

Te hi'oraa a te mau peropheta no ni'a i te Sotaiete Tauturu: Faaroo, utuafare, tauturu

Faaroo, utuafare e tauturu—na teie e toru na ta'ohie roa e faaite mai nei i te hi'oraa a te mau tuahine o te Ekalesia.

I te mau matahiti i ma'iri a'enei, ua farii au i te faaûruraa ia paraparau pinepine no ni'a i te Sotaiete Tauturu—ta'na mau opuaraa e to'na huru,¹ te faufaa o to'na aamu,² ta'na ohipa e to'na apitiraa i te mau episekopo e i te mau pûpû Autahu'araa a Melehizedeka.³ Mai te mea ra e, e mea faufaa roa i teie nei ia faatumu i te tahi mana'o i ni'a i te hi'oraa a te mau peropheta no ni'a i te Sotaiete Tauturu.⁴

Mai ta te mau peropheta a te Fatu i haapii tamau noa i te mau peresibutero e i te mau tahu'a rahi i ta ratou mau opuaraa e ta ratou mau ohipa, ua faaite atoa mai ratou i ta ratou hi'oraa no te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu. Ia au i ta ratou parau, e mea papû maitai e, te mau opuaraa a te

Sotaiete Tauturu o te faarahi ia i te faaroo e i te parau ti'a, haapaari i te mau utuafare e i te mau nohuraa, e ia imi e ia tauturu i te feia nava'i ore. *Faaroo, utuafare, e tauturu*—na teie e toru na ta'ohie roa e faaite mai nei i te hi'oraa a te mau peropheta no te mau tuahine o te Ekalesia.

Mai te haamataraa o te Faaho'i-faahou-araa mai, ua faaite te mau peropheta i te faufaa no te mau tuahine ia amui hope roa i roto i te ohipa a te Fatu. Ua faaite mai ratou i ta ratou hi'oraa no ni'a i te mau tuahine puai, te faaroo e te mana'o rahi, tei maramarama i to ratou faufaa e to ratou tumu mure ore. A faati'a ai te Peropheta Iosepha Semita i te Sotaiete Tauturu, ua parau oia i to'na peresideni

matamua ia « peresideni e ona i ni'a i teie sotaiete, ma te haapa'o i te feia vëvë, te pahonuraa i to ratou mau hinaaro, e te haapa'oraa i te mau ohipa huru rau a teie faanahonahuraa ».⁵ Ua feruri oia i ni'a i teie pûpû mai « te hoê sotaiete maitai roa, tei faataa-ê-hia i te mau ino atoa o te ao nei ».⁶

Ua haapii atu o Brigham Young, te piti o te peresideni o te Ekalesia, i to'na na tauturu e i te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo ia parau i te mau episekopo ia « Vaiiho i te mau tuahine ia faanahonaho i te mau Sotaiete Tauturu a te mau vahine i roto i te mau paroita e rave rahi », Ua na ô faahou oia, « e mana'o paha te tahi e e ohipa faufaa ore teie, e ere râ ».⁷

I muri mai, ua parau te peresideni Joseph F. Smith e, taa ê atu i te mau pûpû o te ao nei, tei « haamau-taata-hia aore râ haamau-vahine-hia », te Sotaiete Tauturu, ua « haamau-hanahana-hia te Sotaiete Tauturu, ua haamana-hanahana-hia, ua faataa-hanahana-hia e te Atua ».⁸ Ua parau te peresideni Joseph Fielding Smith i te mau tuahine e, ua horo'ahia « te mana e te mana faatere no te rave e rave rahi mau mea rarahi ».⁹ Ua parau oia, « E melo outou no te taatiraa rahi roa'e a te mau vahine i te ao nei, te hoê faanahonahuraa tei riro ei tufaa faufaa rahi no te basileia o te Atua i ni'a i te fenua nei e tei opuahia e tei faaohipahia no te tauturu i to'na mau melo haapa'o ia noaa ia ratou te ora mure ore i roto i te basileia o to tatou Metua ».¹⁰

E mana faaûru aano

I te mau matahiti atoa, e rave rahi hanere tauatini tuahine e feia apî tamahine o te riro nei ei tuhaa no teie « haamenemeneraa rahi a te mau tuahine ».¹¹ E i muri iho, noa'tu te vahi e orahia e te hoê tuahine, e noa'tu te vahi ta'na e tavini, e tape'a noa oia i to'na ti'araa melo e to'na taatiraa i roto i te Sotaiete Tauturu.¹² No te faufaa rahi o te Sotaiete Tauturu, ua faaite te Peresideniraa Matamua i to'na hinaaro ia haamata te feia apî tamahine i ta ratou faaineineraa no te Sotaiete Tauturu na mua roa a tae'ahia ai to ratou matahiti i te 18.¹³

E ere te Sotaiete Tauturu i te hoê faanahonahuraa. E tuhaa mana râ te

Kolkata, Iniia

reira no te Ekalesia a te Fatu tei faataa-hanahana-hia e te Atua » no te haapii, no te haapaari, e no te faaûru i te mau tuahine i roto i ta ratou opuaraa no ni'a i te faaroo, te utuafare, e te taturu. Ua riro te Sotaiete Tauturu ei hoê huru oraraa no te mau tuahine Feia Mo'a, e to'na mana faaûru, e purara ia i rapae roa i te hoê piha haapiiraa i te Sabati e aore ra, i rapae roa i te hoê putuputuraa. Te pee nei te reira i te hoho'a o te mau pîpî vahine tei tavini i piha'i iho i te Fatu ia Iesu Mesia e i Ta'na mau Aposetolo i roto i Ta'na Ekalesia i tahito ra.¹⁴ Ua haapiihia mai ia tatou e, « E faaheporaa no te hoê vahine ia huti mai i roto i to'na oraraa te mau viretu e faaitoitohia e te Sotaiete Tauturu mai te faaheporaa no te mau tane ia patu i roto i to ratou mau oraraa te mau hoho'a no te huru taata tei faaitoitohia e te autahu'araa ».¹⁵

A faanahonaho ai te Peropheta Iosepha Semita i te Sotaiete Tauturu, ua haapii atu oia i te mau tuahine e, ua titauhia ia ratou ia « haamaitai i te feia vëvë » e « ia faaora i te mau varua ».¹⁶ I roto i ta ratou hopoi'a no te « faaora i te mau varua », ua horo'ahia te mana i te mau tuahine ia faati'a e ia haa i roto i te hoê faanahoraa haamaitairaa. Ua faataahia te peresideni matamua no te Sotaiete Tauturu no te vauvau i te mau papa'iraa mo'a, e te amo noa nei â te Sotaiete Tauturu i te hopoi'a

faufaa ia haapii atu i roto i te Ekalesia o te Fatu. A parau ai Iosepha Semita i te mau tuahine e, e faaineine te pûpû Sotaiete Tauturu ia ratou no te farii i te mau « fana'oraa, te mau haamaitairaa e te mau horo'a o te Autahu'araa »,¹⁷ ua haamaramamahia'tura ia ratou te ohipa a te Fatu no te faaoraraa. Te faaoraraa i te mau varua o te pororaa ia i te evanelia e te raveraa i te ohipa misionare. O te rave-atoa-raa ia i te ohipa hiero e te aamu utuafare. O te imiraa i te mau rave'a atoa ia ti'amâ i te pae varua e i te pae tino.

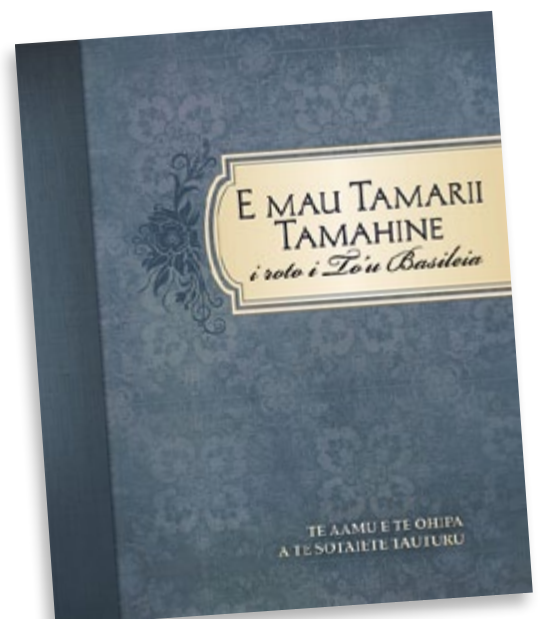
Ua parau o Elder John A. Widtsoe e, te horo'a nei te Sotaiete Tauturu i te Haamamaraa i te vëvë, tamaruraa i te ma'i ; faaitiraa i te feaa, faaitiraa i te ite ore, faaitiraa i te mau mea atoa o te faataupupû i te oaoa e te haereraa i mua o te vahine. Aue ia ohipa faahiahia e ! »¹⁸

Ua faaau te peresideni Boyd K. Packer i te Sotaiete Tauturu mai te hoê « papa'i paruru ».¹⁹ Na te hopoi'a o te parururaa i te mau tuahine e to ratou utuafare e faarahi i te auraa o te ohipa haapa'oraa e te utuuturaa a te mau tuahine hahaere, e e faaiteraa te reira no to tatou hinaaro ia haapa'o i te mau fafauraa ta tatou i rave i mua i te Fatu. I roto i to tatou ti'araa ei « utuutu i te feia e vai ra i roto i te fifi e i te feia tei roohia i te ati », te rave amui nei tatou i te ohipa e te mau episekopo

no te haapa'oraa i te maitai o to tatou mau taata i te pae varua e i te pae tino atoa.²⁰

Ua parau te peresideni Spencer W. Kimball « E rave rahi mau tuahine o te ora ra i roto i te mau ahū mutumutu—te mau ahū varua mutumutu. E ti'a ia ratou ia oomo atoa i te mau ahū nehenehe, te mau ahū varua... E haamaitairaa na outou ia haere i roto i te mau fare e ia taui te mau ahū i te mau ahū mutumutu ».²¹ Teie te hi'oraa ta te peresideni Harold B Lee i faaite mai. Ua parau oia e: « Aita anei outou e ite ra e, no te aha te Fatu i horo'a ai te hopoi'a i te... Sotaiete Tauturu ia hahaere i teie mau fare ? No te mea taa ê atu i te Fatu iho, aita e taata i roto i [te] Ekalesia tei ia'na te mana rahi a'e no te faaûru, te ite hope a'e i te aau e i te oraraa o teie mau taata ».²²

Te paturu nei te peresideni Joseph F. Smith i te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu e i to ratou mau ti'a faatere, ma te parau e, aita oia i hinaaro « ia ite i te mahana e pee ai ta tatou mau Sotaiete Tauturu, aore râ e amui atu ai e e ere atu ai i to ratou iho ti'araa na roto i te ano'iraa'tu i teie mau faanahonahoraa... tei haamauhia e te mau vahine ». Te hinaaro nei oia i te mau tuahine ia « arata'i i te ao e ia arata'i ihoa râ i te mau vahine o te ao, i roto i te mau mea roo maitai, i roto i te mau mea atoa mai to te Atua huru, te mau mea atoa o te faateitei e o te

tama i te mau tamarī a te taata nei ». ²³ Te haapapū nei teie parau a’o ta’na i te titauraa ia haapae i te mau peu, te mau tumu parau, te mau raveraveraa, e te mau huru, e i reira e apo mai ai te mau raveraa e tu’ati i ni’a i te mau opuaraa a te Sotaiete Tauturu.

E roaa i te feia faatere e imi nei i te heheura ia haapapū e, te mau putuputuraa, te mau haapiiraa, te mau ohiparaa, e te tautooraa a te Sotaiete Tauturu, te faatupu ra ia i te mau opuaraa i faati’ahia ai te Sotaiete Tauturu. Te autaea’eraa, te auhoaraa, e te tahoêraa, e riro atura ia te reira ei hopearaa au roa no te tavini-amui-raa e te Fatu i roto i Ta’na ohipa.

Faatupuraa i te hi’oraa a te mau peropheta

Aita i maoro a’enei ua haapapū mai te peresideni Thomas S. Monson e to’na na tauturu e, « ua faaho’i faahou mai te Fatu i te îraa o te evanelia na roto i te Peropheta Iosepha Semita e ua riro te Sotaiete Tauturu ei tuhaa faufaa roa no taua faaho’iraa mai ». No te haapapū i to ratou hinaaro ia faahereherehia te « faufaa ai’a hanahana » a te Sotaiete Tauturu, ua nenei e ua opere te Peresideniraa Matamua na te ao atoa nei i te buka ra *Te mau Tamahine i roto i to’u Basileia: Te Aamu e te Ohipa a te Sotaiete Tauturu*. I ni’a i te mau api o teie buka, e ite tatou i te mau hoho’a e te mau hi’oraa o te mau tuahine e te mau taea’e i te rave-apitiraa i te ohipa i roto i te utuafare e i roto i te Ekalesia, e e nehenehe ta tatou e haapii mai i te mau parau tumu no ni’a i te parau e, o vai tatou, eaha ta tatou e ti’aturi nei, e eaha te ti’a ia tatou ia paruru. Ua faaitoitohia tatou na te Peresideniraa Matamua ia tai’o i teie buka faufaa roa e « ia faati’a i te mau parau mau mure ore e te mau hi’oraa maitai ia haamaitai i to [tatou] oraraa ». ²⁴

Ia afaro maitai ana’e te mau tuahine i ni’a i te mau opuaraa a te Sotaiete Tauturu, ei reira te hi’oraa a te mau peropheta e tupu ai. Ua parau te peresideni Kimball, « Te vai nei te hoê puai i roto i teie faanahonahoraa [no te Sotaiete Tauturu] tei ore i faaohipa hope-roa-hia no te haapuai i te mau

utuafare no Ziona e no te paturaa i te Basileia o te Atua eita te reira e tupu e tae noa’tu i te taima e noaa’i i te mau tuahine e te autahu’ara te orama no te Sotaiete Tauturu ». ²⁵ Ua tohu oia e « Te rahiraa o te tupuraa rahi e tae mai i te Ekalesia i te mau mahana hopea nei e tae mai ia no te mea e rave rahi o te mau vahine maitai o te ao nei (tei roto ia ratou te hoê hiaai i te varuaraa) o tei huti-rahi-hia mai i roto i te Ekalesia. E tupu ia te reira ia faaite ana’e te mau vahine o te Ekalesia i te parau-ti’a e te papūraa i roto i to ratou mau oraraa e ia hi’o-ana’e-hia te mau vahine o te Ekalesia, e mau vahine taaê e te huru ê i roto—i te mau rave’a oaoa, i te mau vahine o te ao nei ». ²⁶

E oaoa rahi to’u no te hi’oraa a te mau peropheta no ni’a i te Sotaiete Tauturu. Mai te peresideni Gordon B. Hinckley, « Ua papū ia’u e aita’u e faanahonahoraa i te mau vahi atoa o te nehenehe e tapiri atu i te Sotaiete Tauturu o teie Ekalesia ». ²⁷ Tei ia tatou te hopoi’a i teie nei ia faatano ia tatou i ni’a i te hi’oraa a te mau peropheta no ni’a i te Sotaiete Tauturu a imi ai tatou i te faarahi i te faaroo, i te haapaari atoa i te utuafare, e i te horo’a ho’i i te tauturu.

E opani au na roto i te mau parau a te peresideni Lorenzo Snow: « Ua î te ananahiraa o te Sotaiete [Tauturu] i te fafauaraa. A tupu ai te Ekalesia i te rahi, e rahi ia to’na faufaa, e e rahi atu â to’na puai no te hamani maitai i to mutaa ihora. Ahani e amui paatoa mai te mau tuahine no te paturu i te sotaiete, e faatupu ia te reira i te hoê ohipa puai e e riro ia te reira ei haamaitairaa tamau no te Ekalesia ». ²⁸ I te mau tuahine o te tauturu nei ia tupu te basileia o te Atua, ua parau oia e, « e ia rave ana’e outou i teie mau ohipa, e nehenehe atoa ia outou e fana’o i te upooti’araa o te ohipa e i te faateiteiraa e te hanahana ta te Fatu e horo’a i Ta’na mau tamarī haapa’o maitai ». ²⁹ Te faaite atoa nei i to’u iteraa papū no teie hi’oraa na roto i te i’oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi’o Julie B. Beck, « Te rave-faaoti-raa i te mau fâ a te Sotaiete Tauturu », *Liahona*, Novema 2008, 108–11.

2. Hi’o Julie B. Beck, BYU Women’s Conference address (29 eperera 2011), http://ce.byu.edu/cw/womensconference/archive/2011/pdf/JulieB_openingS.pdf; « ta’u e hinaaro nei ia ite ta’u mau mootua tamahine (e mau mootua tamarā) no ni’a i te Sotaiete Tauturu », *Liahona*, Novema 2011, 109–13; « Te Sotaiete Tauturu: Te hoê ohipa mo’a », *Liahona*, Novema 2009, 110–14.
3. Hi’o Julie B. Beck, “Why We Are Organized into Quorums and Relief Societies” (Brigham Young University devotional address, Jan. 17, 2012), speeches.byu.edu.
4. Aita teie poro’i i te hoê puohuraa no te mau tohuraa atoa no ni’a i te Sotaiete Tauturu. E faaiteraa noa te reira no to ratou hi’oraa atea e ta ratou arata’iraa. *E mau Tamarī Tamahine i roto i to’u Basileia: Te aamu e te ohipa a te Sotaiete Tauturu*, te « conference reports », e te tahi atoa mau haapareraa a te Ekalesia, tei roto te tahi faahou â mau haapiiraa no ni’a i teie tumu parau.
5. Iosepha Semita, i roto *E mau Tamarī Tamahine i roto i to’u Basileia: Te aamu e te ohipa a te Sotaiete Tauturu* (2011), 15.
6. Iosepha Semita, i roto *E mau Tamarī Tamahine i roto i to’u Basileia*, 18.
7. Brigham Young, i roto *E mau Tamarī Tamahine i roto i to’u Basileia*, 47.
8. Joseph F. Smith, i roto *E mau Tamarī Tamahine i roto i to’u Basileia*, 74.
9. Joseph Fielding Smith, i roto *E mau Tamarī Tamahine i roto i to’u Basileia*, 160.
10. Joseph Fielding Smith, i roto *E mau Tamarī Tamahine i roto i to’u Basileia*, 107.
11. Boyd K. Packer, i roto *E mau Tamarī Tamahine i roto i to’u Basileia*, 91.
12. Hi’o Boyd K. Packer, « The Circle of Sisters », *Ensign*, Novema 1980, 110.
13. Hi’o First Presidency letters, 19 no mati 2003, e 23 no feppure 2007.
14. Hi’o *E mau Tamarī Tamahine i roto i to’u Basileia*, 3–8.
15. Boyd K. Packer, i roto *E mau Tamarī Tamahine i roto i to’u Basileia*, 18–19.
16. Iosepha Semita, i roto *E mau Tamarī Tamahine i roto i to’u Basileia*, 20.
17. Iosepha Semita, i roto *History of the Church*, 4:602.
18. John A. Widtsoe, i roto *E mau Tamarī Tamahine i roto i to’u Basileia*, 29.
19. Boyd K. Packer, *Ensign*, Novema 1980, 110.
20. Joseph Fielding Smith, i roto *E mau Tamarī Tamahine i roto i to’u Basileia*, 160.
21. Spencer W. Kimball, i roto *E mau Tamarī Tamahine i roto i to’u Basileia*, 131.
22. Harold B. Lee, « The Place of Relief Society in the Welfare Plan », *Relief Society Magazine*, Titema 1946, 842.
23. Joseph F. Smith, i roto *E mau Tamarī Tamahine i roto i to’u Basileia*, 74.
24. Te Peresideniraa Matamua, i roto *E mau Tamarī Tamahine i roto i to’u Basileia*, ix.
25. Spencer W. Kimball, i roto *E mau Tamarī Tamahine i roto i to’u Basileia*, 160.
26. Spencer W. Kimball, i roto *E mau Tamarī Tamahine i roto i to’u Basileia*, 107.
27. Gordon B. Hinckley, i roto *E mau Tamarī Tamahine i roto i to’u Basileia*, 181.
28. Lorenzo Snow, i roto *E mau Tamarī Tamahine i roto i to’u Basileia*, 21.
29. Lorenzo Snow, i roto *E mau Tamarī Tamahine i roto i to’u Basileia*, 8.

Na Elder D. Todd Christofferson

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te haapiiraa tumu a te Mesia

I roto i te Ekalesia i teie mahana, mai mutaa iho ra, te haamauraa i te haapiiraa tumu a te Mesia e aore rā, te faatitiaifaroraa i te mau haapiiraa hape, e ravehia ia te reira na roto i te heheuraa.

Te faatae atu nei matou i to matou mauruuru rahi i te mau tuahine Beck, Allred e Thompson e na reira atoa i te tomita faatereraa rahi a te Sotaiete Tauturu.

Te ite nei tatou i teie nei i te hoê tupuraa rahi o te anaanatae o te taata i te mau ti'aturiraa o te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei. Te farii poupou nei tatou i te reira i te mea e, te opuaraa tumu a te Ekalesia o te haapii ia i te evanelia a Iesu Mesia, Ta'na haapiiraa tumu, i te ao taatoa nei (a hi'o Mataio 28:19–20; PH&PF 112:28). Ua ite rā tatou e, ua tupu e te tupu noa nei â te tahi mau mana'o taa ore no ni'a i ta tatou haapiiraa tumu e te faatia-raa-hia te reira. Tera ia te tumu parau ta'u e hinaaro nei e paraparau atu i teie mahana.

Ua haapii te Faora i Ta'na haapiiraa tumu i te afaraa o te mau tau, ua rohi itoito Ta'na mau Aposetolo no te paruru i te reira i mua i te mau pato'iraa a te mau peu e a te mau haapiiraa hape. Ua faaitehia i roto i te mau episetole o te Faufaa Apî e rave rahi mau fifi o te faaite mai nei e, ua

haamata a'e na te taivaraa i te anotau o te mau Aposetolo.¹

I te mau tenetere i muri mai, ua hitihiti rii mai te mau hihi o te maramarama o te evanelia e ua haere noa i te rahiraa e tae roa'itu i te tenetere 19, i reira i tae mai ai i ni'a i te fenua nei te hoê po'ipo'i nehenehe, e ua tae faahou mai te evanelia a te Mesia, te îraa e te taatoaraa, i ni'a i te fenua nei. Ua haamata teie mahana hanahana i te taime a fâ mai ai te Metua e Ta'na Tamaiti Here, o Iesu Mesia, i roto i te hoê pou maramarama « hau atu hoi i... te maramarama... [o] te mahana » (Iosepha Semita—Aamu 1:16), ia Iosepha Semita tamaiti e ua iriti i te niniiraa rahi o te heheuraa tei tae mai ma te puai e te mana no te ra'i ra.

I roto i teie mau heheuraa te ite nei tatou i te mea ta tatou e nehenehe e parau e, te haapiiraa tumu mau a te Ekalesia a Iesu Mesia i faatia-faahou-hia mai i ni'a i te fenua nei. Na Iesu iho i faataa i te auraa o taua haapiiraa tumu ra i roto i teie mau parau i papa'ihia i roto i te Buka a Moromona: Te Tahi Faahou Ite no Iesu Mesia:

« Tera ta'u ture, e o te ture ta te Metua i horoa mai ia'u ; e o vau te faaite i te Metua, e o te Metua ia'u atoa, e te faaite nei au e, te faaue ra te Metua i te taata i te mau vahi atoa ra ia tatara-hapa e ia faaroo mai ia'u.

« E o te faaroo ia'ue te baptizohia ra, e ora ia ; e o te riro ia ei taata i te basileia o te Atua ra.

« E o te ore e faaroo mai ia'u, e te ore e baptizohia ra, e faahapahia ia.

« ... E o te faaroo ia'u ra, e faaroo atoa ia oia i te Metua, e na te Metua e faaite ia'u ia'na ra ; e ho mai hoi oia i te auahi e te Varua Maitai ia'na...

« Oia mau ta'u e parau atu ia outou, o ta'u ture teie, e o te patu i to'na i nia iho i te reira ra, o te patu ia i nia iho i to'u pāpā, e e ore roa ratou e noaa i te uputa o hade » (3 Nephi 11:32–35, 39).

Teie ta tatou poro'i, te papa i ni'a iho tatou e patu ai, te niu o te mau mea atoa i roto i te Ekalesia. Mai te mau mea atoa no ô mai i te Atua e i Ta'na Tamaiti Here, e haapiiraa tumu viivii ore teie, e mea maramarama, e mea ohie ia ite—no te tamarii atoa. Te ani nei tatou i te mau taata atoa ma te oaoa ia farii i te reira.

I roto i te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei, « te ti'aturi nei tatou i te mau mea atoa ta te Atua i heheu mai, Ta'na e heheu mai nei, e te ti'aturi nei tatou e, e heheu mai â oia i te mau mea e rave rahi e te faufaa rahi no ni'a i te Basileia o te Atua » (Hiroa Faaroo 1:9). Te auraa ra, noa'itu e, e rave rahi te mau mea aitâ tatou i ite atura, te mau parau mau e te haapiiraa tumu ta tatou i farii, ua tae mai ia, e e tae noa mai â te reira na roto i te heheuraa hanahana. I roto i te faanahonahoraa a te tahi mau faaroo, te parau nei te mau taata haapii e, ua aifaito to ratou mana haapii i to te feia faatere o te ekalesia, e e nehenehe te mau haapiiraa tumu e riro mai ei tata'uraa mana'o i rotopu ia ratou. Te ti'aturi nei te tahi pae i ni'a i te mau apooraa etumene o te Anotau Tahito e ta ratou mau haapiiraa. Te tahi atu pae te haafaufaa nei ratou i te mau tuatapaparaa a te aivanaa no muri iho i te mau aposetolo no ni'a i te mau rave'a no te iriti e no te haamaramarama i te bibilia. Te haafaufaa nei tatou i te

mau ite o te faananea i te marama-rama, tera rā, i roto i te Ekalesia i teie mahana, mai mutaa iho ra, te haamauraa i te haapiiraa tumu a te Mesia e aore rā, te faatitiaifaroraa i te mau haapiiraa hape, e ravehia ia te reira na roto i te heheuraa e fariihia e te feia ta te Fatu i horo'a i te mana aposetolo.²

I te matahiti 1954, ua faataa te Peresideni J. Reuben Clark Jr., e tauturu i roto i te Peresideniraa Matamua i taua taime ra, e nahea ia haapii i te haapiiraa tumu i roto i te Ekalesia, e te ohipa faufaa rahi a te Peresideni o te Ekalesia. Teie ta'na parau no ni'a i te mau melo o te Peresideniraa Matamua e o te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo: « A [haamana'o] noa [tatou] e, ua horo'ahia i te tahi mau Hui Mana Faatere Rahi te hoê piiraa taa ê; tei ia ratou ra te hoê horo'a taa ê; ua paturuhia ratou ei peropheta, ei hi'o, e ei heheu parau, e na te reira e horo'a nei ia ratou i te hoê horo'a varua taa ê i roto i ta ratou ohipa haapiiraa i te taata. Ua farii ratou i te ti'araa, te puai e te mana no te faaite i te mana'o e te hinaaro o te Atua i to'na mau taata, i raro a'e noa iho i te puai e i te mana rahi o te Peresideni o te Ekalesia. Aita te tahi atu mau melo o te Hui Mana Faatere Rahi i farii i te reira horo'a varua taa ê e te mana turu i ta ratou haapiiraa; e mea iti rii mai ratou, e taua taotiaraa ra o to ratou puai e te mana i roto i te haapiiraa, e au atoa ia no te tahi atu mau ti'a faatere e no te mau melo o te Ekalesia, i te mea e, aore te hoê o ratou i farii i te horo'a varua ei peropheta, ei hi'o e ei heheu parau. Hau atu i te reira, mai tei faaitēhia'tu na, e horo'a varua taa ê to te Peresideni o te ekalesia no taua ti'araa ra, i te mea e, e Peropheta oia, e Hi'o, e e Heheu Parau no te Ekalesia taatoa ».³

E mea nahea te Faaora ia heheu mai i To'na hinaaro e ta'na haapiiraa tumu i te mau peropheta, te mau hi'o, e te mau heheu parau? E rave Oia i te reira na roto i te ve'a e aore rā, O'na iho. E nehenehe ta'na e paraparau mai na roto i To'na iho reo e aore rā, na roto i te reo o te Varua Maitai—e aparauraa teie i rotopu i te Varua e te varua o te nehenehe e tupu na roto i te parau e aore rā, i te mana'o o te

aau no te faaite mai i te ite, tei riro ei ohipa fifi na roto noa i te parau (a hi'o 1 Nephi 17:45; PH&PF 9:8). E nehenehe Ta'na iho e paraparau i To'na mau tavini tata'itahi e aore rā, i raro a'e i te arata'iraa a To'na tavini (a hi'o 3 Nephi 27:1–8).

E faahiti atu vau e piti faahi'oraa i roto i te Faufaa Apî. Te matamua o te hoê ia heheuraa tei horo'ahia i te upoo faatere o te Ekalesia. I te omuaraa o te buka Ohipa, te ite nei tatou i te mau Aposetolo a te Mesia e poro ra i te poro'i o te evanelia i te mau Ati Iuda ana'e, ma te haapa'o i te hi'oraa o te taviniraa a Iesu (hi'o Mataio 15:24), i teie nei rā, ia au i te tarena a te Fatu, ua tae i te taime no te tauiraa. I Iopara, ua taotohia Petero e ua ite atura oia ua rau te animara i te ma'iriraa mai te ra'i mai i raro i te repo ra i roto i te

« ahu rahi... i taamuhia na hiti e maha atoa » (Te Ohipa 10:11) e ua faauehia maira ia'na « a taparahi, a amu » (Te Ohipa 10:13). Ua pato'i o Petero i te mea e, e mea « viivii » te tahi mau animara ia au i te ture a Mose ra, e aità hoi o Petero i ofati a'e nei i te faaue-
raa eiaha e amu i te reira. Area rā, ua parau maira te reo ia Petero i roto i to'na taoto ra, « O ta te Atua i tamâ ra, eiaha oe e parau e, e mea viivii ia » (Te Ohipa 10:15).

I muri noa iho, ua itehia te auraa o teie taoto, i te mea e, e pu'e taata tei tonohia mai e te Raatira Roma o Korenelio tei tae mai i te fare o Petero i te aniraa mai ia'na ia haere e haapii i to ratou fatu. Ua haaputupu o Korenelio i to'na fetii e te mau hoa, e ite atura Petero ia ratou i te tia'iraa no te farii i ta'na parau poro'i, na ô atura ia ratou:

« Ua faaite mai râ te Atua ia'u e, eiaha vau e parau i te taata e, e viivii e te mâ ore hoi... »

« ...Ua ite mau atura vau e ore te Atua e haapa'o i te huru o te taata:

« O tei mata'u ra ia'na, e o tei rave i te parau-ti'a i te mau fenua atoa ra, o te itehia mai ia e ana » (Te Ohipa 10:28, 34–35; hi'o atoa te mau irava 17–24).

« E te parau atura Petero i taua mau parau nei, ua ma'iri maira te Varua Maitai i ni'a iho i taua feia atoa i faaroo mai i taua parau ra.

« E te feia atoa [te pee ia Petero]... maere atura ratou... i te mea i ninihia mai te Varua Maitai horo'a-noa-hia ra i ni'a atoa i te Etene.

« ... Ua parau atura Petero,

« E ti'a anei i te taata ia faaore i te pape ia ore ia bapetizohia teie nei feia, o tei noaa hoi ia ratou te Varua Maitai mai ia tatou atoa nei? (Te Ohipa 10:44–47).

Na roto i teie ohipa i tupu e na roto i te heheuraa i horo'ahia ia Petero ra, ua tau i te Fatu i te tereraa ohipa a te Ekalesia e ua heheu mai i te maramarama hope hau atu no ni'a i te haapiiraa tumu i Ta'na ra mau pipi. E no reira te evanelia i porohia ai i te mau taata atoa.

I muri mai i roto i te buka Ohipa, te ite nei tatou i te tahi faahoho'araa faatata e tu'ati noa e te matamua, o te faaite nei i teie nei e mea nahea te heheuraa no ni'a i te haapiiraa tumu

i te ô mai i roto i te hoê apooraa. Ua haamata a'era te hoê mârôraa no te ite e, te peritome i titauhia i roto i te ture a Mose, e tapea noa ra anei i te reira ei ture no te evanelia e no te Ekalesia a te Mesia (a hi'o Te Ohipa 15:1,5). « E ua haaputupu ihora te mau aposetolo e te mau peresibutero ra e feruri i taua parau ra » (Te Ohipa 15:6). E mea papû e aita ia tatou nei te mau parau taatoa no ni'a i taua apooraa ra, tera râ, ua faaitehia mai ia tatou e, i muri a'e « e rahi roa a'era te maroro » (Te Ohipa 15:7), ua ti'a a'era o Petero, te Aposetolo paari, i ni'a e ua parau atura i te mea ta te Varua Mo'a i haapapû mai ia'na. Ua faahaamana'o atura oia i to te apooraa e, i te haamata-raa-hia te evanelia i te poro i te mau Etene peritome-ore-hia i roto i te fare o Korenelio, ua farii ratou i te Varua Maitai mai tei te mau Atiuda peritome faafariuhia. Na ô a'era oia, aore hoi te Atua « i faahuru ê atu ia ratou e ia tatou nei i te haamaitairaa i to ratou aau i te faaroo.

« E teie nei, eaha outou i haape'a-pe'a'tu ai i te Atua, i te tuuraa i te zugo i ni'a i te a'i o te mau pipi, aore i maraa i to tatou hui tupuna ra e ia tatou atoa nei hoi? »

« Ua ite râ tatou e, e ora tatou i te aroha o to tatou Fatu o Iesu Mesia, mai ia ratou atoa ra » (Te Ohipa 15:9–11; hi'o atoa te irava 8).

I muri iho, ua paraparau a'era o Paulo, Baranaba e peneia'e te tahi atu

pu'eraa no te paturu i te parau a Petero, ua parau atura o Iakobo e, e papa'i roa hoê rata no te reira faaotiraa e e faatae i te Ekalesia ra, e ua tahoê te apooraa « ma te mana'o hoê » (Te Ohipa 15:25; hi'o atoa te mau irava 12–23). I roto i te rata faaararaa i ta ratou faaotiraa, ua parau te mau Aposetolo, « e mea maitai i te Varua Maitai, e ia matou atoa nei » (Ohipa 15:28), e aore râ, e nehenehe e parau e, ua tae mai teie faaotiraa na roto i te heheuraa hanahana na roto i te Varua Maitai.

Te reira atoa te raveraa e ravehia nei i teie mahana i roto i te Ekalesia a Iesu Mesia i faatia-faahou-hia. E faaite mai e aore râ, e tatara mai te Peresideni o te Ekalesia i te mau haapiiraa tumu tei haamauhia i ni'a i te heheuraa ta'na i farii (ei hi'oraa, a hi'o PH&PF 138). E tae atoa mai te tatara-raa i te haapiiraa tumu na roto mai i te amuitahiraa te apooraa o te Peresideniraa Matamua e te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo (ei hi'oraa, a hi'o Faaararaa Mana 2). I roto i te aparauraa a te apooraa e itehia te tuatapaparaa i te mau papa'iraa mo'a, te mau haapiiraa a te feia faatere o te Ekalesia, e tae noa'tu i te mau mea i ravehia na mua'tu. Tera râ, i te pae hopea, mai tei roto i te Ekalesia o te Faufaa Apî ra, te opuaraa e ere ia i te farii-noa-raa i te mana'o hoê i rotopu i te mau melo o te apooraa, te fariiraa râ i te faaururaa a te Atua. E raveraa teie ma te faaohipa i te feruriraa e i te faaroo no te farii i te mana'o e i te hinaaro o te Fatu.⁴

Tera râ, eiaha ia mo'ehia e, e ere te mau parau atoa i faahitihia e te hoê ti'a faatere no te Ekalesia, i tahito anei e aore râ, i teie mahana anei, o te riro ei haapiiraa tumu. Ua mataromaitai-hia i roto i te Ekalesia e, te hoê parau i faahitihia e te hoê ti'a faatere i te hoê taima, ua riro ia ei mana'o no te reira iho ti'a faatere, noa'tu e, e mana'o feruri-maite-hia, eiaha râ ei mana'o mana, e aore râ, ei mana'o tumu no te Ekalesia taatoa. Ua haapii mai te Peresideni Iosepha Semita e « te peropheta, e peropheta oia i te taima ua piihia oia i te reira ti'araa ». ⁵ Ua parau te Peresideni Clark:

« Na te hoê aamu iti tei faatiahia

mai e to'u metua tane i to'u tama-riiriira e haapapû mai i teie parau, aita vau i ite e, eaha te mana, tera râ, te haamaramarama nei te reira i teie parau. Te faatia ra oia e, i roto i te taime aehuehu rahi no te taeraa mai te Nuu Faehau a Johnston, ua vauvau o Brigham Young i mua i te mau taata i roto i te hoê putuputuraa i te po'ipo'i, i te hoê a'oraa tei î roa i te mau parau faahapa i te nuu faehau e fatata mai ra, ma te faahiti i te mana'o aro no te tiahi ia ratou. I roto râ i te putuputuraa i te avatea, ua ti'a mai oia i ni'a e ua parau maira e, ua paraparau atu na o Brigham Young ia outou i teie po'ipo'i, i teie râ taime, o te Fatu ia o te paraparau atu. E ua horo'a maira oia i te hoê a'oraa, tei taa ê roa te parau poro'i i to te a'oraa i te po'ipo'i...

«... E ite te Ekalesia na roto i te iteraa ta te Varua Maitai i horo'a i roto i te mau melo e, teie mau taea'e e paraparau nei i to ratou mau mana'o, te parau ra anei ratou mai te au i ta ratou i 'ûrûhia ra e te Varua Maitai'; e i te taime hopea, e itehia taua ite ra ».⁶

Ua haapapû mai te Peropheta Iosepha Semita i te ohipa tumu a te Faaora i roto i ta tatou haapiiraa tumu na roto i te hoê parau faufaa roa: « Te mau parau tumu faufaa rahi a'e o ta tatou haapa'oraa o te faaiteraa papû ia a te mau Aposetolo e te mau Peresideni, no ni'a ia Iesu Mesia, ua pohe

hoi Oia, ua tanuhia i raro i te repo, e i te ru'i toru ra ua ti'a faahou mai, e ua reva i ni'a i te ra'i; e te tahi atu mau mea taatoa no ni'a i ta tatou haapa'oraa ra, e mau tuhaa haihai ia no te reira ».⁷ Teie te iteraa papû o Iosepha Semita no ni'a ia Iesu oia hoi, te ora nei Oia, « no te mea ua ite mata'tura [oia] ia'na, i te pae atu hoi no te Atua; e ua faaroo [oia] i te reo i te faaiteraa mai e o oia ana'e te Fanau Tahī ra no te Metua » (PH&PF 76:23; hi'o atoa te irava 22). Te ani nei au i te mau taata atoa e faaroo mai nei e aore râ, o te tai'o i teie parau poro'i, ia titau na roto i te pure e te tuatapaparaa o te mau papa'iraa mo'a i taua iteraa ra o te huru hanahana o Iesu Mesia, To'na Taraehara e To'na tiafaahouraa. A farii i Ta'na haapiiraa tumu na roto i te tatarahapa, te bapetizoraa, te fariiraa i te horo'a o te Varua Maitai, e i muri iho, i roto i to outou oraraa taatoa, ia pee i te mau ture e te mau fafauraa o te evanelia a Iesu Mesia.

I te mea e, te fatata mai nei ta tatou taime faahanahanaraa i te Pata, te faaite nei au i to'u iho iteraa papû e, o Iesu no Nazareta te Tamaiti a te Atua, Oia iho taua Mesia ra i roto i te mau parau tohu i tahito ra. Oia te Mesia tei mamae i Gesetemane, tei pohe i ni'a i te satauro, tei tanuhia i raro i te repo, e tei ti'a faahou mai i te ru'i toru ra. Oia te Fatu tei ti'a faahou mai, na roto

hoi Ia'na e ti'a faahou ai tatou paatoa, e na roto hoi ia'na e faaorahia ai te mau taata atoa o te hinaaro, e e faatei-teihia i roto i To'na ra basileia i te ra'i ra. Taua Iesu ra i rave-ê-hia'tu i te ra'i ra, e ho'i mai â ia no te faatere i ni'a i te fenua nei (a hi'o Te Ohipa 1:11). Tera ta tatou haapiiraa tumu, na te reira e haapapû i te mau faufaa atoa a Iesu Mesia i tahito ra, e ua faahiti faahouhia no to tatou nei taime. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o Neal A. Maxwell, « From the Beginning », *Ensign*, Novema 1993, 18–19:
 « Ua faaara Iakobo no te 'tama'i e te mârô i roto' i te Ekalesia (Iakobo 4:1). Ua oto Paulo no te 'amamahā' i roto i te Ekalesia e te huru te 'uri taehae roa' e ore e faaherehere i 'te nânā' (1 Korinetia 11:18; Te Ohipa 20:29–31). Ua ite oia e tae mai te hoê taivaraa e ua papa'i oia i to Tesalonia e, eita te tae-piti-raa ma o Iesu maori râ 'o te taiva te tupu na na mua' ; e muri mai ua a'o oia e, 'te ohipa noa nei â taua ino moe ra' (2 Thes. 2:3, 7).

« I te hopea, ua faaite te u'anaraa no te faaatearaa: 'ua faarue ana'e to Asia ra ia'u' (2 Timoteo 1:15)...

« No te purararaa o te faaturi e te haamoriraa idolo, ua reo te mau aposetolo i te faaararaa (hi'o 1 Korinetia 5:9; Ephesia 5:3; Iuda 1:7). Ua oto roa Iaone e Paulo i te hitiraa o te mau Aposetolo haavare (hi'o 2 Korinetia 11:13; Apokalupo 2:2). Ua haaati-papû-hia te Ekalesia. Te vai ra vetahi tei faaatea noa na mua e tei aro roa mai i muri iho. I te hoê taime, ua ti'a noa Paulo ona ana'e ma te heva e 'aore roa e taata i turu mai ia'u' (2 Timoteo 4:16). Ua faahapa atoa oia i te feia e 'fetii taatoa hoi ta ratou e taihitumu ne' (Tito 1:11).

« Ua orure hau te tahi o te feia faatere, mai te taime ra ua pato'i te hoê, tei au i to'na roo teitei, i te farii mai i te mau taea'e (hi'o 3 Ioane 1:9–10).

« Eita tatou e maere i te faahaamana'oraa a te peresideni Brigham Young: 'Te parauhia ra e, ua iriti-ê-hia te Autahu'araa, aita i tano, na te Ekalesia i faaatea atu mai te Autahu'araa' (i roto *Journal of Discourses*, 12:69) ».

I te roaraa o te tau, mai ta Elder Maxwell i faahiti, « na te mana'o, te mana'o feruri a to Heleni ra, i arata'i e i muri iho, i tapo'i roa i te turu'iraa i ni'a i te heheuraa, e ua tae mai paha te reira no te tahi mau keresetiano hinaaro maitai ia faatu'ati i to ratou mau tiaturiraa i te mau peu o taua tau ra...

« ... A ara ana'e ia tatou ia ore e faatanotano i te haapa'oraa i heheuhia i te paari o te sotaiete nei » (*Ensign*, Novema 1993, 19–20).

2. Te mau Aposetolo e te mau peropheta mai ia Iosepha Semita ra, te reo nei ratou i te parau a te Atua, tera râ, te tiaturi nei matou e, e ti'a i te mau tane e te mau vahine e te mau tamarii atoa ho'i ia haapii mai ratou mai roto mai i te faaûruraa hanahana e ia

arata'ihia mai e te reira ei pahonora a i te pure e te tuatapaparaa i te mau papa'iraa mo'a. Mai te tau o te mau Aposetolo i tahito ra, te horo'ahia nei i te mau melo o te Ekalesia a Iesu Mesia i te horo'araa o te Varua Maitai, e na te reira e faaohie i te parapaparaa i to ratou Metua i te Ao ra, o tei parau-atoa-hia, te heheuraa a te taata iho (hi'o Te Ohipa 2:37–38). Na roto i te reira, e riro mai te Ekalesia ei hoê tino i reira te mau taata mana'o papû e te paari pae varua e faaite ai i te faaroo, e ere râ i te faaroo mata po, e faaroo ite maitai—no te mea ua faaarahia e ua pahonohia e te Varua Maitai. Aita teie faahitira no te parau atu e, e parau te mau melo atoa no te Ekalesia taatoa e aore râ e nehenehe ta ratou e haamana mai i te mau haapiiraa tumu, e nehenehe râ ta ratou e farii i te arata'iraa e au i ta ratou iho mau tamataraa e to ratou oraraa.

3. J. Reuben Clark Jr., « When Are Church Leaders' Words Entitled to Claim of Scripture? » *Church News*, 31 no tiurai, 1954, 9–10; hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 28:1–2, 6–7, 11–13.
4. Teie te faaineineraa e te ti'araa no te mau melo o te hoê apooraa, oia ho'i, te parau-ti'a... te mo'a, e te haehaaraa o te aau, te mârû e te faaomai rahi... te faaroo, e te viivii ore, e te ite, te hitahita ore, te haamahu, te paieti, te aroha taea'e, e te aroha ;
  - « No te mea o teie te fafau i faaitehia mai, mai te mea e vai noa mai taua mau mea nei i roto ia ratou e ore roa ratou e vai hotu ore i roto i te ite o te Fatu » (Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 107:30–31).
5. Iosepha Semita, i roto *History of the Church*, 5:265.
6. J. Reuben Clark Jr., « Church Leaders' Words », 10. No ni'a i te aamu ta to'na metua tane i faati'a ia'na no ni'a ia Brigham Young, ua papa'i te peresideni Clark i muri iho:
  - « Aita ta'u e nehenehe e haapapû e, ua tupu mau anei te reira, tera râ, te parau nei e, e faahoho'araa te reira no te hoê parau tumu—o teie ia, e nehenehe atoa ta te peresideni o te Ekalesia, oia iho, e ore e 'faaûruhia e te Varua Maitai', a parapapara ai oia i te taata. Ua tupu a'enei te reira no ni'a i te tahi mau parapaparaa no ni'a i te haapiiraa tumu (tera ihoa râ mau parapaparaa mana'o noa) e ua riro te mau peresideni o te Ekalesia no muri mai e te mau taata atoa ho'i i te fariiraa i te mana'o e, i to'na parauraa mai te haapiiraa tumu, aita te taata auvaha i 'faaûruhia e te Varua Maitai'.
  - « E nahea te Ekalesia e ite e, te tu'ati ra anei te hi'o-haere-raa a te mau taea'e i teie mau parapaparaa mana'o noa no ni'a i te mau parau tumu e te mau haapiiraa tumu i te titauraa o te ti'araa o te auvaha ia 'faaûruhia e te Varua Maitai' ? E ite te Ekalesia na roto i te faaiteraa a te Varua Maitai i te tino o te mau melo e, te reo anei ra te mau taea'e i to ratou mau hi'oraa ia au i te 'faaûruraa o te Varua Maitai', e i te taima ti'a, e papû roa mai teie ite » (Church Leaders' Words », 10).
7. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia: Iosepha Semita* (2007), 49.

Na te peresideni Thomas S. Monson

Te hororaa o te oraraa

No hea mai tatou ? No te aha tatou i ô nei ? I hea tatou e haere ai ia faaru'e tatou i teie oraraa ? E pahonora a teie mau uiraa rahi o teie nei ao

E au mau taea'e e tuahine here, i teie po'ipo'i ua hinaaro vau i te parapaparaa ia outou no te mau parau mau mure ore—taua mau parau mau ra e faaunauna i to outou oraraa e faaho'i ia outou i te fare.

I te mau vahi atoa te ru nei te mau taata. Te faauta nei te mau manureva tere vitiviti i te mau taata na ni'a i te mau fenua aano e te mau moana rahi no te tapapa anei i te hoê apooraa ohipa, no te faaoti i te hoê ohipa, no te reva i te tau faafaearaa, e aore râ no te farerei i te fetii. E purumu i te mau vahi atoa—te purumu faaati, te mau aroa, e te mau purumu hau i te maha reni—te faauta nei te reira tau milioni pereoo, tei roto hau i te milioni taata, mai te huru ra, aita e hopea to te mau tereraa e ua rau roa te mau tumu no to tatou horo-ru-raa i ta tatou ohipa o te mahana hoê.

I roto i teie hororaa ru o to tatou oraraa, te faaea nei anei tatou maa taime rii no te feruri hohonu—feruri i te mau parau mau marau ore ?

Ia faauhia i te mau parau mau mure ore, e au atura te mau uiraa rahi e te mau mana'ona'oraa o to tatou oraraa i tera e tera mahana i te mea faufaa ore. Eaha te maa no te ahiahi ? Eaha te 'u tano no te piha faafaearaa ? E tapa'o anei maua ia Johnny i roto i te pûpû

tu'e popo ? No teie mau uiraa e te tahi atoa rahira, e mo'e roa to ratou faufaa ia hiti mai te tau fifi, ia mau e aore râ ia pepe tei herehia, ia roohia te tahi taata o te utuafare i te ma'i, ia morohi te mori o te ora e ia fatata mai te poiri. E tutonu to tatou feruriraa, e e mea ohie no tatou ia faataa i te mea faufaa e i te mea faufaa ore.

Ua farerei na vau i te hoê tuahine tei aro na i te hoê ma'i pohe a piti matahiti e hau atu â i teie nei. Ua faati'a mai oia e, na mua a'e to'na ma'i, pau ta'na mau mahana i te raveraa i te mau ohipa mai te tamâ-anaana-roa-raa i te fare e mai te faaunauna i te reira ma te tauihaa nehenehe. Piti taime i te hepetoma, e haere oia i te vahine faanehenehe rouru, e ia oti, e haamau'a atu ai i te moni e te taime no te faa'i mai i ta'na afata ahu i te ava'e tata'itahi. Varavara roa te mau mootua i te fariihia i te fare no to'na mata'u e parari mai e aore râ e ino mai ta'na mau tauihaa i te raveraa o tera na rima iti na'ina'i e te ha'uti rahi.

E i reira, tae mai nei ia'na teie parau ri'ari'a e, e pohe to mua ia'na e e taime poto roa paha e toe ra no to'na oraraa tahuti. Ua parau mai oia, i te taime oia i faaroo ai i te mahu'iraa ma'i a te taote, ua mana'o oioi atura oia e, e rave oia i te taime e noaa mai no te farerei i to'na utuafare e te mau hoa

e no te tuu i te evanelia ei fâ no to'na oraraa, no te mea, i to'na hi'oraa, tera te mea faufaa a'e no'na.

Tera taime maramaramaraa, e tae mai ia ia tatou paatoa i tera taime e aore râ i te tahi atu taime, e aita paha ia pauroa na roto i te pe'ape'a rahi roa ino. E ite maramarama maitai atura ia tatou i te mau mea faufaa i roto i to tatou oraraa e te avei'a ti'a no to tatou oraraa.

Ua parau te Faaora:

« Eiaha e haapue noa i te tao'a na outou i teie nei ao, i te vahi e pau ai i te huhu e te pe, i te vahi e tomohia'i e e eiâhia'i e te eiâ:

« E haapue râ i te tao'a na outou i nia i te ra'i, i te vahi e ore e pau ai i te huhu e te pae, e ore hoi te eiâ e tomo i reira a eiâ ai

« Te vahi hoi i vaiihohia'i ta outou tao'a ra, e riro atoa i reira to outou aau ».¹

I roto i to tatou mau taime feruriraa hohonu e aore râ te taime ati, e tapapa te varua o te taata i te ra'i, ma te imi i te pahonora hanahana no te mau uiraa rahi o te oraraa: *No hea mai tatou ? No te aha tatou i ô nei ? I hea tatou e haere ai ia faaru'e tatou i teie oraraa ?*

Eita te mau pahonora i teie mau uiraa e itehia i roto i te buka haapiiraa,

e aore râ i ni'a i te Itenati. Ua hau atu teie mau pahonora i te tahuti nei. Te tua'ti nei te reira i te ao mure ore.

No hea mai tatou ? E tae mai ihoa teie uiraa i te mana'o, noa'tu e, aita i parau-roa-hia na, tei roto râ i te taata tata'itahi.

I te aivi Areopago ra, ua parau te aposetolo Paulo i to Ateno ra, « e tamarii tatou na te Atua ».² No to tatou ite e, no roto mai to tatou mau tino i to tatou mau metua tahuti, e ti'a ia tatou ia haapapû mai i te faahitiraa a Paulo. Ua parau te Fatu e, « te varua e te tino ra o te aau taatoa ia o te taata nei ».³ No reira, o te varua tei matara mai mai roto mai i te Atua. No te taata papa'i i to Hebera ra, te parau nei oia Ia'na ra, « te metua o te varua nei ».⁴ Ua riro te varua o te mau taata atoa ei « mau tamaiti e [ei] mau tamahine fanau hoi » No'na.⁵

Te ite atoa ra tatou e, ua papa'i te feia papa'i pehepehe i te tahi mau poro'i faaurû, ei anoenoeraa no tatou i teie tumu parau, e ua tapa'opa'o ratou i te reira mau mana'o. Ua papa'i William Wordsworth i teie parau mau i muri nei:

*E taoto e e mo'eraa to tatou fanauraa ;
Te varua e ti'a nei e tatou, te fetia ora,
E nohoraa ia to'na i te tahi vahi,
E na te atea roa mai oia:
Aita râ i mo'e-pauroa-hia
E aita i pau taha noa mai,
Ua ahuru râ te mau ata hanahana
ia tatou*

*No ô i te Atua, to tatou nohoraa:
Tei pihai iho te ra'i ia tatou i to
tatou aruaruraa !⁶*

E feruri te mau metua i ta ratou hopoi'a ia haapii, ia faaurû, e ia horo'a i te arata'iraa, te avei'a e te hi'oraa maitai. E a feruri ai te mau metua, e ui mai te mau tamarii—te taure'are'a ihoa râ—i te uiraa hohonu, « no te aha tatou i ô nei ? » Te mea pinepine a'e râ, e feruri mârû noa te varua ma te parau e, « no te aha vau i ô nei ? »

E ti'a ia tatou ia maururu i te mea e, ua hamani mai te hoê Hamani paari i te hoê ao e ua tuu ia tatou i ô nei i te tahi pae o te hoê paruru no te haamo'e ia tatou i to tatou oraraa hou

i teie oraraa, e na reira, e ite tatou i te taime tamataraa, te hoê rave'a no te haamaitai ia tatou iho ia ti'a ia tatou ia farii i te mau mea atoa ta te Atua i faaineine no tatou.

Teie te haapapûraa no te hoê o te opuaraa matamua no to tatou ti'araa i te fenua nei, oia ho'i, ia farii tatou i te hoê tino 'i'o e te ivi. Ua horo'ahia ia tatou te horo'a no te ti'amâraa. Noa'tu te tau tauasini huru hi'oraa, e haamaitairaa ihoa no tatou te ma'itiraa na roto ia tatou iho. I ô nei, e haapii tatou na roto i te rave'a paari o ta tatou iho mau tamataraa. E faataa tatou i te maitai e te ino. E faataa tatou i te mea maramara e te mea monamona. E ite tatou e, e faautu'araa e apee nei i ta tatou mau ohipa.

Na roto i te haapa'oraa i te mau faaueraa a te Atua, e nehenehe ta tatou e farii i te ti'araa tano no taua « fare » ra ta Iesu i parau a faaite mai Oia e: « E rave rahi te parahiraa mau i te fare o tau Metua ra... te haere nei au e haamaitai i te hoê vahia no outou... ei reira atoa outou i te vahia e parahihia e au ra ».⁷

Noa'tu e, ua pau tatou i te tahuti nei « ahu[hia e] te mau ata hanahana », e tura'i noa te oraraa. E riro te tamarii ei taure'are'a, e e tae mārû noa mai nei te paari. Na roto i te tamataraa e haapii tatou i te hinaaro ia pii i te ra'i no te tauturu a tere noa ai tatou i ni'a i te e'a o te oraraa.

Ua tuu te Atua, to tatou Metua, e Iesu Mesia, to tatou Fatu, i te mau tapa'o i ni'a i te e'a no te maitai-roaraa. Te pii nei Raua ia tatou ia pee i te mau parau mau mure ore e ia riro mai ei taata maitai roa, mai ta Raua e maitai roa ra.⁸

Ua faahoho'a te Aposetolo Paulo i te oraraa ei hororaa. I to Hebera ra, ua titau ru oia ia ratou e, « E haapae tatou i... te ino e hara'i tatou nei, a horo tamau maite ai i teie nei hororaa i mua ia tatou nei ».⁹

I roto i to tatou itoito rahi, eiaha tatou e haamo'e i te parau paari mai roto mai i te Koheleta: « E ore e haapaohia e tei te avae oiio te hemo e hemo ai e tei te etaeta e riro ai te re ».¹⁰ Ia ite-maitai-hia, tei te taata e faaoro-mai e tae noa'tu i te hopea te re.

Ia feruri au i te hororaa o te oraraa, te haamana'o nei au i te tahi atu hororaa, no roto mai i te mau mahana o to'u vai-tamarii-raa. Ua matau noa matou to'u mau hoa i te rave i te tipi tufetu i te hoê rima e te tahi tapu raau i te tahi, e tarai atu ai i te tahi mau pahi ha'uti. Ma te ie toru poro, e tuu matou i ta matou mau pahi ha'uti no te faahoro na ni'a i te taheraa pape o te Provo River i Utah. E horo matou na te pae anavai e e hi'o matou i te mau pahi, a taime rii, e taueue puai na ni'a i te opape, a taime rii, e fano hau noa no te hohonu o te pape.

I roto i te hoê hororaa, ua ite matou e, hoê pahi e arata'i ra i te tahi mau pu'eraa i te reni faaotiraa. I te hoê taime, faateatea atura te opape i tera pahi e piri roa'tura i te tahi ohuraa pape rahi, opa atura te poti i to'na pae e tahuri roa'tura. I reira, ohu haere noa'tura te reira, e aita e rave'a no te ho'i mai. I te hopea, vai noa'tura te reira i rotopû i te mau afafaraa, a mau noa ai i roto i te remu.

Aita e ta'ere no te tape'a afaro to teie mau pahi ha'uti no to'u vai-tamarii-raa, aita atoa e peperu no te horo'a i te avei'a, e aita e puai no te faatere. Aita ihoa e maere, tei raro te anavai to te reira tapaeraa—te e'a no te pato'iraa iti roa a'e.

Ua horo'ahia tatou i te mau mana atuaraa no te arata'i i to tatou tere, e ere ia mai teie mau pahi ha'uti. E tomo tatou i te oraraa tahuti, e ere no te painu noa ia au i te mau opape o te oraraa, no te faaohipa râ i to tatou mana ia mana'o, ia feruri, e ia rave.

Aita to tatou Metua i te Ao ra i tuu ia tatou i ni'a i to tatou tere mure ore ma te horo'a ore mai i te mau rave'a ia nehenehe ia tatou ia farii mai Ia'na ra te arata'iraa no te paruru i to tatou ho'iraa. Te parau nei au no te pure. Te parau nei au no te mau muhumuhuraa o te reo iti ha'iha'i, e aita atoa vau e haamo'e ra i te mau papa'iraa mo'a, tei roto te parau a te Fatu e te mau parau a te mau peropheta—teie horo'ahia mai no te tauturu ia tatou ia manuia e ma'iri roa mai te reni hopea.

Te tahi mau taime i roto i ta tatou misioni tahuti, e papû ore rii to tatou taahiraa avae, e fifi rii tatou i te faaite

atu i te mata ataata, e mauui tatou i te ma'i—e paari te taure'are'a e e tere noa te matahiti, e tae mai te ruhi-ruhiaraa e te iteraa i ta tatou e parau nei te pohe.

E ui te feia feruri i teie uiraa ia'na iho, e uiraa ho'i ta Ioba i ui i to tahito ra: « Ia pohe te taata nei, e ora faahou anei ? »¹¹ A tamatamata na e tuu i tera mana'o i rapae i to outou feruriraa, e ho'i mai ihoa te reira. E tae mai te pohe i ni'a i te mau taata atoa. E tae mai te reira i te taata ruhiruhia e to'na tuuraa avae papû ore. Te pahono-atoa-hia nei to te reira piiraa e ratou tei tae i te afaraa noa o te tere, e te tahi mau taime atoa e haamâmû te reira i te ata o te mau tamarii rii.

E eaha'tura ia no te oraraa i muri mai i te pohe ? O te pohe anei te hopearaa o te mau mea atoa ? I roto i ta'na buka *God and My Neighbor [Te Atua e to'u taata tupu]*, ua faaino u'ana Robert Blatchford i te mau tiaturiraa Keresetiano matauhia, mai te Atua, te Mesia, te pure, e te ora tahuti ore ihoa râ. Haapapû u'ana mai nei oia e, ua riro te pohe ei hopea no to tatou oraraa e eita te taata e nehenehe e faairi i te reira ei parau mau. I muri mai râ, ua tupu mai te hoê ohipa maere. Hu'ahu'a ta'ue mai nei te patu no to'na feaa i raro i te repo. Vai noa'tura oia i reira ma te paruru ore. Ma te nuuraa mārû,

Salvador, Paratira

haamata mai nei oia i te ho'i mai i te faaroo o ta'na i faaoo e o ta'na i faaru'e. Eaha te mea i faataui hohonu roa i to'na hi'oraa? Ua pohe ta'na vahine. Ma te aau oto, ua tomo oia i roto i te piha i reira to'na tino tahuti i te tuu-
raa-hia. Ua hi'o faahou oia i te mata o tei here-rahi-hia. Hiti mai nei to'na reo, parau atura i te tahi hoa: « O oia ihoa, tera râ e ere oia tera. Ua tau i te mau mea atoa. Te vai ra te hoê mea tei ô nei i te matamua ra tei rave-ê-hia. E ere taua vahine ra. Eaha iia te mea i reva atu maori râ te varua? »

I muri mai, ua papa'i mai oia e: Aita te pohe mai ta te mau taata e mana'o nei. E au noa te reira i te tomoraa i roto i te tahi piha. I roto tera piha apî e itehia... te mau vahine e te mau tane e te mau tamarii here o ta tatou i here na e tei mo'e.¹²

Te mau taea'e e te mau tuahine, ua ite tatou e, e ere te pohe te reni hopea. Ua haapiihia teie parau mau e te mau peropheta ora na roto i te mau tau. E ite-atoa-hia te reira i roto i te mau papa'iraa mo'a. I roto i te Buka a Moromona te tai'o nei tatou i te tahi mau parau taa ê e te tamahanahana:

« E teie nei, te parau no te vairaa o te varua taata i ropu i te poheraa e te tia-faahou-raa ; Inaha, ua faaitohia mai iia ia'u e te hoê melahi, o tei na ô mai ia'u e, Ia reva'tu te varua o te taata i teie tino pohe noa nei ; oia iia, te varua o te mau taata atoa ra, te taata maitai e te ino atoa hoi, ua afaihia iia ratou i taua Atua ra o tei horoa mai i te ora ia ratou ra.

« Ei reira e fariihia te varua o te feia parau-tia ra i roto i te hoê vairaa mau-ruuru ra, o tei parauhia e paradaiso ; e vahi faaearea iia, e te hau, ei reira e faaea'i ratou i to ratou peapea, i te ati, e te oto hoi ».¹³

I muri mai te Faaora i te faasatauro-raahia e i te tuuraahia To'na tino i roto i te menema no na mahana e toru, ua tomo faahou mai te varua. Ua tura'i-ê-hia te ofa'i rahi, e ua haere faahou te Faaora tei ti'a-faahou-mai, ma te ahuhia i te tino 'i'o e te ivi tahuti ore.

Ua tae mai te pahonora a ta Ioba uiraa ra, « Ia pohe te taata nei, e ora faahou anei? », i te taima Maria e te tahi atoa feia haereraa mai i te

menema, e i reira, ua ite ratou na taata toopiti ma te ahu anaana tei parau ia ratou « Eaha outou i imi ai i te ora i te vairaa o te pohe? Aore oia i ô nei, ua tia iia i nia ».¹⁴

No te upooti'araa o te Mesia i ni'a i te menema, e ti'a faahou mai tatou. O teie te faoraraa o te varua. Ua papa'i Paulo: « Te mau mea hoi o te ra'i e te mau mea o te fenua, e anaana ê ra to te mau mea o te ra'i, e huru ê to te mau mea o te fenua nei ».¹⁵

O te hanahana tiritiera ta tatou e imi nei. Tei te aro o te Atua tatou e hiaai nei e noho atu. Tei te hoê utuafare mure ore tatou e hinaaro e faaea atu. No te fariihia taua mau haamaitairaa ra na roto i te hoê oraraa tutava e te imi e te tatarahapa e te manuia i te hopea.

No hea mai tatou? No te aha tatou i ô nei? I hea tatou e haere ai ia faaru'e tatou i teie oraraa? E pahonora a teie mau uiraa rahi o teie nei ao. Mai te hohonuraa roa o to'u aau e ma te haehaa, te faaite papû nei au e, e parau mau te mau mea ta'u i parau na.

Te oaoa nei to tatou Metua i te Ao ra ia ratou e haapa'o nei i Ta'na mau faaueraa. Te mana'ona'o atoa nei Oia i te tama mo'e, te taure'are'a feruriraa paari ore, te feia apî tei faatea i te evanelia, te metua haapa'o ore.

Te parau nei te Fatu ia ratou ma te here e i te taatoaraa atoa ho'i: « A ho'i mai. A haere mai. A tomo mai. A haere mai ia'u nei ».

I teie hepetoma i muri nei, e faahanahana tatou i te Pasa. E fariu to tatou mau mana'o i te oraraa o te Faaora, i To'na pohe, e i To'na Ti'a-faahou-raa. Ei ite taa ê No'na, te faaite papû nei au ia outou e, te ora nei Oia e te tia'i nei Oia i to tatou ho'iraa hanahana. Ia riro teie huru ho'iraa ei ho'iraa no outou na, o ta'u iia pure haehaa i To'na i'oa mo'a—oia o Iesu Mesia, to tatou Faaora e to tatou Ora, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mataio 6:19–21.
2. Te Ohipa 17:29.
3. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 88:15.
4. Hebera 12:9.
5. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 76:24.
6. William Wordsworth, *Ode: Intimations of Immortality from Recollections of Early Childhood* (1884), 23–24.
7. Ioane 14:2–3.
8. Hi'o Mataio 5:48; 3 Nephi 12:48.
9. Hebera 12:1.
10. Koheleta 9:11.
11. Ioba 14:14.
12. Hi'o Robert Blatchford, *More Things in Heaven and Earth: Adventures in Quest of a Soul* (1925), 11.
13. Alama 40:11–12.
14. Luka 24:5–6.
15. 1 Korinetia 15:40.

Na Elder L. Tom Perry
No te Pūpū no teTino Ahuru ma Piti Aposetolo

Te mana no te faaoraraa

E nehenehe tatou e faaorahia i te mau e'a no te ino e te parau-ti'a ore na roto i te fariuraa'tu i te mau haapiiraa a te mau papa'iraa mo'a.

Ehoa maitai to'u o tei haapono mai i te hoê taamu arapo'a ia oomo i te tufaa o te amuiraa rahi i reira vau e a'o ai. E mea nehenehe teie taamu arapoa, e ere anei ?

Te vai nei to to'u hoa apî te tahi mau tamataraa fifi, e mea iti te mau mea ta'na e nehenehe e rave, area râ e mea faahiahia oia i roto i te tahi atu mau mea. Ei hi'oraa, hoê â to'na itoito ei misionare i to te mau tamaroa a Mosia. Te ohie o to'na ti'aturiraa na te reira ia e haapaari e e haamau roa i to'na mau mana'o papû. Te ti'aturi nei au e i roto i te feruriraa o Scott eita e nehenehe e mana'ohia e e ere te mau taata atoa e melo no Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea Nei e aita â te mau taata atoa i tai'o i te Buka a Moromona e aita â to ratou e iteraa papû no te parau mau o te reira buka.

E faati'a'tu vau ia outou te hoê ohipa tei tupu i roto i te oraraa o Scott a tere ai oia ona ana'e i to'na tere matamua na ni'a i te manureva no te haere e farerei i to'na taea'e. Ua faaroo mai te hoê taata i piha'iho mai

i te paraparauraa i rotopu ia Scott e te horopatete i piha'iho ia'na:

« Iaorana, o Scott to'u i'oa. O vai to oe i'oa ? »

Ua faaite mai te horopatete i to'na i'oa.

« Eaha ta oe ohipa ? »

« E taata aivanaa vau no te pae matini ».

« E mea maitai. I hea oe e ora ai ? »

« I Las Vegas ».

« Te vai ra ta matou hiero i reira. Ua ite anei oe tei hea te hiero Momoni ? »

« E. E fare nehenehe ».

« E Momoni oe ? »

« Aita ».

« E ti'a ia oe ia riro mai. E haapa'oraa faahiahia te reira. Ua tai'o anei oe i te Buka a Moromona ? »

« Aita ».

« E ti'a ia oe. E buka faahiahia te reira ».

Te farii nei au ma to'u aau atoa i te parau a Scott—e buka faahiahia te Buka a Moromona. Ua riro noa te mau parau a te Peropheta Iosepha Semita tei faahitihia i te api omuaraa o te Buka a Moromona ei mana'ona'oraa

na'u: « Ua parau vau i te mau taea'e e te Buka a Moromona o te buka ti'a roa'e ia o te mau buka atoa i te fenua nei, e o te ofa'i tapo'i ia no to tatou haapa'oraa, e e fatata a'e te hoê taata i te Atua na roto i te haapa'oraa i ta'na mau haapiiraa i te mau haapiiraa a te tahi atu buka ».

Te tuatapapa nei tatou i teie matahiti i roto i te mau piha a te Haapiiraa Sabati i te Buka a Moromona. A faa-ineine ai e a haere atu ai tatou i roto i te mau piha, ia itoito na tatou i te pee i te hoho'a itoito o Scott no te faaite ia vetahi ê, mero ore, i to tatou here no teie papa'iraa mo'a taa ê.

Ua faaitehia te hoê parau tumu rahi no te Buka a Moromona i te irava hopea no te pene matamua no 1 Nephi. Ua papa'i Nephi, « Inaha râ, e faaite atu vau, o Nephi, ia outou e, tei nia iho to te Fatu aroha mau ia ratou atoa i maitihia e ana ra, no to ratou faaroo, ia haapuui ia ratou i te mana o te ora » (1 Nephi 1:20).

Te hinaaro nei au e a'o e nahea te Buka a Moromona, o te hoê hoi aroha a te Fatu tei faahereherehia no teie mau mahana hopea nei, e faaora ai ia tatou na roto i te haapiiraa ia tatou na roto i te hoê rave'a mâ e « te ti'a roa'e » i te haapiiraa a te Mesia.

E rave rahi mau aamu no te Buka a Moromona e mau aamu ia no te faaoraraa. To Lehi tereraa i roto i te medebara e to'na utuafare no ni'a ia i to ratou faaoraraahia i te haamouraa o Ierusalem. Te aamu no te Ati Iareda e aamu ia no te faaoraraa, mai te aamu no te Ati Muleka. Ua faaorahia o Alama te Tamaiti i te hara. Ua faaorahia te mau faehau itoito a Helamana i roto i te aroraa. Ua faaorahia o Nephi e Lehi mai roto mai i te fare tape'araa. E itehia te parau tumu no te faaoraraa i roto i te taatoaraa o te Buka a Moromona.

Te vai nei e piti aamu hoê â huru aamu i roto i te Buka a Moromona o te haapii mai i te hoê haapiiraa faufaa rahi. Te aamu matamua no roto mai ia i te Buka a Mosia, ma te haamata i te pene 19. Te haapii nei tatou i ô nei te parau no te Arii Limehi e ora ra i te fenua o Nephi. Ua aro te mau ati Lamana i te nunaa no Limehi. I te hopea o te tama'i ua faati'a ia te mau

Ati Lamana i te Arii Limehi ia faatere i to'na iho nunaa, ia faaea tîti râ ratou ia ratou. E oraraa hau fifi roa te reira (Hi'o Mosia 19–20).

No to ratou taahoa i te mau hamani inoraa a te mau Ati Lamana, ua ani te nunaa o Limehi i to ratou arii ia haere e aro ia ratou. Ua pau ratou e toru taime. Ua tuuhia mai te mau hopoi'a teimaha i ni'a iho ia ratou. I te pae ho-pea ua faahaehaa ratou ia ratou iho e ua tiaoro u'ana ratou i te Fatu e ia faa-ora Oia ia ratou (Hi'o Mosia 21:1–14.) Te parau nei te irava 15 no te pene 21

ia tatou i te pahonoraa a te Fatu: « E no ta ratou mau hara rahi i maoro ai te Fatu i te faaroo i ta ratou tiaororaa ra ; ua faaroo a'era râ te Fatu i ta ratou tia-ororaa, e ua haamata oia i te haamärû i te aau o te ati Lamana, e ua haamämä rii ratou i ta ratou hopoi'a: aita râ te Fatu i faaora ia ratou i te tîtiraa ra ».

I muri noa'e i to Amona e te hoê püpü iti taata no Zarahemela tae raa mai e o Gideoni—te hoê o te mau faatere no te nunaa a Limehi—ua haa ratou i te hoê opuaraa tei manuia, e ua ora ratou i te mau hamani inoraa a te

mau Ati Lamana. Ua maoro te Fatu i te faarooraa i ta ratou mau tiaororaa. No teaha ? No ta ratou ia mau hara.

Te piti o te aamu hoê â ia huru e mea huru taa ê râ. Ua papa'ihia te aamu i roto i te Mosia 24.

Ua faaea Alama e to'na nunaa i te fenua no Helama, a haere mai ai te hoê nuu no te mau Ati Lamana i te oti'a no te fenua. Ua farerei e ua haamau ratou i te hoê rave'a hau (Hi'o Mosia 23:25–29). Aita i maoro ua haamata te mau faatere no te mau Ati Lamana i te haavî i to ratou hinaaro i ni'a i te nunaa no Alama e ua tuu i ni'a iho ia ratou te mau hopoi'a teimaha (hi'o Mosia 24:8). Te tai'o nei tatou i roto i te irava 13, « Ua tae maira hoi te parau a te Fatu ia ratou i to ratou vai-ati-raa ra, na ô maira, e faateitei na outou i te upoo, ia mahanahana maitai, ua ite hoi au i te parau faaau ta outou i faaau mai ia'u ra ; e faaau atu hoi au i te faufaa i to'u ra mau taata, e faaora'tu hoi ia ratou i te tîtiraa ».

Ua faaorahia te nunaa a Alama i te rima o te Ati Lamana e ua tere atu ma te maitai no te amui atu i te nunaa no Zarahemela.

Eaha te huru-ê-raa i rotopû i te nunaa a Alama e te nunaa a te Arii Limehi ? Oia mau, te vai nei e rave rahi huru-ê-raa: e mea hau e mea parau-ti'a a'e te nunaa a Alama; ua bapetizo-a'ena-hia ratou e ua tomo ratou i roto i te hoê fafauraa e te Fatu; ua faahaehaa ratou ia ratou iho i mua i te Fatu na mua i haamata ai to ratou mau ati. No teie mau huru-ê-raa tano e te maitai i faaora oioi ai te Fatu ia ratou na roto i te hoê rave'a temeio i te rima tei faatîti ia ratou. Te haapii nei te mau papa'iraa mo'a ia tatou i te mana faaora o te Fatu.

Te fafau mai nei te mau tohuraa tei faaite atea i te oraraa e te misioni a Iesu Mesia ia tatou te faaoraraa Ta'na e horoa mai. Ua horoa mai Ta'na Taraehara e To'na Ti'a-faahou-raa ia tatou te hoê faaoraraa i te pohe tino e, mai te mea e tatarahapa tatou, te faa-oraraa i te pohe varua, ma te afa'i mai i te mau haamaitairaa no te ora mure ore. Ua parauhia te mau fafauraa no te Taraehara e no te Ti'a-faahou-raa, e mau fafauraa no te faaoraraa i te pohe tino e te pohe varua na te Atua

ia Mose a parau ai Oia, « Inaha, o teie hoi ta'u ohipa e to'u hanahana—ia faatupu i te tahuti ore e te ora mure ore o te taata nei » (Mose 1:39).

I mua i te mau ti'aturiraa tei faataanehenehe-hia no tatou i roto i te mau papa'iraa mo'a, te ite nei ia tatou i te mau mana puai no te feruriraa tahuti o te tamau nei i te pato'i i te mau ti'aturiraa i roto i te mau papa'iraa mo'a—te mau papa'iraa o tei horoa ia tatou te arata'iraa na roto i te mau tenetere e rave rahi i te faataaraa i te mau faufaa mure ore e te mau faaturerara no to tatou huru i roto i te oraraa nei. Te parau nei ratou e e mea hape te mau haapiiraa i roto i te Bibilia e aita te mau haapiiraa a te Fatu e tano faahou no to tatou tau. Te parau nei to ratou mau reo e e ti'a i te taata tata'itahi ia farii i te ti'amâraa ia haamau i ta'na iho mau ture; te tamata nei ratou i te faahuru ê i te mau ti'araa a te feia faaroo, ma te pato'i i te mea i haapiihia i roto i te mau papa'iraa mo'a e i roto i te mau parau a te mau peropheta.

Aue ia haamaitairaa i te fariiraa i te parau no ni'a i te misioni a to tatou Fatu e Faaora tei faahitihia i roto i te Buka a Moromona no te riroraa ei piti no te ite i te haapiiraa tei faaithehia i roto i te Bibilia. No teaha e mea faufaa ai i to te ao ia farii i te Bibilia e te Buka a Moromona? Te ti'aturi nei au e tei roto i te pene 13 no 1 Nephi te pahonoraa. Ua papa'i Nephi: « E ua parau maira te melahi ia'u, na ô maira, Teie mau papaa parau hopea, ta oe i hi'o i ô te mau Etene ra [te Buka a Moromona], e faatia ia i te parau tuatapapa matamua ra [te Bibilia] o ta te mau aposetolo tino ahuru ma piti ia, e e faaite hoi i to te reira mau mea papu ra, e te faufaa, o tei iriti-ê-hia mai roto i te reira; e e faaite atu i te mau opu atoa, e te mau nunaa atoa, e te mau reo atoa, e o te Arenio a te Atua, o te Tamaiti ia a te Metua hau mure ore, e te Faaora hoi o te ao nei; e ia haere mai te mau taata atoa ia'na e tia'i, e aore râ, e ore e tia ia ratou ia faaorahia » (verse 40).

Eita te Bibilia aore râ te Buka a Moromona e nava'i noa. E mea faufaa rahi na buka toopiti no tatou no te haapii atu e no te haapii mai i te taatoaraa o te haapiiraa a te Mesia. Eita te hinaaro

i te hoê e faaiti mai i te faufaa o te hoê o na buka toopiti. E mea titauhia te Bibilia e te Buka a Moromona no to tatou faaoraraa e to tatou faateiteiraa. Mai ta te Peresideni Ezra Taft Benson i haapii u'ana: « Ia faaohipa-toopiti-hia, e haamou hope roa te Bibilia e te Buka a Moromona i te mau haapiiraa hape » (« A New Witness for Christ », *Ensign*, Novema 1984, 8).

Te hinaaro nei au e faaoti na roto i te faahitiraa e piti aamu- te hoê no roto mai i te Faufaa Tahito e te piti no roto mai ia i te Buka a Moromona—no te faaite e nahea teie na buka toopiti e haa amui maitai

E haamata te aamu no Aberahama na roto i to'na faaoraraahia mai i te nunaa haamori idolo no Kaladaio (hi'o Genese 11:27–31; Aberahama 2:1–4). Ua faaorahia oia e ta'na ra vahine, o Sara, i to raua oto e ua fafauhia raua e na roto i to raua huaai e haamaitaihia'i te mau nunaa atoa o te fenua nei (hi'o Genese 18:18).

Te vai nei i roto i te Faufaa Tahito te aamu no to Aberahama raverara ia Lota, ta'na tamaiti fetii, na muri ia'na i rapae au i Aiphiti. Ua horo'ahia ia'na te ma'itiraa i te fenua, ua ma'iti ia Lota i te afaa no Ioridana, ua patia i to'na puhapa e hi'o atu ia Sodoma, te hoê

oire hara rahi (Hi'o Genese 13:1-12). E nehenehe te rahiraa o te mau pe'ape'a ta Lota i faaruru i roto i to'na oraraa, e e rave rahi, e itehia i roto i ta'na faaotiraa matamua i te faati'a i te uputa no to'na puhapa ia hi'o atu ia Sodoma.

Ua tupu huru ê rii te oraraa o Aberahama, te metua o te feia faaroo. Oia mau, te vai nei e rave rahi mau tamataraa, e oraraa haamaitaihia râ. Aita tatou i ite te vahi i fariu atu ai te uputa o te puhapa o Aberahama, te vai nei râ te hoê tapa'o faaite puai i roto i te irava hopea no te pene 13 no Genese. Te parau ra: « Ua tâhiti a'era Aberama [aore râ Aberahama] i to'na tiahapa, haere atura, parahi atura i te raau rahi i o Mamera ra, i pihai iho i Heberona ra, e ua faatia oia i te hoê fata na Iehova i reira » (Genese 13:18).

Noa'tu e aita vau i ite, te ti'aturi nei râ vau e ua huri tia'tu te uputa o te tiahapa o Aberahama i te fata ta'na i patu no te Fatu. Nahea to'u iritiraa i teie faaotiraa? No te mea ia e ua ite au i te aamu a te Buka a Moromona no ni'a i te mau haapiiraa a te Arii Beniamina i to'na nunaa a haaputupu ai ratou no te faaroo i ta'na a'o hopea. Ua faaue te Arii Beniamina ia ratou ia patia i te uputa o to ratou mau tiahapa ia hi'o atu i te hiero (hi'o Mosia 2:1-6).

E nehenehe tatou e faaorahia i te mau e'a no te ino e te parau-ti'a ore na roto i te fariuraa'tu i te mau haapiiraa a te mau papa'iraa mo'a. O te Faaora te taata Faaora Rahi, no te mea ua faaora Oia ia tatou mai te pohe mai e te hara (hi'o Roma 11:26; 2 Nephi 9:12).

Te parau nei au e o Iesu te Mesia e e nehenehe ta tatou e haafatata'tu Ia'na na roto i te tai'oraa i te Buka a Moromona. Te Buka a Moromona o te tahi ia faahou ite no Iesu Mesia. Na ite matamua no te Faaora o te Faufaa Tahito ia e te Faufaa Apî-aore râ te Bibilia.

E haamana'o faahou na tatou i te faaiteraa a to'u hoa Scott no te Buka a Moromona: « E hoê buka faahiaha ». Te faaite papû atu nei au ia outou e, te rahiraa o te faahiaha o te Buka a Moromona no roto mai ia i to'na auraa maitai e te Bibilia Mo'a, i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

Na Elder M. Russell Ballard

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Ia itehia tei mo'e ra

Mai te mea e, e haapa'o outou i te evanelia e i te parau haapiiraa a te Mesia, e arata'i te Varua Maitai ia outou e i to outou utuafare.

Te mau taea'e e te mau tuahine, ia au i te papa'iraa, te liahona o te « hoê poro ohipa taa ê » ia, tei roto na auri e piti, hoê te faatoro ra i te e'a e haerehia e te utuafare o te Metua Lehi i roto i te medebara (1 Nephi 16:10).

Ia'u i mana'o, ua ite au e no te aha o Lehi i maere ai i te taime matamua a ite ai oia i te reira no te mea te haamana'o ra vau i to'u huru i te taime matamua a ite ai au i te faaohipa-raahia te hoê GPS. I roto i to'u feruriraa o te hoê ia tao'a « ohipa taa ê », no teie tau. E nehenehe e parau e, aita roa'tu vau i feruri e, teie tao'a iti haihai, i roto i ta'u niuniu, e nehenehe ta'na e faaite papû e, tei hea vau, e ia faaite papû mai ia'u e nahea ia haere e tae ai au i te vahi ta'u e hinaaro e haere.

No maua toopiti o ta'u vahine o Barbara, ua riro te GPS ei haamaitairaa. No Barbara, te auraa ra, aita ia e titau-faahou-hia ia'na ia parau mai ia'u ia tape'a e ia ani i te purumu; e no'u, te auraa ra, ua tano vau ia parau ana'e au e, « Aita e faufaa ia ani i te hoê taata. Ua ite papû vau i te vahi ta'u e haere ».

I teie nei, e te mau taea'e e te mau tuahine, tei ia tatou nei te hoê mauhaa hau atu i te faahiaha i te GPS maitai roa a'e. Pauroa te taata e mo'e ratou i te hoê taime, i te tahi faito. Na roto i te mau muhumuhuraa a te Varua Maitai

e ti'a ai ia tatou ia faaho'ihia mai i ni'a i te e'a ti'a ma te hau, e o te tusia taraehara o te Faaora te nehenehe e faaho'i ia tatou i te fare.

Te parau no te mo'e, e au ia no te mau huru sotaiete atoa e no te mau taata tata'itahi. Te ora nei tatou i te hoê tau te tapitapi nei te ao, i roto hoa râ i te parau no te mau mea faufaa e no te mau mea matamua i roto i to tatou utuafare.

Hoê hanere matahiti i ma'iri a'e nei ua taamu te Peresideni Joseph F. Smith i te parau no te oaoa i ni'a i te parau no te utuafare, e ua a'o mai oia ia tatou ia faatumu i ta tatou mau tautooraa i reira. Te parau nei oia e: « Aita e oaoa ti'a papû mau i te tahi ê atu vahi i rapae i te utuafare... Aita e oaoa ia ore te taviniraa, e aita e taviniraa hau atu i te rahi i tei te faafariuraa i te utuafare i ni'a i te hoê faanahoraa hanahana e i tei te faatianiraa e te faaherehereraa i te oraraa utuafare... Te utuafare tei titauhia ia haamaitai » (*Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia: Joseph F. Smith* [1998], 382, 384).

To tatou mau nohoraa e to tatou mau utuafare te ti'a ia haamaitai i roto i teie ao e tupu noa ra i te rahi i te pae materia e i te pae Atua ore. Te hoê hi'oraa maere, o te tupuraa ia i te rahi te vahavaharaa i te parau no te

faaiipoiporaa i roto i te mau Hau Amui no Marite. I te omuaraa o teie matahiti te papa'i ra te ve'a ra *New York Times* e, « te rahiraa o te mau tamarii fanauhia i te mau vahine faaiipoipo-ore-hia, ua tae'ahia ia i te hoê faito teitei apî: hau atu i te afaraa o te mau vahine marite e fanau nei i raro mai i te 30 matahiti, aita ia i faaiipoipohia » (Jason DeParle e Sabrina Tavernise, « Unwed Mothers Now a Majority Before Age of 30 », *New York Times*, 18 no feppure 2012, A1).

Ua ite atoa tatou e, i rotopu i te mau taata faaiipoipohia i te mau Hau Amui no Marite, fatata te afaraa tei faataa'e ia ratou. E te feia tei faaea faaiipoipo noa, pinepine ratou i te mo'ehia i te haapuui i to ratou faaiipoiporaa na roto i te vaiihoraa i te tahi atu mau mea ia ô mai i roto i to ratou autaatiraa utuafare.

Te tahi atoa haape'ape'araa rahi o te tupuraa ia i te rahi te taa-ê-raa i rotopu i te taata moni e te taata vëvë, te mau taata e tautoo nei no te paruru i te mau mea faufaa e te mau fafau-raa o te utuafare e te feia tei faaru'e i te raveraa i te reira. Ia au i te mau numera, te feia aita i rahi te ite haapiiraa, e no reira aita atoa ia e moni ava'e rahi, e mea iti ia ratou e hinaaro e faaiipoipo e e haere i te pureraa, e e mea hau atu ratou i te ô i roto i te peu taparahi taata e i te fanau i te tamarii i rapae i te faaiipoiporaa. E e mea mātā'u atoa ia hi'o i te tupuraa

o te reira mau huru i roto i te rahiraa o te toe'a o te ao nei (See W. Bradford Wilcox and others, « No Money, No Honey, No Church: The Deinstitutionalization of Religious Life among the White Working Class », available at www.virginia.edu/marriageproject/pdfs/Religion_WorkingPaper.pdf.)

I te tahi a'e pae i te mea ta te taata e rave rahi i feruri, mai te mea ra e, ua taamuhia te oraraa moni e te haapiiraa i ni'a i te peu o te faatupuraa i te utuafare e i te mau mea faufaa.

No reira, te uiraa mau, no ni'a ia i te *tumu* e i te *mea e tupu mai*. Te vai ra anei te tahi pae o ta tatou sotaiete e mea puai ta ratou mau mea faufaa e to ratou utuafare *no te mea* e ite haapiiraa rahi a'e to ratou e e mea moni a'e ratou, e aore rā, e mea rahi a'e anei to ratou ite haapiiraa e ta ratou moni *no te mea* e mau mea faufaa ta ratou e e utuafare paari to ratou? I roto i teie Ekalesia no te ao nei ua ite tatou e, teie i te hopea nei tei tano. Ia taamu ana'e te taata i to'na utuafare e to'na faaroo i te mau parau tumu no te evanelia, e haamata ratou i te rave maitai i te pae varua e i te pae tino atoa

E no reira, e puai te mau sotaiete mai te mea e, e puai te mau utuafare. O te mau fafau-raa utuafare e te mau mea faufaa te *tumu* mau no te reira. Fatata te taatoaraa o te tahi atu mau mea, o te *ohipa tei tupu mai*. Ia faaiipoipo ana'e te tane e te vahine e ia rave

raua i te fafau-raa i te tahi e te tahi, te faarahi papū ra ia raua i to raua pea no te oraraa maitai i te pae faarava'iraa faufaa. Ia fanau-ana'e-hia te tamarii i roto i te faaiipoiporaa e e metua tane e e metua vahine to ratou, e rahi ta ratou mau rave'a e te faito manu'ia i roto i te toro'a. Mai te mea e, e haa e e hauti amui te utuafare, de ruperupe te taata ati a'e i ô outou e i roto i te oire, e maitai te oraraa faaravairaa faufaa, e iti te mau tauturu i te feia vëvë e titauhia i te faatereraa fenua.

No reira, te fifi maori rā, te parariraa te utuafare o te tumu ia no te mau fifi e rave rahi i te pae sotiare e i te pae faaravairaa faufaa. Area rā, te vahii maitai maori rā, mai te mau tumu atoa e te ohipa e tupu mai, taua mau fifi ra, e nehenehe ia e huri ia ratou mai te mea e, e tauihia te tumu o te reira mau fifi. E titiaifaro te mau ino na roto i te oraraa i te mau ture e te mau faufaa ti'a. E te mau taea'e e te mau tuahine, te *tumu* faufaa rahi a'e o to tatou oraraa nei o to tatou ia utuafare. Mai te mea e, e horo'a tatou ia tatou iho i roto i teie tumu, e haamaitai ia tatou i te tahi atu mau huru o to tatou oraraa, e e riro mai tatou, te taata e te Ekalesia, ei hi'oraa e ei mori purapura no te mau taata atoa o te fenua nei.

Tera rā, e ere teie i te mea ohie i roto i te hoê ao ua huri te aau i ni'a i te mau e'a e rave rahi e mai te mea ra hoi e, te ha'uti noa nei teie paraneta, e te tau noa nei i te hoê faito vitiviti aitā i itehia a'e nei. Aore hoê mea e vai maoro i roto i to'na huru mata-mua. Te huru, te tereraa, te feruriraa o te taata, te huru o te poritita, e tae roa'tu i te huru hi'oraa i te maitai e te ino, te tau noa nei te reira. Mai ta te peropheta Isaia i tohu ra, ua faa-irohia te ino ei maitai e te maitai ei ino (a hi'o Isaia 5:20).

Te aano noa'tura te taa-ê-raa i rotopu i te ino e te maitai, i te mea e, te rahi noa'tura te peu haavare a te ino e te ite-ore-hia, e i te hutiraa i te taata ia'na ra mai te hoê auri ova-hine—mai te evanelia o te parau mau e te maramarama e huti nei i te feia aau parau ti'a e i te feia hanahana o te fenua nei o te imi nei i te auraa no te morare e te maitai.

E mea iti paha tatou, tera râ, tatou te mau melo o teie Ekalesia e nehenehe ta tatou e taahi na ni'a i teie nei mau area aano. Ua ite tatou i te puai o te ohipa taviniraa i haamauhia i ni'a i te Mesia, o te haaputupu i te mau tamarii a te Atua noa'utu te huru o to ratou oraraa pae varua e te faito no to ratou moni. Hoê matahiti i ma'iri a'e nei ua ani mai te Peresideniraa Matamua ia tatou ia amui i roto i te hoê ohipa taviniraa no te faahanahana i te 75raa o te matahiti o te faanahoraa totauturu o te tauturu nei i te taata ia rava'i ratou ia ratou iho. E rave rahi mirioni hora tei horo'ahia e to tatou mau melo ati a'e te ao nei.

Ua riro te Ekalesia ei vahi tipaeraa hau i roto i teie moana arepurepu, ei tutau i roto i te mau pape arepurepu o te tauui e o te amahamaha, e ei mori anapanapa no te feia e haafaufaa nei e o te imi nei i te parau ti'a. Te faaohipa nei te Fatu i teie Ekalesia ei mauhaa no te huti mai i Ta'na mau tamarii na te ao atoa nei i roto i te parururaa a Ta'na evanelia.

Ua riro te Varua o Elia, ma te oti'a ore, ei puai rahi atoa i roto i te mau opuaraa a te Fatu no te haerea mure ore o Ta'na mau tamarii. I roto i te reo o Malaki, na te Varua o te Varua Maitai e faafariu « i te aau o te mau metua e te tamarii, e te aau o te tamarii e to ratou mau metua » (Malaki 4:6).

Te ti'a nei te Ekalesia ei hi'oraa no te faafariuraa i te aau e ei tumu no te maitai i roto i te ao nei. I rotopu i te mau melo o te Ekalesia tei faaipoipohia i roto i te hiero e o te haere tamau nei i te mau pureraa i te Sabati, e mea iti roa te faito o te faataaraa ia faaauhia i ni'a i to te ao, e te vai fatata noa nei te mau utuafare, e te aparaparau pinepine nei ratou. E mea maitai a'e te ora maitai o te tino i roto i to tatou mau utuafare, e te ora nei tatou e rave rahi matahiti hau atu i te roa i te faito rahi o te taata. Te horo'a rahi atu nei tatou i te tauturu moni e i te ohipa taviniraa i te feia navai ore, e e mea rahi a'e o tatou o te imi nei i te ite teitei a'e. Te faaite atu nei au i teie mau mea eiaha no te faaahaaha no te faaite papû râ e, e mea maitai a'e te oraraa (e e mea oaoa a'e) mai te mea e, e fariu te mau

aau i ni'a i te utuafare e mai te mea e, e ora te utuafare i roto i te maramarama o te Ekalesia a te Mesia.

No reira, eaha ta tatou e nehenehe e rave ia ore tatou ia mo'e? A tahi, te hinaaro nei au e parau atu e, e *ma'iti i te mau mea matamua*. A tuu i te mau mea atoa ta outou e rave nei i rapae i te fare i raro a'e i te mau mea e tupu nei i roto i to outou fare. A haamana'o i te a'o a te Peresideni Harold B. Lee e, « te ohipa ... faufaa roa a'e ta outou e rave, tei roto ia i na papa'i e maha o to outou iho fare » (*Te Mau Haapiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia: Harold B. Lee* [2000], 134) e ta te Peresideni David O. McKay parau otia ore « Aore e manu'a ê atu e nehenehe

e faaho'i i te manu'a ore i roto i te fare (faahitihia i roto i te J. E. McCulloch, *Home: The Savior of Civilization* [1924], 42; i roto i te Conference Report, Epera 1935, 116).

A faanaho i to outou iho oraraa no te faataa i te taime no te pure e no te tai'oraa i te mau papa'iraa mo'a e no te faaoaoaraa utuafare. A horo'a i te hopoi'a i ta outou mau tamarii i roto i te fare, na te reira hoi e haapii ia ratou e nahea ia rave i te ohipa. A haapii ia ratou e, te oraraa i te evanelia, na te reira e faaatea ia ratou i te ino, i te oraraa ino, e i te fifi o te itenati, te ve'a e te mau ha'uti video. Eita ratou e mo'e, e e ineine ia ratou no te amo i te hopoi'a ia tuuhia mai te reira i ni'a ia ratou.

A piti, e mea ti'a ia tatou ia rave i te ohipa i roto i te *faanahoraa mau* ! Na mua te faaipoiporaa e i muri iho te utuafare. E rave rahi to te ao nei tei mo'ehia ia ratou teie anairaa tano o te ohipa e te mana'o nei ratou e, e nehenehe ta ratou e tau i te reira e aore râ, e huri i te reira. A faaore i to outou mata'u na roto i te faaroo. A ti'aturi i te puai o te Atua no te arata'i ia outou.

Outou o tei ore â i faaipoipohia, haapa'o maitai i roto i te imiraa i to outou hoa mure ore. E te mau tamaroa, a haamana'o na outou i te tahi atu mea ta te Peresideni Joseph F. Smith i parau: « Te vai-otahi-noa-raa ... te [horo'a nei] te reira parau i te mana'o e, e mea [auhia] te reira no te mea, e mea [iti] roa te hopoi'a. Tei ni'a te hape mau i te mau tamaroa. Na te oreraa e taotia i to ratou matahiti e arata'i ê ia ratou i te e'a o te ohipa e te hopoi'a... To ratou mau tuahine te fifi... [e] e faaipoipo ratou mai te mea e, e nehenehe ta ratou, e farii ratou i

te mau hopoi'a o te oreraa utuafare ma te oaoa » (*Gospel Doctrine*, 5raa o te nene'iraa [1939], 281).

E ia outou, te feia apî tamahine, e parau atoa vau e, eiaha atoa outou e haamo'e i teie hopoi'a. Aore e toro'a e nehenehe e horo'a mai ia outou na i te îraa mai ta te faaamuraa i te hoê utuafare e horo'a mai. E ia tae outou i to'u matahiti, e rahi atu to outou iteraa i teie parau.

A toru, e te mau tane e te mau vahine faaipoipo, ei *apiti aifaito* outou e ti'a ai i roto i te faaipoiporaa. A tai'o pinepine e a titau i te maramarama o te parau poro'i no ni'a i te utuafare e a haapa'o i te reira. Eiaha e faatupu i te haavîraa ti'a ore i roto i te mau huru faito atoa. Aore hoê taata i riro ei fatu i te hoê vahihe faaipoipo e aore râ, i te mau tamarii; te Atua to tatou Metua e ua horo'a mai oia ia tatou nei i te haamaitairaa o to tatou iho utuafare, tei riro na mua a'e nei ei utuafare No'na, no te tauturu ia tatou ia riro hau atu

mai Ia'na te huru. Ei mau tamarii Na'na e mea ti'a ia tatou ia haapii i te utuafare i te here i te Atua e ia ite e, e nehenehe ta tatou e ani Ia'na i te tauturu ta tatou e hinaaro. Pauroa tatou, tei faaipoipo e aore râ, tei vai otahi noa, e nehenehe tatou e oaoa e e paturu i roto i te huru o to outou utuafare.

E i te hopea roa, a faaohipa i te mau *rave'a tauturu o te utuafare* a te Ekalesia. I roto i te aupururaa i te mau tamarii, e nehenehe ta te mau utuafare e titau i te tauturu a te paroita. A paturu e a rave amui i te ohipa e te feia faatere o te autahu'araa e o te mau pupu tauturu, e a fana'o hope roa i te maitai o te mau faanahoraa a te Ekalesia na te feia apî e na te utuafare. A haamana'o na i te tahi atu parau ta te Peresideni Lee—Ua riro te Ekalesia ei otia i reira tatou e patu ai i te utuafare mure ore (hi'o *Te mau haapiiraa: Harold B. Lee* [2000], 148).

I teie nei, mai te mea e, no tera e tera tumu ua mo'e to outou e'a, no outou anei e aore râ, no to outou utuafare, e titau-noa-hia ia ia outou ia faaohipa i te mau haapiiraa a te Faaora i roto i te pene 15 a Luka no te faatitiaifaro i to outou haarea. I ô nei te parau nei te Faaora i te tautooraa a te tia'i mamoe i te imiraa i ta'na mamoe mo'e, a te hoê vahine i te imiraa i te moni i mo'e ra, te fariipoupou-raa-hia te tamaiti puhura tao'a i te ho'iraa mai i te fare. No te aha Iesu i haapii ai i teie mau parabole? Ua hinaaro oia ia tatou ia ite e, eita roa hoê o tatou e mo'e i te mo'e eita tatou e ite faahou i to tatou e'a na roto i Ta'na Taraehara e i Ta'na mau haapiiraa.

Mai te mea e, e haapa'o outou i te evanelia e i te parau haapiiraa a te Mesia, e arata'i te Varua Maitai ia outou e i to outou utuafare. E farii outou i te hoê GPS varua no te faaite tamau noa ia outou e teihea outou e te haere ra outou i hea. Te faaite papû nei au e, te here nei te Faaora tiafaahou ia tatou paatoa, e ua fafau mai Oia e, mai te mea e, e pee tatou Ia'na, e arata'i ia Oia ia tatou ma te hau no te ho'i i mua i te aro o to tatou Metua i te Ao ra, o ta'u e faaite papû nei na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

Na Elder O. Vincent Haleck

No te Hitu Ahuru

La roaa te hi'oraa atea no te rave

Mai te mea e hinaaro tatou ia haere i mua eiaha râ ia pohe, e ti'a ia tatou ia hi'o ia tatou iho mai ta te Faaora e hi'o nei ia tatou.

Mai te mau metua maitai atoa, ua hinaaro to'u na metua i te oraraa maitai no ta raua mau tamarii a muri a'e. E ere to'u metua tane i te melo no te Ekalesia, e no te huru taa ê o te oraraa i taua taime ra, ua faaoti a'era to'u na metua ia faaru'e to'u mau taea'e e to'u mau tuahine e o vau nei i to matou fenua ai'a o Hamoa Marite i Patifita Apatoa, e ia reva'tu i te mau Hau Amui no Marite no te haere i te haapiiraa.

Ua riro te faaotiraa ia faataa ê raua ia matou ei mea teimaha roa no to'u na metua, no to'u ihoa râ metua vahine. Ua ite raua e, te vai ra te mau tauraa ite-ore-hia i te mea e, e parahi matou i roto i te hoê vahi apî. Tera râ, ma te faaroo e te hinaaro mau, ua haere papû raua i mua i roto i ta raua opuaraa.

No te mea ua paari oia i roto i te Ekalesia, ua mataro maitai to'u metua vahine i te mau parau tumu o te haapaeraa maa e te pure, e ua feruri to'u na metua toopiti e, e titau raua i te mau haamaitairaa no te ra'i no te tauturu i ta raua mau tamarii. E no reira, ua haamata raua e faataa i te hoê mahana i te mau hepetoma atoa no te haapae i te maa e no te pure no matou.

Ta raua hi'oraa atea o te faaineineraa ia i ta raua mau tamarii no te hoê oraraa maitai a muri a'e. Ua rave raua i taua hi'oraa atea ra, e ua faaohipa raua i to raua faaroo na roto i te imiraa i te mau haamaitairaa a te Fatu. Na roto i te haapaeraa maa e te pure, ua farii raua i te haapapûraa, te mahanahana e te hau e, e maitai te mau mea atoa.

I roto i te mau tauraa fifi o te oraraa nei, nahea e roaa ai ia tatou te hi'oraa atea maitai no te rave i te mau mea e haafatata roa ia tatou i te Faaora? No ni'a i te parau no te hi'oraa atea, te haapii mai nei te buka a Maseli ia tatou i teie parau mau: « Aore e parau i faaitehia mai e taiata te taata i reira » (Maseli 29:18). Mai te mea e hinaaro tatou ia haere i mua eiaha râ ia pohe, e ti'a ia tatou ia hi'o ia tatou iho mai ta te Faaora e hi'o nei ia tatou.

E puai rahi ta te Faaora i ite atu i roto i taua feia ravaai haehaa ra i ta ratou iho i ite i roto ia ratou iho, e o Ta'na i pii atu ia pee mai Ia'na; Ua farii Oia i te hoê hi'oraa atea no te taata ta ratou e riro mai. Ua ite Oia i to ratou maitai e to ratou puai, e ua pii Oia ia ratou. Aita ratou i aravihi i te omuaraa, tera râ, a pee ai ratou, a ite ai ratou

i To'na hi'oraa, ua farii i Ta'na mau haapiiraa, e ua riro mai ei mau pipi Na'na. I te hoê taime ua faaru'e mai te hoê pae o Ta'na mau pipi Ia'na no te etaeta o te tahi mau mea ta ratou i faaroo. No To'na ite e, e nehenehene atoa te tahi atu mau pipi e faaru'e atoa mai Ia'na, ua parau maira Iesu i te Ahuru Ma Piti ra, « E haere atoa anei outou? » (Ioane 6:67). Ua riro te pahonora a Petero ei faaiteraa i te huru o to'na tauraa, e ua roaa to'na hi'oraa atea e, o vai mau te Faaora. Ua parau atura oia e, « E haere ti'a matou ia vai ra? Tei ia oe hoi te parau o te ora mure ore ra » (Ioane 6:68).

I roto i taua hi'oraa atea ra, ua ti'a i teie mau pipi faaroo e te itoito ia rave i te mau mea teimaha a ratere haere ai ratou no te poro i te evanelia e no te faati'a i te Ekalesia i muri a'e i to te Faaora revaraa. I te pae hopea, ua faatusia te tahi pae o ratou i to ratou ora no to ratou iteraa papû.

Te vai ra te tahi atu mau hi'oraa i roto i te mau papa'iraa mo'a no te feia tei farii atoa i te hi'oraa atea no te evanelia e i muri iho, ua haere e ua faaohipa i taua hi'oraa atea ra. Ua roaa i te peropheta Alama to'na hi'oraa atea a faaroo ai oia ia Abinadi i te haapiiraa e i te faaite-papû-raa ma te mata'u ore i mua i te Arii Noa. Ua faaohipa Alama i te mau haapiiraa a Abinadi e ua haere e haapii i te mau mea ta'na i apo mai, ma te bapetizoraa e rave rahi tei ti'aturi i ta'na parau (a hi'o Mosia 17:1-4; 18:1-16). A hamani ino ai oia i te Feia Mo'a i tahito ra, ua faafariuhia te Aposetolo Paulo i ni'a i te e'a no Damaseko e i muri iho ua faaohipa na roto i te haapiiraa e i te faaite-papû-raa no ni'a i te Mesia (a hi'o Te Ohipa 9:1-6, 20-22, 29).

I to tatou nei anota, e rave rahi feia apî tamaroa e tamahine, te mau tuahine, e te mau taata faaipoipohia tei pahono i te piiraa a te hoê peropheta a te Atua ia tavini i te hoê misioni. Ma te faaroo e ma te itoito ua faaru'e ratou i to ratou utuafare e i te mau mea atoa i matarohia e ratou no to ratou ti'aturi i te maitai rahi o ta ratou e nehenehe e rave ei mau misionare. A faaohipa ai ratou i ta ratou hi'oraa atea no te tavini atu, e haamaitai ratou i te oraraa o te

mau taata e rave rahi, e na roto i te reira, e tau i ratou iho oraraa. I roto i te amuiraa rahi i ma'iri a'e nei, ua haamauruu mai te peresideni Thomas S. Monson ia tatou no te taviniraa ta tatou i rave i te tahi e te tahi, e ua faahaama-na'o mai ia tatou i ta tatou hopoi'a ia riro ei rima no te Atua no te haamaitai i Ta'na mau tamarii i ni'a i te fenua nei (a hi'o « E tae noa'tu i te taime e farerei faahou ai tatou », *Liahona*, Novema 2011, 108). Ua riro te faaotiraa o taua ohipa ra ei mea mahanahana no te aaui, ei melo no te Ekalesia te faaohipa nei i taua hi'oraa atea ra.

Hou te revaraa o te Faaora, i te iteraa e hinaaro tatou i te tauturu, ua parau Oia, « Eita vau e vaiiho otare noa ia outou » (Ioane 14:18). Ua haapii Oia i Ta'na mau pipi, « Na te Faaa'o râ, na te Varua Maitai ra, o ta te Metua e tono mai ma to'u nei i'oa ra, na'na e haapii mai ia outou i te mau mea atoa; e e faaite faahou mai hoi ia outou i te mau parau atoa ta'u i parau atu ia outou na » (Ioane 14:26). Teie atoa te Varua Maitai o te horo'a mai i te puai ia tatou e o te faaitoito mai ia tatou ia rave i te mau mea ta te Faaora e ta to tatou mau peropheta no teie anatau e haapii nei.

Ia faaohipa ana'e tatou i te mau haapiiraa a to tatou mau ti'a faatere, e roaa ia tatou te iteraa hohonu a'e no te hi'oraa atea a to tatou Faaora no tatou. I roto i te roaraa o teie amuiraa, ua farii tatou i te parau a'o faaûruhia mai roto mai i te mau peropheta e i te mau aposetolo. A tuatapapa i ta ratou mau haapiiraa e a feruri te reira i roto i to outou aaui ma te imi i te Varua Maitai no te tauturu ia outou ia apo mai te hi'oraa atea no taua mau haapiiraa ra i roto i to outou oraraa. Na roto i taua hi'oraa atea ra, a faaohipa i to outou faaroo no te faaohipa i ta ratou a'o.

A imi e a tuatapapa i te mau papa'i-raa mo'a i roto i te hoê varua farii i te tahi atu â maramarama e te ite i ta ratou parau poro'i no outou. A feruri te reira i roto i to outou aaui e a vaiiho i te reira ia faaûru ia outou. E i muri iho, a faaohipa i ta outou faaûruraa.

Mai ta tatou i haapii i roto i to tatou utuafare, e faaohipa tatou ia haapae ana'e tatou i te maa e ia pure. Ua parau o Alama no ni'a i te haapaeraa

maa e te pure, ei rave'a no te farii i te parururaa, a parau ai oia e, « I haapae a'enei au i te maa, e i pure a'enei hoi au i na mahana e rave rahi, ia itea taua mau mea nei ia'u iho » (Alama 5:46). E ite-atoa-hia ia tatou nahea ia arai i te mau titauroa o to tatou oraraa na roto i te haapaeraa maa e te pure.

Te farerei nei tatou i te fifi i roto i to tatou oraraa o te nehenehe i te tahi taime e faaiti mai i to tatou hi'oraa atea e to tatou faaroo no te rave i te mau mea i titauihia ia tatou. No te rahi o ta tatou ohipa, e mea pinepine tatou i te teimaha roa eita e maraa faahou ia rave. Noa'tu e, e mea taa ê tatou te tahi e te tahi, te parau atu nei au ma te haehaa e, e mea ti'a ia tatou ia rotahi i ta tatou hi'oraa atea i ni'a i te Faaora e i Ta'na mau haapiiraa. Eaha te mea Ta'na i ite i roto ia Petero, ia Iakobo e ia Ioane e i te tahi atu mau Aposetolo tei tura'i Ia'na ia ani ia ratou ia pee atu Ia'na? Mai Ta'na hi'oraa atea ia ratou, e hi'oraa atea rahi to te Faaora no ni'a i te taata ta tatou e riro mai. E titau-atoa-hia te faaroo e te itoito mai to te mau Aposetolo matamua, ia ti'a hoi ia

tatou ia rotahi faahou i ni'a i te mau mea faufaa a'e i roto i te faatupuraa i te oaoa e te poupu rahi hope ore.

Ia tuatapapa ana'e tatou i te oraraa o to tatou Faaora e Ta'na mau haapiiraa, te ite nei tatou Ia'na i rotopu i te taata te haapii ra, te pure ra, te faateitei ra e te faaora ra. Ia pee ana'e tatou i To'na hi'oraa maitai e e rave i te mau mea ta tatou i ite Ia'na i te raveraa, e haamata ia tatou i te farii i te hoê hi'oraa atea no te taata ta tatou e nehenehe e riro mai. E farii outou i te haamaitairaa o te ite na roto i te tauturu a te Varua Maitai no te rave i te maitai hau atu. Ei reira te tauiraa e haamata ai i te tae mai, ei reira ho'i outou e horo'a ai i te hoê tereraa taa ê atu i to outou oraraa o te haamaitai ia outou e i to outou utuafare. A haa ai Oia i rotopu i te Ati Nephi, ua ui te Faaora e, « Eaha to outou huru e au ai? » Ua pahono mai oia e, « Mai to'u nei ia » (3 Nephi 27:27). E hinaaro tatou i Ta'na tauturu no te riro mai Ia'na te huru, e ua faaite mai Oia ia tatou i te rave'a: « E ani, e horo'ahia mai ta outou; e patoto atu, e iritihia mai te

opani ia outou; o te ani hoi, o te roaa iā ta'na ra; e o te patoto atu, o te iritihia te opani ia'na » (3 Nephi 27:29).

Ua ite au e, mai te mea e, e noaa ia tatou te hoê hi'oraa atea no tatou iho mai ta te Faaora e hi'o mai nei ia tatou, e mai te mea e, e faaohipa tatou i te reira hi'oraa atea, e haamaitaihia to tatou oraraa i te mau maitai e rave rahi. Aua'e te hi'oraa atea a to'u na metua, aita te reira i haamaitai noa i to'u oraraa i te fariiraa i te ite haapiiraa, ua tuu-atoa-hia râ vau i roto i te hoê oraraa i reira hoi au i ite ai e i farii ai i te evanelia. Te vahi faufaa roa'tu, ua apo mai au i te auraa o te metua maitai e te faaroo.

Mai te hi'oraa atea i arata'i i to'u na metua ia haapae i te maa e ia pure no te oraraa maitai o ta raua mau tamarii e mai te hi'oraa atea a te mau Apose-tolo i tahito ra i arata'i ia ratou ia pee i te Faaora, e roaa taua hi'oraa atea ra no te faa'uru e e tauturu ia tatou ia haa. E te mau taea'e e te mau tuahine, e nunaa taata tatou e te hoê aamu no te hi'oraa atea e no te faaroo e no te itoito ia faaohipa. A hi'o i to tatou huru i teie nei e i te mau haamaitairaa ta tatou i farii! A ti'aturi e, e nehenehe Ta'na e haamaitai ia tatou ma te horo'a mai i te hi'oraa atea i roto i to tatou oraraa e i te itoito no te haa.

Te faaite nei au i to'u iteraa papû no ni'a i te Faaora e To'na hinaaro ia ho'i tatou Ia'na ra. No te rave i te reira, e mea ti'a ia vai te faaroo i roto ia tatou no te rave—no te pee Ia'na e ia riro mai Ia'na te huru. I roto i tera e tera taime o to tatou oraraa, te faatoro mai nei Oia i To'na rima e te ani mai nei ia tatou:

« A rave mai i tau zugo i ni'a ia outou, e ia haapiihia outou e au, te marû nei hoi au e te haehaa o te aa: e e noaa hoi te ora i to outou varua.

« Te marû nei ho ta'u zugo e te mama nei ta'u hopoi'a » (Mataio 11:29–30).

Mai te Faaora i ite i te puai rahi i roto i Ta'na mau pipi i tahito ra, te ite atoa nei Oia i te reira i roto ia tatou. E mata na tatou i te hi'o ia tatou mai ta te Faaora e hi'o nei ia tatou. Te pure nei au ia roaa ia tatou taua hi'oraa atea ra ma te faaroo e te itoito no te rave, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

Na Elder Larry Y. Wilson
No te Hitu Ahuru

Ia au noa i te mau parau tumu no te parau-ti'a

E faaineine te mau metua paari i ta ratou mau tamarii ia haere atu ratou e ratou iho. E horo'a ratou i te mau rave'a no te tupuraa a apo noa ai te mau tamarii i te paari pae varua no te faaohipa tano i to ratou ti'amâraa.

Hoê ava'e paha i muri mai i to maua faaipoiporaa, te tere ra maua ta'u vahine i te hoê tere atea na ni'a i te pereoo. Na'na e faahoro ra, e te tamata ra vau i te faafaae rii. Te parau nei au ua *tamata* vau no te mea tei ni'a maua i te hoê purumu rahi e ua apapa noa te mau matini faito tere « radar », e e mea huru taumi rii ta'u vahine i te taahiraa i tera tau ra. Ua parau atura vau ia'na, « Ua puai roa ta oe faahororaa. A haere mārû ».

Ua mana'o to'u hoa vahine apî e, « 10 matahiti to'u faahororaa i te pereoo, e taa ê atu i te orometua haapii faahoro pereoo, aita hoê a'e taata i parau mai e nahea ia faahoro i te pereoo ». No reira, ua pahono mai oia, « Na vai i horo'a ia oe i te mana no te parau mai e nahea ia faahoro i te pereoo? »

Ua ite outou, ua hiti mahuta vau i ta'na uiraa. No reira, ua tamata vau i te faananea'tu i ta'u mau hopoi'a apî ei tane faaipoipo, ua parau vau

e, « aita vau i ite—no te mea o vau ta oe tane faaipoipo e te mau nei au i te autahu'araa ».

Te mau taea'e, e mana'o noa teie: mai te mea e tupu noa'tu te hoê ohipa mai te reira te huru i ni'a ia outou, e *ere* roa tera te pahonora tano. Ua oaoa vau i te faaite atu ia outou e, tera te taime matamua e te hopea atoa ua hape au mai te reira.

Te haamaramarama nei Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau e, te mana no te faaohipa i te autahu'araa i te fare e aore râ i te tahi atu vahi, e tua'ti ia i te parau-ti'a o to tatou oraraa : « Te mau mana no te ra'i ra e ore roa atoa hoi e faaohipahia maori râ na roto i te parau tumu no te parau-ti'a ra ».¹ E tano roa ia parau e, e mo'e tera mana ia « faatere e aore râ ia hau e aore râ ia haavî atu i te mau varua o te tamarii o te taata nei, i roto i te hoe vahi *iti a'e* o te parau-ti'a ore ra ».²

Te parau nei teie papa'iraa mo'a e, e mea ti'a ia tatou ia faatere na roto i

« te mau parau tumu no te parau-ti'a ». E tano teie mau parau tumu no te feia faatere atoa i roto i te Ekalesia na reira atoa no te mau metua tane e metua vahine atoa i roto i to ratou fare.³ E mo'e to tatou ti'araa no te Varua o te Fatu e no te mana faatere atoa ho'i no ô mai i te Atua ra, ia faatere tatou i te tahi taata ma te parau-ti'a ore.⁴ E mana'o paha tatou e, tera te raveraa maitai no taua taata e « faaterehia » ra. Are'a râ, i te mau taime atoa e faahepo tatou i te tahi taata i te parau-ti'a e tera râ ua *nehenehe* e ua *ti'a* ia'na i te faaohipa i to'na ti'amâraa, te rave ra tatou i te ohipa parau-ti'a ore. Ia haamau-ana'e-hia te mau ta-oti'araa mau no te tahi taata e *riro i te mea* nahonaho, ia riro tamau noa teie mau ta-oti'araa ia faaterehia na roto i te here faaoroma'i e na roto i te haapii-
raa i te mau parau tumu mure ore.

Eita e ti'a ia tatou ia faahepo i te tahi ia rave i te mea maitai. Te

haapapû ra te mau papa'iraa mo'a e e ere te reira i te rave'a a te Atua. E faatupu te faaheporaa i te inoino. E faaite mai te reira i te ti'aturi ore e te mana'o aravihi ore i roto i te taata. E mo'e te mau rave'a no te haapiiraa mai, ia faahepo ana'e te mau taata ma te te'ote'o i te parauraa e tei ia ratou ra te mau pahonora maitai no vetahi ê. Te parau nei te mau papa'iraa mo'a, « o te huru ia e te hinaaro hoi no te pae rahi o te taata nei » ia faatupu i te « faatereraa parau-ti'a ore »⁵, no reira e mea ti'a ia ite tatou e, e herepata te reira e ohie te taata e topa i roto. E rave atoa te mau vahine i te faatereraa parau-ti'a ore, noa'tu pai e parau noa te mau papa'iraa

E pee-noa-hia te faatereraa parau-ti'a ore e te faahapa-tamau-raa e te pato'iraa e te faaite-ore-raa i te here. No ratou e apo ra, e mana 'o ratou eita ihoa taua feia faatere ra e aore râ mau metua e au mai, e eita ihoa ratou

e manuia. Ma te paari, e mea ti'a i te mau metua ia ite e ua ineine te mau tamarii i te haamata i te faaohipa i to ratou ti'amâraa i roto i te hoê taime taa ê o to ratou oraraa. Tera râ, mai te mea e rave te mau metua te mana no te mau faaotiraa *atoa* e ia hi'o ratou i te reira ei « ti'araa mau » no ratou, e taoti'a ratou i te tupuraa e te nuuraa o ta ratou mau tamarii.

E taime poto noa ta ta tatou mau tamarii i te fare. Mai te peu e tia'i roa tatou i te taime e reva ratou no te horo'a atu ia ratou i te mana faatereraa i to ratou iho ti'amâraa, ua taere roa ia. Eita ratou e faatupu mahuta noa i te aravihi no te rave i te faaotiraa paari mai te peu aita a'enei ratou i tuuhia no te rave i te tahi faaotiraa faufaa rahi a noho ai ratou ia tatou nei. No tera huru tamarii, e tupu noa te pato'iraa i te faaheporaa e aore râ e tupu te aravihi ore no te rave i te faaotiraa ona ana'e iho.

E faaineine te mau metua paari i ta ratou mau tamarii ia haere atu ratou e ratou iho. E horo'a ratou i te mau rave'a no te tupuraa a apo noa ai te mau tamarii i te paari pae varua no te faaohipa tano i to ratou ti'amâraa. E e parau mau, e riro te mau tamarii i te hapehape rii i te tahi taime tera râ e haapii ratou na roto i te reira.

Ua tupu te tahi ohipa tei haapii i to matou utuafare e nahea i te tauturu i te mau tamarii ia faatupu i to ratou aravihi no te rave i te mau faaotiraa. Ta maua tamahine o Mary, tei paari, ua riro ei taata ha'uti tu'e popo. I te hoê matahiti, ua upooti'a ta'na pûpû no te ha'utiraa hopea, e mai ta outou i ite, e tupu taua ha'utiraa ra i te hoê Sabati. E taure'are'a Mary, no reira, tau matahiti to'na haapiiraahia e, te mahana Sabati, e mahana no te faafaearaa e no te haapuairaa i te pae varua, eiaha râ no te mau faaanaanaataeraa. Tera râ, ua tura'i-noa-hia ona e to'na mau taata faaineine e to'na mau hoa i roto i te pûpû ia ha'uti, oia'toa te hiaai eiaha e faaru'e i ta'na pûpû.

Ua ani oia ia maua eaha ra te rave. E mea ohie roa ia na maua ta'u vahine e rave i teie faaotiraa no'na. Aita râ, ua faaoti maua i muri mai ma te feruriraa na roto i te pure e, no teie

ohipa, ua ineine ta maua tamahine no te amo i te hopoi'a pae varua no ta'na iho faaotiraa. Ua tai'o maua i te tahi mau papa'iraa mo'a e ona e ua faaitoito maua ia Mary ia pure e ia feruri no te reira.

Tau mahana i muri mai, ua faaite mai oia i ta'na faaotiraa. E ha'uti oia i te mahana Sabati. E teie nei, eaha atura ia te rave? Ua paraparau faahou atura maua, e no te fariiraa i te haapapûraa a te Varua Maitai, ua rave maua mai ta maua i parau na e ua tuu ia'na ia rave i ta'na ma'itiraa ia ha'uti. I te faaotiraa te ha'uti, ua haere mārū mai o Mary i to'na metua vahine ra. « e Mama » ta'na ia i parau, « e mea *au ore roa*. Eita roa vau e hinaaro faahou e farii i tera huru. Eita roa vau e ha'uti faahou i te mahana Sabati ». E aita roa oia i na reira faahou.

Ua papû roa ino i teie nei ia Mary te parau tumu no te haamo'araa i te mahana Sabati. Ahani e, na maua i faahepo ia'na eita e ha'uti, ua haru ia maua mai ia'na ra i te iteraa faufaa e te rahi no te fariiraa i te haapiiraa a te Varua.

Mai ta outou e ite nei, no te haapii atu i te mau tamarii ia faaohipa tano i to ratou ti'amâraa, e mea ti'a ia haapii ia ratou nahea e pure e nahea e farii i te mau pahonora a i ta ratou mau pure. E ti'a atoa ia vai te tahi haapiiraa no ni'a i te faufaa e te fâ no te haapa'oraa i te ture na reira atoa no ni'a i te tahi atu mau parau tumu faufaa rahi.⁶

I roto i te feruriraa i to maua utua-fare, ua faaoti maua e, ta maua opuaraa matamua roa, o te tautururaa ia i ta maua na tamarii ia faati'a i ta ratou iho reni paraparau e te ra'i ra. Ua ite ho'i maua e, araua'e, e titauhia ia ratou ia turu'i i ni'a i te Fatu, eiaha râ i ni'a ia maua. Ua parau Brigham Young e, « ia horo'a vau i te hoê haamauruururaa i roto i te mau ohipa atoa tei titauhia i... te mau tamarii a te taata... ta'u e tuu ei ohipa matamua roa o te hopoi'a ia no te titauraa i te Fatu i to tatou Atua e ia matara roa mai te paraparauraa mai te ra'i maira i te fenua nei—mai te Atua maira i to tatou iho nei aau ».⁷

Ua farii o Mary i te pahonora a i ta'na mau pure i te tahi atu mau taime na mua'tu, e ua ti'aturi atoa maua i ta

maua tamahine i te faatupuraa i teie reni paraparauraa e te ra'i i roto i to'na oraraa. No reira, ua haapii mai oia i te hoê mea papû na roto mai i to'na iteraa e ua faaineinehia no te rave i te mau faaotiraa maitai a'e no ananahi. Aore ana'e hoê tuatiraa e te Varua, e riro te mau tamarii e te mau metua i te faatano noa i te mau faaotiraa ino atoa na roto i te faaohiparaa i to ratou ti'amâraa. Teie te fafauraa a te papa'iraa mo'a, « o ratou o tei paari... e ua rave hoi i te Varua Mo'a ei arata'i... [eita e] haavarehia ».⁸

Te tahi atoa faahopearua o to no te faatereraa parau-ti'a ore, o te mo'e-roa-raa ia i te tiaturi i te here o te Atua. Ua matau vau i te tahi mau taata tei riro na i raro a'e i te mana o te feia faatere ani rahi e te faatere e aore râ te metua ani rahi e te faatere, e ua fifi roa ratou i te ite mai i te here a to ratou Metua i te Ao ra no te tauturu ia ratou e no te faaitoito ia ratou i ni'a i te e'a no te parau-ti'a.

Ia hinaaro ana'e tatou e tauturu ia ratou i raro a'e i ta tatou faatereraa ia faatupu i te reni paraparauraa faufaa roa e te ra'i ra, e ti'a ia tatou ia riro i te huru metua e feia faatere tei faaohohohia i roto i Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau i te tuhaa 121. E ti'a ia tatou ia ohipa « na roto i te taparuraa,

na roto i te faaoromai-noa-raa, na roto i te mārū e te haehaa, e na roto hoi i te here mau ra ».⁹ Ua parau te peresideni Henry B. Eyring e, « I roto i te mau tauturu... e horo'a na teie mau feia apî, te mea rahi roa a'e, o te vaiihoraa ia ia ratou ia ite i to tatou ti'aturi e, tei ni'a ratou i te e'a no te ho'i i te Atua ra, e e tupu mau te reira ».¹⁰

A feruri ai tatou no ni'a i te mau parau tumu e ti'a i te arata'i ia tatou i roto i te Ekalesia e te fare, e opani au na roto i teie faahoho'araa no roto mai i te parau no te peresideni Thomas S. Monson. Na Ann Dibb, te tamahine Monson, e parau ra e, i teie â mahana, ia tae oia i mua i te opani i reira oia i te rahiraa, e parau mai to'na metua tane e, « E e, a hi'o na o vai tera. Auê te oaoa, e auê to'na nehenehe » i reira to'na parauraa e, « Tamau noa to'u na metua i te haa-faahiahia ia'u, noa'tu te huru o to'u mata e te ohipa ta'u i rave... Ia haere au e farerei i to'u na metua, e ite noa vau e, e mea herehia vau, e mea haa-mauruuruahia vau, e mea farii-maitaiahia vau, tei te fare ho'i au ».¹¹

Te mau taea'e e te mau tuahine, teie te rave'a a te Fatu. Noa'tu e, ua rave-ino-hia outou na mua a'e, ua ite au e, te hinaaro nei te Fatu ia haere mai outou Ia'na ra.¹² Ua herehia tatou *paatoa*. E farii-maitaiahia tatou *paatoa*. I te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 121:36.
2. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 121:37; reta huru ê tei tuuhia.
3. Hi'o Neal A. Maxwell, « Put Off the Natural Man, and Come Off Conqueror », *Tambuli*, Tenuare 1991, 13–14.
4. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 121:37.
5. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 121:39.
6. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 68:25–29.
7. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia: Brigham Young* (1997), 48.
8. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 45:57.
9. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 121:41.
10. Henry B. Eyring, « Tauturu ia ratou i te ho'iraa i te fare », *Liahona*, Me 2010, 25.
11. Hi'o Heidi S. Swinton, *To the Rescue: The Biography of Thomas S. Monson* (2010), 372.
12. Hi'o Mataioa 11:28.

Na Elder David F. Evans
No te Hitu Ahuru

Ua hoona anei ?

Te ohipa no te faaiteraa i te evanelia, ma te ohie e ia au i te tereraa mau, ia ratou o ta tatou e haapa'ō nei e e here nei, e riro mai te reira ei ohipa e ei haapopouraa i roto i to tatou oraraa.

I roto i teie amuiraa e te tahi atoa mau putuputuraa i ma'iri a'enei,¹ e rave rahi o tatou tei uiui ia'na iho, eaha ta'u e nehenehe e rave no te tauturu i te paturaa i te Ekalesia o te Fatu e no te ite i te tupuraa mau i te vahi ta'u e ora nei ?

I roto teie opuaraa e te tahi atu mau opuaraa faufaa, ta tatou ohipa rahi roa a'e tei roto ia i to tatou iho fare e te utuafare.² Tei roto i to tatou utuafare te Ekalesia e faati'ahia ai e te tupuraa mau e itehia ai.³ Na tatou te hopoi'a ia haapii i ta tatou mau tamarii i te mau parau tumu e te mau haapiiaraa tumu o te evanelia. Ua titauhia ia tatou ia tauturu ia ratou ia faatupu i te faaroo ia Iesu Mesia e ia faaineine ia ratou no te bapetizoraa i te va'uraa o to ratou matahiti.⁴ E mea ti'a ia tatou ia haapa'ō atoa ia roaa ia ratou ia ite i to tatou hi'oraa, te hi'oraa no te here i te Fatu e i Ta'na Ekalesia. E tauturu te reira i ta tatou mau tamarii ia farii i te popou i roto i te haapa'oraa i te mau faauerua, ia farii i te oaoa i roto i te utuafare, e ia farii i te aaui mehara i roto i te taviniaraa ia vetahi ê. I roto i to tatou mau fare, e ti'a ia tatou ia pee i te faanahoraa tei horo'ahia mai e Nephi i to'na parauraa e:

« Ua itoito hoi tatou... ia haapii atu i ta tatou mau tamarii... i te faaroo i te Mesia ra: e ia haamaitai hoi i te Atua...

« Te paraparau nei tatou i te Mesia, e te oaoa nei tatou i te Mesia, e te a'o nei tatou i te parau a te Mesia, e te tohu nei hoi tatou i te Mesia, e te papai nei hoi tatou i ta tatou mau tohu, ia ite ta tatou mau tamarii i te tumu e hi'ohia'tu e ratou no te mataraara i ta ratou mau hara ».⁵

Te faaitoito nei tatou no te faatae i teie mau haamaitairaa i ta tatou mau tamarii na roto i te haereraa i te purerua e ratou ra, na roto i te faatupuraa i te purerua pō utuafare, e na roto i te tai'o-amui-araa i te mau papa'iraa mo'a. Te pure nei tatou i te mau mahana atoa e to tatou utuafare, te farii nei i te mau piiraa, te hahaere nei i te taata ma'i e te otahi, e te rave nei tatou i te tahi atu mau mea e faaite i ta tatou mau tamarii e, te here nei tatou ia ratou e te here nei tatou i to tatou Metua i te Ao ra, i Ta'na Tamaiti, e i Ta Raua Ekalesia.

Te paraparau nei e te tohu nei tatou i te Mesia ia horo'a ana'e tatou i te hoê haapiiaraa i te purerua pō utuafare e aore râ ia parahi ana'e tatou e te hoê tamarii e a parau ai tatou i to tatou here ia'na e i to tatou iteraa papû no te evanelia tei faaho'i-faahou-hia mai.

E nehenehe ta tatou e papa'i no te Mesia na roto i te papa'iraa i te tahi mau rata ia ratou i te atea. Te mau misionare e rave tamau ra, te mau tamaiti e te mau tamahine i te nuu faehau, e ratou atoa ta tatou e here nei, te haamaitaihia nei ratou e te mau rata ta tatou e papa'i nei. E ere te mau rata na te fare mai i te imere ru noa. E horo'a te hoê rata mau i te hoê mea mai te mea ra e nehenehe e tape'a roa, e nehenehe e rave, e nehenehe e feruri e e poihere.

Te tauturu nei tatou i ta tatou mau tamarii ia turu'i i ni'a i te Taraehara a te Faaora e ia ite atoa'tu i te faaorearaa hara a te hoê Metua here i te Ao ra na roto i te faaiteraa i te here e te faaorerua i te hape ei metua. Eita to tatou here e to tatou faaorerua i te hape e haafata noa mai i ta tatou mau tamarii, e patu atoa râ te reira i to ratou faaroo na roto i te iteraa e, ua here te Metua i te Ao ra ia ratou e e faaore Oia i ta ratou mau hara ia tutava ratou ia tatarahapa, ia rave maitai a'e e ia riro mai ei taata maitai a'e. E tiaturi ratou i teie parau mau no te mea ua ite atoa ratou i te reira i pihai iho i to ratou metua tahuti.

Apitihia i te ohipa ta tatou e rave nei i roto i to tatou utuafare, ua haapii Nephi e, « ua itoito hoi tatou i te... haapii atu... i to tatou mau taeae atoa i te faaroo i te Mesia ra: e ia haamaitai hoi i te Atua ».⁶ Ei mau melo no Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea Nei, tei ia tatou paatoa te haamaitairaa e te hopoi'a ho'i ia faaite i te evanelia. Vetahi o ratou te hinaaro ra i te evanelia i roto i to ratou oraraa, aita â ratou e melo no te Ekalesia. Vetahi râ tei ti'a na i rotopû ia tatou i te matamua ra e ua hinaaro faahou ia farii i te popou ta ratou i ite na i te taima ratou a farii ai i te evanelia i te omuaraa o to ratou oraraa. Ua here te Fatu i te feia tei ore â i farii i te evanelia e i te feia e ho'i mai nei Ia'na ra.⁷ No'na e no tatou ho'i, aita e taa-ê-raa. Hoê â ohipa te reira. O te faufaa te reira o te mau varua, noa'tu to ratou oraraa, e ohipa hanahana te reira no to tatou Metua i te Ao ra, no Ta'na Tamaiti, e no tatou nei ho'i.⁸ Te ohipa a to tatou Metua i te

Ao ra e a Ta'na Tamaiti oia ho'i ia « te faatupuraa i te tahuti ore e te ora mure ore »⁹ o Ta'na mau tamarii atoa, noa'tu te huru o to ratou oraraa i teie nei. Ta tatou haamaitairaa o te tautururaa ia i roto i teie ohipa faufaa rahi.

Ua faaite mai te peresideni Thomas S. Monson e nahea i te tauturu atu i to'na parauraa mai e: « E mea ti'a ia tae mai to tatou mau iteraa apî no te ohipa misionare. Aita e na-va'i te parahi-noa-raa ma te feruri i te mau iteraa tahito. No te farii i te hoê mana'o î, e mea ti'a ia outou ia faaite tamau noa ma te ohie e ia au i te tereraa mau i te evanelia ».¹⁰

Te ohipa no te faaiteraa i te evanelia, ma te ohie e ia au i te tereraa mau, ia ratou o ta tatou e haapa'o nei e e here nei, e riro mai te reira ei ohipa e ei haapopouraa i roto i to tatou oraraa. E faaite atu vau ia outou e piti aamu.

Ua rahi o Dave Orchard i Roto Miti, e i reira, ua riro te rahiraa o to'na mau hoa ei melo no te Ekalesia. Ua riro ratou ei faaurûraa rahi no'na. Tapiri mai

i te reira, tamau noa ta'na na feia faatere o te Ekalesia i te titauroa ia'na ia haere mai i te mau faaoaoaraa. Na reira atoa mai to'na mau hoa. Noa'tu e, aita oia i tomo i roto i te Ekalesia i tera taime, ua rahi mai oia i tera mau matahiti i rotopû i na hoa feia mo'a e i roto i te mau faaoaoaraa a te Ekalesia, e faaurûraa maitai ho'i. I muri mai i to'na haereraa i te haapiiraa tuatoru, ua tau oia i te fare, e ua reva pauroa to'na na hoa i ta ratou misioni rave tamau. Mihi atura oia i tera faaurûraa i roto i to'na oraraa.

Te hoê râ hoa o Dave, e hoa raua i te haapiiraa tuarua, tei te fare noa ia oia. E farerei noa taua hoa i to'na episekopo i te mau hepetoma atoa no te mea te faaitoito ra oia i te faaafaro i to'na oraraa ia nehenehe ia'na ia reva i ta'na misioni. Ua riro mai raua Dave ei taata tarahu amui i te piha, e ma te ohie e ia au i te tereraa mau, ua paraparau raua no to'na oraraa i tavini i ta'na misioni e te tumu no to'na mau farereiraa pinepine e te episekopo. Ua

faaite tera hoa i to'na mauruuru e to'na faatura no to'na episekopo na reira atoa no te rave'a no'na ia tatarahapa e ia tavini. Ani atura oia ia Dave mai te mea ua hinaaro oia i te haere mai i te uiuiraa i muri mai. Eaha ia huru titauroa ! Are'a râ, no to raua hoaraa e te huru o te ohipa i te tupuraa, ua riro te reira ei mea ohie e te au i te tereraa mau.

Ua farii Dave i te reira e aita i maoro roa ua parahi oia i mua i te episekopo. Faaoti atura Dave ia farerei i te mau misionare. Ua farii oia i te hoê iteraa papû no te parau mau o te evanelia, e ua faataahia te hoê tai'o mahana no to'na bapetizoraa. Bapetizohia Dave e to'na episekopo, e hoê matahiti i muri mai ua faaipoipo Dave Orchard raua Katherine Evans i roto i te hiero. E pae tamarii ta raua. E tuahine Katherine no'u. E vai a muri noa'tu to'u mauruuru no teie mau hoa maitai e to ratou episekopo tei hopoi mai ia Dave i roto i te Ekalesia

I to Dave faati'araa i to'na faafariuraraa ma te faaite mai i to'na iteraa papû no ni'a i teie mau ohipa i tupu, ua ani mai oia, « Ahani na, ua hoona anei ? Ua hoona anei te tutavaraa a te mau hoa e a te feia faatere e a te episekopo, na roto i tera mau matahiti, no te faahaere noa mai i te hoê tamaroa i te bapetizoraa ? » Ma te faatoro ia Katherine e ta'na na pae tamarii, ua pahono mai oia e, « Ta'u noa e nehenehe e parau, no ta'u vahine e ta'u na tamarii, teie te pahonraa, e ».

I te taime atoa te evanelia e faaitehia nei, e ere no te « hoê noa tamaroa ». I te taime atoa e tupu mai te faafaariuraa e aore râ te ho'iraa mai i te Fatu ra, e utuafare teie e faaorahia nei. No te mau tamarii a Dave raua Katherine, ua haru mai ratou i te evanelia. Hoê tamahine e piti tamaroa tei tavini i te misioni rave tamau e hoê tei farii i ta'na piiraa no te tavini i roto i te misioni no « Alpine » i Heremani. Na piti tamarii paari, ua faaipoipo raua i roto i te hiero, e te tamarii hopea, tei te haapiiraa tuarua ia e e mea haapa'o maitai. Ua hoona anei ? Oia mau, ua hoona te reira.

No te tuahine Eileen Waite, ua haere oia i te amuiraa tîti i reira Dave Orchard i te paraparauraa no to'na faafariuraraa. I roto i te amuiraa, ta'na noa i mana'o,

oia ho'i, to'na iho utuafare e to'na ihoa râ tuahine, o Michelle tei faaru'e i te Ekalesia ua maoro i teie nei. Ua faataa Michelle i ta'na tane e te tautoo ra oia ia atuatu i ta'na na maha tamarai. Ua mana'o Eileen e hapono ia'na i te hoê buka a Elder M Russel Ballard, *Our Search for Happiness*, [To tatou imiraa i te oaoa], apitihia e to'na iteraa papû, e ua na reira oia. I te hepetoma noa i muri mai, ua parau te hoê hoa ia Eileen e, i mana'ona'o atoa na oia ia Michelle no te farerei ia'na. Ua papa'i atoa'tura teie hoa ia Michelle i to'na iteraa papû ma te faaite atoa'tu i to'na here. E ere anei i te mea faahiahia te ohipa a te Varua i ni'a i te mau taata êê no te tauturu i te taata i roto i te ati?

Tere noa te mahana. Taniuniu a'era Michelle ia Eileen no te haamauruuru ia'na no te buka. Parau mai nei ia'na e, ua haamata atoa oia i te ite i te faatearaa o te varua i roto i to'na oraraa. Ua parau Eileen ia'na e, ua ite oia i te hau ta'na e imi ra e e nehenehe ta'na e ite i te reira i roto i te evanelia. Ua parau oia ia'na e, ua here oia ia'na e ua hinaaro oia i to'na oaoa. Haamata atura Michelle i te tau i to'na oraraa. Aita i maoro roa, ua farerei oia i te hoê tane itoito i roto i te Ekalesia. Ua faaipoiro raua e i te matahiti i muri iho, ua taatihia raua i roto i te hiero no Ogden Utah. Aita i maoro a'enei, ua bapetizohia ta'na tamaiti 24 matahiti.

I te tahi atu mau melo o te utuafare no Michelle e ia outou atoa tei ore â i farii i teie nei ite e, o teie te Ekalesia mau, te taparu nei au ia outou ia feruri outou na roto i te pure e, e Ekalesia mau anei teie. A vaiiho i to outou utuafare e te mau misionare ia tauturu mai. E i te taima outou e ite e, e parau mau te reira, e oia mau ho'i e parau mau te reira, a amui mai ia matou nei ma te rave i tera iho taahiraa i roto i to outou oraraa.

Aita â te hopea o teie aamu i papa'ihia, tera râ ua horo'ahia mai te mau haamaitairaa i teie tuahine faahiahia e i to'na utuafare na roto i te faaurâraa o te taata e here ra ia'na e na roto i te faaiteraa, ma te ohie e ia au i te tereraa mau, i to ratou iteraa papû e na roto atoa i te tita'uraa ia'na ia ho'i mai.

Ua mana'ona'o rahi au i teie

na aamu e piti. Ua tauturu te hoê taure'are'a e haa ra no te faaafaro i to'na iho oraraa i te hoê tamaroa e imi ra i te parau mau. Ua faaite te hoê tuahine i to'na iteraa papû e to'na faaroo i to'na tuahine tei faate'a ia'na i te Ekalesia a 20 matahiti. Mai te mea e pure tatou e e ani tatou i te Metua i te Ao ra o vai ta tatou e nehenehe e tauturu atu e i reira, e fafau tatou ia rave ia au i te faaurâraa, e horo'a mai Oia ia tatou i te ite no te tauturu atu, e pahono mai Oia i ta tatou mau pure e e riro tatou ei mauhaa i roto i To'na na rima no te rave i Ta'na ohipa. Ua riro te raveraa i raro a'e i te faaurâraa o te Varua ei tumu no te tauiraa.¹¹

Ua faaroo outou i teie na aamu no te faaiteraa i te evanelia, ma te ohie e ia au i te tereraa mau, ia ratou ta outou e haapa'o ra, e e rave tahi o outou tei farii i tera iteraa ta Eileen Waite i farii. Ua mana'ona'o outou i te tahi taata o ta outou e ti'a e tapapa atu e e titau ia ho'i mai e aore râ e faaite atu i te mea i to outou aau no ni'a i te evanelia a Iesu Mesia. Ta'u nei piiraa, oia ho'i, ia haa tatou i raro a'e i tera faaurâraa, e eiaha e faataime i te reira. A paraparau i to outou hoa e i te melo o te utuafare. A rave i te reira ma te ohie e ia au i te tereraa mau. Ia ite ratou i to outou here ia ratou e i te Fatu. E nehenehe ta te mau misionare e tauturu mai. Hoê â ta'u parau a'o i ta te peresideni Monson i horo'a e rave rahi roa taima mai teie terono: « Eiaha roa e faataime i te hoê faaurâraa ». ¹² Ia haa outou i raro a'e i te faaurâraa e ia rave outou i te reira ma te here, e hi'o na outou nahea to tatou

Metua i te Ao ra e faaohipa i to outou hinaaro no te haa ia tae mai te semeio i roto i to outou oraraa e i roto i te oraraa o te taata ta outou e atuatu ra.¹³

E au mau taea'e e tuahine, e nehenehe ta tatou e patu i Ta'na Ekalesia e e ite ho'i i te tupuraa mau ia ohipa tatou no te faatae i te mau haamaitairaa o te evanelia ia ratou o ta tatou e here nei. O teie te ohipa a to tatou Metua i te Ao ra e a Ta'na Tamaiti. Ua ite au te ora nei Raua e te pahono nei Raua i te mau pure. Ia haa tatou i raro a'e i tera mau faaurâraa, ma te ti'aturi i To Raua mana ia faatupu i te semeio, e tupu mai te mau semeio e e tau i te mau oraraa. I te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o Haapiiiraa na te feia faatere o te ao nei, 11 no feppure 2012, LDS.org.
2. Hi'o *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia: Harold B. Lee* (2000), 134.
3. Hi'o Boyd K. Packer, « Te mana o te autahuaraa i roto i te fare », Haapiiiraa na te feia faatere o te ao nei, 11 no feppure 2012, LDS.org.
4. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 68:25-28.
5. 2 Nephi 25:23, 26.
6. 2 Nephi 25:23.
7. Hi'o Luka 15:4-7.
8. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 18:10.
9. Mose 1:39.
10. « Status Report on Missionary Work: A Conversation with Elder Thomas S. Monson, Chairman of the Missionary Committee of the Council of the Twelve », *Ensign*, Atopa 1977, 14.
11. Hi'o Thomas S. Monson, « Ia anaanatae roa », *Liahona*, Novema 2004, 56-59; « To the Rescue », *Liahona*, Tiurai 2001, 57-60; « The Doorway of Love, » *Liahona*, Atopa 1996, 2-7.
12. Hi'o Ann M. Dibb, « My Father Is a Prophet » (Brigham Young University-Idaho devotional, Feppure 19, 2008), byui .edu/devotionalsand speeches; Thomas S. Monson, « A ti'a i te vahi i faataahia no outou », *Liahona*, Me 2003, 54-57; « Ia hau, faatupua na », *Liahona*, Novema 2002, 53-56; « Te mana o te autahu'araa », *Liahona*, Jan. 2000, 58-61; « The Spirit Giveth Life, » *Ensign*, May 1985, 68-70.
13. Mai te peresideni Thomas S. Monson, ua haapii te tahi mau peropheta i teie parau tumu. Ei hi'oraa, te peresideni Spencer W. Kimball, ua haapii oia i te faufaa ia haa ia au i te mana'o e tae mai na roto i te Varua, ua parau oia: « Te ite mai nei te Atua ia tatou, e te hi'o mai nei oia ia tatou. Tera râ, e mea matarohia e, e na roto oia i te tahi taata i te pahono i to tatou mau hinaaro. No reira, e mea faufaa rahi roa ia tavini tatou te tahi i te tahi i roto i te basileia » (*Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia: Spencer W. Kimball* [2006], 98).

Na Elder Paul B. Pieper
No te Hitu Ahuru

Faariro ei mea mo'a

Titauhia ia auppuru maite i te mau mea mo'a, ia faaite i te faatura rahi no te reira, e ia faaite i te auraro rahi.

1500 matahiti hou te Mesia, ua arata'ihia'tu te hoê tia'i mamoe i mua i te hoê uru raau ura i ni'a i te Mou'a Horeba. Na taua farereiraa hanahana ra i omua i te tauriraa o Mose mai te hoê tia'i mamoe, riro mai ei peropheta, e ta'na ohipa mai te faa-amuraa i te mamoe tau i te ohipa haaputuputuraa ia Iseraela. 1300 matahiti i muri mai, te hoê tahu'a taure'are'a haamaitaihia, te ora ra i roto i te aorai o te arii, tei putapû roa te aau na roto i te faaiteraa a te hoê peropheta faa-utu'ahia. Na taua farereiraa ra i omua i te tupuraa o Alama mai te ti'araa tavini haamanahia ei tavini no te Atua. Fatata e 2000 matahiti i muri mai, ua tomo te hoê tamaiti 14 matahiti i roto i te uru raau no te imi i te hoê pahonora a i te hoê uiraa ti'a. Na te farereiraa a Iosepha Semita i roto i te uru raau i tuu ia'na i ni'a i te e'a o te ti'araa peropheta e o te faaho'iraa mai.

Ua tau-paatoa-hia te oraraa o Mose, o Alama e o Iosepha Semita na roto i te farereiraa i to te ra'i ra. Na te mau ohipa i tupu i haapuai ia ratou ia vai faaroo noa i te Fatu e i Ta'na ohipa i roto i to ratou oraraa, noa'tu te mau pato'iraa teimaha e te tahi atu mau tamataraa etaeta.

Eita paha te mau mea no te ra'i e tupu afaro ti'a mai, e aore ra, e tupu ma te maere, eita atoa paha ta tatou

mau titauraa e riro ei mau titauraa rarahi. Area râ, to tatou puai no te faaoromai ma te faaroo, tei te huru ia o to tatou iteraa, te haamana'oraa, e te faairoraa ei mea mo'a i te mau mea ta tatou e farii mai na te ra'i mai.

I teie mahana, ua faaho'ihia mai te mana, te mau taviri e te mau oro'a i te fenua nei. Te vai atoa nei te mau papa'iraa mo'a e te mau ite taa'e. Te feia o te imi i te Atua e farii ia ratou i te bapetizoraa no te faaoreraa hara e te haamauraa « na roto i te tuuraa rima no te bapetizoraa o te auahi e te Varua Maitai » (PH&PF 20:41). E teie mau horo'a faufaa roa tei faaho'ihia mai, e riro ia ta tatou mau farereiraa hanahana, i te rahiraa o te taime, ei mau farereiraa i te toru o te melo o te Atuaraa, te Varua Maitai.

*Na roto i te reo iti ha'ihia'i, te Varua
i te paraparau mai ia'u
I te arata'i ia'u, i te faaora ia'u.
(« The Still Small Voice », Children's
Songbook, 106)*

*Na te Varua Mo'a e arata'i ia tatou;
Na'na e haapiti i te parau mau ia tatou.
Na'na e faaite papû i te Mesia,
E haamaramarama i to tatou mana'o
i te mau iteraa no te ra'i mai.
(« Na te Varua Mo'a e arata'i »,
Te mau himene, no. 75)*

Mai te mea e, e imi tatou i te mau pahonora a te Atua, e ite ia tatou i te reo iti haihai ia muhumuhu mai i to tatou varua. No te au maite e te ha'ihia'i o teie mau mana'o o te aau—teie mau feruriraa—e riro tatou i te ore e tau'a i te reira e aore ra, i te parau e, e feruriraa taata noa e aore ra, e mana'o noa te reira. E faaiteraa papû teie mau poro'i taa ê i te taata iho no te here o te Atua no te taata tata'itahi e no To'na mana'ona'oraa i Ta'na mau tamarii i roto i ta ratou misioni i te tahuti nei. Na te feruri-tamau-raa i te reira i te mau mahana atoa e te papa'iraa i te mau mana'o no roto mai i te Varua e pahono i na ohipa e piti no te tauturu-raa ia tatou (1) ia ite i ta tatou iho mau farereiraa i to te ra'i, e (2) te faaherehereraa i te reira no tatou iho e no to tatou huaai. Te papa'iraa i te reira mau mana'o, ua riro atoa ia ei iteraa e ei faaiteraa papû i to tatou mauruuru i te Atua, inaha hoi, « Aore roa te taata nei e faaino i te Atua i te hoê mea, e aore ra, aita roa to'na riri i hotu i ni'a i te hoê taata, maori râ o ratou o tei ore i fa'i mai i to'na rima ra i roto i te mau mea atoa » (PH&PF 59:21).

No ni'a i te mau mea ta tatou e farii no ô mai i te Varua ra, ua parau mai te Fatu e: « A haamana'o e o tei no ni'a maira e mea mo'a ia » (PH&PF 63:64). E ere teie parau Ta'na i te hoê noa faahaamana'oraa; ua riro atoa râ ei tatararaa e ei haamaramaramaraa. E mea mo'a te maramarama e te ite no te ra'i mai. E mea mo'a no te mea no te ra'i mai ia.

Mo'a, to'na auraa, maori râ, e ti'a ia faahanahanahia e ia faaturahia. Na roto i te faataaraa i te hoê mea ei mea mo'a, te faaite nei ia te Fatu e, e ohipa faufaa rahi ia te reira, e tei mua oia i te tahi atu mau mea. Titauhia ia auppuru maite i te mau mea mo'a, ia faaite i te faatura rahi no te reira, e ia faaite i te auraro rahi. Tei ni'a roa te parau no te mo'a i te anairaa o te mau faufaa no te ra'i.

Ta te Atua i faariro ei mea mo'a ra, e riro ia ei mea mo'a no tatou na roto noa râ i te faaohiparaa i te ti'amâraa; na te taata tata'itahi e ma'iti ia farii e ia faariro ei mea mo'a te mau mea ta te Atua i faataa ei mea mo'a. Te horo'a mai nei Oia i te maramarama e te ite

mai te ra'i mai. Te ani mai nei Oia ia tatou ia farii e ia faariro i te reira ei mea mo'a.

Tera râ, te vai ra « na pae e piti i te mau mea atoa ra » (2 Nephi 2:11). Te pato'iraa o te mo'a o te viivii ia e aore ra, te pae tino—te mau mea no te tino e no te ao nei. Te aro tamau nei te mau mea no te ao i te mau mea mo'a ra i roto i ta tatou mau mea faufaa. E mea faufaa te ite i te mau mea o te tino nei no to tatou oraraa i te mau mahana atoa. Te haapii mai nei te Fatu ia tatou ia imi i te ite e i te paari, ia haapii mai na roto mai i te mau buka maitai a'e, e ia mataro i te mau reo, te mau parau ê ê e i te mau taata (a hi'o PH&PF 88:118; 90:15). E no reira, te ma'itiraa e tuu i te mea mo'a na ni'a i te mea o te tino nei, e ma'itiraa ia no te mau mea faufaa matamua, eiaha râ te hoê ma'itiraa hope; « E mea maitai râ te ite, *ia* haapa'o [tatou] i te a'o a te Atua » (2 Nephi 9:29; teiaharaa papa'i tei tuuhia).

E nehenehe te aroraa no te ma'itiraa matamua i rotopu i te mo'a e te pae tino i roto i te feruriraa o te taata tataitahi, e nehenehe ia e faahoho'ahia i ni'a i te ohipa tei tupu i ni'a ia Mose i mua i te uru raau auahi. I reita to Mose fariiraa i to'na piiraa mo'a no ô mai ia Iehova ra ia haere e faaora i te mau tamarii Iseraela i te faatitiraa. Tera

râ, i te haamataraa, ua roto to'na ite tahuti nei i te puai o Aiphiti e ia Pharao ei haafeaaraa i to'na mana'o. I te pae hopea, ua faaohipa o Mose i faroo i te parau a te Fatu, ma te haapae i to'na ite tahuti nei, e ma te ti'aturi i roto i tei mo'a ra. Na taua ti'aturiraa ra i horo'a ia'na i te puai ia upootia i ni'a i te mau tamataraa tahuti nei, e ia arata'i ia Iseraela i rapae i Aiphiti.

I muri a'e i te horo-ê-raa i te mau nuu o Noa, e a roto atu ai ei titi na Amulona, e nehenehe Alama e feaa te mana'o no ni'a i te iteraa varua ta'na i farii a faaroo noa ai oia ia Abinadi. Tera râ, ua ti'aturi oia i tei mo'a ra, e ua horo'ahia mai ia'na te puai no te tapea maite, e no te horo ê i to'na mau tamataraa tahuti nei.

Ua farerei atoa o Iosepha Semita i taua huru fifi ra i te mau mahana matamua a iriti ai oia i te Buka a Moromona. Ua ite oia e, e mea mo'a te mau papaa parau e te ohipa iritiraa. Noa'tu râ i te reira, ua farii oia i te taparuraa a Martin Harris ia haapa'o na mua i te mau mana'o tahuti no ni'a i te auhoaraa e te moni, tei taa'e roa i te mau arata'iraa mo'a. E no reira, ua mo'e te mau api parau o te iritiraa. Ua faahapa te Fatu ia Iosepha no to'na horo'araa i « taua mau mea mo'a nei, i roto i te ino » (PH&PF 10:9) e ua faaerehia oia no te hoê taima

i te mau papaa parau e i te horo'a no te iriti i te parau. I te taima a faati'a faahou ai Iosepha i ta'na mau mea faufaa matamua, ua faaho'i-faahou-hia mai te mau mea mo'a e ua haere faahou te ohipa i mua.

Te horo'a mai nei te Buka a Moromona i te tahi atu mau hi'oraa no ni'a i te aroraa ia faariro i tei mo'a ei mau mea matamua. Te parau nei no ni'a i te feia tei ti'aturi e na to ratou faaroo i arata'i ia ratou i te raau ora ra no te amu i to'na hotu mo'a, te aroha o te Atua. I muri iho, na te tahitohito a te feia i roto i te fare rahi e te aano i tura'i i te feia ti'aturi ia tau i ta ratou faatumuraa, mai te mau mea mo'a i te mau mea o te tino nei. (A hi'o 1 Nephi 8:11, 24–28). I muri mai, ua ma'iti te Ati Nephi i te aau teitei e ua pato'i i te varua tohu e te parau heheu, te « tahitohitoraa i tei mo'a » (Helamana 4:12). Te feia iho tei ite mata roa i te mau tapa'o e te mau temeio o te fanauraa o te Fatu, ua ma'iti ratou ia pato'i i taua mau faaiteraa mo'a ra no te ra'i mai no te farii i te mau haamaramaramaraa a te tino nei (a hi'o 3 Nephi 2:1–3).

Te tamau noa nei â te aroraa i teie mahana. Te puai e te rahi noa'tura te mau reo no te tino nei. Te rahi noa nei to te reira faaitoitoraa i te feia faaroo ia faaru'e i te mau tiaturiraa ta te ao

e parau nei e mea papû ore e te tano ore. No te mea hoi e, « te ite arehu-rehu nei tatou mai te mea e, i na roto i te hi'o » (1 Korinetia 13:12) e aita hoi tatou « i ite i te auaa no te mau mea atoa » (1 Nephi 11:17), i te tahi taime e riro paha tatou i te feruri e, e mea ati tatou e e mea hinaaro tatou i te mau haapapûraa varua rahi a'e. Ua parau te Fatu ia Olive Kaudere e:

« Mai te mea ua hinaaro oe i te tahi atu â ite, a faaho'i i to oe mana'o i te po ta oe i tiaoro mai ia'u i roto i to oe aau, ia noaa ia oe te ite i te huru mau o teie nei mau mea.

« Aore anei au i parau faahau i to oe aau no ni'a i teie nei ohipa? Eaha atu â te ite hau a'e i tei no o mai i te Atua ra? » (PH&PF 6:22–23).

Ua faahaamana'o te Fatu ia Olive e ia tatou atoa nei ia ti'aturi i te mau faaiteraa o ta tatou iho i farii a'ena a tamatahia ai to tatou faaroo. Mai ia Mose, Alama e o Iosepha na mua'tu, e riro teie mau farereiraa ei tutau no tatou i te pae varua no te tape'a ia tatou i te vahi ruru e i roto atoa i te hororaa ia tae noa mai te mau taime tamataraa.

E ore tei mo'a e nehenehe e faaru'ehia. Te feia e ma'iti ia faaru'e i te hoê a'e mea mo'a, e haapourihia ia to ratou feruriraa (a hi'o PH&PF 84:54), e mai te mea e, aita ratou e tatarahapa, e iriti-ê-hia to ratou maramarama (a hi'o PH&PF 1:33). Ia ore ratou e taamuhia i ni'a i te mau mea mo'a, e painu ratou i te pae morare i ni'a i te moana o te pae tino nei. Are'a te feia o te faariro i te mau mea mo'a ei mea moa, e farii ratou i te fafauraa: « O tei no o mai na i te Atua ra e maramarama ia; e o oia o te farii i te maramarama, e e tamau noa hoi i ta te Atua ra, e farii mai â oia i te maramarama; e e tupu te maramarama i te anaanaraa e tae noa'tu i te mahana mau ra » (PH&PF 50:24).

Ia haamaitai mai te Fatu ia tatou ia ti'a ia tatou ia ite, ia haamana'o, e ia faariro ei mea mo'a i te mau mea ta tatou i farii mai te ra'i mai. Te faaite papû nei au e, mai te mea e, e na reira tatou, e roaa ia tatou te puai no te faaoroma'i i te mau tamataraa, e ia upootia i roto i te mau tauraa o to tatou nei anotau. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

Na Elder Neil L. Andersen

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Eaha te mana'o o te Mesia ia'u?

Mai te mea e here outou Ia'na, e ti'aturi Ia'na, e faaroo Ia'na, e e pee Ia'na, e ite ia outou i To'na here e Ta'na fariiraa.

Ua tuatapapa te hoê papa'i ve'a no te hoê ve'a tuiroo no Beresilia i te parau no te Ekalesia no te faaineine i te hoê parau ve'a rahi.¹ Ua hi'opo'a oia i ta tatou haapiiraa tumu e ua haere e mata'ita'i i te pû faaineineraa misionare e te pû tautururaa i te ao nei. Ua paraparau oia i te mau hoa o te Ekalesia e i te tahi atu mau taata e ere i te mea hoa roa i te Ekalesia. I roto i ta'na uiuiraa ia'u, ua huru ê rii oia i te uiraa mai ia'u e, « Nahea te hoê taata e nehenehe ai e parau e, e ere outou i te Kerese-tiano? » Ua ite au e, te parau ra oia no te Ekalesia, tera râ, ua faariro vau i ta'na uiraa ei uiraa no'u iho, e ua uiui a'era vau i roto ia'u iho e, « Te faaite ra anei to'u oraraa i te huru o to'u here e to'u faaroo no te Faaora? »

Ua ui atu Iesu i te mau Pharisea e, « Eaha to outou mana'o i te Mesia ra? »² I roto i te hi'opo'araa hopea, e ere na te mau hoa e aore râ, na te mau enemi e haavâ i to tatou oraraa ei pipi. Are'a râ, mai ta Paulo i parau ra, « E ti'a atoa ho'i tatou i mua i te haavâraa a te Mesia ra ».³ I taua mahana ra, te uiraa faufaa no tatou tata'itahi, teie ia, « Eaha te mana'o o te Mesia ia'u? »

Noa'tu To'na here i te taata nei, ua parau Oia ma te faahapa i te tahi o te mau taata ati a'e Ia'na ei feia haavâre,⁴ ei mau maamaa,⁵ e ei feia rave parau ino.⁶ Ua parau oia ia vetahi ê atu ma te farii e, e mau tamarii o te basileia⁷ e te maramarama o te ao.⁸ Ua parau Oia i te tahi pae ei mau matapo⁹ e te hotu ore.¹⁰ Ua haapoupou oia i te tahi atu ei feia aau mâ¹¹ e tei hiaai i te maitai.¹² Ua oto Oia no te feia faaroo ore¹³ e no to teie nei ao,¹⁴ area vetahi ê ra, ua faatura oia ia ratou tei ma'itihia,¹⁵ ei mau pipi,¹⁶ ei mau hoa.¹⁷ E no reira, e ui tatou tata'itahi e, « Eaha te mana'o o te Mesia ia'u? »

Ua faataa mai te Peresideni Thomas S. Monson i to tatou ao i teie mahana mai te huru e, te atea ê atu ra « i te mau mea o te varua... i roto i te matai tauuiui e ohu ra na piha'i iho ia tatou, e te oraraa morare o te sotaiete i te tamauraa i te fatifati i mua i to tatou mata ».¹⁸ E taime ia no te tupuraa i te rahi ti'aturi ore e te tau'a ore i te Mesia e i Ta'na mau haapiiraa.

I roto i teie oraraa arepurepu, te oaoa nei tatou i te riroraa ei pipi na Iesu Mesia. Te ite nei tatou i te rima o te Fatu ati a'e ia tatou. Te faatoronehenehe-hia ra to tatou haerea i mua

ia tatou. « Teie ho'i te ora mure ore », te na reira ra Iesu i te pureraa, « ia ite ho'i ratou ia oe i te Atua mau ra, e ia Iesu Mesia, ta oe i tono mai ». ¹⁹ Te riroraa ei pīpī i teie anotau o te tere, ua riro ia ei faaiteraa no te faatura e a muri noa'tu.

Te mau parau poro'i ta tatou i faaroo a'enei i roto i teie amuiraa, e mau poito ia no ô mai i te Fatu ra, no te arata'i ia tatou i roto i to tatou tere ei mau pīpī. A faaroo ai tatou i roto i na mahana e piti i ma'iri a'enei, a pure ai tatou no te ani i te arata'iraa a te varua, e a tuatapapa ai tatou e a pure ai no teie mau parau poro'i i te mau mahana i muri nei, e haamaitai te Fatu ia tatou na roto i te horo'araa mai i te arata'iraa taa ê i te taata tata'itahi na roto i te horo'a o te Varua Maitai. Na teie mau mana'o e faafariu rahi atu ia tatou i te Atua ra, ma te tatarahapa, te haapa'o, te faaroo e te ti'aturi. E pahono mai te Faaora i ta tatou mau ohipa faaroo. « Ia hinaaro mai te taata [e aore râ, te vahine] ia'u ra, e haapa'o ia i ta'u parau: e e here mai ho'i ta'u Metua ia'na, e e haere atu ho'i mâua ia'na ra, e parahi mau atu ai i ô na ra ». ²⁰

Te piiraa a Iesu « A haere mai ai a pee mai ai ia'u » ²¹ e ere ia no te feia ana'e tei faaineinehia no te aro i te pae varua. Te oraraa pīpī e ere roa'tu ia i te hoê tata'uraa, e aniraa manihini râ i te mau taata atoa. E ere to tatou

tere o te oraraa pīpī i te hoê hororaa faaati poto, e aita atoa e nehenehe e faau i te hoê hororaa « marathon ». To'na auraa mau, e tere roa te reira e tapae atu ai i te hoê ao tiretiera hau atu.

Ta'na aniraa manihini, e piiraa ia ia haa i te mau mahana atoa. Na ô mai ra Iesu e: « Ua hinaaro outou ia'u ra, e haapa'o i ta'u parau ». ²² « Ia hinaaro te taata i te pee mai ia'u ra, e faaru'e oia ia'na iho, a rave ai i ta'na satauro i te mau mahana atoa, a pee mai ai ia'u ». ²³ Eita paha tatou e maitai roa i te mau mahana atoa, tera râ, mai te mea e, e tamata tatou, ua î roa te aniraa manihini a Iesu i te parau faaitoito e te ti'aturi: « E haere mai outou ia'u nei, e te feia atoa i haa rahi, e tei teiaha i te hopoi'a, e na'u outou e faaora ». ²⁴

I te mau vahi atoa ta outou e ti'a ra i teie nei i ni'a i te e'a o te oraraa pīpī, tei ni'a ia outou i te e'a ti'a, oia te e'a e tae atu ai i te ora mure ore ra. E nehenehe tatou e amui no te faateitei e no te faaetaeta i te tahi e te tahi i roto i te mau mahana rahi e te faufaa i muri nei. Noa'tu te huru o te mau fifi ta tatou e farerei nei, te huru ta te ino taotiaraa ia tatou, e aore râ, te huru o te mau mea ti'a ore e haati nei ia tatou, e tuu ana'e i to tatou faaroo i roto i te Tamaiti a te Atua, tei na ô mai e, « e ti'a te mau mea atoa nei i te taata i faaroo ». ²⁵

Te hinaaro nei au e faaite atu ia outou e piti hi'oraa no te oraraa pīpī i roto i te ohipa. Te matamua no roto mai ia i te oraraa o te Peresideni Thomas S. Monson, tei faaite mai i te puai o te maitai iti e o te haapiiraa a Iesu, « E tei rahi ra i roto ia outou na, ei tavini ia no outou ». ²⁶

Fatata e 20 matahiti i ma'iri a'enei ua paraparau mai te Peresideni Monson i roto i te amuiraa rahi no ni'a i te hoê tamahine 12 matahiti te paari tei roohia i te ma'i mariri ai taata. Ua faati'a mai oia i te itoito o teie tamahine e i te maitai o to'na mau hoa i te amuraa ia'na i ni'a i te Mou'a no Timpanogos i te ropuraa no Utah.

Tau matahiti i ma'iri a'enei, ua farerei au ia Jami Palmer Brinton e ua faaroo vau i te reira aamu i roto i te tahi hi'oraa taa ê—oia te hi'oraa no ni'a i te ohipa ta te Peresideni Monson i rave no'na.

Ua farerei o Jami i te Peresideni Monson i te ava'e mati 1993, hoê mahana i muri mai i to'na iteraa e, te oru i ni'a a'e i to'na turi atoa e mariri ai taata ia i roto i te ivi e te tupu noa ra i te rahi. Ma te tauturuhia e to'na metua tane, ua horo'a te Peresideni Monson i te hoê haamaitairaa autahu'araa, ma te fafau e, « e vai Iesu i to oe pae atoa e i to oe pae aui no te pa'epa'e ia oe i ni'a ».

« I to'na faaru'eraa'tu i te piha toro'a o te Peresideni Monson i taua mahana ra », te na reira ra o Jami, « ua tatara vau i te hoê opupu i taamuhia i ni'a i to'u pereoo tura'i e ua horo'a'tu na'na. Ua papa'ihia i ni'a iho e, 'O oe te mea Maitai a'e !' i te reta maramarama ».

I roto i te mau utuuturaa e rave rahi no'na, aita roa te Peresideni Monson i haamo'e ia'na. Te na ô ra o Jami e, « Ua faaite te Peresideni Monson i te hi'oraa no te auraa o te riroraa ei pīpī mau na te Mesia. Ua faateitei oia ia'u mai roto mai i te oto e tae atu i te ti'aturiraa rahi e te vai maite ». E toru matahiti i muri a'e i to ratou farereiraa matamua, ua parahi faahou o Jami i roto i te piha toro'a o te Peresideni Monson. I te hopea o te farereiraa, ua rave te peresideni i te hoê ohipa o te ore roa e mo'ehia ia Jami. I roto i te here matarohia i te Peresideni

Angie, Gancci, e Gansly Saintelus

Monson, ua faahitimahuta oia ia Jami i taua iho opupu ra ta'na i horo'a na te Peresideni e toru matahiti na mua' tu. « O oe te mea maitai a'e! » te na reira ra te faaiteraa a te opupu. Ua faaherehere oia i te reira, ma te ite e, e ho'i mai â oia i roto i to'na piha toro'a ia ora ana'e to'na mariri aitaata. Ahuru ma maha matahiti i muri a'e i to'na farerei-matamua-raa ia Jami, ua rave te Peresideni Monson i to'na faaipoiporaa ia Jason Brinton i roto i te Hiero no Roto Miti.²⁷

E rave rahi te mau mea ta tatou e apo mai na roto mai i te oraraa pīpī o te Peresideni Monson. Pinepine oia i te faahamana'o i te mau Hui Mana Faatere Rahi ia haamana'o i teie uiraa ohie: « Eaha ta Iesu e rave? »

Na ô atura Iesu i te tavana o te sunago ra, « Eiaha e mātā'u; e faaroo noa mai ». ²⁸ Te oraraa pīpī, o te faaroo ia Ia'na i te mau tau hau ra e te faaroo Ia'na i te mau tau ati ra, ia tamārūhia ho'i to tatou mau iui e te mātā'u na roto ana'e i te faaroo e, te here nei

Oia ia tatou e te haapa'o nei Oia i Ta'na mau fafauraa.

Aita i maoro a'enei ua farerei au i te hoê utuafare tei riro ei hi'oraa maitai roa no ni'a i te huru o ta tatou ti'aturiraa Ia'na. Na Olgan e o Soline Saintelus no Port-au-Prince, Haiti, i faati'a mai ia'u i to raua aamu.

I te 12 no tenuare 2010, tei te ohipa o Olgan e tei te pureraa o Soline a tupu ai te hoê aueueraa fenua rahi i Haiti. Tei te fare noa ta raua na tamarii e toru, o Gancci, e pae matahiti, Angie, e toru matahiti, e o Gansly, hoê matahiti, tei roto i to ratou fare e hoê hoa.

E ino rahi to te mau vahi atoa. Mai ta outou e haamana'o ra, e rave rahi tauatini taata tei pohe i taua ava'e tenuare ra i Haiti. Ua horo vitiviti roa o Olgan e o Soline i to raua fare no te hi'o i te mau tamarii. Te fare toru tahua tei reira te faaearaa te utuafare Saintelus, ua parari ia.

Aita te mau tamarii i ora mai. Aita e ohipa faaoraraa i faataahia no te hoê fare tei hu'ahu'a roa.

Ua tavini Olgan e o Soline Saintelus i te hoê misioni rave tamau e ua faaipoipohia i roto i te hiero. Ua ti'aturi raua i te Faaora e i Ta'na mau fafauraa ia raua. Noa'tu râ, ua oto roa raua. E ta'i hau ore ta raua.

Ua parau mai o Olgan ia'u e, ua pure oia i te taima fifi roa'e o to'na oraraa. « E to'u Metua i te Ao ra, mai te mea ua ti'a to oe hinaaro, e nehenehe anei ia ora mai hoê noa a'e tamarii ta'u, a tauturu mai (a tauturu mai) ia maua ». Ua haati tamau noa oia i te fare, ma te pure no te ani i te faaûruraa. Ua tamata te taata e tamârû ia'na e e tauturu ia'na ia farii i te mo'eraa o ta'na mau tamarii. Ua tamau noa o Olgan i te haati i te haaputuraa hu'ahu'a o te fare parari ma te ti'aturi, e ma te pure. E ua tupu a'era te hoê ohipa mai te temeio ra te huru. Ua faaroo o Olgan i te ta'i pepe, tera râ, e mea na'ina'i roa. Te ta'i ia a to'na pepe.

E maa hora to te taata heruraa i te haapueraa ofa'i, ma te fifi no to ratou iho ora. I roto i te pōiri o te pō, i roto i te haruru hamara e te patia, ua faaroo te mau taata faaora i te tahi

maniania ê atu. Ua faaea ratou i te tupaipai e ua faaroo. Aita ta ratou e nehenehe e ti'aturi i te mea ta ratou i faaroo. E maniania ïa na te hoê tamarii rii—te himene ra. I muri a'e ra, ua parau o Gancci, e pae matahiti e, ua ite oia e, e faaroo mai to'na metua tane ia'na mai te mea e, e himene oia. I raro a'e i te teimaha o te mau tima parari, no reira ho'i i titauhia ai ia tapu i to'na rima, te himene ra o Gancci i ta'na himene au roa, oia ho'i, « E tamarii au na te Atua ra ».²⁹

A ma'iri noa ai te hora, i roto i te poiri, te pohe, e te pe'ape'a o te tahi atu mau tamaiti e mau tamahine tao'a rahi e rave rahi a te Atua i Haiti, ua farii te utuafare Saintelus i te hoê temeio. Ua itehia mai o Gancci, o Angie e o Gansly, aita i pohe, tei raro a'e i te fare parari.³⁰

Eita te mau temeio e tupu 'oi'oi noa i te mau taime atoa. Te tahi mau taime e mana'o ihoa tatou e, no te aha aita te temeio, i anihia na roto i te pure faaroo, e tupu ra. Mai te mea râ e, e ti'aturi tatou i te Faaora, e tupu mau te mau temeio i fafauhia. I roto anei i teie oraraa e aore râ, a muri a'e, e afaro te mau mea atoa. Na ô maira

te Faaora e: « Eiaha e taiâ to outou aau, eiaha ho'i e mäta'u ».³¹ « E pohe to outou i teie nei ao: E faaitoito râ, ua riro te re o teie nei ao ia'u ».³²

Te faaite papû nei au e, mai te mea e here outou Ia'na, e ti'aturi Ia'na, e faaroo Ia'na, e e pee Ia'na, e ite ïa outou i To'na here e Ta'na fariiraa. Mai te mea e, e ui outou e, « Eaha te mana'o o te Mesia ia'u? » e ite outou e, e pîpî outou Na'na; E hoa outou No'na. Na roto i To'na aroha e rave Oia no outou i te mea e ore e ti'a ia outou ia rave no outou iho.

Te tia'i maoro nei tatou i te mau parau opaniraa a to tatou peropheta here. Ua faatoro'ahia te Peresideni Thomas S. Monson ei Aposetolo na te Fatu ra Iesu Mesia i te 12raa o to'u matahiti. Hau i te 48 matahiti i teie nei, ua haamaitaihia tatou i te faaroo-raa ia'na ia faaite i te iteraa papû no Iesu Mesia. Te faaite papû nei au e, te ti'a nei oia i teie nei ei Aposetolo matahiapo na te Faaora i ni'a i te fenua nei.

Ma te here rahi e te mana'o faahia-hia no te mau pîpî e rave rahi a Iesu Mesia e ere i te melo no teie Ekalesia, te faaite nei matou ma te haehaa e,

ua ho'i mai te mau melahi i ni'a i te fenua nei i to tatou nei anotau. Te Ekalesia a Iesu Mesia mai Ta'na i haamau i tahito ra, ua faaho'i-faahou-hia mai ïa, ma te puai, e te mau oro'a, e te mau haamaitairaa o te ra'i ra. Te Buka a Moromona, o te hoê ïa ite ê atu no Iesu Mesia.

Te faaite nei au e, o Iesu Mesia te Faaora o te ao nei. Ua mauïui Oia e ua pohe no ta tatou mau hara e ua ti'afaahou i te rui toru ra. Ua ti'a faahou Oia. I te mau tau i muri nei, e tuu te mau turi atoa i raro e e fa'i te mau arero atoa e, Oia te Mesia.³³ I taua mahana ra, e ere atura ta tatou mana'ona'oraa, « Te feruri ra anei vetahi ê e, e Keresetiano vau? » I taua taime ra, e haere to tatou feruriraa ta-atoa i ni'a Ia'na, ei reira to tatou varua e haru ai i ni'a i te uiraa e, « Eaha te mana'o o te Mesia ia'u? » Te ora nei Oia. Te faaite papû nei au i te reira na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o André Petry, "Entre a Fé e a Urna," *Veja*, 2 no novema 2011, 96.
2. Mataio 22:42.
3. Roma 14:10.
4. Hi'o Mataio 6:2.
5. Hi'o Mataio 23:17.
6. Hi'o Mataio 7:23.
7. Hi'o Mataio 13:38.
8. Hi'o Mataio 5:14.
9. Hi'o Mataio 15:14.
10. Hi'o Mataio 13:22.
11. Hi'o Mataio 5:8.
12. Hi'o Mataio 5:6.
13. Hi'o Mataio 17:17.
14. Hi'o Ioane 8:23.
15. Hi'o Ioane 6:70.
16. Hi'o Ioane 13:35.
17. Hi'o Ioane 15:13.
18. Thomas S. Monson, « A ti'a na i te mau vahi mo'a », *Liahona*, Novema 2011, 83, 86.
19. Ioane 17:3.
20. Ioane 14:23.
21. Luka 18:22.
22. Ioane 14:15.
23. Luka 9:23.
24. Mataio 11:28.
25. Mareto 9:23.
26. Mataio 23:11.
27. Jami Brinton, rata i te fatu papa'i, 27 no tenuare 2012.
28. Mareto 5:36.
29. « E tamarii au na te Atua ra », *Te Mau Himene*, 185.
30. Mai te hoê aparauraa e Olgan raua Soline Saintelus i te 10 no feppure 2012; hi'o atoa Jennifer Samuels, « Family Reunited in Miami after Trauma in Haiti », *Church News*, 30 no tenuare 2010, 6.
31. Ioane 14:27.
32. Ioane 16:33.
33. Hi'o Roma 14:11.

Na te peresideni Thomas S. Monson

A opani ai tatou i teie amuiraa

E mata na outou i te feruri hohonu i te mau parau mau i faarookhia e outou, e ia tauturu mai hoi te reira ia outou ia riro mai ei taata maitai a'e i te huru o te taata na mua a'e a haamata ai te amuiraa.

Ua î roa to'u aau i te mauruuru i te hopea o teie amuiraa hana-hana. Ua farii tatou i te mau haamaitairaa rahi na roto i to tatou faarooraa i te a'o e i te mau iteraa papû o te feia tei paraparau mai ia tatou. Te feruri nei au e, e tuati to outou mana'o i to'u i te parauraa e, ua farii tatou i te Varua o te Fatu i te mea e, ua putapû to tatou aau e ua haapuaiahia to tatou iteraa papû.

Ua fana'o â tatou i te mau himene henehehe, e na te reira i haamaitai e i haafaufaa roa'tu i te mau tuhaa tata'itahi o te amuiraa. Te faatae atu nei i to'u mauruuru i te feia atoa tei faaite mai ia tatou i to ratou mau tareni no te haamaitai i teie amuiraa.

Ta faatae atu nei au i te mauruuru i te mau taata tata'itahi tei paraparau mai ia tatou e te feia atoa tei horo'a mai i te mau pure i roto i te mau tuhaa pureraa tata'itahi.

I roto i ta amuiraa tata'itahi, e rave rahi te taata e rave nei i te ohipa ma te ite-ore-hia e te taata e aore ra, e ti'araa ohipa haihai to ratou. Eita roa e ti'a ia matou ia faatupu i teie mau tuhaa

pureraa ahani e, aita ratou. Te faatae atoa nei au ia ratou i te mauruuru.

Ua ite au e, ua apiti mai outou ia'u no te faaite i te mauruuru rahi i te mau taea'e e te mau tuahine tei vaiihohia i to ratou ti'araa i roto i teie

amuiraa. E mihi tatou ia ratou. E ohipa rahi ta ratou i rave i roto i te ohipa a te Fatu, e e itehia te reira i tera u'i e tera u'i i muri nei.

Ua paturu atoa tatou, na roto i te afa'iraa i te rima i ni'a, i te mau taea'e e te mau tuahine tei piihia i ni'a i te mau ti'araa apî i roto i teie amuiraa. Te manava nei matou ia ratou e te hinaaro nei matou ia ite mai ratou e, te tia'i nei matou no te tavini e o ratou i roto i te ohipa a te Fatu. Ua piihia ratou na roto i te faaururaa no ni'a mai ra.

Ua haapurorohia teie amuiraa i roto i te hoê haapurororaa aitâ i ravehia a'e nei, ua tae roa i rotopu i te mau taata atoa i tera fenua e i tera moana. Noa'tu e, tei te atea roa matou ia outou e rave rahi, mai te huru ra râ e, tei piha'i iho matou ia outou e te ite nei matou i to outou haapa'o, e te faatae atu nei matou i to matou here e te mauruuru ia outou na i te mau vahi atoa tei reira outou.

E haamaitairaa rahi to tatou, e au mau taea'e e au mau tuahine, i te fariiraa i te evanelia a Iesu Mesia i faaho'i-faahou-hia mai, i roto i to tatou oraraa e i roto i to tatou aau. Te horo'a nei te reira i te mau pahonoraa i te mau uiraa rarahi a'e o te oraraa nei. Te horo'a mai nei hoi te reira i te auraa e i te opuaraa e i te tiairaa no to tatou oraraa.

Fare Haapiiraa Teitei Brigham Young-Idaho

Te ora nei tatou i roto i te mau taime arepurepu. Te haapapû atu nei au ia outou e, te ite mai nei to tatou Metua i te Ao ra i te mau titaaraa ta tatou e farerei nei. Ua here Oia ia tatou tata'itahi e te hinaaro nei Oia e haamaitai e e tauturu mai ia tatou. E mata na tatou i te tiaoro Ia'na na roto i te pure, mai Ta'na i a'o mai i te na ôraa mai e, « A pure noa i te mau taime atoa ra, e e niinii atu vau i to'u Varua i nia iho ia oe, e e mea rahi roa ta oe haamaitairaa—oia ia, e hau a'e te reira i to te roaa, ahiri ua roaa ia oe te mau tao'a atoa ».¹

E au mau taea'e e au mau tuahine here, e mata na i te faa'i i to outou utuafare i te here e i te auraro e i te Varua o te Fatu. A here i to outou utuafare. Mai te mea e, te vai ra te tuati ore te mana'o e aore ra, te mârô i rotopu ia outou, te faaitoito atu nei au ia outou ia faatitiafaro i te reira i teie nei. Na ô maira te Faaora e :

« Eiaha ei mârô i rotopu ia outou... »

« Oia mau hoi, ta'u e parau atu ia outou na, o tei roto ia'na te varua mârô ra, e ere oia i ta'u, no te diabolô râ, o te metua oia no te mârô, e ua faaitoito oia i te aau no te taata e mârô ai te tahi i te tahi ma te riri.

« [Tera râ] inaha, e ere teie i te ture na'u... *teie* râ ta'u ture, ia faaruehia te reira ».²

I roto i to'u ti'araa tavini haehaa no outou, te faahiti nei au i te mau parau a te Arii Beniamina i roto i ta'na a'oraa i to'na mau taata, i te na ôraa e :

« Aore hoi au i faaue atu ia outou e... ia mana'o hoi outou e, e ere au i te taata o te tino nei.

« E taata mau â râ vau mai ia outou atoa te huru, e tia hoi ia roohia-noa-hia i te mau mea tia ore o te tino nei e o te aau atoa hoi ; i maitihia râ vau... e te rima o te Fatu ra... ua haapaohia e ua faaorahia hoi au e to'na

mana faito ore, ia tavini ia outou ma te mana atoa, e te hinaaro atoa, e te puai atoa hoi ta te Fatu i horoa mai ia'u nei ra ».³

E au mau taea'e e au mau tuahine here, te hinaaro nei au ma to'u aau atoa ia haapa'o i te hinaaro o te Atua e ia tavini Ia'na e ia tavini ia outou.

I teie nei, a haere atu ai tatou i rapae i teie amuiraa, te tiaoro nei au i te mau haamaitairaa o te ra'i i ni'a ia outou tata'itahi. Outou tei te atea ê roa i to'u outou nohoraa, ei hau to outou ho'iraa. E mata na outou i te feruri hohonu i te mau parau mau i faarookhia e outou, e ia tauturu mai hoi te reira ia outou ia riro mai ei taata maitai a'e i te huru o te taata na mua a'e a haamata ai te amuiraa a piti mahana i ma'iri a'e nei.

Mai teie atu taime e tae roa'tu i te taime e farerei faahou ai tatou i roto e ono ava'e i muri nei, te ani nei au i te mau haamaitairaa a te Fatu ia tae mai i ni'a iho ia outou, e i ni'a iho ia tatou paatoa, e te na reira nei au i roto i To'na ra i'oa mo'a—o Iesu Mesia, to tatou Fatu e te Faaora—amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 19:38.
2. 3 Nephi 11:28–30; teiaharaa papa'i tei tuuhia.
3. Mosia 2:10–11.

Na Ann M. Dibb

Tauturu piti i roto i te Peresideniraa
Rahi no te Feia ApĪ Tamahine

A ti'a mai na i ni'a e a anaana mai na

Te hoê o te mau rave'a rahi no tatou ia ti'a mai i ni'a e ia anaana mai, o te haapa'oraa ia i te mau faaueraa a te Atua.

Ehaamaitairaa teie no'u ia amui mai ia outou i teie aru'i. I te mau Tenuare atoa, e ieie noa vau i te faaaraa o te tumu parau no te faaoaoaraa a te Feia ApĪ. Teie nei râ, e rave atoa vau i te tahi taime no te hi'opo'a e, ua apo anei au i te mau haapiiraa no te tumu parau o te matahiti i *ma'iri*.

Rave na tatou i te tahi taime, e hi'o tatou i te mau tumu parau tahitô : « Ia faaunauna noa te taiata ore i to outou mau feruriraa i te mau taime atoa »¹, « Ia tamau maite outou ma te aueue ore, ia rahi â te rave i te ohipa maitatai »², « Ei haapa'oraa râ oe na tei faarii ra »³, « E faaetaeta, e ia itoitou roa »⁴ e te hiro'a faaroo ahuru ma toru : « Te tiaturi nei matou e, e mea ti'a i te taata ia ora ma te parau-tia, ma te haavare ore, ma te viivii ore, ma te aaui maitai, ma te haapa'o maitai e ma te hamani maitai i te mau taata atoa ».⁵

Ua riro te tuatapaparaa e te faatureraraa i ni'a i teie mau papa'iraa mo'a, no te hoê matahiti taatoa, ei rave'a no te faaô roa te reira i roto i to tatou aaui, i to tatou varua, e i to tatou iteraa papû ho'i. Te tiaturi nei matou e, e tamau noa â outou i te pee i to te reira

arata'iraa a faatumu ai tatou i teie nei i ni'a i te tumu parau no te matahiti 2012, o te itehia i roto i Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau.

Te haamaramarama nei te upoo parau no te tuhaa 115 e, tei te matahiti 1838 ra, i te vahi ra no Far West i Missouri. Te faa'ite ra Iosepha Semita i « te hinaaro o te Atua no ni'a i te faatupuraa mai o te reira vahi, e no te Fare o te Fatu ». Ua anaanatae e ua itoitou roa te peropheta. I te irava 5, i reira taua tumu parau no te matahiti, te parau ra te Fatu ia'na, « Oia mau te parau atu nei au ia outou paatoa : A ti'a mai na i ni'a e ia anaana mai na, ia riro to outou maramarama ei hi'oraa no te mau nunaa ».

Eaha te mana'o e tae mai ia faaroo outou i te parau *a ti'a mai na?* No'u nei, e tae mai te mana'o no outou—te feia apĪ hui arii o te Ekalesia. E tae mai te hoho'a no outou, te ti'a ra outou mai to outou ro'i i te po'ipo'i atoa no te haapiiraa evanelia. Te ite nei au ia outou, te ti'a ra outou e ua oti ta outou pure tuturi. Te feruri nei au i to outou itoitou no te ti'a atu i ni'a no te faa'ite i to outou iteraa papû e no te faa'ite i ta outou mau faatureraraa. E

mana'ona'oraa no'u to outou taamuraa i te evanelia e to outou hi'oraa maitai. E rave rahi o outou tei farii a'ena i teie titaauraa ia ti'a mai i ni'a e ia anaana mai, e ia ite outou, ua riro to outou anaana ei faaitoitaraa no vetahi ê.

Te hoê o te mau rave'a rahi no tatou ia ti'a mai i ni'a e ia anaana mai, o te haapa'oraa ia i te mau faaueraa a te Atua. E haapii mai tatou i teie mau faaueraa i roto i te mau papa'iraa mo'a, mai roto mai i te mau peropheta no teie tau, e i roto atoa i te buka iti *No te Puai o te Feia ApĪ*. E mea ti'a ia vai ta outou iho buka iti. I roto i ta'u nei buka, ua tapa'o omino vau i te mau parau *no* e *oe*, mai tei haapihia mai e te tahi hoa maitai. Ua riro te reira ohipa ohie ei faahamana'oraa ia'u e, e ere teie mau faatureraraa i te arata'iraa rahi noa—ua faataa-taa-ê-hia te reira *no'u nei*. Te tiaturi nei au e, e tapa'o omino outou i teie mau parau i roto i ta outou iho buka iti e e tai'o outou mai te haamatararaa e tae atu i te api hopea, e te iteraa te Varua ia faa'ite papû mai e te mau faatureraraa no *outou* atoa.

Te vai ra paha te tahi i rotopu ia outou o te mana'o ra, eiaha e haapa'o e aore râ e vaiiho noa i te mau faatureraraa i roto i te *No te Puai o te Feia ApĪ*. E hi'o noa paha ratou i te buka iti e parau atu ai, « A hi'o na e mama, aita te buka e parau ra no te [*faa'i e te tahi fifi*] ». E aore râ, e parau paha ratou e, « Aita ta'u raverara i te mea ino. Mea ino a'e paha ta mea [*a papa'i i te i'oa o te hoê hoa e aore râ te tahi taata matau*] ».

Ua haapii te peresideni Harold B. Lee, « Te faaueraa faufaa roa a'e i roto i te mau faaueraa atoa a te Atua o te faaueraa ia ta outou e fifi na i te haapa'o i teie mahana ».⁶ Ua faataa te Arii Beniamina, « Aita e ti'a ia'u ia faa'ite atu i te mau mea e hope roa'e e hapa'i outou ; ua rau te huru o te e'a e te rave'a, e tae atu hoi i te rahi e ore ia e ti'a ia'u ia tai'o ».⁷ Mai te peu te fifi ra outou no te haapa'o i teie mau faatureraraa e faaueraa, te faaitoitou nei au ia outou ia imi i te tauturu i roto i te evanelia. A tai'o i ta outou mau papa'iraa mo'a. A hi'o haere i te tahua itenati a te Ekalesia, te LDS.org, no te ite mai i te pahonora a i ta outou mau uiraa. A paraparau i to outou na metua, to

outou feia faatere o te Ekalesia, e ia ratou atoa e anaana maitai ra no te mea te ora ra ratou i te evanelia. A pure. A niinii hua'tu i to outou aau i mua i to outou Metua i te Ao ra, o te here nei ia outou. A faaohipa i te horo'a no te tatarahapa i te mau mahana atoa. A tavini ia vetahi ê. E te mea hau atu, a faaroo e a haapa'o i te muhumuhuraa o te Varua Maitai.

Teie te mau parau faaitoito a te peresideni Thomas S. Monson ia tatou paatoa : « E to'u mau hoa taure'are'a e, ia puai noa outou e tia'i... Ua ite outou e eaha te mea maitai e eaha te mea ino; e aita roa hoê faamuamuraa, noa'tu to'na aminamina, e nehe-nehe e tau i te reira... Mai te mea e, e tura'i to outou mau hoa ia outou ia rave i te hoê mea ta outou i ite e, e mea ino, ia ti'a outou no te parau-ti'a, noa'tu e, o outou ana'e ».⁸

Aita te Metua i te Ao ra e hinaaro

nei ia tatou ia hi'o i te ao nei e ia *pee* noa i te reira huru tauuiui. Ua hinaaro Oia ia tatou ia hi'o Ia'na e ia pee i Ta'na arata'iraa papû. Ua hinaaro Oia ia tatou ia ora i te evanelia e ia *arata'i* ia vetahi ê i reira na roto i te haamauraa i te mau faatureraa i te faito teitei roa'e.

Te horo'a nei te mau papa'iraa mo'a e rave rahi hi'oraa no te faahoho'a i te reira mana'o. I roto i te buka a Te Mau Tavana i roto i te Faufaa Tahitô, te haapii nei tatou no Samasona. E puai rahi to Samasona i to'na fanauraahia. Ua fafauhia i to'na metua vahine, « Na'na e haamata i te faaora ia Iseraela i te rima o te Philiseti ».⁹ Are'a râ, i to Samasona paariraa, ua hi'o rahi oia i te mau faahemaraa o teie nei ao eiaha râ i te Atua. Ua rave oia i te tahi mau ma'itiraa no te mea « ua au roa oia [i te reira] »¹⁰ eiaha râ no te mea e mea parau-ti'a te reira. Pinepine roa, te mau papa'iraa i te

faaohipa te i te parau ra, « haere atura oia i raro »¹¹ e parau te reira no te mau tere o Samasona, ta'na mau ohipa, e ta'na mau ma'itiraa. Ahani a'e pai ua ti'a mai i ni'a e ua anaana mai no te faaohope i to'na faito puai rahi, aita ia, ua upooti'a te ao i ni'a ia'na, ua mo'e to'na puai no ô mai i te Atua ra, e ua pohe ino, i to'na noa apîraa.

I te tahi pae, te horo'a atoa nei te mau papa'iraa mo'a i te hi'oraa a Daniela. Ua fanauhia Daniela e te faito puai rahi. I roto i te buka a Daniela ra, i te pene 6, te tai'o nei tatou, « Hau ê atura taua taata nei o Daniela i te mau auvaha, e te mau tavana, no te mea ua hau ê to'na aau ».¹² I te taime ua tae mai te mau faahemaraa o te ao nei ia Daniela ra, aita oia i hi'o i raro i te ao nei—ua ti'a mai oia i ni'a e ua hi'o i te ra'i. Aita oia i pee i te parau mana tahuti a te arii, eiaha e pure i te tahi taata maori râ i te arii noa no

na 30 mahana, ta Daniela i rave, « ua haere noa'tura i roto i to'na fare ; e te haamāmā noa ra te mau haamarama-rama o to'na piha i te pae au i fariu ti'a i Ierusalem, ua tuu ihora oia i ta'na turi i raro e a toru tuuraa i te mahana hope, e ua pure ihora e ua haamaitai i ta'na Atua, mai ta'na hoi i na reira i mutaa ihora ».¹³

Aita Daniela i haamata'u ia ti'a mai i ni'a e ia anaana mai na roto i te peeraa i te mau faaueraa a te Atua. Noa'tu ā ua taupupu rii to'na taotora i roto i te apoo liona, no te mea ua ti'a oia no te parau-ti'a, ua paruruhia e ua haamaitaihia oia no to'na haapa'o-maitai-raa. I to te Arii Dariu iritiraa ia Daniela mai te apoo liona ra i te po'ipo'i a'e, ua tuu oia i te hoê parau mana ia mata'u te mau taata atoa i to Daniela Atua e ia pee ratou i te hi'oraa haapa'o maitai o Daniela. Oia mau, ua faa'ite mai o Daniela ia tatou i te auraa mau ia riro ei reva no te mau nunaa e te faateiteiraa i ta tatou mau faatureraa i mua i te mau faahemaraa o te ao nei.

Ua haamaitaihia vau no te mea ua faaroo vau e rave rahi mau aamu no te feia apî o teie tau, mai ia outou ho'i, o te ore e haamata'u ra ia ti'a mai i ni'a e ia anaana mai ma te faati'a i to ratou maramarama ia riro ei reva i te mata o to ratou mau hoa. Mai ia Joanna, o oia ana'e o na e toro melo o te Ekalesia i ta'na fare haapiiraa tuarua e oia ana'e te feia apî tamahine no ta'na paroisa. Ua faaoti papû oia ia'na iho e i mua i te Fatu eiaha e faahiti i te hoê parau ino. I te hoê taime, ua tuuhia oia e te tahi tamaroa no te rave i te hoê ohipa na te haapiiraa, aita râ teie taure'are'a i rave i te faaotiraa mai ia Joanna, ia faateitei i ta'na mau faatureraa. Ua ani o Joanna ia'na ia faatura e ia haapa'o mai i ta'na mau parau tumu faufaa. I te roaraa o te tau, na roto i te tahi mau faahamana'oraa mārû e te u'ana atoa, ua rave mai to'na hoa i te tahi mau peu apî e te parau mât. E rave rahi mau taata tei ite i te tauraa, te papa iho o teie taure'are'a, tei haamauuru roa ia Joanna no to'na riroraa ei faaû-ruraa maitai no ta'na tamaiti.¹⁴

I te hoê faataaraa i ma'iri iho nei i te fenua Firipino, ua farerei au ia Karen, ua faa'ite mai oia i te hoê ohipa tei

tupu a riro ai oia ei Tarona e a titau ai oia i te parau tu'ite no te ohipa hotela e te tiaauraa i te mau fare tamaaraa. Ua titau mai te tahi orometua ia haapii te mau piahi atoa ia hamani e ia tamata i te mau inu atoa e itehia i te fare tamaaraa. Te vai ra te tahi mau inu, e ava to roto, e ua ite Karen e, e ofati oia i te mau faaueraa a te Fatu ia tamata oia i te reira. I mua i teie ohipa fifi, ua faa'ite Karen i te itoitono no te ti'a mai i ni'a e no te anaana mai, e aita atura oia i rave i te reira mau inu.

Ua faataa mai Karen e: « Ua tapiri mai ta'u orometua e ua ani mai no te aha vau aita e inu ? Ua parau mai oia, 'E Karen, nahea pai oe e ite ai i te huru o te mau inu e e manuia ai i teie hi'opo'araa mai te peu aita oe e tamata i te mau inu ?' Parau atura vau ia'na e, e melo vau no Te Ekalesia a Iesu Mesia

i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea Nei, e no reira, aita matou e inu nei i te mau inu e haamauui nei i te tino. E noa'tu ta'na mau titauraa ia'u, noa'tu e, e topa roa te numera hi'opo'araa, ua taa roa ia'u i te reira, tera râ, e faateitei noa vau i ta'u mau faatureraa ».

Tere noa te mau hepetoma e aita faahou te tahi parau i faahitihia i tera mahana. I te hopearaa o te 6 ava'e, ua mana'o papû ihoa Karen e, e ino roa ta'na mau numera no to'na pato'iraa ia tamata i te mau inu. Ua taiâ rii oia e haere e hi'o i te mau numera, i to'na râ hi'oraa, ua hiti mahuta oia e, na'na te mau numera teitei roa a'e o te piha haapiiraa.

Ua parau mai oia e: « ua haapii mai au na roto i teie ohipa e, na te Atua... e haamaitai papû mai ia tatou ia pee tatou Ia'na. Ua haapii atoa vau e, ahani e, e numera ino roa ta'u i roaa, aita roa vau e tatarahapa i te mea ta'u i rave. Ua ite ho'i au e, e ti'a manuia vau i te mata o te Fatu ia ma'iti ana'e vau ia rave i te mea tano, o ta'u i ite e mea ti'a ».¹⁵

E te feia apî tamahine, ua fanauhia outou tata'itahi e te faito puai rahi. E tamahine here outou na te Metua i te Ao ra. Ua ite Oia ia outou e ua Here Oia ia outou. Te ani manihini nei Oia ia outou ia « ti'a mai na i ni'a e ia anaana mai na » e te fafau nei Oia e, ia rave outou i te reira, Na'na e turu e e haamaitai ia outou. Te pure nei au ia ite outou tata'itahi i te itoitono no te farii i Ta'na aniraa e Ta'na mau fafauaraa, i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 121:45.
2. Mosia 5:15.
3. 1 Timoteo 4:12.
4. Iosua 1:9.
5. Te mau Hiro'a Faaroo 1:13.
6. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia: Harold B. Lee* (2000), 35.
7. Mosia 4:29.
8. Thomas S. Monson, « Hi'oraa no te parau-ti'a », *Liahona*, Me 2008, 65.
9. Te Mau Tavana 13:5.
10. Te Mau Tavana 14:3.
11. Te Mau Tavana 14:7.
12. Daniela 6:3.
13. Daniela 6:10.
14. No te hoê tuhaa o te aamu, hi'o Joanna Ehrisman, « The Thing about Being Mormon », i roto te nene'iraa a Katilin Medlin and others, *Going on 15: Memoirs of Freshmen* (2010), 93–96.
15. Rata papa'ihia i te taata a'o, 2012.

Na Mary N. Cook

Tauturu matamua i roto i te Peresideniraa
Rahi no te Feia Apî Tamahine

Imi i te ite: E ohipa na outou ia rave

*A haamaitai i ta outou mau tamarii e to outou
utuafare no ananahi na roto i te haapiiraa i te
rahi a'e e noaa ia outou i teie nei.*

E to'u mau tuahine apî here, ua here matou ia outou tata'itahi. Te ite ra matou i to outou itoito no te ti'a i ni'a e no te anaana i roto i te hoê ao i reira te mau tamataraa rahi e apiti ra i te mau rave'a rahi ia haere i mua. No reira, e ui paha outou, eaha ra ia to'u ananahi? Te haapapû nei au ia outou e, no te mea e tamahine viivii ore outou na te Atua, e mea teatea maitai to outou ananahi! Te ora nei outou i te hoê tau ua faaho'ihia mai te mau parau mau o te evanelia, e e itehia teie mau parau mau i roto i ta outou mau papa'iraa mo'a. Ua farii outou i te horo'araa o te Varua Maitai i te taima no to outou bapetizoraa, e na te Varua Maitai e haapii atu ia outou i te parau mau e faaineine atoa ia outou no te mau tamataraa o te oraraa.

Ua horo'a te Atua ia outou i te ti'a-mâraa ia feruri e tae noa'tu i te rave'a no te haapii a parahi ai outou i ni'a i te fenua nei, e te vai ra Ta'na ohipa na outou. No te rave i teie ohipa, e hopoi'a ta outou tata'itahi ia imi i te ite. Te taviri no to outou ananahi, to outou « hihi anaana no te ti'aturi »,¹ e nehenehe e itehia i roto i te buka iti apî *No te Puai o te Feia Apî* i te tuhaa

no te haapiiraa e i te viretu no te ite a te Feia Apî Tamahine.

« E iriti te haapiiraa... i te mau uputa o te rave'a ».² Ia pee outou i te parau a'o a te Fatu « ia imi i te ite, oia ia na roto hoi i te haapii e na roto atoa i te faaroo »,³ eita outou e faarahi noa i to outou ite na roto i te haapii, e faarahi atoa râ outou i te maramarama a haapii ai outou na roto i te faaroo.

A imi i te ite na roto i te haapii-tuutuu-ore-raa. A muri a'e, eita paha e roaa ia outou i te faataa i tera huru faito taima no te haapiiraa. Ua a'o te peresideni Gordon B. Hinckley i teie parau paari i te feia apî o te Ekalesia: « E riro te tereraa haapiiraa ta outou e faanaho, a haere ai outou i te fare haapiiraa, i te faatere a muri a'e i to outou hiaai no te ite ».⁴ E mea ti'a ia outou ia apo mai i te haapiiraa atoa e roaa ia outou... A haapae i te mau mea atoa e ti'a ia haapaehia no te faati'a ia outou ia rave i te ohipa no [teie] ao... A haapaari i to outou feruriraa e i to outou na rima ia riro te reira ei tauturu no te maitai i roto i to outou oraraa ».⁵

I to'na paraparauraa i te mau vahine, ua parau te peresideni Thomas S. Monson: « I te rahiraa o te taima

eita e itehia te huru o te oraraa amuri a'e ; no reira, e mea titauhia ia tatou ia faaineine no te mau mea papû ore... Te a'o nei au e ia tamau noa outou i te titau i te ite, e ia haapii ia roaa ia outou te mau ite toro'a hinaarohia, inaha, ia tupu ana'e te tahi fifi, ua ineine ia outou i te imiraa i te ora ».⁶

Te mau feia apî tamahine, a pee i te a'o a teie mau peropheta paari e tei faaûruihia. A riro ei hoê piahhi maitai. A ti'a i ni'a e a anaana i to outou fare haapiiraa na roto i ta outou haa rahi, to outou haavare ore, e to outou parau-ti'a. Mai te peu te fifi ra outou e aore râ te topa ra te morare no ta outou ohipa haapiiraa, a imi i te tauturu i pihai iho i to outou na metua, te mau orometua, e te mau melo maitai o te Ekalesia. Eiaha roa'tu e tuu !

A hamani i te hoê tapura no te mau mea ta outou e hinaaro e haapii ; e i muri iho a « faaite i ta outou mau opuaraa no te haapiiraa i to outou utuafare, to outou mau hoa e i to outou feia faatere ia ti'a ia ratou ia paturu mai ia outou e ia faaitoito mai ia outou ».⁷ Teie te faanahoraa no te haereraa i mua.

Na roto i te mau rave'a aravihi, te ite nei outou i te hoê purararaa o te ite. Tamau noa outou i te faatianihia e tera maniania, tera hoho'a, e tera faahoaraa itenati. A ma'iti maitai e eiaha e vaiiho i teie haaparareraa ite e faahahi ia outou e aore râ e faatopa i to outou tereraa. A ti'a i ni'a e te feia apî tamahine ! *Na outou* e faaoti i ta outou fâ. *Na outou* e titi'a i te mau mea e tomo i roto i to outou feruriraa e i roto i to outou aau.

Te tahi o ta outou mau haapiiraa rahi roa a'e e tupu ia i rapae i te piha haapiiraa. A haaati ia outou e te tahi tuahine hi'oraa maitai o te nehenehe e haapii ia outou i te mau aravihi no te ohipa o te fare, te ano'ihii, te upaupa, te aamu utuafare, te faaetaetaraa tino, te papa'i, e aore râ te orero. A haama-tau ia ratou e a ani ia ratou ia arata'i ia outou. Ia haapii outou i te ohipa apî, a haapii atu i te reira i te Pô feia apî e aore râ a riro atu ei taata arata'i no te tahi mau feia apî tamahine no te fariiraa i te feti'a « Honor Bee ».

Taa ê atu i to'u nei metua vahine, ua ite au e rave rahi tauturu arata'i i roto i to'u oraraa. Te taima matamua vau i ite

ai i te faanahoraa no te tauturu arata'i, o te tau ia no te ivaraa o to'u matahiti. Ua haapii mai to'u orometua Paraimere ia'u ia nira i te parau « E faatae au i te mori o te evanelia i to'u nei fare », te tahi ia tauihaa tei tautau noa i muri iho i roto i to'u piha i to'u vai-taure'are'a-raa. Ua arata'i mai to'u orometua Paraimere, ua faaafaro mai, e ua faaitoito noa mai oia ia'u. E tauturu arata'i faahou â i muri mai ia'na. E piti tuahine nira ahu no to'u paroisa tei haapii ia'u ia nira. Na roto i ta raua arata'iraa, to raua faaoromai, e to raua faaitoitoraa, ua horo vau i te hoê tata'uraa taata nira ahu i te 14raa o to'u matahiti e ua haru mai au i te rê matamua ! Na teie mau ohipa i faarahi i to'u hiaai no te ite e no te rave-maitai-roa-raa i te tahi atu mau huru ohipa.

E riro te faarahiraa i te ite no teie nei ei ohipa hoonaa roa no outou ei metua vahine. « Na te faito ite o te metua vahine e faaûru i te ma'itiraa haapiiraa a ta'na [mau tamarii] ». ⁸ E nehenehe i te ite o te metua vahine e faahaere i te « taviri tape'a ohuraa [o te] věvě ». ⁹ E au i te mau vahine faito ite teitei « e fanau i te mau aiû ea maitai a'e, e atuatu i te mau tamarii ia maitai a'e te ea, e faaite i te ti'aturi rahi a'e e te itoitaito rahi a'e e e feruriraa maramarama e e faaotiraa maramarama ta ratou ». ¹⁰

Te haapii nei tatou i roto i « Te Utuafare: E Poro'i i to te ao nei » e, « te hopoi'a matamua roa a te mau metua vahine o te aupururaa ia i ta ratou mau tamarii ». ¹¹ Ua riro te horo'araa i te ite i ta outou mau tamarii ei tuhaa no tera aupururaa, e no outou tera hopoi'a mo'a. Mai te mau faehau apî « i haapiihia na hoi... e to ratou mau metua vahine », ¹² e riro outou ei orometua faufaa roa a'e no ta outou mau tamarii, e no reira, a ma'iti maitai i ta outou haapiiraa. A haamaitai i ta outou mau tamarii e to outou utuafare no ananahi na roto i te haapiiraa i te rahi a'e e noaa ia outou i teie nei.

A imi i te ite na roto i te faaroo. E haapii tatou na roto i te faaroo ia faarahi tatou i to tatou ite pae varua na roto i te pure, te tuatapaparaa i te papa'iraa mo'a, e te haapa'o-maitiraa, e ia imi atoa tatou i te arata'iraa o te Varua Maitai, o te faaite papû i te parau mau atoa. Ia rave outou i ta outou tuhaa ia faarahi i te ite, e haamaramarama te Varua Maitai i to outou feruriraa. Ia tutava outou ia vai ti'amâ, e faatae mai te Varua Maitai i te arata'iraa e e faarahi Oia i te maramarama i to outou ite.

I to'u vai-apî-raa, ua taparu vau i te tahi mau iri faahee hiona roa roa no'u, e te tahi atoa mau tiaa hiona rahi

roa, e ua haapii mai te tahi hoa ia'u ia faahee i te hiona ! E mahana nehenehe roa no te tau faatupuraa raau, ua maitai te hiona, e ua ateatea maitai te ra'i. To'u taiâ-matamua-raa i tera vahi faaheeraa, ua monohia e te au a huru iteite noa mai au. E noa'tu e, ua topa-topa rii au na ni'a i teie mau iri faahee roa roa, ua ti'a e ua tamata faahou vau. Ua au roa vau i tera ohipa !

Oioi roa râ vau i te ite e, e ere te mau mahana faahee atoa na reira te reva i te mea tano roa. I te mau mahana ua tapo'ipo'i te ra'i, e faahee matou i te maramarama mahana e parauhia « flat light ». E parauhia « flat light » ia aifaito te maramarama o te mahana i roto i te mau ata. Ia hi'o ana'e i te hiona uouo, e ite outou e ua mo'e ia outou te hohonuraa, e e mea fifi ia ite i te faito toparaa o te vahi faaheeraa na reira atoa te mau puu e te mau apoo na ni'a i te aivi.

E te feia apî tamahine, e hi'o paha outou i to outou ananahi mai ta'u i hi'o i tera vahi faaheeraa. E mana'o paha outou i te tahi taime e, te ora ra outou i te maramarama mahana « flat light », aita e nehenehe e ite i te mau mea tapuni i mua mai. Na te haapiiraa na roto i te faaroo e horo'a ia outou i te ti'aturi e na te reira atoa e tauturu ia outou ia tere na roto i te mau taime papû ore.

I roto i te pene 25 no Mataio, te haapii mai nei te parabole no na 10 paratenia ia tatou e, e mea faufaa roa te faaineineraa e e ti'a i te reira ia rave-tootahi-hia. E haamana'o outou e, ua titauhia na 10 paratenia atoa ia apee i te tane faaipoipo apî i te oro'a faaipoiporaa, o na paratenia paari toopae noa râ tei ineine i te mori i roto i ta ratou lamepa.

« Ua parau atura te feia maamaa ra i te feia paari, Ho mai i te tahi vahi i ta outou mori na ;

« Ua parau maira râ te feia paari, na ô maira, Eiaha, o te ore hoi o te navai ia opere na tatou atoa ; e haere râ outou i te feia hoo ra hoo atu ai i ta outou iho.

« E te haere atura ratou e hoo ra, tae maira taua tane faaipoipo apî ra, e te feia i ineine ra, haere atura ia e oia atoa i roto i te oro'a faaipoiporaa ». ¹³

E mana'o paha outou e, e mea haapa'o noa na paratenia paari toopae ia ratou e aita atura i opere i ta ratou mori, e ere roa'au. E mea ti'a i te faaineineraa pae varua ia rave-tootahi-hia, te tahi topata e te tahi topata, e eita e nehenehe e opere.

Teie te taima tano no outou ia rave papû no te faarahi i to outou ite pae

varua, te tahi topata e te tahi topata, na roto i te pure, te tuatapaparaa i te papa'iraa mo'a, te haapa'o-maitai-raa. Teie te taima no te faarahi i te ite—te tahi topata e te tahi topata. E faa' atoa te mana'o viivii ore e te ohipa viivii ore i te mori o ta outou lamepa, ma te haamatarā ia outou i te arata'iraa a te Varua Maitai, to tatou orometua hanahana.

Na te Varua Maitai e arata'i ia outou i te roaraa o to outou tere i te tahuti nei, i te taima atoa e faaruru outou i te maramarama mahana « flat light » e te papû ore no te mau mea no amuri. Aita e ti'a ia outou ia haamata'u. Ia vai outou i ni'a i te e'a e arata'i ra i te ora mure ore, e arata'i te Varua Maitai ia outou i roto i ta outou mau faaotiraa e ta outou haapiiraa.

Te faaite papû nei au ia au i ta'u iho i ite na, ia imi atu outou i te ite eiaha na roto noa i te haapiiraa, na roto atoa râ i te faaroo, e arata'ihia *hoa* outou i te mea ta « te Fatu... e hinaaro ia outou ia rave e te mea e ti'a ia outou ia ite ». ¹⁴

Ua farii au i ta'u haamaitairaa pate-reareha i to'u apîraa e ua a'ohia mai au ia faaineine ia'u na roto i te haapiiraa maitai e ia haapii i to'u ihoa apîraa i te mau viretu e tu'ati ra i te ohipa o te fare e te atuaturaa i te hoê utuafare. Ua hinaaro puai au i te haamaitairaa no te utuafare, tera râ, aita vau i haamaitaihia no te reira e tae roa i te 37raa o to'u matahi, i reira vau i te faaipoiporaa. E tane ivi to'u tane e no reira, i te mahana maua i taati ai i roto i te hiero, ua haamaitai-ta'ue-hia vau i te tane e i te hoê utuafare e 4 tamarii atoa.

Na mua roa a'e, e rave rahi mahana mai te huru ra e, te faahee ra vau i te maramarama mahana « flat light », e ua ui au, « Eaha ra ia to'u ananahi ? » Ua tamata vau i te pee i te mau parau a'o i roto i ta'u haamaitairaa patereareha. Ua haapii-tuutuu-ore au no te riro ei haapii tamarii e i muri mai ua tamau noa vau i te apo faahou mai i te ite no te riro roa ei upoo faatere haapiiraa. Ua pure au i to'u Metua i te Ao ra e ua imi au i te arata'iraa a te Varua Maitai. Ua tape'a noa vau i te fafauraa a te mau peropheta tei haapapû mai ia'u e, mai te mea e, « e vai taamu noa vau i te parau mau e i te haapa'o-maitai-raa, e tape'a noa i [ta'u] mau fafauraa,

e tavini i te Atua, e here i [to'u] Metua i te Ao ra e ia Iesu Mesia, eita ia [vau] e ere i te hoê noa a'e haamaitairaa mure ore a to tatou Metua i te Ao ra no Ta'na mau tamarii haapa'o maitai ». ¹⁵

Ua ite au e, ua faati'a to'u ite ia faaineine ia'u no te hoê oraraa aita vau i mana'o a'e i to'u apîraa. Ua mana'o ho'i au e, i apo na vau i te ite no te haapii atu i te tamarii haapiiraa e ta'u iho mau tamarii amuri a'e, aita râ vau i ite e, te faaineine atoa ra te Fatu ia'u no te haapii atu i te reo peretane i te fenua Mongolia na muri i ta'u tane ei misionare e oia atoa, no te haapii atu i te feia apî tamahine na te ao atoa nei e no te haapii atu i ta'u mau mootua i te faufaa o te ite—pauroa te reira, aita ho'i au i mana'o a'e.

Te faaite papû nei au e, ua ite e ua here to tatou Metua i te Ao ra ia outou. Ua rahi To'na ti'aturi ia outou na e e ohipa taa ê Ta'na, o *outou* ana'e te nehenehe e amo atu. Ua hinaaro vau ia haapapû e, e faaineine outou no te reira ohipa hanahana ia imi outou i te ite na roto i te haapii e na roto atoa i te faaroo. Teie to'u iteraa papû i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Gordon B. Hinckley, « Pou i raro no te huti i te tahi », *Liahona*, Tenuare 2002, 67. Novema 2001, 54.
2. *No te Puai o te Feia Apî* (buka iti 2011), 9.
3. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 88:118.
4. Gordon B. Hinckley, *Way to Be! Nine Ways to Be Happy and Make Something of Your Life* (2002), 28.
5. Gordon B. Hinckley, « Seek Learning », *New Era*, Setepa 2007, 2, 4.
6. Thomas S. Monson, « Mai te mea... ua vai ineine noa outou e ore outou e mäta'u », *Liahona*, Novema 2004, 116.
7. *No te Puai o te Feia Apî* (2011), 9.
8. Cheryl Hanewicz and Susan R. Madsen, « The Influence of a Mother on a Daughter's College Decision », *Utah Women and Education Project Research Snapshots*, no. 3 (Tenuare 2011): 1.
9. Marjorie Cortez, « Mom's Education Key to Halt Poverty Cycle », *Deseret News*, Setepa 23, 2011, A1.
10. Olene Walker, « More Utah Women Need to Finish College », *Salt Lake Tribune*, 30 no atopa, 2011, O4.
11. « Te Utuafare: E Poro'i i o te ao nei », *Liahona*, Novema 2010, 129.
12. Alama 56:47.
13. Mataio 25:8-10.
14. Henry B. Eyring, « Education for Real Life », *Ensign*, Atopa 2002, 18.
15. M. Russell Ballard, « Preparing for the Future », *Ensign*, Setepa 2011, 27.

Na Elaine S. Dalton
Peresideni rahi no te Feia Apî Tamahine

Teie te taimē no te ti'a i ni'a e ia anaana!

Ei mau tamahine na te Atua, ua fanauhia outou no te arata'i.

Mai te haaramarama o ta'u piha toro'a o te Feia Apî Tamahine, e mea nehenehe roa ia hi'o i te Hiero no Roto Miti. I te mau mahana e ite au i te melahi Moroni, i te ti'araa i ni'a roa i te hiero mai te hoê tapa'o anaana eiaha no to'na noa iho faaroo, no to tatou atoa râ. E mea here roa na'u o Moroni no te mea, i roto i te hoê nunaa ino roa, ua vai viivii ore noa oia e te haapa'o. O oia to'u aito. O oia ana'e te ti'a ra. Mai te huru ra ia'u e, te ti'a nei oia i ni'a roa i te hiero i te mau mahana atoa, ma te faaara mai ia tatou « ia ti'a i ni'a e ia anaana ».¹ Te feruri nei au e, te tuo mai nei oia ia outou e ia'u ia faaitoito, ia haamana'o e o vai tatou, e ia ti'amâ no te tomo i roto i te hiero mo'a—ia ti'a i ni'a, ia ti'a i ni'a a'e i te maniania o te ao, e, mai ta Isaia i tohu na, « E haere mai... i te mou'a o Iehova »²—te hiero mo'a.

I teie mahana ua haaputupuahia i ô nei te mau tamahine ma'iti-taa-ê-hia a te Fatu. Aita e pūpū i te ao atoa nei hau atu i te puai i te feia apî tamahine e te mau vahine no te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea nei, o te ti'a nei ei mono no te parau mau e te parau ti'a. Te ite nei au i to outou hi'oraa hanahana, e ua ite au i to outou ti'araa e to outou haerea

hanahana. Ua faaite a'e na outou i to outou huru taa ê i roto i te oraraa hou teie oraraa. Tei to outou hui metua te parau faaau e te mau fafauraa. Ua fatu outou i te huru varua o te mau pate-reareha faaroo o Aberahama, Isaaka e Iakoba. I te hoê taimē ua faaau te hoê peropheta no te Atua ia outou mai « te tia'iraa maramarama »³ no ananahi. Ua ti'a roa te reira parau! Te anaana nei to outou maramarama i roto i te hoê ao fifi. E tau teie eiaha roa e haamo'e.⁴ No outou teie tau, e teie nei te taimē no te feia apî tamahine no te mau vahi atoa ia « ti'a mai... i ni'a e ia anaana mai... ia riro to outou maramarama ei hi'oraa no te mau nunaa ».⁵

« Te hi'oraa o te hoê ia ture faito na roto ho'i i te reira e faataa ai te hoê taata i te ti'a mau e aore râ, i te maitai roa ».⁶ Ia riro tatou ei hi'oraa no te mo'araa no to te ao atoa nei! I roto i te buka iti ra, *No te Puai o te Feia Apî* i faaapîhia, te vai ra te mau hi'oraa [ture] no te oraraa ma te afaro mau, e ere râ i te reira ana'e, te vai atoa ra te mau haamaitairaa i fafauhia mai te mea e, e na reira outou. Ua riro te mau parau i roto i te reira buka iti faufaa roa ei hi'oraa [ei ture] no to te ao, e mai te mea e, e haapa'o outou i te reira mau ture, e ti'a ia ia outou ia ite eaha te

ohipa e rave no te riro hau atu mai te Faaora ra te huru e ia oaoa i roto i te hoê ao e haere noa'tura i te fifiraa. Na roto i te haapa'oraa i te mau ture i roto i teie buka iti, na te reira e tauturu ia outou ia farii i te auhoaraa o te Varua Maitai. E i roto i te ao ta outou e parahi nei, e mea ti'a ia outou ia farii i taua auhoaraa ra no te rave i te mau faaoti-raa teimaha o te faataa papû maitai i to outou manu'a a muri a'e. Mai te mea e, e haapa'o outou i teie mau ture, na te reira e tauturu ia outou tata'itahi ia farii i te ti'araa ia tomo i roto i te mau hiero mo'a o te Fatu e ia farii i reira i te mau haamaitairaa e i te puai e tia'i mai ra ia outou a rave ai e a haapa'o ai outou i te mau fafauraa mo'a.⁷

I te na'ina'iraa ta maua tamahine o Emi, e mea au na'na ia hi'ohi'o i te mau mea atoa ta'u e rave ia faaineine ana'e au no te haere i te pureraa. I muri a'e i to'na hi'opo'a-noa-raa i ta'u mau peu, ua pahere atoa oia i to'na roru e ua oomo i to'na ahu, e i muri iho, ua ani mai oia ia'u ia tuu i te tahi mau mea « anaana », mea na reira ta'na ia parau, i ni'a i to'na mata. Teie mau mea « anaana » ta'na e parau nei, o te hoê ia 'crème' ta'u e faaohipa nei no te paruru eiaha te iri ia mi'omi'o. Tera râ, e parai hoa vau i te crème i ni'a i te paparia e i te utu o Emi, mai ta'na i ani mai, i muri iho, e e ataata oia e a parau ai e, « I teie nei, ua ineine tatou no te haere! » Te mea râ aita o Emi i ite maori râ ia, e « anaana » a'ena to ni'a ia'na. Ua anaana a'ena to'na hoho'a mata no te mea e mea viivii ore oia e te hapa ore e te maitai, e no te mea tei roto te Varua ia'na, e e ite-mau-hia te reira.

Te hinaaro nei au ia ite e ia maramarama te mau feia apî tamahine atoa i putupu tuu mai i ô nei i teie pô e, to outou nehenehe—to outou « anaana »—e ere ia tei roto i te mau faanuanua, te crème pipiripi, e aore râ, te hoho'a ahu apî e aore râ, te faito roru apî. Tei roto râ i to outou iho viivii ore. Ia haapa'o ana'e outou i te mau ture e ia ti'a ana'e ia outou ia farii i te auhoaraa tamau o te Varua Maitai, e riro ia outou ei faaûruraa puai no to te ao nei. To outou hi'oraa maitai, e te anaana i roto i to outou mata, na te reira e faaûru ia vetahi ê o te ite maira i

to outou « anaana », e e hinaaro ratou ia riro mai ia outou te huru. I hea e roaa ai teie maramarama ia outou? O te Fatu te maramarama, « e na te Varua e haamaramarama i te mau taata atoa i roto i te ao paatoa, o te haapa'o mai i te reo o te Varua ». ⁸ Ia haafatata ana'e outou i piha'i iho i to outou Metua i te Ao ra e i Ta'na Tamaiti, e tae mai te hoê maramarama hanahana i roto i to outou mata e i to outou huru. Mea na ô tatou i te farii i te « anaana »! E mai ta outou e ite mai nei, aita te « mono'i parai anaana » i faaore i to'u iri mi'omi'o!

Teie tiaorora ia « ti'a mai i ni'a e ia anaana mai » e tiaorora ia ia outou paatoa ia arata'i i te ao i roto i te hoê ohipa rahi—faateitei i te faito—e ia arata'i i teie u'i i roto i te maitai, te viivii ore e te ti'amâ no te haere i te hiero. Mai te mea e, e hinaaro outou e faatupu i te hoê taa-ê-raa i roto i te ao nei, *e mea ti'a ia outou ia faataa ê ia outou i te huru o to te ao*. E faahiti atu vau i te mau parau a te peresidene Joseph F. Smith, tei parau mai i te mau vahine o teie anouta e: « Eiaha na te [feia apî] tamahine o te ao nei outou e arata'i; na outou râ e arata'i... i te [feia apî] tamahine o te ao nei, i roto i te mau mea atoa o te... tamâ i te mau tamarii a te taata nei ». ⁹ E ta'iraa parau mau to teie mau parau i teie mahana. Ei mau tamahine na te Atua, ua fanauhia outou no te arata'i.

I roto i te ao ta tatou e ora nei, no ni'a i te parau no to outou ti'araa ia arata'i, e titauhia ia ia outou ia farii i te arata'iraa e i te auhoaraa tamau a te Varua Maitai, na'na ho'i e parau mai ia outou, « i te mau mea atoa ta outou e rave » ¹⁰ mai te mea e, e farii outou e e ti'aturi outou i ni'a i Ta'na arata'iraa e Ta'na mau muhumuhuraa. E no te mea e, e ore roa te Varua Maitai e parahi i roto i te mau hiero viivii, e mea ti'a ia ia tatou tata'itahi ia feruri i ta tatou mau peu e to tatou aau. Tatou paatoa o te ti'a ia taui i te hoê mea—a tatarahapa. Mai ta te metua tane o te Arii Lamoni i parau i roto i te Buka a Moromona, « E haapae atu vau i ta'u atoa ra hara ia ite au ia oe na ». ¹¹ Ua ineine anei tatou, outou e o vau nei, ia na reira atoa?

Ua opua te hoê pŭpŭ feia apî i Queen Creek, Arizona, ia « ti'a mai i ni'a

e ia anaana mai » e ia arata'i i te feia apî o to ratou oire mai te au i te mau ture tei papa'ihia i roto i te buka iti ra *No te Puai o te Feia Apî*. Ua papa'i ratou tata'itahi i roto i ta ratou buka aamu i te hoê mea o ta ratou e feruri ra e, na te reira e tape'a noa ra ia ratou ia haere i mua, e aore râ, te hoê mea ta ratou e hinaaro ra e taui i roto i to ratou oraraa, e ua heru ratou i te hoê apoo rahi. Ua amuitahi ratou e ua paehae i te reira apî o te buka aamu e ua taora i roto i te apoo, mai ta te nunaa o Amona i rave i roto i te Buka a Moromona i ta ratou mau mauhaa tama'i. ¹² E ua huna ratou i taua mau api parau ra i roto i te repo, e ua fafau ratou paatoa i taua mahana ra ia taui. Ua tatarahapa ratou. Ua faaoti ratou e ti'a i ni'a!

Te vai ra anei te hoê mea i roto i to outou oraraa o te ti'a ia outou ia taui? E nehenehe ta outou e rave i teie rave-raa. E nehenehe ta outou e tatarahapa na roto i te tusia hope ore o te Faaora. Ua rave Oia i te reira ia ti'a ia tatou, outou e o vau nei, ia taui, ia riro mai ei mea viivii ore e ia riro mai Ia'na te huru. E ua fafau mai oia e, mai te mea e, e na reira tatou, e ore Oia e haama-na'o faahou i ta tatou mau hara e i ta tatou mau hape. ¹³

I te tahi taime e mea fifi roa ia vai anaana noa. E farerei outou e rave rahi fifi o te haamohimohi i te mau maramarama atoa, oia ho'i te Faaora.

I te tahi taime, e mea fifi roa te e'a, e i te tahi taime, mai te mea ra, e rupehu rahi teie e haamohimohi ra i te maramarama. Mai te reira ia te ohipa tei tupu i ni'a i te hoê tamahine o Florence Chadwick to'na i'oa. Mai te ahururaa o to'na matahiti, ua ite a'era o Florence e, e tarenahi rahi ta'na no te ohipa 'au. Ua 'au oia i roto i te roto no Peretane i te faito vitiviti roa a'e 13 hora e 20 minuti. E mea au na Florence te titauraa, e i muri a'e, ua tamata oia e 'au mai te hiti no Californie haere ti'a'utu i Catalina Island—e 21 maile (34km). I roto i taua 'auraa ra, ua haatama oia i te rohirohi i muri a'e i te atearaa e 15 hora. Ua topa mai te rupehu e ua haamohimohi roa i te hiti o te fenua. Tei ni'a to'na metua vahine i te hoê poti apee noa ai ia'na, e ua parau o Florence i to'na metua vahine e, te mana'o ra oia e, eita e tae'ahia ia'na te hopearaa. Ua faaitoito to'na metua vahine e to'na taata faaineine ia'na ia tamau noa i te 'au, e te mea noa ta'na e ite o te rupehu ia. Ua faaea oia i te 'au, e i to'na taeraa mai i roto i te poti, ua ite a'era oia e, hoê noa maire (1.6km) toe e tae ai oia i te pae tahatai no Catalina. I muri a'e ra, a uiuhia ai oia e a anihia ai e, no te aha oia i faaea ai i te 'au, ua faaite oia e, e ere no te to'eto'e o te miti, e ere atoa no te atearaa. « Na te rupehu vau i taparahi ». ¹⁴

Ua tamata faahou oia i te 'au i te tahi atu taime, e ua topa faahou mai â te rupehu rahi. I taua râ taime ra, ua 'au noa oia e ua tapae i ni'a i te fenua. I te taime a uihia'i oia e, eaha te mea tei faatupu i te taa-ê-raa, ua parau oia e, ua tape'a noa oia i roto i to'na upoo i te hoho'a o te hiti fenua i roto i te rupehu rahi e i roto i te roaraa o ta'na 'auraa. ¹⁵

No Florence Chadwick, ua riro te hiti fenua ei titauraa na'na. No tatou tata'itahi, te hiero ta tatou titauraa. E te feia apî tamahine, ia vai rotahi noa outou. Eiaha e haamo'e i ta outou mau titauraa. Eiaha e vaiho i te rupehu rahi o te viivii morare e i te mau reo haaparuparu o te ao nei ia ruri ê ia outou eiaha ia tapae i ni'a i ta outou mau titauraa, ma te haapa'o i te mau ture, ma te farii i te auhoaraa o te Varua Maitai, e te riroraa ei mea ti'amâ no te tomo i roto i te mau hiero mo'a. A tape'a noa e a muri noa'utu i te hi'oraa o te hiero

e i te fare mo'a o te Faaora i roto i to outou aau e to outou feruriraa.

E rave rahi hepetoma i ma'iri a'e nei te ti'a ra vau i roto i te piha tioletiera no te Hiero no Reno Nevada. E mea anaana te maramarama i roto i taua piha ra, e ua hau roa'tu te reira na roto i te mori tautau o te ofa'i anapanapa, o te turamaraa'tu i te mau vahi atoa. Ua faahiahia vau i te taima a feruri ai au e, te Faaora « te maramarama e te ora o te ao nei »,¹⁶ e o *To'na* maramarama o te ti'a ia tatou ia faateitei i ni'a e ia anaana. E au *tatou* mai te ofa'i anapanapa o te faaanapa i To'na maramarama, e no te raveraa i te reira, e mea ti'a ia tatou ia ma'e e iaaha te repo o te ao ia vai i ni'a ia tatou. A ti'a noa ai au i reira, ua faaroo faahou vau i roto i to'u feruriraa i te piiraa a Moroni ia tatou— te mau tamahine no Ziona: « A ara, a ti'a i ni'a i te repo ra »,¹⁷ « E iaaha e rave noa'tu i te mea ino e te viivii ra »,¹⁸ « A ara, a ti'a i ni'a ... e a ahua na i to ahua nehenehe, e te tamahine o Ziona ... ia tupu te mau fafauaraa ta te Metua mure ore i fafau ia outou, e te utuafare o Iseraela e »,¹⁹

E ere no outou ana'e te mau haamaitairaa o te hiero i fafauhia, no te mau u'i taotoa ra. Mai te mea e, e faa'iro outou i te hiero ei titauroa na outou, e itehia ta outou faa'ururaa maitai i te mau tau e i te mau vahi atoa, e te ohipa ta outou e rave no te feia tei pohe e riro ia ei faati'araa i te parau tohu ra!

I roto i te amuiraa rahi i ma'iri a'e nei, ua oaoa vau i te faarooraa ia Elder David A. Bednar i te aniraa ia outou tata'itahi ia rave pap'u outou i ta outou iho ohipa no te aamu utuafare e te ohipa hiero no te feia tei pohe ma te farii ore i te mau haamaitairaa o te evanelia a Iesu Mesia tei faaho'i-faahou-hia mai.²⁰ A horo'a ai oia i teie aniraa ia outou, ua tupa'i puai to'u mafatu. I roto i te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau te tai'o nei tatou e, « E te tahi atu mau varua ma'itihia tei faahereherehia no te haere mai i te anotau o te iraa o te mau tau no te tauturu i te haamau-raa i te mau niu o te ohipa rahi o te mahana hopea nei, mai te paturaa i te mau hiero e te raveraa i te mau oro'a i

reira no te faaoraraa i tei pohe ». ²¹ Taa mau varua ma'itihia ra, o outou ia! Teie te taima no te faati'amâ no te farii i te hoê parau faatia no te hiero. No outou teie mahana e ua haamata ta outou ohipa! Mai te mea e, e rave outou i teie ohipa, e riro mai outou ei mau faaora i ni'a i te Mou'a no Ziona.²²

Teie ta Elder Russell M. Nelson i parau no ni'a ia outou, « Te faa'ururaa a te feia ap'i tamahine no te Ekalesia, mai te hoê taata rahi e taoto ra, e ara mai ia, e ti'a mai i ni'a, e e faa'uru i te mau taata atoa o te fenua nei mai te hoê puai rahi no te maitai ». ²³ E te mau feia ap'i tamahine, a ti'a i ni'a e a ti'a i ni'a i to outou parahiraa i roto i te mau ohipa hanahana o te tarai i to outou ananahi e i te ananahi o te ao nei. Teie te taima!

« E te mau nunaa e, hi'o i te reva. I faatiahia ei tapa'o no te ao »!²⁴ E te feia ap'i tamahine e, outou te reva! Ia vai viivii ore outou e te ma'e, a imi i te auhoaraa o te Varua Maitai, a huna i ta outou mau hara e te mau faahaparaa i roto i te repo, a rotahi noa te mata, e iaaha e vaiiho i te rupehu o te viivii

morare ia haamohimohi i ta outou mau titauraa. Ia ti'amâ outou no te tomo i roto i te hiero i teie nei. A ahu i to outou « anaana »! Te faaite papû nei au ma to'u aau atoa e, te ora nei te Atua e e haamaramarama Oia i to tatou oraraa a haafatata ai tatou i Ta'na Tamaiti Here—to tatou Faaora, o Iesu Mesia. E mai ia Moroni, te pure nei au ia « ti'a [tatou] i ni'a e ia anaana, ia riro to [tatou] maramarama ei hi'oraa no te mau nunaa »!²⁵ Na roro i te i'oa mo'a o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 115:5.
2. Isaia 2:3; ; 2 Nephi 12:3.
3. Gordon B. Hinckley, « Standing Strong and Immovable », *Worldwide Leadership Training Meeting*, Tenuare 10, 2004, 20.
4. Oliver Cowdery, i roto Joseph Smith—History 1:71, nota.
5. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 115:5.
6. Ezra Taft Benson, « Strengthen Thy Stakes », *Tambuli*, Atete 1991, 4. Tenuare 1991, 2.
7. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 109:22.
8. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 84:46.
9. *Te mau haapiiraa a te mau peresideni: Joseph F. Smith* (1998), 184.
10. 2 Nephi 32:5.
11. Alama 22:18; haapapûraa apitihia'tu
12. A hi'o Alama 24:17.
13. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 58:42.
14. A hi'o Sterling W. Sill, i roto i te Conference Report, Eperera 1955, 117.
15. Hi'o Randy Alcom, « Florence Chadwick and the Fog », epm.org/resources/2010/Jan/21/florence-chadwick-and-fog. Hi'o atoa « Florence Chadwick », i roto *Encyclopedia of World Biography*, vol. 19 (2004): 64–66; « Navigation Information » and « Swim Successes », Catalina Channel Swimming Federation, swimcatalina.com, accessed 27 no mati 2012. Te vai atoa te tahi atu mau aamu taa ê no ni'a ia Florence Chadwick.
16. 3 Nephi 9:18.
17. Moroni 10:31.
18. Moroni 10:30.
19. Moroni 10:31.
20. A hi'o David A. Bednar, « The Hearts of the Children Shall Turn », *Liahona*, Novema 2011, 24–27
21. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 138:53–54.
22. A hi'o Obadiah 1:21; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 103:9; e *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia: Joseph Smith* (2007), 472–73.
23. Russell M. Nelson « Daughters of Zion », *New Era New Era Young Women Special Issue*, Novema 1985, 9.
24. « E te mau nunaa e », *Te mau Himene*, no. 4.
25. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 115:5.

Na te peresideni Thomas S. Monson

Ti'aturi, Haapa'o, e Tamau Â

A ti'aturi e, te vai puai-noa-raa e te haapa'o i te mau parau mau o te evanelia o te hoê ia ohipa faufaa rahi roa. Te faaite papû nei au e, ua ti'a te reira!

E au mau tuahine apî here e, ua riro te hopoi'a no te paraparau atu ia outou ei faahaehaaraa i te aau. Te ani nei au i te tauturu a te Atua, ia maraa ia'u te reira hopoi'a.

E 20 noa matahiti i ma'iri a'e nei aitâ ia outou i haamata'tura i to outou tere i roto i te tahuti nei. Tei roto noa â ia outou i to outou fare i te ra'i ra. I reira, tei rotopu ia outou i te feia tei here ia outou e ua mana'ona'o ratou i to outou oraraa e a muri noa'tu. E i te pae hopea, no to outou haereraa i mua, ua titauhia ia haere mai outou e ora i te fenua nei. E mea papû maitai e, ua faaroohia te parau te ti'aturiraa. Ua farii outou i te tino e ua riro mai ei taata tahuti, ua tapu-ê-hia'tu outou i te aro o to outou Metua i te Ao ra.

Noa'tu râ i te reira, ua farii-poupou-hia outou i ni'a i te fenua nei. E mea faufaa rahi taua mau matahiti matamua ra, e mau matahiti taa ê. Aita to Satane e mana no te faahema ia outou, i te mea e, aitâ outou i ite atura i te haapa'oraa. Aore a outou e hapa i mua i te Atua.

Aita i maoro ua tomo outou i roto i te pu'e tau i parauhia « te tau ri'ari'a o te taure'are'araa ». E mea au a'e râ

na'u e parau e, « te tau faahiahia o te taure'are'araa » Aue ia taime no te mau rave'a rau, e pu'e tau no te tupuraa i te rahi, e taime no te hoturaa—e te pae rahi o te reira, o te fariiraa ia i te ite e te imiraa i te parau mau.

Aore hoê taata i parau e, e mau matahiti ohie te pu'e tau taure'are'araa. E mea pinepine te reira tau i te riro ei tau papû ore, ei tau feruriraa e, aita outou i ravai te maitai, ei tau imiraa i to outou ti'araa i rotopu i to outou mau hoa i te pae sotiare. O te taime teie a haamata ai outou i te ti'aturi rahi atu i ni'a ia outou iho—e penei a'e te hinaaro ra outou ia rave i te tahi ti'a-mâraa rahi atu i ta to outou mau metua e hinaaro e horo'a mai ia outou i teie taime. E mau matahiti faufaa roa'toa teie i te mea e, i reira Satane e faahema ai ia outou, e e imi oia i te mau rave'a atoa no te ruri ê ia outou i rapae i te e'a o te faaho'i ia outou i taua fare i te ra'i ra no reira mai hoi outou, e i piha'i iho i te mau taata ta outou i here e i piha'i iho i to outou Metua i te Ao ra.

Aita te ao e haati nei ia outou i faaineinehia no te horo'a ia outou i te tauturu ta outou e hinaaro no te ratere i roto i teie tere fifi e te haavarevare.

E rave rahi i roto i te ao nei i teie mahana mai te mea ra e, ua faaiti ratou i to ratou haapa'o i te mau parau tumu o te hopoi mai i te hau.

Te faatiaraa i te ino, te peu morare iino, te peu faufau, te raau taero, te puai o te umeraa a te hoa—na teie mau mea taatoa e te tahi atu â—e turai nei e rave rahi i tera vahi e tera vahi i ni'a i te moana o te hara e a ta'uehia ai i ni'a i te a'au o te mau rave'a i mo'e ê, te mau haamaitairaa i erehia e te mau moemoea i tapu-ê-hia.

Te vai ra anei te hoê rave'a e roaa ai te parururaa? Te vai ra anei te hoê hororaa eiaha ia topa i roto i te haamouraa? Te pahonoraa o te hoê ia e! papû maitai. Te a'o atu nei au ia outou ia hi'o i ni'a i te fare mori o te Fatu. Ua parau a'e na vau na mua a'e nei; e parau faahou â vau: aita e rupehu rahi, aita e ru'i pori, aita e matai puai, aita e ihitai mo'e o te ore e ti'a i te fare mori o te Fatu ia faaora. E anapanapa noa mai oia i roto i te mau vero o te oraraa nei. E pii mai oia e, «*Na ô nei te haere e tae ai i te vahi ruru. Na ô nei te haere no te ho'i i te fare*». Te faaanapa nei oia i te mori o te ite-ohie-hia e o te ore roa e pohe. Mai te mea e, e peehia te reira mau tapa'o, na te reira e arata'i ia outou i to outou fare i te ra'i ra.

Te hinaaro nei au e paraparau atu ia outou i teie po e toru tapa'o faufaa no roto mai i te fare mori o

te Fatu o te tauturu ia outou ia ho'i i taua Metua ra o te tia'i papû nei i to outou ho'iraa. Teie taua na tapa'o ra, *ti'aturi, haapa'o e tamau â*.

A tahi, te parau nei au i te hoê tapa'o tumu e te faufaa: *ti'aturi*. A ti'aturi e, e tamahine outou na te Metua i te Ao ra, e te here nei Oia ia outou, e tei ô nei outou no te hoê opuaraa hanahana—ia roaa to outou faaoraraa mure ore. A ti'aturi e, te vai puai-noarara e te haapa'o i te mau parau mau o te evanelia o te hoê ia ohipa faufaa rahi roa. Te faaite papû nei au e, ua ti'a te reira!

E to'u mau hoa apî e, a ti'aturi i te mau parau ta outou e faahiti nei i te mau hepetoma atoa a tai'o aau ai outou i te tumu parau a te Feia Apî Tamahine. A feruri i te auraa o taua mau parau ra. E parau mau to roto i te reira. A faaitoito noa i te haapa'o i te mau maitai tei faahitihia i roto i te reira. Mai ta ta outou parau tumu e parau ra, a ti'aturi e, mai te mea e, e farii outou e e faaohipa outou i te reira mau maitai, e ineine ia outou no te haapuai i to outou nohoraa e to outou utuafare, no te rave e no te haapa'o i te mau fafau-raa mo'a, no te farii i te mau oro'a o te hiero, e i te pae hopea no te oaoa i te mau haamaitairaa o te faaoraraa. E mau parau nehenehe teie no te evanelia, e mai te mea e haapa'ohia te reira, e oaoa outou i roto i to outou oraraa i

ô nei e a muri a'e, hau atu i te oaoa i te taata tei ore i haapa'o i te reira.

Te rahiraa o outou ua haapiihia outou i te mau parau mau o te evanelia i to outou tamariiriaraa. Na te mau metua maitai e te mau orometua aupuru i haapii ia outou. Na te mau parau mau ta ratou i ninii mai i roto ia outou i tauturu ia outou ia roaa te hoê iteraa papû; ua ti'aturi outou i te mau mea i haapiihia ia outou. Noa'tu e, e nehenehe e faaamu tamau noa i taua iteraa papû ra i te pae varua, e nehenehe atoa hoi te reira e tamau noa i te tupu i te rahi na roto i to outou imiraa i te ite, e na roto i te pureraa no te ani i te arata'iraa, e na roto hoi i te haereraa i te pureraa i te mau hepetoma atoa, tei ia outou na te hopoi'a no te faaora noa i taua iteraa papû ra. E tamata o Satane ma to'na hinaaro taatoa ia haamou i te reira. I roto i te roaraa o to outou oraraa, e titauhia ia outou ia faaamu i te reira. Mai te ama o te auahi, mai te mea e, aita to outou iteraa papû—e faaamu-tamau-noa-hia—e pohe to'na ama e toetoe roa'tu ai. Eiaha e vaiho i te reira ia tupu mai.

Taa'e noa'tu te haereraa outou i te mau pureraa i te Sabati e i te mau faoaoararaa i roto i te hepetoma, mai te mea e, ua fana'o outou i te ô i roto i te haapiiraa evanelia (séminaire), i te po'ipo'i roa anei e aore ra, i te tahi atu anei mau taime, a haere i te reira.

E rave rahi o outou o te haere nei i te séminaire i teie nei. Mai te mau huru mea atoa i roto i te oraraa, te rahiraa o te mau mea ta outou e apo mai i roto i ta outou haapiiraa evanelia, tei to outou noa ia huru e to outou hinaaro mau ia haapiihia outou. E mata na outou i te riro ei taata haehaa e te hinaaro ia haapii mai. E oaoa rahi to'u i te ti'araa ia'u ia haere i te haapiiraa evanelia i te po'ipo'i roa i to'u apîraa ra, i te mea e, ua riro te reira ei rave'a faufaa roa no to'u hoturaa e te hoturaa o to'u iteraa papû. E nehenehe te haapiiraa evanelia e tau i te oraraa.

E rave rahi matahiti i ma'iri a'e anei, tei roto vau i te hoê tomite no te mau raatira e te hoê taata maitai roa tei manuïa maitai i roto i te oraraa nei. Ua faahiahia vau i to'na huru parau ti'a e to'na haapa'o i te parau no te Ekalesia. Ua ite a'era vau e, ua farii oia i te hoê iteraa papû e ua tomo mai i roto i te Ekalesia na roto i te séminaire. I to'na faaiipoiporaa, e melo maoro no te Ekalesia ta'na vahine. Aita ta'na e Ekalesia na mua a'e. I roto i te roaraa o te tau, e noa'tu te mau tautooraa a ta'na vahine, aita oia e anaanatae ia haere i te pureraa na muri iho i ta'na vahine e ta'na mau tamarii. E i muri iho, ua haamata oia i te faahoro e piti o ta'na mau tamahine i te haapiiraa evanelia i te po'ipo'i roa. E faaea noa oia i roto i te pereoo no te tia'i ia faaoti mai te haapiiraa a ta'na na tamahine, i reira e faahoro atu ai ia raua i te fare haapiiraa. I te hoê mahana, te topa ra te ûa, e ua parau atura te hoê o ta'na na tamahine, « Papa, haere mai i roto. E nehenehe oe e parahi noa i roto i te aroa ». Ua farii oia i taua aniraa ra. Te matara noa ra te opani o te piha haapiiraa, e ua haamata oia i te faaroo. Ua putapû roa to'na aau. No te toe'a o taua matahiti haapiiraa ra, ua haere atoa oia i te haapiiraa evanelia na muri iho i ta'na na tamahine, e i te pae hopea, ua riro mai ei melo no te Ekalesia e ua haa i roto i te Ekalesia no te taatooraa o to'na oraraa. A tuu atu i te haapiiraa evanelia ia patu e ia haapuai i to outou iteraa papû.

Te vai ra te taima e farerei outou i te mau tauraa o te nehenehe e faataupupu i to outou iteraa papû, e aore ra, e riro outou i te tau'a ore i te reira

no te tahi atu mau mea ta outou e titau ra. Te taparu atu nei au ia outou ia tapea puai noa i to outou iteraa papû. Tei ia outou te hopoi'a, outou ana'e, ia tapea i to'na ama ia ura noa. E titauhia te tautooraa itoito, tera râ eita outou e tatarahapa i te raveraa i te reira tautooraa. Te haamana'o nei au i te mau parau o te hoê himene tei papa'ihia e Julie de Azevedo Hanks. Teie ta'na i papa'i no ni'a i to'na iteraa papû:

*I roto i te mau mata'i o te tauraa
Haatihia i te mau ata o te mauïui
E tapea vau ia'na i roto i to'u oraraa
E hinaaro vau i te ahu—e hinaaro
vau i te maramarama
Noa'tu te uana nei te vero
E ti'a vau i mua i te ûa puai
E vai au
Ei tia'i no te ama auahi.¹*

E mata na outou i te ti'aturi, e i muri iho, i te tapea i te ama o to outou iteraa papû ia ura noa ma te anaana, noa'tu te huru o te ohipa e tupu mai.

I muri iho, e te feia apî tamahine, e mata na outou i te haapa'o. Haapa'o i to outou na metua. Haapa'o i te mau ture na te Atua. Ua horo'ahia mai te reira ia tatou nei na te hoê Metua here i te Ao ra. Ia haapa'o-ana'e-hia te reira, e hau atu ia te îraa o to tatou oraraa, e iti mai te tafifiraa. E riro ta tatou mau tauraa e to tatou mau fifi ei mea ohie a'e ia amo. E farii tatou i te mau haamaitairaa i fafauhia mai e te Fatu. Ua parau mai Oia e, « Te titau nei te Fatu i te aau e te mana'o anaanatae; e e amu hoi te feia haapa'o maitai i te maa maitai no te fenua no Ziona i teie mau mahana hopea nei ».²

Hoê ana'e to outou oraraa. A imi i te mau rave'a atoa ia vai maitai noa te reira. I te tahi mau taima e faahemahia outou na te mau taata ta outou i mana'o e, e mau hoa no outou.

Tau matahiti i ma'iri a'e nei ua paraparau vau i te hoê tauturu haamaramarama no te mau tamahine Roti (Eglantine) e ua faatia mai oia ia'u i te hoê ohipa tei tupu i ni'a ia'na e te hoê o te mau tamahine i roto i ta'na pupu. E rave rahi taima ua faahemahia teie tamahine ia faaru'e i te e'a o te parau mau e ia pee i te haerea o te hara. Na

roto i te faaheporaa tuutuu ore a te tahi o to'na mau hoa i te fare haapiiraa, i te pae hopea ua farii oia e pee i taua haerea ra. Ua oti te opuaraa i te faana-hohia: e parau oia i to'na na metua e, te haere ra oia i ta'na faaoaoaraa i te pô na te Feia Apî Tamahine. Ua faanaho râ oia ia tae i reira na mua noa a'e a tae mai ai to'na mau hoa tamahine e tii ia'na. I muri iho, e haere ratou i te hoê faaoaoaraa te vai ra te inu taero i reira, e te atoa ra te mau peu iino taa'e roa i te mau peu ti'a ta teie tamahine i ite.

Ua pure noa te orometua no te farii i te faaururaa no te tauturu i te mau tamahine atoa, i teie hoa râ tamahine taa'e, mai te huru ra e, aita roa oia i papû i to'na ti'araa i roto i te evanelia. Ua farii te orometua i te faaururaa i taua pô ra ia vaiiho i te hiti i te mea ta'na i faaineine, e ia paraparau i te mau tamahine no ni'a i te vai-mâ-noaraa i te pae morare. A haamata ai oia i te paraparau i to'na mau mana'o e i to'na mau hinaaro, ua hi'o pinepine noa teie tamahine i ta'na uati no te haapapû e, aita anei oia i ma'iri i ta'na rendez-vous e to'na mau hoa. Tera râ, a tere noa ai te tau'araa parau, ua putapû to'na aau, ua ara to'na feruriraa, e ua apî faahou to'na hinaaro papû. Noa'tu te patete pinepine o te pû pereoo no te tii mai ia'na, aita oia i tau'a i te reira. Ua parahi mai oia i piha'i iho i te orometua e i te tahi atu mau tamahine i roto i te piha haapiiraa e hope noa'tu taua aru'i faaoaoaraa ra. Ua haamo'ehia te faahemaraa ia tahape i te haerea ti'a o te Atua. E inoino rahi to Satane. Ua ho'i te tahi mau tamahine, ua faaea rii mai teie no te haamauruuru i to'na orometua no te haapiiraa e no te faaite ia'na e mea nahea te reira i te tautururaa ia'na eiaha ia rave i te ohipa o te riro ei fifi rahi. Ua pahonohia te pure a te hoê orometua.

I muri a'e ua faaroo vau e, no to'na faaotiraa e, eiaha e haere na muri iho i to'na mau hoa i taua pô ra—te tahi teie o te mau tamahine e te mau tamaroa tu'iroo i te fare haapiiraa—ua riri ratou i teie tamahine no te tahi tau ava'e te maoro e aita to'na e hoa faahou i te fare haapiiraa. Aita ratou i farii e, aita oia i hinaaro ia rave i te mau mea ta ratou i rave. Ua riro taua area taima ra ei taima fifi roa e te

Minneapolis, Minnesota, HAM

mo'emo'e atoa hoi no teie tamahine, tera râ, ua vai aueue ore noa oia e i te pae hopea, ua roaa to'na mau hoa hoê â ta'na mau ture. I teie nei, e rave rahi matahiti i muri mai, ua faaipopo-hia oia i roto i te hiero e e maha ta'na tamarii nehenehe roa. Aue te taa'e o to'na haerea. Na ta tatou mau faaotiraa e faataa i to tatou haerea.

E teie mau tamahine faufaa rahi e, a tuu i ta outou mau faaotiraa atoa i mua i teie mau uiraa hi'opo'a: « Eaha ta teie faaotiraa e faatupu mai i ni'a ia'u? Eaha ta'na e horo'a mai ia'u? » E eiaha e vaiiho i ta outou ture arata'i ia haapapû e, « Eaha ta vetahi ê e feruri? » e haapapû râ e, « Eaha ta'u e feruri no ni'a ia'u iho? » A faaroo i te faaururaa a taua reo iti haihai ra. A haamana'o e, na roto i te mana, ua tuu te hoê taata i to'na na rima i ni'a i to outou upoo i te taima e haamauhia ai outou e ua parau e, « A farii mai i te Varua Maitai ». A iriti i to outou aau, te hohonuraa o to outou aau, no te faaroo i taua reo iti taa'e ra o te faaite papû mai i te parau mau. Mai ta te peropheta Isaia i fafau mai, « Na to outou tari'a e faaroo i te hoê reo... i te na ôraa e, teie te e'a, e na reira i te haere ».³

Te peu rahi o to tatou nei anotau o te peu farii noa ia. Te puhara nei te mau ve'a e te afata teata i te mau peu,

mai te huru ra e, aita e fifi to te reira. Eiaha roa'tu outou e ti'aturi i te reira! Te vai ra te taima no te faaafaroraa—te faatitiaifaroraa ia i te mau mea atoa. E tu'iraa pô to te mau Cendrillon taatoa—mai te mea e, e ere i roto i teie oraraa, i roto ia i te oraraa a muri a'e. E tae mai te Mahana Haavâraa no te mau taata atoa. Ua ineine outou? Ua maururuu outou i te ohipa ta outou i rave?

Mai te mea e, ua hi'a te tahi i roto i to'na tere, te fafau atu nei au ia outou e, te vai ra te hoê rave'a no te ho'i mai. E parauhia taua rave'a ra e, te tatarahapa. Ua pohe to tatou Faaora no te horo'a mai ia outou e ia'u nei i taua horo'a maitai roa ra. Oia mau, e ere te e'a ohie, area te fafauraa ra, e parau mau ia. Na ô mai ra te Fatu e: « Ia uteute roa ta outou mau hara ra, e riro ia mai te hiona ».⁴ « E ore au e mana'o faahou i [te reira] ».⁵

E to'u mau tuahine apî here e, tei ia outou na te horo'a tao'a rahi o te ma'itiraa. Te taparu atu nei au ia outou ia ma'iti i te haapa'o.

Ei faahopeararaa, e mata na outou i te rohi tamau â. Eaha te auraa no te parau e rohi tamau â? E mea au roa na'u teie tatararaa: *tape'araa ma te itoito*. E riro te itoito i te titauhia ia outou no te ti'aturi; i te tahi taima e riro te reira i te titauhia ia outou no te

haapa'o. E mea papû roa'tu e, e titauhia te reira ia outou no te rohi tamau â e tae roa'tu i te mahana e faaru'e mai ai outou i teie oraraa tahuti nei.

I roto i te mau matahiti e rave rahi ua paraparau vau e rave rahi taata tei parau mai ia'u e, « E mea rahi roa to'u fifi, ua riro mau ei haape'ape'araa. Ua Tahiti roa vau i mua i te mau tauraa o te oraraa nei. Eaha te mea e ti'a ia'u ia rave? » Ua parau vau ia ratou, e i teie nei, te parau atu nei au ia outou, i teie mana'o tauturu papû maitai: a imi i te arata'iraa no te ra'i mai hoê mahana i te taima hoê. E mea teimaha ia feruri i te taatoa o te oraraa; area ia feruri i te oraraa o teie mahana noa, e mea ohie ia. E nehenehe tatou tata'itahi e haapa'o no te hoê noa a'e mahana—e i muri iho, hoê faahou mahana, e i muri iho, hoê faahou—e tae roa'tu ua hope hoê oraraa taatoa i te orahia e tatou ma te arata'ihia e te Varua, hoê oraraa fatata i piha'i iho i te Fatu, hoê oraraa o te mau ohipa maitai e te parau ti'a. Ua fafau mai te Faaora e, « E hi'o mai ia'u, e tamau â e tae noa'tu i te hopea, e e roaa ia outou te ora, o te tamau â hoi e tae noa'tu i te hopea ra, o ta'u ia e horo'a'tu i te ora mure ore ».⁶

No teie opuaraa outou i haere mai ai i roto i te tahuti nei, e to'u mau hoa apî. Aore e mea faufaa atu i te opuaraa ta outou e tautoo nei ia tapae—oia te ora mure ore i roto i te basileia o to outou Metua.

E mea faufaa rahi outou, e mau tamahine faufaa rahi na to tatou Metua i te Ao ra tei tonohia mai i ni'a i te fenua nei i teie anotau e i teie taima no te hoê opuaraa. Ua faahereherehia outou e tae roa mai i teie iho hora. Te vai ra te mau mea nehenehe e te hanahana i faataahia na outou mai te mea e, e hinaaro noa a'e outou e ti'aturi, e haapa'o e tamau â. Ia riro teie ei haamaitairaa no outou, ta'u ia pure na roto i te i'oa o Iesu Mesia, to tatou Faaora, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Julie de Azevedo Hanks, « Keeper of the Flame », *Treasure the Truth* (compact disc, 1997).
2. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 64:34.
3. Isaia 30:21.
4. Isaia 1:18.
5. Ieremia 31:34.
6. 3 Nephi 15:9.

Faariro i te amuiraa ei tuhaa no to tatou oraraa

A feruri ia faaohipa i te tahi o teie mau ohiparaa e uiraa ei reni haamataraa no te hoê paraparauraa utuafare e aore râ no ta oe iho tuatapaparaa.

Te mau numera api tei faaitheia i muri nei, o te api matamua ia o te a'oraa.

Na te mau tamarii

- Ua faaite mai te peresideni Dieter F. Uchtdorf e piti parau faufaa ta'na e hinaaro ia tatou ia haamana'o ia tae noa mai te hinaaro ia hamani ino i te hoê taata (api 70) Te haamana'o ra anei outou i teie na piti parau ? A paraparau e to outou mau metua no ni'a i te te tahi o te mau raveraa ta'na i parau mai e faaea. A feruri

i te rave'a no outou no te riro rahi a'e mai ia Iesu Mesia ia au i ta outou mau raveraa ia vetahi ê.

- Ua paraparau Elder Russell M. Nelson no ni'a i te mau aravihi o to tatou tino tahuti (api 77), e ua haapii Elder Ronald A. Rasband e, ua here to tatou Metua i te Ao ra ia tatou noa'tu aita to tatou mau tino i te mea maitai roa (api 80). Eaha to outou mana'o no to outou fana'o-raa tino ? A feruri i te mau ohipa rau ta to outou tino e nehenehe e rave. Ia pure outou, a feruri i te

mau mea ta outou e nehenehe e haamauruuru i te Metua i te Ao ra, no teie ihoa râ horo'a.

Na te feia api

- Ua matau anei outou i te tahi taata tei ui i na toru uiraa ta te peropheta i parau i roto i ta'na a'oraa i te tuhaa pureraa no te po'ipo'i sabati ra (api 90): « No hea mai tatou ? No te aha tatou i ô nei ? I hea tatou e haere ai ia faaru'e tatou i teie oraraa ? A tai'o i ta'na pahonora a teie mau uiraa e a feruri i te mau rave'a no outou ia faaite i te reira mau parau mau i mau taata tei ore â i ite i te reira mau pahonora a.
- Te vai ra te tahi mau taata aita e maramarama ra e, te tiaturi nei te Feia Mo'a i te mau Mahana Ho-pea Nei ia Iesu Mesia e te pee nei ratou Ia'na. Tai'o i te a'oraa a Elder Dallin H. Oaks, « Tusia », e a feruri i teie faahitiraa i muri nei: « To tatou oraraa tavini e te tusia, o te faaiteraa tano roa a'e ia no ta tatou fafauaraa ia tavini i te Fatu e i to tatou taata tupu » (api 19). Eaha te mana'o e mahiti mai no ni'a i to outou iteraa papû no te Faaora ia hi'ohia ana'e te huru o to outou oraraa ?
- Ua haapii Elder Quentin L. Cook e, « ia ore te tari'a o te taata e haru i te ta'iraa reo o te faaroo, ua atea roa

ia oia i te reni a te Varua » (api 41). A feruri na i te hoê upaupa aita i tano to'na ta'iraa e a feruri atoa na i te tumu no taua upaupa ra i te ta'iraa tano ore. Eaha te mau mea taa ê ta outou e nehenehe e rave ia ape i te oreraa « e haru i te ta'iraa reo o te faaroo »?

- E rave rahi taata a'o i roto i teie amuiraa tei paraparau no ni'a i to ratou utuafare—e utuafare afa melo anei, e utuafare metua otahi anei, e aore râ e utuafare e faaruru ra i te tahi mau ati rau. Eaha ta teie mau taata a'o i haapii mai mai to ratou utuafare e eaha ta ratou i au i reira? Eaha ta outou e here e e au nei i to outou iho? E nahea ta outou e nehenehe e paturu e e faateitei i te mau melo no to outou utuafare?

Na te feia paari

- Ua haapii te peresideni Boyd K. Packer e, « Te hoê o te mau iteraa apî e te rahi no te ti'araa metua, o to tatou ia haapii-rahi-raa no ni'a i te mau mea faufaa a'e na roto mai i ta tatou mau tamarii, o te mea ho'i aita i noaa mai na roto mai i to tatou na metua ». (api 6). Mai te mea e metua outou, a feruri na i te mau haapiiraa rahi ta outou i apo mai mai to outou mau tamarii, mai te peu aita outou i te metua, a feruri i te mau haapiiraa ta outou i apo mai mai te mau tamarii o ta outou i matau. A feruri ia faaite i te reira mau haapiiraa —na reira atoa te taima outou i apo mai i te reira —i to outou hoa faaipopo, te tahi hoa, ta outou mau tamarii, e aore râ te tahi atu taata.
- E nehenehe ta tatou e faaorahia mai te ino ia fariu tatou i te mau haapiiraa o te mau papa'iraa mo'a, o ta Elder L. Tom Perry ia i haapii mai (api 94). E nahea ra te mau haapiiraa o te mau papa'iraa mo'a i faaora ia outou? E nahea te reira i tauturu ia outou e ma'iti i te maitai?
- E rave rahi a'oraa e haatumu nei i ni'a i a te mau fafauaraa, te mau fafauaraa ihoa râ o te hiero. A feruri i te mea ta Elder Robert D. Hales i parau: « A paraparau atu ia tatou iho i roto i te hi'o e a ui, 'I hea vau i

te ti'araa mai te au i ta'u mau fafauaraa?» (api 34). A feruri i ta outou iho pahonora e peneia'e atoa i te mea ta outou e nehenehe e rave no te haapa'o maitai a'e i ta outou mau fafauaraa—e na reira e ani manihini ia vetahi ê ia rave i ta ratou iho e ia ora i te reira.

- Ua paraparau Elder Jeffrey R. Holland (api 31), Elder Neil L. Andersen (api 111), e te tahi atoa no ni'a i te aupîpîraa e te nuuraa ia haere i te Mesia. Eaha te faito o ta outou iho nuuraa ei pîpî? Eaha te mea ta outou i haapii mai mai teie mau a'oraa e te tahi atu â no ni'a i te haere-tamau-raa i te Faaora?
- Ua haapii mai Elder D. Todd Christofferson e, « te opuaraa tumu a te Ekalesia o te haapii ia i te evanelia a Iesu Mesia, Ta'na haapiiraa tumu, i te ao taatoa nei » (api 86). A tai'o faahou i te a'oraa a Elder Christofferson e te a'oraa atoa a Elder Donald L. Hallstrom (api 13) e i reira a feruri eaha mau te evanelia a Iesu Mesia. Eaha te mau taima maitai i roto i to outou utuafare, to outou piiraa e ta outou mau faahoaraa e nehenehe ai outou e haapii i te reira? ■

TE MAU PAPA'IRAA MO'A I ROTO I TE AMUIRAA RAHI

Ua haapii mai te mau taata a'o ia tatou mai roto mai i te mau papa'iraa mo'a. A feruri ia tua-tapapa outou i te mau papa'iraa mo'a tei faahiti-pinepine-roa-hia:

- loane 13:35
- 2 Nephi 2:11
- Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 18:10*; 68:25–28*; 88:118; 115:5; 121:37
- (Mose 1:39.)

* Te mau irava tamau aau a te haapiiraa evanelia na te feia apî

Te mau aamu no te amuiraa ia au i te ana'iraa piapa

Te tapura i muri nei, o te mau iteraa rau ia tei ma'itihia no roto mai i te mau a'oraa o te amuiraa rahi e nehenehe e faaohia i roto i te tuatapaparaa a te taata iho, te pureraa pô utuafare e te tahi atu mau haapiiraa. E faaiteraa te numera no te api matamua o te a'oraa

TAATA A'O	AAMU
Peresideni Boyd K. Packer	(6) Ua horo'a te mau misionare i te hoê poro'i no te tiaturi i na metua oto. (6) Ua atuahia Boyd K. Packer e na metua faaroo rahi, noa'tu ihoa pai e, ua riro to'na metua tane ei melo paruparu rii i roto i te Ekalesia.
Cheryl A. Esplin	(10) Ua pure te mootua tamahine a Cheryl A. Esplin no to'na taea'e ia riro mai oia ei tamarii au.
Elder Donald L. Hallstrom	(13) Ua faaroo te tamaiti ra Donald L. Hallstrom i te peresideni David O. McKay i roto i te Fare Menemene no Honolulu.
Elder Paul E. Koelliker	(16) Ua faaitoito na misionare te tahi i te tahi i muri mai i to raua tiahiraahia, putapû a'era te aau o te taata i tahi ia raua.
Elder Dallin H. Oaks	(19) Ua ani te peresideni Gordon B. Hinckley i te hoê melo faafaariu apî mai te peu ua hinaaro oia e faatusia i tera faito rahi roa no te evanelia. (19) Te taea'e o te hoê misionare no te fenua Beresiria, e 16 noa matahiti to'na, ua rave oia i te ohipa no te faaamu i to'na utuafare.
Na Elder David A. Bednar	(48) Ua ui te metua tane o David A. Bednar no te aha aita te mau taea'e e mau nei i te autahu'araa e rave nei i ta ratou mau hahereraa utuafare.
Bishop Richard C. Edgley	(52) Richard C. Edgley, ei melo no te hoê peresideniraa fifi, ua pii oia i te hoê tuahine melo paruparu ia riro mai ei misionare fifi. (52) Ua pure te tahi nuu faehau no te feia ta ratou e haere e faaora i te taime no te Tama'i Rahi II o te ao.
Adrián Ochoa	(55) I te fenua Afirita Apato'a, ua faaitoito te hoê tahu'a no te Autahu'araa a Aarona i te tahi tahu'a ia ho'i mai i te pureraa. (55) I te fenua Tireni (Chili), ua roaa i te hoê tahu'a no te Autahu'araa a Aarona i te bapetizo i to'na hoa.
Peresideni Thomas S. Monson	(66) Ua horo'a te hoê ihitai faehau i te hoê haamaitairaa i to'na hoa tei pepe i te taime no te Tama'i Rahi II o te ao. (66) Ei episekopo, ua papa'i Thomas S. Monson i te rata i te mau faehau tata'itahi e i te mau ava'e atoa. (90) No to'na roohiaraa i te fifi pae ea, ua faaoti te hoê vahine e tau i roa i to'na oraraa. (90) Ua riro te pohe o te vahine a te hoê taata tiaturi ore i te tau i to'n mana'o.
Elder L. Tom Perry	(94) Ua faaito te hoê melo i te evanelia i te taata e parahi ra i pihai iho ia'na i roto i te hoê manureva.
Elder O. Vincent Haleck	(101) Ua pure e ua haapae na metua o O. Vincent Haleck i te maa no ta raua na tamarii.
Elder Larry Y. Wilson	(103) Ua taiâ roa te tamahine a Larry Y. Wilson i muri mai i to'na ha'utiraa i te tu'eraa popo i te mahana sabati.
Elder David F. Evans	(106) Ua tomo mai te hoê taure'are'a tamaroa i roto i te Ekalesia i muri mai to'na iteraa i te hi'oraa maitai o to'na na hoa e o te taure'are'a e tarahu ra i te piha e ana ra.
Elder Neil L. Andersen	(111) Ua faaherehere te peresideni Thomas S. Monson i te hoê opupu no na 3 matahiti e i muri iho, ua horo'a faahou atu i te reira i taua taure'are'a tei roohia i te ma'i mariri aitaataa. (111) Ua ora mai na toru tamarii o te utuafare Saintelus i muri mai i te aueueraa fenua i Haiti.
Ann M. Dibb	(117) Ua faaitoito te hoê tamahine i to'na hoa pihi e faaea i te parau ino. (117) Ua tape'a noa te hoê tamahine i te Parau Paari noa'tu te mau faaheporaa.
Elaine S. Dalton	(123) Ua faaoti roa Florence Chadwick i ta'na auraa noa'tu te rupehu me'ume'u i mua ia'na.
Peresideni Thomas S. Monson	(126) Ua faafariuhia te hoê metua tane i muri mai to'na haereraa i te piha haapiiraa evanelia (séminaire) na muri i ta'na tamahine. (126) Ua upootia te hoê tamahine i te faahemaraa na roto i te haereraa i te mau faaoaoaraa a te Feia Apî.

Te mau Haapiiraa no to Tatou Anotau

Te mau haapiiraa no te maha o te sabati a te Autahu'araa a Melehisedeka e a te Sotaiete Tauturu tei roto ia i « Te mau Haapiiraa no to Tatou Anotau » E nehenehe i te mau haapiiraa tata'itahi e faaineinehia na roto mai i te hoê e aore râ e hau atu â a'oraa i horo'ahia i roto i te amuiraa rahi i tupu a'e nei. E nehenehe i te mau peresideni o te tîfî e te mataeinaa e ma'iti i te mau a'oraa e ti'a ia faaohipahia, e aore râ e horo'a i teie hopoi'a i te mau episekopo e i te mau peresideni amaa. E mea ti'a i te feia faatere ia tura'i noa i te faufaa na te mau taea'e o te Autahu'araa a Melehisedeka e na te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu ia tuatapapa i te hoê â mau a'oraa i te hoê â sabati.

Te feia e haere mai nei i te mau haapiiraa o te maha o te sabati, te faaitoitohia nei ratou ia tuatapapa e ia afa'i mai i te piha haapiiraa te ve'a no te amuiraa rahi i tupu a'enei.

Te mau mana'o no te faaineineraa i te haapiiraa no roto i te hoê a'oraa.

A pure ia vai mai te Varua Maitai ia outou ra a tuatapapa ai outou e a haapii ai i te (mau) a'oraa. E hinaaro paha outou i te faaohipa i te tahi atu â mau materia no te faaineine

i te haapiiraa, tera râ o te mau a'oraa o te amuiraa tei haamanahia i roto i te faanahoraa haapiiraa (curriculum). Ta outou titaaraa o te tatururua ia i te tahi ia haapii mai e ia ora i te evanelia mai tei haapihia i roto i te amuiraa rahi a te Ekalesia i tupu a'e nei.

A tuatapapa maite i te (mau) a'oraa, ma te imiraa i te mau parau tumu e te mau tumu haapiiraa o te pahono i te mau hinaaro o te mau melo o te piha haapiiraa. A imi atoa i te mau aamu, te mau faahororaa o te papa'iraa mo'a, e te mau faahitiraa parau no roto mai i te (mau) a'oraa o te tauturu ia outou ia haapii i teie mau parau mau.

A faataa i te hoê reni arata'i no te haapii atu i te mau parau tumu e te mau tumu haapiiraa. Tei roto i ta outou reni arata'i te tahi mau uiraa e riro i te tauturu i te mau melo o te piha haapiiraa.

- A imi i te mau parau tumu e te mau tumu haapiiraa i roto i te (mau) a'oraa.
- A feruri i ni'a i to te reira auraa.
- A faaite i te maramaramaraa, te mau mana'o, te mau iteraa, e te mau iteraa papû.
- A faaohipa i teie mau parau tumu e teie mau tumu haapiiraa i roto i to outou oraraa. ■

HAAPIIHIA'TU TE HAAPIIRAA O TE AVA'E

Eperera 2012–Atopa 2012

Atopa 2012–Eperera 2013

TE MAU MATERIA NO TE HAAPIIRAA NO TE MAHA O TE SABATI

Te mau a'oraa tei horo'ahia i te amuiraa rahi no eperera 2012*

Te mau a'oraa tei horo'ahia i te amuiraa rahi no atopa 2012*

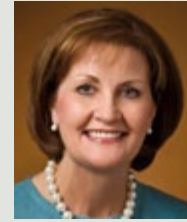
* No te haapiiraa o te maha o te sabati i te na ava'e eperera e atopa, e ma'itihia te (mau) a'oraa mai roto mai i te amuiraa i ma'iri e aore râ mai roto mai i tera mea apî. E roaa teie mau a'oraa (na roto e rave rahi mau reo) i ni'a conference.lds.org.

Te mau peresideniraa rahi o te mau pûpû tauturu

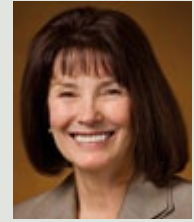
SOTAIETE TAUTURU

Carole M. Stephens
Tauturu matamua

Linda K. Burton
Peresideni

Linda S. Reeves
Tauturu piti

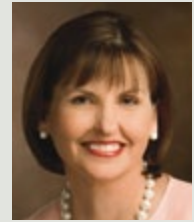
FEIA APÎ TAMAHINE

Mary N. Cook
Tauturu matamua

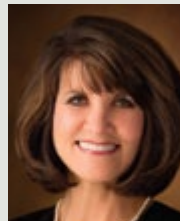

Elaine S. Dalton
Peresideni

Ann M. Dibb
Tauturu piti

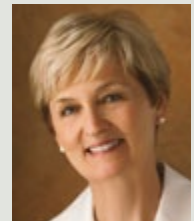
PARAMIERE

Jean A. Stevens
Tauturu matamua

Rosemary M. Wixom
Peresideni

Cheryl A. Esplin
Tauturu piti

FEIA APÎ TAMAROA

Larry M. Gibson
Tauturu matamua

David L. Beck
Peresideni

Adrián Ochoa
Tauturu piti

HAAPIIRAA SABATI

David M. McConkie
Tauturu matamua

Russell T. Osguthorpe
Peresideni

Matthew O. Richardson
Tauturu piti

Te 182raa o te amuiraa rahi matahiti e te mau tauraa feia faatere i roto i te Hitu Ahuru, te Episekoporaa Faatere Rahi, e te Sotaiete Tauturu.

« E ita tatou paatoa e ô i roto hoê noa iho fare », ta te peresideni Thomas S. Monson, te peresideni o te Ekalesia, i parau i te tuhāa pureraa matamua no te 182raa o te amuiraa rahi matahiti i te 31 no mati 2012, « ua ti'a ia tatou i teie nei ia faaroo i te tereraa o teie amuiraa na roto i te mau rave'a maere o te afata teata, te ratio, te haapuroraa pee'utari e te Itenati—e tae roa'tu i roto i te mau matini iti afa'ifa'i. Te amui nei tatou, to tera e tera reo, i roto i tera e tera fenua, hoê râ to tatou paatoa faaroo e hoê haapiiraa tumu e hoê opuaraa ».

Ua tano roa te reira parau no te hau i te 100.000 taata tei tae mai i te mau tuhāa pureraa no te amuiraa rahi i roto i te Pû amuiraa i Roto Miti, i Utah, i te mau Hau Amui no Marite, i te 31 no mati e te 1 no eperera—no te tau milioni taata atoa tei mata'ita'i e aore râ tei faaroo mai i te mau haapuroraa na roto i te afata teata, te radio, te pee'utari, e te Itenati. Na roto i te haapuroraa ti'a anei e aore râ te mau haapuroro-faahou-raa, ua farii e aore râ e farii atu te mau melo e te tahi atu mau taata na te ao atoa nei i te reira na roto i na 94 reo.

Oia atoa hou te haamataraa o te amuiraa rahi, e rave rahi mau melo o te Ekalesia tei patapata i ni'a i ta ratou mau materia ihi apî no te ani manihini i te tahi taata ia hi'o i te amuiraa. E roto te mau faanahoraa faatianianiraa apî « widgets », « banners », e « info graphics » tei tuuhia i te ava'e mati ra, na roto i na reo rau, i te tuu-faahou-hia'tu i ni'a i te conference.lds.org i te mau hepetoma hou te amuiraa rahi tata'itahi.

E rave rahi tauraa teie ravehia i rotopu i te feia faatere o te Ekalesia i te tuhāa pureraa no te avatea mahana maa ; i roto i te reira te haamauruuraa

o te mau melo no te Episekoporaa Faatere Rahi e te peresideniraa rahi o te Sotaiete Tauturu. Ua haamauruuhia Elder Steven E. Snow i roto i te peresideniraa no te Hitu Ahuru ; na reira atoa na 37 Hitu Ahuru Area. No te tapura o te mau patururaa e te mau haamauruururaa, a hi'o i te api 27.

Ua pihia ei Episekoporaa Faatere Rahi, te mau tae'a'e Gary E. Stevenson, ei Episekopo Faatere Rahi; Gérald Caussé, ei tauturu matamua, Dean M. Davies, ei tauturu piti. Ua pihia ei peresideniraa rahi no te Sotaiete Tauturu, te mau tuahine Linda K. Burton, ei peresideni, Carole M. Stephens, ei tauturu matamua; e Linda S. Reeves, ei tauturu piti.

Ua pihia Elder Richard J. Maynes no te pūpū matamua no te Hitu Ahuru ia tavini i roto i te peresideniraa no te Hitu Ahuru.

Ua pihia ei melo no te pūpū

matamua no te Hitu Ahuru, na tae'a'e i muri nei, Elder Larry Echo Hawk, Elder Robert C. Gay, e Elder Scott D. Whiting. Ua faanuuhia mai te pūpū piti no te Hitu Ahuru i te pūpū matamua, na tae'a'e i muri nei, Elder Craig A. Cardon e Elder Stanley G. Ellis.

Ua tavini te episekopo H. David Burton i pihai iho i to'na na tauturu i roto i te Episekoporaa Faatere Rahi hau i te 16 matahiti. Te vai ra te tahi mau Episekopo Faatere Rahi tei tavini maoro a'e, aita râ e Episekoporaa Faatere Rahi tei tavini maoro a'e ia ratou tootoru.

A tai'o i te parau no te feia i pii-apî-hia mai i te api 135 e haere atu. ■

No te mau puturaa parau tahito no te tai'o, no te faaroo e no te mata'ita'i na roto i na reo rau, a haere i ni'a i te conference.lds.org.

I te amuiraa, e rave rahi tauraa tei ravehia i rotopu i te feia faatere o te Ekalesia i te tuhāa pureraa no te avatea mahana maa ; i rotopu i te feia tei pihia te vai nei te mau melo no te Episekoporaa Faatere Rahi e te peresideniraa rahi o te Sotaiete Tauturu. Ua pihia Elder Richard J. Maynes i roto i te peresideniraa no te Hitu Ahuru; e e 40 Hitu Ahuru area tei pii-atoa-hia.

Elder Richard J. Maynes

No te peresideniraa no te Hitu Ahuru

« **E**tamarii na te Atua te mau taata atoa na te ao nei, e ua here aifaito Oia i Ta'na mau tamarii atoa », te na ô ra Elder Richard John Maynes, tei pii-apî-hia i roto i te peresideniraa no te Hitu Ahuru. Tera mau, te na ô ra oia, te parau tumu matamua roa e tae mai i to'na mana'o a feruri ai oia i ta'na mau taviniraa na te ara, i te mau fenua Uruguay, Paraguay, Mexico, Ecuador, Peru, e Philippines.

« Te mau haamaitairaa mure ore e tae mai na roto i te fariiraa e i reira, te oraraa i te mau parau tumu ta Iesu Mesia i haapii, e riro ia te reira i te faatae roa i te faateiteiraa o te mau tamarii atoa a te Metua i te Ao ra, noa'tu te vahi e ora ratou e te mau tamataraa e faaruru ra ratou i roto i teie ao tamataraa », ua na ô faahou mai oia.

Fanauhia Elder Maynes i te ava'e atopa 1950 i Berkeley, i California, i te mau Hau Amui no Marite, e Stan raua Betty Maynes, ua haamata ta'na taviniraa na te ara i te matahiti 1969 a tavini ai oia ei misionare rave tamau i te mau fenua Paraguay e Uruguay e tae roa'tu i te matahiti 1971.

Ua faaipoipo oia ia Nancy Purrington, ta'na i matau i te hoê vahi fariiraa ratere i Idaho, i te ava'e atete 1974 i roto i te hiero no Manti Utah. E maha tamarii ta raua.

Ua farii Elder Maynes i ta'na parau tu'ite i tera iho matahiti mai te hapiiraa tuatoru Brigham Young University, e parau tu'ite no te faatereraa taiete, e i muri iho ua farii oia i te parau tu'ite « MBA » mai te fare haapiiraa Thunderbird School of Global Management. Ua ohipa oia ei fatu taiete e ei upoo faatere rahi no te hoê taiete matau maitai i te hamaniraa i te mau matini ihotere.

Ua tavini Elder Maynes ei peresideni no te Misioni no Mexico Monterrey mai te matahiti 1989 i te matahiti 1992. Ua piihia oia ei Hui mana faatere i te matahiti 1997. Mai te reira â taime, ua tavini oia i roto i te mau peresideniraa o te mau area no te pae Apatoa no Marite Apatoeraa hiti'a o te râ, no te pae Apatoa no Marite Too'a o te râ, e no te fenua Philippines. Ua tavini atoa oia i roto i te apoora tomite faatere autahu'araa ei tauturu upoo faatere i roto i te Tuhaa faatere misionare, e ei upoo faatere no te Tuhaa faatere no te Aamu utuafare.

Ua piihia oia i te 20 no tenuare 2012 ia tavini i roto i te peresideniraa no te Hitu Ahuru, no te mono ia Elder Steven E. Snow, tei piihia ei taata tuatapaparaa parau a te Ekalesia e ei papa'i parau rahi atoa. ■

Elder Craig A. Cardon

No te Hitu Ahuru

No Elder Craig Allen Cardon, tei fanuu-apî-hia mai te pūpū piti no te Hitu Ahuru i te pūpū matamua, ua parau mai oia no te faaūruraa a te Varua i roto i te mau mea maitai atoa o to'na oraraa.

« Ua tauturu mai to'u na metua vahine e metua tane ia'u i to'u vai-tamarii-raa ia haamata i te haroaroa i te reo o te Varua, ia maramarama mai i te mea i to'u aau », ta'na ia faahaamana'o mai. « E roaa tera reni paraparauraa i te Fatu i te mau taata atoa o te imi itoito nei i te reira e e mea faufaa rahi ho'i te reira i roto i teie ohipa hanahana ».

I muri mai ta'na misioni i te fenua Italia, ua faaipoipo Elder Cardon ia Deborah Louise Dana i te ava'e novema 1970 i roto i te hiero no Mesa Arizona. 13 noa matahiti i muri mai, ua riro mai Elder Cardon ei peresideni no te Misioni no Italia Roma. I tera tau, hitu o ta raua na va'u tamarii tei fanauhia e to ratou matahiti e haere mai te iva ava'e e tae atu i te 11 matahiti.

« Na te reira noa e faaite ia outou te huru o te tuahine Cardon », ua na ô mai Elder Cardon. « Ua riro to'na faaroo, to'na here, to'na faaoroma'i, e to'na mārū ei haamaitairaa faahiahia mau no'u nei, no to maua utuafare e no ratou atoa o te matau nei ia'na ».

Matahiti 2006 i te matahiti 2011, ua tavini Elder Cardon i roto i te peresideniraa no te area no Afirita Too'a o te râ, ua riro mai te reira ei « haamaitairaa faahiahia no te taviniraa i rotopu i te nunaa o ta maua e here rahi nei ».

I roto i to'na oraraa, ua horo'a Elder Cardon te rahiraa o to'na taime no te ohipa haaputuputuraa titiro e te utuafare e te mau faanahoraa feia apî i to'na fenua e na te ara.

Ua fanauhia Elder Cardon e Wilford Pratt raua Vilate Allen Cardon i Mesa, i Arizona, i te mau Hau Amui no Marite, i te ava'e titema 1948. I te roaaraa ta'na parau tu'ite « bachelor » no te numeraraa i te mau haamau'araa mai te haapiiraa tuatoru no Arizona State University, ua rave oia i te ohipa no'na iho e na taiete rau. Ua roaa ia'na te parau tu'ite « MPA » mai te fare haapiiraa Kennedy School no Harvard University.

Na mua a'e ta'na piiraa ei Hui mana faatere, ua tavini oia ei peresideni pūpū peresibutero, misionare tītī, peresideni misioni, episekopo, peresideni tītī, orometua no te haapiiraa tumu o te evanelia, e orometua no te haapiiraa evanelia na te feia apî paari.

« Te faaho'i nei te Fatu i Ta'na mau tamarii na te ao atoa nei », ua na ô mai Elder Cardon. « Noa'tu te huru oraraa o te taata tata'itahi, ua nava'i te aroha o Iesu Mesia no ratou atoa e haere mai ia'na ra ». ■

Elder Larry Echo Hawk

No te Hitu Ahuru

Mai taua mahana ra no te matahiti 1972 mai â, i to Elder Larry Echo Hawk faarooraa ia Elder Spencer W. Kimball (1895–1985) paraparauraa i to'na mana'o no te nunaa ai'a no Marite ei feia faatere ite, ua faataa oia i to'na oraraa no te « faateitei mai i te mau taata ».

No roto mai oia i te nunaa initia Pawnee e ua fanauhia oia i Cody, i Wyoming, i te mau Hau Amui no Marite, i te ava'e atete 1948 e Ernest raua Jane Echo Hawk. Ua paari oia i Farmington, i New Mexico, i te mau Hau Amui no Marite, i reira oia e to'na utuafare i haapiihia e i bapetizohia e te mau misionare o te Ekalesiai te matahiti ra 1962.

I te matahiti 17, ua pepe to'na mata e te hoê popo paari « baseball » e ua fafau atura i te Fatu e, e tai'o oia i te Buka a Moromona mai te peu aita to'na mata e pô roa. Ua maitai mai to'na mata e ua tai'o atura oia 10 api i te mahana hoê no na toru ava'e i muri mai.

« Ua riro te reira ei ohipa puai roa a'e i te pae varua o ta'u i farii, ua faaite papû mai te Varua Maitai ia'u e, e parau mau te Buka a Moromona », ua na ô mai Elder Echo Hawk « Ua horo'a mai teie iteraa ia'u i te puai no te haamaitai atu â ia'u iho i roto i to'u oraraa ».

Ua ravehia oia i roto i te pûpû faahoro popo marite no te fare haapiiraa tuatoru no Brigham Young University–Provo e i reira ua farii atoa oia i te tahi mau parau tu'ite no te ohipa haapiiraa e te haapa'oraa animala. I te matahiti ra 1970, ua matara mai oia mai te Tino faehau ihitai (Marine Corp) no te mau Hau Amui no Marite, i muri mai piti matahiti taviniraa. Ua farii oia i te parau tu'ite tahu'a tuatoru no te ohipa haapa'o ture i te haapiiraa tuatoru University of Utah i te matahiti 1973.

Ua ohipa Echo Hawk ei auvaha ture, ei iriti ture no te hau, ei auvaha ture rahi, ei orometua haapii ture i BYU, e ei tauturu papa'i parau no te Tuhaa faatere o te mau ohipa roto a te nunaa Initia—e ti'araa ta'na i vaiiho no te farii i te piiraa i roto i te pûpû matamua no te Hitu Ahuru.

Na Elder Kimball i rave i te faaipoiporaa o Elder Echo Hawk raua ta'na vahine, Terry Pries, i roto i te hiero no Roto Miti i te ava'e titema 1968. Ua ti'a noa ta'na vahine i pihai iho ia'na a tavini ai oia ei orometua, ei episekopo, ei melo apooraa teitei, e ei peresideni titi. E ono tamarii ta raua. ■

Elder Stanley G. Ellis

No te Hitu Ahuru

Ua ite ihoa Elder Stanley Gareld Ellis e, eita e nehehehe i te hoê taata e faati'a i te parau no te Atua na roto i te tahi mau tuatapaparaa aivanaa, are'a i te fare haapiiraa tuatoru no Harvard University, ua haapii oia e, e nehehehe ta'na e faati'a i te parau no te Atua na roto i te tamataraa i Ta'na mau fafauraa. I te afaraa o te matahiti no te matahiti matamua, ua pau ta'na moni e ua imi atura i te hoê ohipa no te aufau i ta'na mau haamau'araa. Noa'tu e, ua feaa oia e, ia aufau oia i ta'na tufaa ahuraa e nava'i mai ta'na moni no ta'na mau haamau'araa, ua faaoti râ oia ia « tamata » i te Fatu (hi'o Malaki 3:10).

« Ua aufau na mua vau i ta'u tufaa ahuru, e i reira ua tupu mai te hoê semeio », te na ô ra Elder Ellis, o oia tei faanuu-apî-hia mai te pûpû piti no te Hitu Ahuru i te pûpû matamua. « Ua nava'i ta'u moni e tae roa'tu te taime aufaaraa no muri iho. E ua na reira noa i te mau hepetoma piti atoa tera ono ava'e. Na roto i te tamataraa i te Fatu, ua haapuai au i to'u iteraa papû e, te ora nei Oia e te haapa'o nei Oia i Ta'na mau fafauraa ».

Ua fanauhia Elder Ellis e Stephen raua Hazel Ellis i te ava'e tenuare 1947 i Burley, i Idaho, i te mau Hau Amui no Marite, e ua paari oia i te hoê fare faaapu. Hoê matahiti to'na haereraa i Harvard e ua tavini atura i roto i te Misioni i te fenua Beresiria mai te matahiti 1966 e 1968. I to'na ho'iraa mai, ua faaipoipo oia ia Kathryn Kloepfer i te ava'e tiunu 1969 i roto i te hiero no Los Angeles California. E iva tamarii ta raua.

I muri mai te noaaraa o ta'na parau tu'ite mai Harvard ra, e parau tu'ite no te ohipa faatereraa, ua farii oia i te hoê parau tu'ite no te ohipa o te ture mai Brigham Young University. Ua ohipa Elder Ellis no te pû faatereraa titau tute e ua riro atoa ei ti'a haamana i roto i te hoê taiete haapa'o faufaa moni.

Na mua a'e ta'na piiraa i te pûpû matamua no te Hitu Ahuru, ua tavini Elder Ellis i roto i te mau peresideniraa no te area no Marite Apatoerau, te mau pae Apatoa Too'a o te râ, te area no Beresiria Apatoerau, te area no Beresiria, e i roto atoa i te Apooraa hi'opo'araa i te mau tauiraa feia faatere e otî'a. Mai te matahiti 1999 i te matahiti 2002, ua tavini oia ei peresideni no te Misioni no Brazil São Paulo North. Ua riro atoa oia ei peresideni titi, ei tauturu i roto i te hoê peresideniraa titi, melo apooraa teitei, tauturu i roto i te hoê episekoporaa, peresideni no te pûpû peresibutero, e peresideni no te Feia Apî Tamaroa i roto i te paroisa e te titi. ■

Elder Robert C. Gay

No te Hitu Ahuru

I roto i ta'na mau ohipa no te Ekalesia, pinepine to Elder Robert Christopher Gay parauraa i te poro'i a Iesu Mesia ei hoê « evanelia faaora ».

« Te reira ta maua i ite e i farii i roto i to maua nei oraraa », ua na ô mai Elder Gay no'na e ta'na vahine o Lynette Nielsen Gay. « Te haamori nei maua i te Atua faaora: pae varua, pae tino, pae feruriraa, e i te aau atoa. Na roto i te Taraehara a te Mesia, e haamâmâhia ta tatou mau hopoi'a atoa ». Na roto Ia'na, e ite tatou i te puai, te hau, e te aroha no te faaoromai i te mau tamataraa o te oraraa e no te ho'i atu i to tatou Metua i te Ao ra ».

Ua tae mai to Elder Gay mauruuru rahi no roto mai i ta raua te tuahine Gay taviniraa i roto i te ohipa tautururaa i te ao nei, ua haamaitai-rahi-hia raua no ta raua taviniraa na te ara anei e aore râ i to raua vahi. Hoê hi'oraa, na mua e i muri mai atoa i to raua taviniraa ei peresideni no te Misioni no Accra Ghana Mission, matahiti 2004 i te matahiti 2007, ua ohipa raua i roto i te mau oire iti e te tahi mau vahi no te patu i te tahi mau fare haapiiraa e te tahi mau pû utuuturaa na reira atoa no te tauturu i te haapiiraa i te piapa e no te faafana'o i te mau faanahoraa tarahu tino moni na'ina'i. Tau faanahoraa ta raua i faati'a e te tahi mau hoa ohipa tei tauturu e rave rahi milioni feia vëvë na te ao atoa nei.

Fanauhia i te ava'e setepa 1951 i Los Angeles, i California, i te mau Hau Amui no Marite, e Bill raua Mary Gay, ua farerei matamua oia i ta'na vahine na roto i te hoê hoa ta raua toopiti i matau i te haapiiraa tuarua, o ta raua atoa i tauturu i muri iho i roto i te Ekalesia. Ua faaipoipo raua i roto i te hiero no Los Angeles California i te ava'e eperera 1974 e e hitu tamarii ta raua.

E parau tu'ite « bachelor » ta Elder Gay mai te University of Utah e e parau tu'ite tahu'a tuatoru ta'na mai Harvard University, i reira atoa ho'i oia i te haapiiraa i te tereraa faufaa ei orometua.

No ta'na ohipa i roto i te faanahoraa tarahuraa moni no na 25 matahiti e hau atu â, ua ohipa Elder Gay na te ara no te tuu i te moni ia tupu rahi mai te mau taiete.

I te taima ua piihia oia i te pûpû matamua no te Hitu Ahuru, te tavini ra oia ei Hitu Ahuru area i roto i te area no Marite Apatoerau, te pae Apatoa Hitiaa o te râ. Tapiri atu i ta'na taviniraa ei misionare rave tamau i te fenua Paniola mai te matahiti 1971 i te matahiti 1973, ua tavini Elder Gay ei tauturu no te episekopo, ei melo apooraa teitei, ei ti'a no te pûpû tahu'a rahi, ei orometua no te haapiiraa tumu o te evanelia, ei faatere ohipa misionare paroisa, e ei peresideni Feia Apî Tamaroa paroisa. ■

Elder Scott D. Whiting

No te Hitu Ahuru

Te tiaturi nei Elder Scott Duane Whiting e, ua riro te taima o to'na oraraa ta'na i faataa no te tavini i te Atua ei faahopearaa no te tahi maa faaotiraa rahi.

Fanauhia i te ava'e eperera 1961 e Duane raua Beverly Whiting, ua paari Elder Whiting i Roto Miti, i Utah, i te mau Hau Amui no Marite. Te faaite nei oia e, ta'na faaotiraa rahi matamua, o te taviniraa ia i te hoê misioni, e tei muri noa mai, te faaotiraa i te roaraa taima e tavini atu. I tera mau tau ra, ua horo'ahia ia Elder Whiting i te ma'itiraa ia tavini e 18 ava'e e aore râ e piti matahiti. « Ua riro ta'u faaotiraa ia tavini na ono ava'e hau ei faaineineraa papû no'u no te tavini i roto i te Ekalesia i muri iho », te na ô ra oia.

I muri mai ta'na taviniraa i roto i te Misioni no Japan Tokyo North, ua farerei oia i ta'na vahine, o Jeri Olson, aua'e te tahi hoa ta raua toopiti i matau. Ua riro atura te ma'itiraa ia faaipoipo ia'na i te tahi faahou faaotiraa rahi. Ua taatihia raua i roto i te hiero no Roto Miti i te ava'e eperera 1984.

I muri mai te noaaraa te hoê parau tu'ite « bachelor » reo tapone mai Brigham Young University, ua roaa ia Elder Whiting i te parau tu'ite tahu'a tuatoru no ture i te University of the Pacific, te McGeorge School of Law.

Te tahi atoa faaotiraa rahi ta elder Whiting i rave maori râ te fariiraa i te piiraa ta Elder M. Russell Ballard, no te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo, i tuu i mua ia'na ia tavini ei episekopo. Ua ani Elder Ballard ia'na e, e rave hope anei oia i ta'na mau hopoi'a. Ua horo'a oia i to'na parau i te aposetolo, e noa'tu pai e, ua titau mai te tahi mau ohipa hoona pae moni ia faanuu oia i te tahi atu vahi, ua tape'a noa râ Elder Whiting i ta'na fafauraa.

Na roto i ta'na taviniraa, ua tupu mai to'na hinaaro rahi ia « hahaere i te utuafare o te mau melo paruparu e ia tauturu ia ratou ia faaapî e aore râ ia rave i te mau fafauraa e te Atua ».

E pae tamarii to te utuafare Whiting. Na mua a'e ta'na piiraa i te pûpû matamua no te Hitu Ahuru, ua ohipa oia no te hoê taiete tapihooraa fenua e te fare i te fenua Vehi. Ua tavini Elder Whiting ei peresideni no te pûpû peresibutero, ei episekopo, ei melo apooraa teitei, ei peresideni Feia Apî Tamaroa tîti, ei peresideni tîti, e ei Hitu Ahuru area. ■

Episekopo
Gary E.
Stevenson
Episekopo Faatere Rahi

Ua parau te episekopo Gary Evan Stevenson e, ua hi'o noa oia i te roaraa o to'na oraraa i te ohipa faufaa ta te mau episekopo e rave nei na te ao atoa nei. Ua parau oia no to'na metua tane, « o oia te episekopo no to'u ap'iraa, e ua faataui roa ta'na huru taviniraa ia'u ».

E rave rahi taime, e titau te metua tane o te episekopo Stevenson ia haere mai oia na muri ia'na no te haere e farerei i te mau vahine ivi o te paroisa, ua hau ratou i te 60 ti'ahapa. Mai to'na ra metua tane, ua apo mai te episekopo Stevenson i te mau haapiiraa no te taviniraa huru Mesia e te atuaturaa i te feia i roto i te fifi. Te reira mau haapiiraa, ia au i ta'na mau parau, e roto te reira i te tavinini maitai ia'na i roto i ta'na piiraa ei Episekopo Faatere Rahi o te Ekalesia.

« O te mau episekopo o te Ekalesia ta'u mau aito rahi », te na ô ra oia. « I te mau mahana tata'itahi atoa, e faa'ururaa ratou no te mau melo o te Ekalesia, te mau tamarii ihoa râ e te feia ap'i tamaroa e te feia ap'i tamahine ».

Fanauhia i te ava'e atete 1955 e Evan N. raua Vera Jean Stevenson, ua paari te episekopo Stevenson i roto i te hoê utuafare huaai no te mau pionie tei tae mai i Cache Valley, i Utah.

I to'na ap'iraa, ua farii oia i te piiraa ia tavinini i te hoê misioni i te fenua Tapone. Ua faatae mai teie tonoraa i te aau o te episekopo Stevenson i te here no te mau pae fenua Asia e no te faaiteraa i te evanelia, e ua vai noa te reira i te roaraa o to'na oraraa.

I muri mai ta'na misioni, ua haere oia i te haapiiraa tuatoru Utah State University. I reira oia i matau ai (e ua otuitui roa to'na mafatu) ia Lesa Jean Higley. Ua faaipoipo raua i te ava'e eperera 1979 i roto i te hiero no Idaho Falls Idaho. E maha tamaroa to te utuafare Stenvenson.

Ua titau te episekopo Stevenson i te hoê parau tu'ite no te ohipa hoo e i muri mai ua faati'a oia e te tahi hoa i te hoê taiete hamaniiraa tauiraa i reira oia i te haapa'oraa i te ti'araa peresideni.

Ua tavinini oia i roto i te tahi mau piiraa rau o te Ekalesia, mai te riroraa ei tauturu i roto i te hoê peresideniraa titi, te riroraa ei episekopo, e te riroraa ei peresideni no te Misioni no Japan Nagoya Mission (2004–07). Ua piihia oia i te pūpū matamua no te Hitu Ahuru i te matahiti 2008 e ua tavinini oia ei tauturu e ei peresideni no te area no Asia Apatoerau. ■

Episekopo
Gérald Caussé
*Tauturu matamua i roto
i te Episekopora Faatere
Rahi*

Mai to'na vai-tamarii-raa, ua ite noa te episekopo Gérald Jean Caussé, tei pii-ap'i-hia ei tauturu matamua i roto i te Episekopora Faatere Rahi, i te oaoa o te taviniraa i roto i te Ekalesia. E ohipa maitai te reira, no te mea, te parau nei oia, i roto i ta'na paroisa iti na'ina'i i Bordeaux, i te fenua Farani, na te taatoaraa e tauturu i te haapa'oraa i te amuiraa. Taa ê atu i ta'na taviniraa i roto i te mau pūpū o te Autahu'araa a Aarona i to'na ap'iraa, ua tavinini oia ei taata faata'i piana no te Paraimere i te 12raa o to'na matahiti, i te 14raa o to'na matahiti ua tavinini oia ei tauturu i roto i te peresideniraa Haapiiraa Sabati, e i te 16raa o to'na matahiti ua riro mai oia ei peresideni no te Haapiiraa Sabati.

« Na te taviniraa i roto i te Ekalesia i tauturu mai ia'u ia farii i to'u iteraa papū », te na ô ra oia. To'na metua tane, tei tavinini e rave rahi taime ei peresideni amaa e ei episekopo, ua riro oia ei rima arata'i no te episekopo Caussé i roto i te fariiraa i te iteraa maitai.

« I te tau no to'u taure'are'araa, e titau mai oia ia'u ia haere na muri ia'na no te haapiiraa utuafare e aore râ no te hahaere i te mau utuafare i roto i te fifi », ua parau mai te episekopo Caussé. « Ua riro mau paha to'u hi'oraa ia'na ei haapiiraa maitai roa no to'u faaineinerara ei taata faatere i roto i te autahu'araa ».

I muri mai, ua tavinini te episekopo Caussé ei papa'i parau na te paroisa, ei peresideni pūpū peresibutero, ei ti'a pūpū tahu'a rahi, ei tauturu no te episekopo, ei tauturu no te peresideni titi, ei peresideni titi, ei Hitu Ahuru area, e i teie mau matahiti i ma'iri ei melo no te pūpū matamua no te Hitu Ahuru.

Ua fanauhia te episekopo Caussé i Bordeaux, i te fenua Farani, i te ava'e me 1963, e Jean raua Marie-Blanche Caussé. I to'na ap'iraa, ua tavinini oia hoê matahiti i roto i te nuu faehau no te reva no te fenua Farani, i reira ua tonohia oia i te hoê pū a te « OTAN ».

E parau tu'ite « master » ta'na no te ohipa hoo, ua roaa i te haapiiraa ESSEC i te matahiti 1987. Ua haamata oia i ta'na toro'a ei homana'o arata'i taiete, i reira ua ohipa oia e ono matahiti no te hoê taiete homana'o i Paris e no te tahi mau pū ohiparaa i Lonedona. I muri mai ua ohipa oia no te hoê pūpū taiete hoo i Europa, e na mua noa to'na piiraa i te pūpū matamua no te Hitu Ahuru i te matahiti 2008, te ohipa ra oia ei upoo faatere rahi e ei melo atoa no te tomite faatere o te taiete hoo rahi roa a'e no Farani.

Ua faaipoipohia oia raua Valérie Lucienne Babin i te ava'e atete 1986 i te hiero no Bern Switzerland. E pae tamarii ta raua. ■

Episekopo Dean M. Davies

*Tauturu piti i roto i te
Episekopora Faatere Rahi*

Ia ani te peresideni o te Ekalesia i te episekopo Dean Davies ra i te mau haamaramaramaraa no ni'a i te vahi no te hoê hiero apî, mai te atearaa i te tape'araa pereoo mataeinaa piri roa a'e, eita te taea'e Davies e horo'a noa mai i te tahi rii noa haamaramaramaraa. Ua ite roa oia i te parau o te taata e haere nei i te hiero no te mea ua na reira mai oia.

« E nahea oe e rave nei i te reira ? » Ua ani te peresideni Gordon B. Hinckley ia'na i te hoê taime.

Te mana'o papû mau e te haapa'oraa i te mau tuhaa iti na'ina'i atoa, o te huru ia te episekopo Dean Myron Davies—tei pii-apî-hia i roto i te Episekopora Faatere Rahi—i ora na i to'na oraraa.

Fanauhia i Roto Miti, i Utah, i te mau Hau Amui no Marite, i te ava'e setepa 1951 e Oliver T. raua Myra Davies, ua paari te episekopo Davies i roto i te hoê utuafare i reira te here e te ohipa i te riro ei parau tumu arata'i. Mai te peu ua hinaaro oia i te hoê mea, ua ti'a roa ia'na ia ohipa no te fana'o i te reira. Ia ore ta'na mau haapahiraa onono e manuia no te farii i te hoê ha'uti mai to'na metua vahine ra, e fariu ia oia i te tahi atu rave'a. Te haamana'o noa nei oia i te rohirohi o te tino e te oaoa atoa râ ia tura'i i te matini tapu aihere tahito i roto i te aua o tera taata e ora ra i pihai iho i to ratou fare, e mea teitei maitai ho'i te aihere.

I muri mai ta'na taviniraa i roto i te Misioni no Uruguay/Paraguay mai te matahiti 1970 i te matahiti 1972, ua ho'i mai oia no te faaipoipo ia Darla Iakobo, te hoê hoa tamahine ta'na i matau i to'na apîraa, i te ava'e tiunu 1973 i roto i te hiero no Roto Miti. Ua farii te episekopo Davies i te hoê parau tu'ite « bachelor » no te tereraa faufaa faaapu mai Brigham Young University i te matahiti 1976 e i muri iho ua farii oia i te tahi haapiiira hui atu i Stanford and Northwestern Universities.

I te roaraa o te mau matahiti, ua ora na oia e ta'na vahine e ta raua na pae tamarii i na ono tuhaa fenua taa ê i te mau Hau Amui no Marite no te mea ua tau i ta'na ohipa ei ohipa tapihooraa fenua e te fare. Ua tavini oia ei peresideni tîti, ei tauturu i roto i te peresideniraa tîti, ei melo apooraa teitei e pae taime, i roto i te episekopora, e te tahi atu â mau piiraa i roto i te paroisa. Ua tavini atoa oia ei peresideni no te Misioni no Puerto Rico San Juan mai te matahiti 1998 i te matahiti 2001. I te taime no ta'na piiraa hopea, te ohipa ra oia ei upoo faatere no te Tuhaa faatere a te Ekalesia no te mau opuaraa taa ê.

Ta'na i apo mai i roto i te mau ohipa ta'na i ite, o te mea ia, « te here e te arata'i nei te Fatu i Ta'na mau tamarii ». ■

Linda K. Burton

*Peresideni rahi no te
Sotaiete Tauturu*

Ei taure'are'a tamahine, ua puta mai te hoê mana'o i roto ia Linda Kjar Burton i te pureraa i Christchurch, Niu Terani. « Ua ite ihora vau e, e parau mau te evanelia », te haamana'o nei oia. « Ua tae atoa mai te mana'o e, ua ite a'ena vau i te reira » E turu te reira iteraa papû ia'na i roto i ta'na taviniraa i teie nei ei peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu.

Fanauhia i Roto Miti, i Utah, i te mau Hau Amui no Marite, e Marjorie C. raua Morris A. Kjar, e 13 matahiti to te tuahine Burton i to'na utuafare faaru'eraa ia Utah ia nehenehe i to'na metua tane e peresideni i te Misioni no New Zealand South. Te tuahine Burton—te piti o na tamarii e ono—ua haere oia i te fare haapiiraa a te Ekalesia i Niu Terani e ua matau oia i reira i te feia apî o te mau motu no te moana Patifita. Ua ho'i oia i Roto Miti ma te here rahi no te taua mau peu tumu rau ra e na reira atoa no te Fatu e no to'na utuafare.

Ua haere te tuahine Burton i te haapiiraa tuatoru i te University of Utah e i reira oia i te matauraa e ua faaipoipo roa ia Craig P. Burton i te ava'e atete 1973 i roto i te Hiero no Roto Miti. Aita na hoa faaipoipo i faataime no te faatupu i te utuafare ; ua fanauhia te matamua o ta ratou na ono tamarii hoê noa matahiti i muri mai.

Ma te ohipa amui e ta'na tane, ua roaa ia'na ia faaea i te fare e te mau tamarii a rave noa ai i te ohipa i roto i te tapihooraa fenua e te fare. Ua haapii oiioi mai te mau tamaraa pae faufaa i na hoa faaipoipo ia hi'o i te ananahi ma te tiaturi « no te mea ua ite maua ua roaa ia maua i te amo i te hoê ohipa teimaha e te tauturu a te Fatu », te faati'a mai nei oia.

E tau faafaearaa poto rii noa to te utuafare e ua faahiahia amui matou i te reira. Ua tavini te tuahine i roto i te mau apooraa faatere rahi na te Feia Apî Tamahine, na te Haapiiraa Sabati, na te Paraimere e na te Sotaiete Tauturu. Ua pee oia i ta'na tane a peresideni ai oia i te Misioni no Korea Seoul West mai te matahiti 2007 i te matahiti 2010. I roto i te misioni, ua puta mai te mana'o o te tuahine Burton e—mai tei tupu a'ena i Niu Terani—te hiti nei te here na ni'a i te mau reo e te mau peu.

Te hiaai nei oia i roto i teie piiraa apî ta'na e, e tupu faahou mai te mea ta'na i haapii mai te hoê hoa no te fenua Korea: « E ite ratou i to oe here ». ■

Carole M. Stephens

Tauturu matamua i roto i te peresideniraa rahi no te Sotaiete Tauturu

E faaturaraa noa ta Carole Manzel Stephens no te mau mea mo'a e te hanahana. Ua haamata tera huru faatura i to'na ap'iraa, i te taime ua taatihia to'na utuafare i roto i te hiero i muri mai to'na metua vahine fariuraa i te evanelia.

« Aita i papû roa ia'u te mea atoa i tupu », te parau ra te tauturu matamua apî no te peresideniraa rahi o te Sotaiete Tauturu. « Ua ite râ vau e, e ohipa taa ê te reira. Ua nava'i to'u paari no te haamana'o e, e vahi mo'a te hiero ».

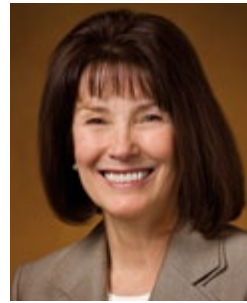
Fanauhia i te ava'e mati 1957 e Carl L. raua Forest Manzel, o te tuahine Stephens te toru o na iva tamarii tei paari i Ogden, i Utah, i te mau Hau Amui no Marite. Te haamana'o maitai nei oia i te hi'oraa o to'na na metua no te taviniraa, te faatusiaraa, e te auraa atoa no te faairoraa i te utuafare e te Ekalesia ei matameha'iraa rahi.

« Ua riro te evanelia ei taaatoaraa no raua, e ua faaite raua i te reira ia matou na roto i te taviniraa huru Mesia », te na ô ra oia. « Ua haapii mai raua ia matou i te huru mau no te taviniraa—nahea mau e tavini ».

A tavini noa ai to'na na metua i te mau vahi êê, ua titau atoa mai raua i ta raua na tamarii. I te reira mau taime ratou i te faatupuraa i te faahoaraa no te tahi e te tahi—te hoê ho'i mea ta'na e ta'na tane, o Martin « Marty » Stephens, i tamata i te rave e ta raua na tamarii e ono.

Ua matau raua i to raua haereraa i te Weber State University i Ogden, i Utah, i reira raua i haapii mai i te parau no te haapiiraa tamarii. Ua faaipoipo raua i te ava'e eperera 1976 i roto i te hiero no Logan Utah. Ua parau te tuahine Stephens e, ua riro oia raua ta'na tane ei pûpû ta-hoê maitai na roto i te mau matahiti e ua turu raua te tahi i te tahi i roto i te mau ohipa atoa, mai ta'na mau piiraa ei peresideni Sotaiete Tauturu i roto i te tîti e te paroisa, ei tauturu, e ei orometua ; ei peresideni Feia Apî Tamahine ; ei tauturu no te Paraimere paroisa, ei orometua, e ei ti'a haapa'o « scout » ; ei orometua haapiiraa evanelia ; e ei misionare totauturu a te Ekalesia.

« I roto i taua ohipa rahi ra, ua ite maua i te popou rahi e te oaoa », te na ô ra oia. « Ua titau atoa maua i ta maua na tamarii e mootua i roto ta maua taviniraa. No reira, ua faatupu matou i te mau auraa puai i roto i te utuafare a tavini amui noa ai matou ». ■

Linda S. Reeves

Tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi no te Sotaiete Tauturu

I to'na ap'iraa, ua haapii Linda Sheffield Reeves mai to'na metua vahine itoito ia fariu i te Atua i te taime ati e mai to'na metua tane, ia tutava ia tae i te maitai-roa-raa.

« Oioi roa vau i roto i to'u oraraa i te fariiraa i te iteraa papû puai no te mau tamataraa tei tauturu ia'u ia paari oioi i te pae varua », te na ô ra oia.

Ua fanauhia te tuahine Reeves i Los Angeles, i California, i te mau Hau Amui no Marite, i te ava'e atete 1951 e Elbert Jolley raua Barbara Welsch Sheffield Te haamana'o nei oia i te hi'oraa i te ra'i, e 13 matahiti to'na e tei te hoê puhaparaa na te Feia Apî Tamahine ma te pûpû i te hoê pure ohie o te aau: « E te Metua, tei reira anei Oe ? »

« Ua puohuhia vau i roto i To'na Varua, e te ite no te parau mau o To'na parau, e To'na here no'u nei », te parau ra oia.

Ua matau te tuahine Reeves ia Melvyn Kemp Reeves i ta'na paroisa i Pasadena. Ua arapae oia ia'na a haere ai raua i te haapiiraa Brigham Young University i te otiraa i ta'na misioni Ua faaipoipo raua i te ava'e tiunu 1973 i roto i te hiero no Los Angeles California e ua riro mai raua e metua no na 13 tamarii.

I rotopu i ta'na mau tamataraa, ua tape'a noa te tuahine Reeves i to'na iteraa papû no te Taraehara, i te taime ihoa râ o te pohe o ta'na tamahine 17 matahiti, o Emily Michelle, i roto i te hoê ati purumu i te matahiti 2005.

« E orometua rahi te ati », te na ô ra oia. « E patu e e faaineine te ati ia tatou no te taviniraa araua'e i roto i te basileia, i roto i to tatou utuafare, e i rotopu i te huiraitira, e e faariro atoa te reira ia tatou ei mauihaa i roto i te rima o te Fatu ».

Na mua i ta'na piiraa i roto i te peresideniraa rahi no te Sotaiete Tauturu, ua tavini te tuahine Reeves na muri i ta'na tane a peresideni ai oia i te Misioni no California Riverside mai te matahiti 2008 i te matahiti 2011. Ua tavini oia ei peresideni Sotaiete Tauturu i roto i te tîti, ei peresideni Feia Apî Tamahine i roto i te paroisa, ei taata arata'i himene i te Paraimere paroisa, e ei orometua i te Haapiiraa Sabati.

I te matahiti 1974, ua farii te tuahine Reeves i te hoê parau tu'ite « bachelor » no te haapiiraa taa ê i te fare haapiiraa BYU. Ua rau ta'na mau ohipa au, mai te ano'ihi, te upaupa, te pataraa hoho'a, te aamu utuafare, e te ohipa misionare. Aita oia e taiâ nei e parau i to'na mana'o, no te faaite ihoa râ i te evanelia a Iesu Mesia i te taata atoa ta'na e farerei nei. ■

Materia faaroo e hi'o, ho'i roa i te matahiti 1971, tei amuihia i te mau puturaa parau tahito no te mau amuiraa rahi

Na Heather Whittle Wrigley

Te mau parau apî e te mau ohipa a te Ekalesia

Ei tutavaraa no te tauturu i te mau melo e fana'o i te mau parau a'o horo'ahia e te mau peropheta here tahito e te mau peropheta e apotolo no teie tau, ua amui faahou nei te Ekalesia i te tahi mau puturaa parau tahito faaroo e hi'o i roto i te tuhaa no te amuiraa rahi i ni'a i te LDS.org.

I te ava'e tiunu 2012, e roaa te puturaa parau tahito na roto i te reo peretane, te mea faaroo e te mea hi'o, no te mau amuiraa rahi atoa mai te ava'e eperera 1971 i to tatou nei tau. Na mua a'e, te mau parau papa'i noa no te reira mau matahiti ho'i roa i te matahiti 1971 tei itehia, e no te mau hoho'a na roto i te reo peretane, e ra'e-noa-hia te matahiti 2002. I te ava'e tiunu 2012, e tuu atoa mai te Ekalesia i te materia faaroo e hi'o no te mau amuiraa rahi e e ra'ehia te matahiti 2008 na roto i na 70 reo e hau atu â.

« Te rahiraa o te mau melo o te Ekalesia, te haere nei ratou i ni'a i

te tuhaa no te amuiraa rahi i ni'a i te LDS.org no te tai'o, no te mata'ita'i e no te faaroo i te mau a'oraa o te amuiraa rahi hopea, tera râ, e rave rahi atoa mau melo te hinaaro nei e tuatapapa i te mau amuiraa tahito », ua parau mai Elder Patrick Kearon no te Hitu Ahuru. « Te fâ o teie mau ohipa, o te faafana'o rahi a'e ia te mau poro'i o te mau amuiraa rahi i te mau melo o te Ekalesia na te ao atoa nei ».

Te tuu atoa nei te Ekalesia i te mau himene i roto i te mau puturaa parau tahito o te amuiraa rahi. I teie nei, e nehenehe i te mau melo e faaroo i te Pūpū Himene Momoni no te Fare Menemene e himene i te mau himene ho'i roa i te matahiti 2008 na roto i te pataraa i ni'a i te **Show Music [Faaita i te himene]** i ni'a roa o te tuhaa no te amuiraa rahi i ni'a i te **LDS.org**. E puturaa parau tahito apî tei faaineinehia i ni'a i te (GCmusic.lds.org) e e nehenehe e imi haere i reira i te mau puturaa parau tahito rau e te mau amuiraa rahi.

Te vai ra te opuaraa ia faaineine i te mau puturaa parau tahito eiaha ia ite-noa-hia te reira i ni'a i te LDS.org, ia ite-atoa-hia râ te reira i ni'a ite mau faanahoraa afa'ifa'i a te Ekalesia, mai te faanahoraa Gospel Library, e te tahi atoa mau faura'o parau, mai te Mormon Channel i ni'a i te Roku e te YouTube. ■

E roaa te himene o te mau tuhaa atoa o te amuiraa mai te matahiti 2008 e teie matahiti, e nehenehe e faaroo i te reira e aore râ e tipee roa mai i ni'a i te GCmusic.lds.org.

Te mau haapiipiiraa pūpū tauturu i ni'a i te reni na roto i te reo peretane e te reo paniora

No te tauturu i te feia faatere ia haapii i ta ratou mau hopoi'a e no te faaita ia ratou i te mau materia tauturu e nehenehe e faaohipa no te haapiipiiraa i te feia faatere autahu'araa e te mau pūpū tauturu, ua faatupu te mau peresideniraa rahi o na maha pūpū tauturu o te Ekalesia i te tahi haapiipiiraa na te feia faatere no te mau pūpū tauturu o te tīfī e o te paroisa i te hopea ava'e mati. (E faatupuhia te haapiipiiraa na te feia faatere Feia Apî Tamaroa i te 10 no me). Te haaparareraa itenati, te mea ti'a e te mea poro'ihia, ua faahaerehia e aore râ e faahaerehia no na pūpū tauturu e pae na roto i te reo peretane e te reo paniora. I muri nei te hoê haapotoraa no na tuhaa haapiipiiraa tei faatupuhia i te ava'e mati no ratou aita e tomoraa.

Paraimere

Te fâ o te Paraimere, o te tautururaa ia i te mau tamarii i ni'a i te e'a no te faafariuraa, te na ô ra Rosemary M. Wixom, te peresideni rahi no te Paraimere, i te haapiipiiraa pūpū tauturu na te feia faatere no te Paraimere i te 28 e te 29 no mati.

« Ua hinaaro tatou [i te mau tamarii no te Paraimere] ia farii i to ratou aau, ia here, e ia rave », ua na ô mai oia. « Ua hinaaro tatou ia ratou ia farii i te hoê iteraa papû... Te iteraa papû, o te faahitiraa ia. Ua hinaaro tatou ia faanuu atu â te taahiraa. Te faafariuraa, o te raveraa ia. Ua hinaaro tatou i teie mau tamarii ia farii ia putapu i te mau huero no te faafariuraa i roto i to ratou oraraa ».

Te tuahine Wixom e to'na na tauturu, Jean A. Stevens e Cheryl A. Esplin, ua parau ratou i te feia faatere no te Paraimere i roto i te tīfī e te paroisa e, ua nehenehe ia ratou ia

tauturu i te mau metua ia tanu i te reira mau huero no te faafariuraa. Ua parau te tuahine Wixom e, e haamata te ohipa no te faafariuraa i te apîraa o te matahiti. « Te tereraa mau, e haamata te reira i te fare, i reira te mau metua e here nei i te Fatu ma to ratou aau atoa, ma to ratou varua atoa, e ma to ratou puai atoa. E na ratou e haapii i ta ratou mau tamarii ».

Ua parau mai oia e, e maramarama te mau tamarii i te auraa ia riro ei taata faafariuhia « mai te peu e rave tatou i te tahi taime no te haapii ia ratou ». E ua parau faahou mai, ia ore te mau metua e te Paraimere e haapii ia ratou, « na te ao ia e haapii ia ratou ».

Ua horo'a atoa te mau melo o te apooraa faatere rahi o te Paraimere i te tahi mau hi'oraa no te faaohipa i te himene no te haapii i te mau parau tumu o te evanelia e no ni'a atoa i te mau materia tauturu na te feia faatere o te Paraimere tei ni'a i te LDS.org.

Sotaiete Tauturu

« Te arata'i nei outou i te hoê ohipa rahi ! » Ta Julie B. Beck, tei haamauruuhia ei peresideni rahi no te Sotaiete Tauturu i te tuhaa pureraa o te amuiraa rahi i te mahana maa avatea ra, i parau i te feia faatere no te Sotaiete Tauturu i te taime no te haapiiira pūpū tauturu i te 27 e te 28 no mati. « Na te Fatu teie ohipa... E hopoi'a faufaa rahi ta tatou ».

Ua parau te tuahine Beck no te tahi mau tumu parau rau, mai te fā o te Sotaiete Tauturu, te ti'araa faufaa rahi o te mau vahine i roto i te utuafare, na reira atoa te haapiiira (i te mau tuahine apî ihoa râ o te Ekalesia), te ohiparaa ei tomite, e te mau parau tumu no te faatereraa.

Ma te faatumu noa i te ni'a i te papa o te mau tumu parau, ua na ô mai te tuahine Beck: « E ohipa ohie teie, e na te Fatu e faaite mai i te mau mana'o tumu. Ia feruri tatou i te mea e ti'a ia tatou ia rave, e tauturu mai Oia ia tatou faaairo i te heheuraa ei ohipa. E farii tamau noa tatou i te heheuraa i te roaraa o te e'a ».

I roto i ta ratou mau haapiiira, ua faatumu te peresidenira rahi e te apooraa faatere rahi o te Sotaiete Tauturu i ni'a i te imiraa i te pahonora

i roto i te *Manuel 2: Administration de l'Eglise* e i ni'a atoa i te *E mau Tamarii Tamahine i roto i To'u Basileia: Te aamu e te ohipa a te Sotaiete Tauturu*.

Haapiiira Sabati

Te « Bibliothèque pour la formation des dirigeants » (Vairaa materia no te haapiiira i te feia faatere), o te hoê ia materia apî i ni'a i te LDS.org, o te reira ia te onoonora i roto i te haapiiira pūpū tauturu a te Haapiiira Sabati tei faatupuhia i te 28 no mati.

Maa tuhaa o te mau hoho'a rau i roto i te vairaa materia tei faaitehia no te turu i te tau'araa parau ta Russell T. Osguthorpe, peresideni rahi o te Haapiiira Sabati, i faataa no na tumu parau rahi e maha o te haapiiira:

- Te hopoi'a a te hoê taata faatere no te Haapiiira Sabati paroisa e titi.
- Nahea e tauturu ia vetahi ê ia maramarama i te hopoi'a a te peresidenira Haapiiira Sabati ia haamaitai i te haapiira i roto i te mau faanahora a te paroisa e a te titi.
- Nahea e apoo tahoê mai ei peresidenira ia rahi faahou atu te manuiaraa.
- Nahea e arata'i i te mau orometua e e tuu atu i te materia tauturu maitai a'e.

« Te vairaa materia no te haapiiira i te feia faatere, e ite outou e, e riro te reira ei hoê o te mau tauihia tauturu mau no te haapiiira i te mau melo o te tahi mau pūpū tauturu e o te Haapiiira Sabati i ta ratou hopoi'a », ua na ô mai David M. McConkie, tauturu matamua i roto i te peresidenira rahi o te Haapiiira Sabati. « Na te mau pūpū tauturu atoa i roto i te Ekalesia, te mau melo no te Hitu Ahuru, [e] te mau melo no te Pūpū no te

Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo i faaineine i teie vairaa materia. E opuaraa teie tei titau e rave rahi roa matahiti, e ua purara roa na te mau fenua e rave rahi ».

E nehenehe e tomo i ni'a i te vairaa materia i te LDS.org na roto i te pata-
raa i ni'a i te **Menu** i te piaraa mata-
mua e i reira e pata i ni'a i te parau
« **Bibliothèque pour la formation
des dirigeants** » i raro a'e te parau
Service.

Feia Apî Tamahine

« Aita te mau faatureraa i tau, o te ao tei tau », ua parau mai Elaine S. Dalton, peresideni rahi o te Feia Apî Tamahine, i te haapiiira pūpū tauturu na te Feia Apî Tamahine i te 27 e te 28 no mati. Ua faaitoito oia i te feia faatere ia « tau i te ao » na roto i te faaiteraa i te hi'oraa maitai o te hoê oraraa viivii ore.

« Aita to outou piira i te mea mana'o-haere-noa-hia », te na ô ra oia. « Te huru o to outou hi'oraa, to outou huru ahuraa, e to outou mata ataata, e ma'iri te reira i ni'a i teie na feia apî tamahine... ia ti'a noa outou i rotopu ia ratou ma te haapii ia ratou i te popou ia riro ei hoê vahine e ia ora i te evanelia... E ti'a ia tatou ia ahu i te ahu tano. E ti'a ia tatou ia vai ara. E mea titau ia tatou ia haapii atu na roto i te hi'oraa e te here rahi ».

Na tauturu i roto i te peresidenira rahi o te Feia Apî Tamahine, Mary N. Cook e Ann M. Dibb, ua paraparau raua no te faufaa ia « tuu i te mau Tarona ia arata'i ». Ua faaohipa na tauturu i te puhaparaa na te Feia Apî Tamahine—o te faahanahana nei i te 100raa o te matahiti i teie matahiti—ei hoê hi'oraa no te tuu i te mau Tarona ia arata'i, tera râ, ua parau atoa mai raua e, te vai nei te mau taime rahi no te feia faatere ia opere i te mau hopoi'a, e na reira e faaohipa ai i te feia apî tamahine.

Ua faatumu atoa te mau taata a'o i ni'a i te mau materia e vai ra—te mau tahua itenati, te mau parau papa'i, te mau hoho'a, te mau buka arata'i, e te buka iti *No te Puai o te Feia Apî*—te faaineinehia no te feia faatere ia nehenehe ia ratou ia ite i te tahi mau mana'o e tauturu. ■

Ma te parau faati'a a te *Church News*

Parau apî na te mau taata aravihi haapa'o i te feia huma tei tuuhia i ni'a i te LDS.org

Na Melissa Merrill

Te mau parau apî e te mau ohipa a te Ekalesia

No Julie Brink no Indiana, i te mau Hau Amui no Marite, ua atuatu oia i te hoê tamahine taria turi e ua tavini atoa ei taata auvaha na te mau vava reo marite i roto i to'na tîti. No Elaine Allison no Arizona, i te mau Hau Amui no Marite, ua haa maoro oia ei orometua haapii, i reira ua matau oia i te tahi mau piahi huma. Hoê o ta'na tamaiti fetii tei roohia i te ma'i toromotoma hau (trisomie) e te tahi atoa o to'na mau hoa tei roohia i te « sclérose » e te « SLA », e aore

râ te ma'i Lou Gehrig (te tahi ma'i haaparuparu).

Aita te tuahine Brink na reira atoa te tuahine Allison e faairo nei ia raua ei « taata ite hope » i te mau humaraa atoa, atira noa'tu, ua tavini raua ei taata aravihi haapa'o i te feia huma, te hoê piiraa tei amuihia i roto i te tuhaa « Servir dans l'Eglise » no te LDS.org na roto i na 10 reo. (Te vai ra paha teie piiraa i te faito o te tîti e aore râ o te paroisa e aore râ, e mea titau ana'e, no na faito toopiti.)

Noa'tu e, e mea poto noa te parau no te taata aravihi haapa'o i te feia huma, no te paroisa anei e aore râ no te tîti, i roto i te *Manuel 2: Administration de l'Eglise*, te uiui nei te tahi feia faatere i te huru mau o tera piiraa.

« Te vai ra te taima eita te feia faatere o te paroisa e ite mai i te hinaaro e aore râ te mea e rave no te pahono i te taua mau aniraa taa ê ia itehia mai », te parau nei Christopher Phillips, ti'a faatere no te pû haapa'o i te feia huma a te Ekalesia. « Te vai ra te tahi

mau ohipa e roto te hoê taata aravihi haapa'o i te feia huma i te tauturu rahi mai, aita râ te mau taata e ite nei te vai ra teie piiraa.

« Aita teie tuhaa itenati apî i i raro a'e i te « Servir dans l'Eglise » e faataa nei i te mau ohipa atoa ta te hoê taata e rave atu, e horo'a râ te reira i te tahi mau mana'o e te tahi mau tauturu e nehenehe ai te taata e tavini ra i taua ti'araa ra e tauturu i te feia faatere, te mau orometua, e te mau utuafare e taffi ra e te taata huma ».

Te mau parau i tuuhia i ni'a i te LDS.org i roto i na 10 reo, te faatumu ra ia i ni'a i te mau rave'a ta te taata aravihi e nehenehe e faaohipa no te tauturu i te feia faatere o te paroisa e o te tîti:

- Faataa mai e haamatau i te feia huma e to ratou utuafare i roto i te paroisa e te tîti.
- Faaô i te mau melo huma i roto i te mau apooraa e te mau faaoaoaraa.
- Pahono i te mau aniraa e te mau mana'ona'oraa e au i te humaraa a te mau metua anei, te feia faatere, te tahi atu taata.
- Faataa i te mau rave'a no te mau melo huma ia tavini.
- Faataa i te mau hinaaro o te mau utuafare (mai te aupururaa atoa) e, ua tano anei, faataa i te mau tauturu e itehia i te mau pû o te hau, i roto i te paroisa, e i roto atoa i te tîti no te tauturu ia ratou i roto i te fifi.

E mea faufaa roa ia parauhia e, eita na te taata aravihi haapa'o i te feia huma ana'e te hopoi'a ia rave i te reira mau mea. Teie râ ta'na hopoi'a, ia tauturu i te feia faatere ia maramarama a'e e ia tavini i te feia huma. E teie atoa te tahi ohipa ta te taata aravihi haapa'o i te feia huma e ti'a e rave, oia ho'i « e tauturu i te taata atoa e te mau metua e faaruru nei i te humaraa e faaita mai i te mea ta ratou i ite i te mau melo o te paroisa na reira atoa i te feia faatere ». ■

No te tai'o hau atu i teie parau papa'i no ni'a i te taata aravihi haapa'o i te feia huma, a haere i ni'a i te news .lds.org.

E tauturu te mau parau apî na roto i na 10 reo tei tuuhia i ni'a i te LDS.org i te feia tei piihia ei taata aravihi haapa'o i te feia huma ia haapuai i te mau melo o te Ekalesia e faaruru nei i te humaraa.

Te mau rē no ta tatauraa ano'ihī (art) na te ara, ua matara te faaiteiteraa

I te mahana pae, 16 no mati 2012, i te iritiraa o te faaiteiteraa no te ivaraa o te tatauraa ano'ihī na te ara, ua haaputu mai te mau tahuā ano'ihī (artistes) na te mau fenua atoa no te farii i ta ratou rē no ta ratou ohipa i ni'a i te hoē tumu parau o te Ekalesia.

E 20 tahuā ano'ihī tei farii i te rē « Merit Awards » no ta ratou ohipa hau i te faahiahia, e e 15 tahuā ano'ihī tei rē i te « Purchase Awards », te auraa ia, ua hoo mai te Church History Museum (fare mahana no te aamu o te Ekalesia), tei faatupu i te tatauraa, i teie mau ohipa no ta'na mau faaiteiteraa.

Tei reira atoa Elder Marlin K. Jensen no te Hitu Ahuru, taata tuatapaparaa parau a te Ekalesia e ei papa'i parau rahi atoa, ua paraparau rii oia na mua a'e i te horo'araa i te mau rē.

Ua matara te faaiteiteraa ono'ihī i te 16 no mati 2012, e e opani te reira i te 14 no atopa 2012, i te Church History Museum i Roto Miti, i Utah, i te mau Hau Amui no Marite.

I te tatauraa no teie matahiti, te tumu parau *Faaite atu i ta'na mau ohipa maere* (PH&PF 65:4), ua tae mai 1149 ohipa na te ao atoa nei e ua rau te huru ohipa, mai te ohipa tarai, te mau ahu taoto e te tahi atu ahu, te ohipa papa'i, e te mau hoho'a peni. E 198 ohipa ta te fare manaha e faaite atu.

Ia au i te parau a Rita R. Wright, Taata aupuru i te ono'ihī e te rima'i i te fare manaha, e faataahia te mau ohipa ia au i te faito ono'ihī e te tu'atiraa i te tumu parau. Ua rau roa te mau ohipa, e te faaite nei te reira i te mau hiro'a tumu ēē e faaite papū nei no te mau ohipa maere a te Fatu, o ta'na ia i parau, e e faaohipa te reira i te tahi mau taape no te faahoho'a e no te haapii.

Ei hi'oraa, te *Hiero no Kyiv Ukraine*, tei hamanihia e Valentyna Musiienko, e taata tumu no Ukraine, e ma te ū rau, ua papa'i oia i te hoho'a o te tahi

I Will Send Their Words Forth (Jacob the Teacher) [E hopoi atu vau i ta ratou parau (Iakoba te orometua)], na Elspeth Caitlin Young, Te Mau Hau Amui no Marite

Matriarch (Metua vahine), na Brandon Daniel Hearty, Canada

mau taape e vai ra i roto i te hiero. Ua rē oia i te « Purchase Award ».

No Brandon Daniel Hearty—teie rē i te « Merit Award » mai Alberta, i Canada—ua faaohipa oia i te peni hinu o to'na tupuna vahine (*Matriarch*) ei faahoho'araa no te aamu utuafare e no te tu'atiraa o te mau u'i.

Ua parau Alexandra Gomez Chaves, no Bogotá, i Colombia, ua riro te tatauraa ei rave'a no te faaite i te iteraa papū. Ua rē oia i te « Merit Award » na roto i te hamanihia e te *Living Waters* (*Te mau pape ora*), tauturuhia e to'na metua vahine tei pohe aita i maoro roa

hou i te iritiraa i te faaiteiteraa.

« Te feia atoa e mata'ita'i mai i teie ohipa... e ite ratou i te iteraa papū e, ua riro Iesu Mesia e Ta'na evanelisa ei pape ora », ua na ō mai oia. « I roto i teie peni, e ite ratou i te here atoa ta te hoē metua vahine e nehenehe e haapii i ta'na mau tamarii no te mea na teie metua vahine e amo ra i te farii araea e na'na e haapii ra i ta'na tamahine ia haapii atu i te evanelia ».

E mea tamoni ore te tomoraa i te faaiteiteraa, e te faaitoitohia ra te feia e haere mai ia afa'i atoa mai i to ratou utuafare. E nehenehe ta ratou e ma'iti i te ohipa ta ratou e au roa, e e horo'ahia e ono rē « Visitor's Choice Awards » i te ava'e setepa ia au i te ma'itiraa a te feia i ratere mai.

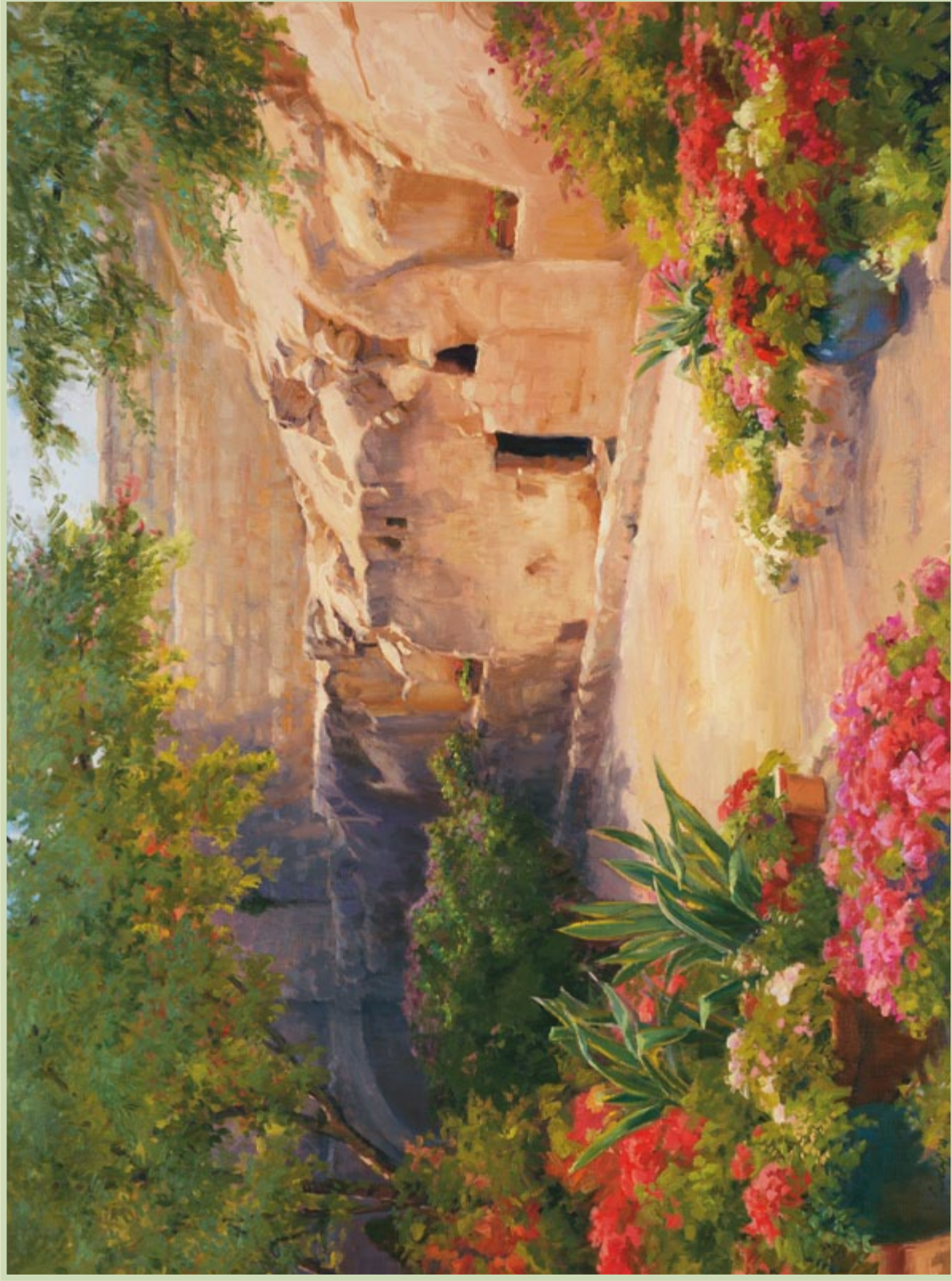
I teie mau mahana i muri nei, e tuuhia te uiiraa no 11 taata ono'ihī, tei tata'u i roto i te tata'uraa, ia mata'ita'ihia na roto i reo peretane i ni'a i te tahuā itenati a te Aamu o te Ekalesia. E ite-atoa-hia teie na hoho'a i te fare manaha.

Te faaineine atoa nei te Church History Museum i te hoē faaiteiteraa itenati i ni'a i te history.lds.org/artcompetition.

No te mau haamaramarama hau atu, a haere i ni'a i te history.lds.org e aore rā a taniuniu i te 801-240-4615. ■

Aniraa no te mau parau papa'i

Te mau tane: E mea titau te hi'oraa maitai na te feia apī tamaroa, eiaha na te mau metua noa, na te feia faatere atoa rā. Te tahi mau taime, e nehenehe ta te taata faatere no te Feia Apī Tamaroa, te orometua Haapiiraa Sabati, e aore rā te ti'a « scout » e faatae i te tauiraa rahi. I to outou apīraa, te vai nei anei te hoē taata faatere i roto i ta outou paroisa tei tauī roa i to outou oraraa na roto i te faahoaraa ia outou e na roto i te riroraa ei hi'oraa maitai? A parau mai no taua taata ra. Eiaha ta outou aamu e hau atu i te 500 ta'o, a papa'i « Good Example » ei upoo parau e a hapono mai te reira i te liahona@ldschurch.org na mua i te 31 no me 2012. ■

Te Menema o te ô, na Linda Curley Christensen

« Ua rave atura Iosepha i te tino, viri ihora i te dhu parupape maitai ra,

« Ua tuu atura i roto i to'na iho menema apî, i paohia e ana i te roto i te mato » (Mataio 27:59-60).

Ua vai noa te tino o te Fatu i roto i te menema e toru mahana te maoro, e i muri iho, ua ti'a maira ma te pohe mai. O Iesu Mesia te taata matamua i te fenua nei lei ti'a faahou. Na roto i To'na Tarahara e ti'a faahou te mau taata atoa (a hi'o 1 Korinetia 15:3-4, 20-22).

« **E** haamaitairaa rahi to tatou, e au mau taea'e e au mau tuahine, i te fariiraa i te evanelia a Iesu Mesia i faaho'i-faahou-hia mai, i roto i to tatou oraraa e i roto i to tatou aau. Te horo'a nei te reira i te mau pahonora e i te mau uiraa rarahi a'e o te oraraa nei. Te horo'a mai nei hoi te reira i te auaa e i te opuaraa e i te tia'iraa no to tatou oraraa », te na reira te peresideni Thomas S. Monson i roto i te tuhaa pureraa opaniraa o te 182raa o te Amuiraa Rahi Matahiti. « Te ora nei tatou i roto i te tau ahoaho. Te haapapû atu nei au ia outou e, ua ite te Metua i te Ao ra i te mau tamataraa ta tatou e farerei nei. Ua here Oia ia tatou tata'itahi e te hinaaro nei Oia e haamaitai e e tauturu ia tatou ».

TE EKALEZIA A
IESU MESIA
I TE FEIA MO'A
I TE MAU MAHANA
HOPEA NEI